

- rozhodnutí České národní banky č.j. 2024/106221/658 ze dne 17. září 2024, sp.zn. Sp/2019/584/573

ROZHODNUTÍ

Česká národní banka (dále též „**správní orgán**“) jako orgán dohledu nad finančním trhem podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, a orgán dohledu nad oblastí poskytování spotřebitelských úvěrů podle zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění do 31.12.2023 (dále jen „**ZSÚ**“), rozhodla v řízení vedeném podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“), a zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**přestupkový zákon**“), se společností COOL CREDIT, s.r.o., IČO 021 12 621, se sídlem Václavské náměstí 841/3, 110 00 Praha 1 – Nové Město, zahájeném vydáním příkazu č.j. 2021/71138/570 dne 1.7.2021, takto:

A.

Společnost COOL CREDIT, s.r.o., IČO 021 12 621, se sídlem Václavské náměstí 841/3, 110 00 Praha 1 – Nové Město, se uznává vinnou tím, že

- (i) v období ode dne 1.6.2018 do dne 20.6.2019 nezavedla a neudržovala vhodná a přiměřená pravidla a postupy pro řádné posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru, a průběžně neověřovala a pravidelně nehodnotila přiměřenost a účinnost zavedených postupů a pravidel, když
 - a) v období ode dne 1.3.2019 do dne 20.6.2019 zavedla do vnitřního předpisu č. 06/2017 a *Manuálu pro oddělení schvalování* pravidla a postupy, podle nichž, vyjma zákazníků v 2 měsíčním prodlení se splácením úvěru, znovu posuzovala úvěruschopnost a požadovala tak aktuální informace o příjmové a výdajové stránce stálého zákazníka (spotřebitele) v případě další žádosti o úvěr až po uplynutí 1 roku od předchozího posouzení;
 - b) její vnitřní předpisy
 - v období od 1.6.2018 do 20.6.2019 neupravovaly povinnost řádně zjišťovat výši příjmu, když u spotřebitelů, kteří byli v pracovním poměru, stačilo bez dalšího předložení pouze jednoho výpisu z bankovního účtu za poslední měsíc, a v případě v případě spotřebitelů, kteří byli OSVČ, postačovalo předložení pouze dvou výpisů z bankovního účtu za poslední dva měsíce;
 - v období od 1.6.2018 do 28.2.2019 nestanovily povinnost ověřovat skutečné výdaje spotřebitele, ale umožňovaly uplatňovat pravidlo, že maximální limit poskytnutého úvěru mohl být ve výši 1/2 příjmu žadatele, u druhého a dalšího úvěru potom ve výši maximálně 3/4 příjmu žadatele;

- v období od 1.3.2019 do 20.6.2019 neupravovaly povinnost získávat nezbytné, spolehlivé, dostatečné a přiměřené informace dokládající skutečné výdaje žadatelů o spotřebitelský úvěr, když výdaje umožňovaly nahradit normativní částkou ve výši 6 400 Kč;
 - v období od 1.3.2019 do 20.6.2019 nestanovily povinnost zohledňovat při zjišťování výdajů, jaký je počet vyživovaných osob ze strany spotřebitele,
- (ii) v období ode dne 12.6.2018 do dne 7.6.2019 poskytla ve 42 případech z celkového vzorku 81 úvěrových složek spotřebitelské úvěry bez toho, aby předtím řádně posoudila úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když
- a) v období ode dne 12.6.2018 do dne 7.6.2019 v 18 případech (sml. č. [REDACTED] ze dne 7.6.2019, č. [REDACTED] ze dne 24.8.2018, č. [REDACTED] ze dne 21.9.2018, č. [REDACTED] ze dne 31.10.2018, č. [REDACTED] ze dne 29.11.2018, č. [REDACTED] ze dne 12.12.2018, č. [REDACTED] ze dne 18.12.2018, č. [REDACTED] ze dne 10.12.2018, č. [REDACTED] ze dne 14.2.2019, č. [REDACTED] ze dne 7.2.2019, č. [REDACTED] ze dne 14.1.2019, č. [REDACTED] ze dne 1.2.2019, č. [REDACTED] ze dne 20.2.2019, č. [REDACTED] ze dne 26.3.2019, č. [REDACTED] ze dne 24.4.2019, č. [REDACTED] ze dne 15.5.2019, č. [REDACTED] ze dne 23.4.2019, č. [REDACTED] ze dne 12.6.2018) při posuzování úvěruschopnosti vycházela z neaktuálních dokladů o příjmu, nebo vycházela pouze z jednoho dokladu o příjmu bez toho, aby zjistila, zda se jedná o pravidelný příjem spotřebitele;
- b) v období ode dne 3.7.2018 do dne 29.5.2019 v 5 případech (sml. č. [REDACTED] ze dne 3.7.2018, č. [REDACTED] ze dne 24.10.2018, č. [REDACTED] ze dne 29.5.2019, č. [REDACTED] ze dne 4.12.2018, č. [REDACTED] ze dne 24.1.2019) započítala při výpočtu disponibilního zůstatku spotřebitele příjem, který neodpovídal spotřebitelem doloženým podkladům, respektive bez zjevného důvodu započítala příjem vyšší, než vyplývá z doložených dokladů o příjmu;
- c) v období ode dne 3.7.2018 do dne 16.4.2019 v 15 případech z 18 úvěrových případů, ve kterých byly předloženy výpisy z bankovních účtů (sml. č. [REDACTED] ze dne 3.7.2018, č. [REDACTED] ze dne 5.9.2018, č. [REDACTED] ze dne 31.10.2018, č. [REDACTED] ze dne 8.11.2018, č. [REDACTED] ze dne 3.12.2018, č. [REDACTED] ze dne 7.12.2018, č. [REDACTED] ze dne 15.7.2018, č. [REDACTED] ze dne 3.2.2019, č. [REDACTED] ze dne 28.2.2019, č. [REDACTED] ze dne 19.3.2019, č. [REDACTED] ze dne 26.3.2019, č. [REDACTED] ze dne 1.4.2019, č. [REDACTED] ze dne 16.4.2019, č. [REDACTED] ze dne 25.2.2019, č. [REDACTED] ze dne 15.3.2019) bez odůvodnění nezohlednila rozdíl mezi deklarovanými výdaji uvedenými v žádosti o úvěr a výdaji, které by byly patrné z doložených bankovních výpisů, ani neprověřila a tedy ani nezohlednila, zda žadatel o úvěr řádně splácí jiný spotřebitelský úvěr uvedený v žádosti o úvěr;
- d) v období ode dne 2.7.2018 do dne 7.6.2019 ve 13 případech (sml. č. [REDACTED] ze dne 2.7.2018, č. [REDACTED] ze dne 9.7.2018, č. [REDACTED])

ze dne 10.8.2018, č. [redacted] ze dne 24.8.2018, č. [redacted] ze dne 8.11.2018, č. [redacted] ze dne 27.1.2019, č. [redacted] ze dne 24.1.2019, č. [redacted] ze dne 1.2.2019, č. [redacted] ze dne 28.8.2018, č. [redacted] ze dne 24.11.2018, č. [redacted] ze dne 14.1.2019, č. [redacted] ze dne 7.6.2019, č. [redacted] ze dne 24.4.2019), ve kterých došlo k prodloužení splatnosti úvěru, neposoudila před prodloužením doby splatnosti úvěru úvěruschopnost spotřebitele, aby zjistila jeho aktuální situaci,

- (iii) v období ode dne 27.7.2018 do dne 12.8.2019 v 9 případech z 81 úvěrových složek (sml. č. [redacted], hovor ze dne 21.8.2018; 2x sml. č. [redacted], hovor ze dne 27.7.2018 a ze dne 6.8.2018; sml. č. [redacted], hovor ze dne 16.10.2018; sml. č. [redacted], hovor ze dne 8.11.2018; 2x sml. č. [redacted], hovor ze dne 7.12.2018 a ze dne 6.12.2018; sml. č. [redacted], hovor ze dne 4.7.2019 a sml. č. [redacted], hovor ze dne 12.8.2019) při komunikaci se spotřebiteli, kteří se dostali do nepříznivé situace, kdy jim hrozilo prodlení či již byli v prodlení, jim podávala nepravdivé či navzájem si odporující informace a přitom zamlčovala důležité skutečnosti,

- (iv) v období od 12.6.2018 do 7.6.2019 porušila zákonem stanovené omezení plateb souvisejících s prodlením spotřebitele, když

- a) ve 48 případech z 81 úvěrových složek (sml. č. [redacted] ze dne 29.6.2018, č. [redacted] ze dne 7.6.2019, č. [redacted] ze dne 2.7.2018, č. [redacted] ze dne 2.7.2018, č. [redacted] ze dne 3.7.2018, č. [redacted] ze dne 9.7.2018, č. [redacted] ze dne 10.8.2018, č. [redacted] ze dne 24.8.2018, č. [redacted] ze dne 22.8.2018, č. [redacted] ze dne 21.9.2018, č. [redacted] ze dne 5.9.2018, č. [redacted] ze dne 4.10.2018, č. [redacted] ze dne 31.10.2018, č. [redacted] ze dne 3.11.2018, č. [redacted] ze dne 22.11.2018, č. [redacted] ze dne 8.11.2018, č. [redacted] ze dne 3.12.2018, č. [redacted] ze dne 4.12.2018, č. [redacted] ze dne 18.12.2018, č. [redacted] ze dne 14.2.2019, č. [redacted] ze dne 22.8.2018, č. [redacted] ze dne 27.1.2019, č. [redacted] ze dne 24.1.2019, č. [redacted] ze dne 1.2.2019, č. [redacted] ze dne 3.2.2019, č. [redacted] ze dne 28.2.2019, č. [redacted] ze dne 19.3.2019, č. [redacted] ze dne 23.3.2019, č. [redacted] ze dne 1.4.2019, č. [redacted] ze dne 1.4.2019, č. [redacted] ze dne 16.4.2019, č. [redacted] ze dne 24.4.2019, č. [redacted] ze dne 15.5.2019, č. [redacted] ze dne 31.5.2019, č. [redacted] ze dne 26.3.2019, č. [redacted] ze dne 3.6.2019, č. [redacted] ze dne 1.6.2019, č. [redacted] ze dne 14.5.2019, č. [redacted] ze dne 28.8.2018, č. [redacted] ze dne 23.4.2019, č. [redacted] ze dne 30.11.2018, č. [redacted] ze dne 8.3.2019, č. [redacted] ze dne 5.12.2018, č. [redacted] ze dne 25.2.2019, č. [redacted] ze dne 14.10.2018, č. [redacted] ze dne 15.3.2019, č. [redacted] ze dne 12.6.2018 a č. [redacted] ze dne 29.10.2018) požadovala smluvní pokutu za prodlení spotřebitele s plněním peněžitého dluhu ve výši 15 % u jednosplátkových zápůjček z výše jistiny a poplatku za poskytnutí úvěru a u vícesplátkových zápůjček z výše splátky či její

části, čímž překročila zákonný limit smluvní pokuty ve výši 0,1 % denně z částky, ohledně níž byl spotřebitel v prodlení;

- b) v 6 případech z výše uvedených 48 případů (sml. č. [REDACTED] ze dne 2.7.2018, č. [REDACTED] ze dne 3.7.2018, č. [REDACTED] ze dne 9.7.2018, č. [REDACTED] ze dne 24.8.2018, č. [REDACTED] ze dne 3.11.2018 a č. [REDACTED] ze dne 8.3.2019) navíc přesáhl souhrn všech uplatněných smluvních pokut součin čísla 0,5 a celkové výše spotřebitelského úvěru,

čímž porušila

- (i) ustanovení § 15 odst. 1 ve spojení s odst. 2 písm. c) ZSÚ,
- (ii) ustanovení § 86 odst. 1 ZSÚ,
- (iii) ustanovení § 77 ZSÚ,
- (iv) ustanovení § 122 odst. 2 a 3 ZSÚ,

a dopustila se

- ad (i) přestupku podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) ZSÚ,
- ad (ii) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ,
- ad (iii) přestupku podle ustanovení § 153 odst. 1 písm. d) ZSÚ,
- ad (iv) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 2 písm. g) ZSÚ,

za což se jí ukládá

podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) ZSÚ pokuta ve výši 4 500 000 Kč (slovy čtyři miliony pět set tisíc korun českých). Pokuta je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Celního úřadu pro hlavní město Prahu vedený u České národní banky, č. 3754-67724011/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

B.

Společnosti COOL CREDIT, s.r.o., IČO 021 12 621, sídlem Václavské náměstí 841/3, 110 00 Praha 1 – Nové Město, se podle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu ve vazbě na ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů, ve znění do 30.6.2024, ukládá náhrada nákladů řízení, ve výši 1 000 Kč (slovy jeden tisíc korun českých). Paušální náhradu nákladů řízení je společnost COOL CREDIT, s.r.o., IČO 021 12 621, sídlem Václavské náměstí 841/3, 110 00 Praha 1 – Nové Město, povinna zaplatit do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet České národní banky, č. 115-69193891/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

ODŮVODNĚNÍ

A.

Identifikace účastníka řízení

1. Společnost COOL CREDIT, s.r.o., IČO 021 12 621, sídlem Václavské náměstí 841/3, 110 00 Praha 1 – Nové Město (dále jen „účastník řízení“), je zapsána v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 215653 ode dne 1.10.2013¹. Jako předmět podnikání má uvedeno: poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru a výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona.
2. Účastník řízení je zapsán v registru České národní banky ode dne 13.4.2018 jako nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru a ode dne 15.2.2019 jako samostatný zprostředkovatel spotřebitelského úvěru.

Postup před zahájením správního řízení

3. Dne 21.6.2019 bylo účastníku řízení doručeno Oznámení o zahájení kontroly č.j. 2019/070730/CNB/650², kterým byla u účastníka řízení zahájena kontrola dle ustanovení § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Kontrola“).
4. Předmětem Kontroly bylo prověření dodržování právních předpisů v následujících oblastech činnosti účastníka řízení I. posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, II. jednání se spotřebitelem, III. prodlužování doby splatnosti a IV. pravidla pro jednání se spotřebitelem v prodloužení.
5. O zjištěních, k nimž správní orgán dospěl v rámci Kontroly, byl pořízen Protokol o kontrole ze dne 24.10.2019 pod č.j. 2019/112726/CNB/650 (dále jen „Protokol o kontrole“)³, který byl téhož dne doručen do datové schránky účastníka řízení.
6. Účastník řízení podal námitky proti kontrolním zjištěním uvedeným v Protokolu o kontrole pod č.j. 2019/117816/CNB/650 ze dne 8.11.2019 (dále jen „Námitky proti protokolu o kontrole“)⁴, které byly téhož dne doručeny do datové schránky správního orgánu. Účastník řízení avizoval v rámci Námitek proti protokolu o kontrole záměr přijmout nápravná opatření za účelem odstranění Kontrolou zjištěných nedostatků, avšak bez bližšího rozvedení a uvedení data přijetí těchto nápravných opatření, a proto je nebylo možné považovat za dostatečná.
7. Námitky účastníka řízení uvedené v Námitkách proti protokolu o kontrole byly správním orgánem vypořádány v Rozhodnutí o námitkách ze dne 4.12.2019, č.j. 2019/127050/CNB/650, které bylo doručeno do datové schránky účastníka řízení dne 5.12.2019⁵.
8. Dne 6.8.2020 byl doručen správnímu orgánu dokument ze dne 6.8.2020 pod č.j. 2020/100239/570⁶, jímž účastník řízení informoval o přijetí některých nápravných opatření, jejichž funkčnost je však možné ověřit až následnou kontrolou.

¹ Spis č.l. 1-4 a dostupné na: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=719331&typ=PLATNY>.

² Spis č.l. 14, CD-R, složka: 2019_070730_CNB_650_oznameni_o_zahajeni_kontroly_COOL_CREDIT.pdf, soubor: 2019_070730_CNB_650_Oznameni_o_zahajeni_kontroly_COOL_CREDIT.pdf.

³ Spis č.l. 14, CD-R, soubor: 2019_112726_CNB_650_protokol_o_kontrole.pdf.

⁴ Spis č.l. 14, CD-R, soubor: 2019_117816_CNB_650_namitky.zfo.

⁵ Spis č.l. 14, CD-R, soubor: 2019_127050_CNB_650_rozhodnuti_o_namitkach.pdf.

⁶ Spis č.l. 17-19.

Průběh správního řízení

9. Správní orgán vydal dne 1.7.2021 pod č.j. 2021/71138/570 příkaz, který byl doručen do datové schránky účastníka řízení téhož dne (dále jen „Příkaz“)⁷. Příkazem byla účastníku řízení uložena pokuta ve výši 5 000 000 Kč za porušení některých povinností stanovených ZSÚ.
10. Účastník řízení podal proti Příkazu blanketní odpor ze dne 7.7.2021, který byl správnímu orgánu doručen pod č.j. 2021/72384/570 dne 7.7.2021⁸, a ve kterém účastník řízení požádal o konání ústního jednání (dále jen „Odpor“).
11. Správní orgán zaslal účastníku řízení sdělení správního orgánu k Odporu spolu s výzvou k seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí ze dne 12.7.2021, č.j. 2021/73650/570, který byl doručen téhož dne.⁹ Správní orgán v rámci tohoto přípisu vyzval účastníka řízení k doplnění své žádosti o ústní jednání o důvody, pro které spatřuje nezbytnost konání ústního jednání, tedy z jakého důvodu nelze sdělit dané informace v písemné formě.
12. Správní orgán dne 15.7.2021 pod č.j. 2021/75213/570 obdržel žádost o prodloužení lhůty k vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí o 15 pracovních dnů, tj. do dne 16.8.2021.¹⁰ Správní orgán žádosti o prodloužení lhůty vyhověl přípisem ze dne 15.7.2021, č.j. 2021/75284/570, který byl doručen účastníku řízení dne 16.7.2021.¹¹
13. Účastník řízení prostřednictvím advokátky [redacted], ev. č. ČAK [redacted], se sídlem [redacted], nahlédl dne 9.8.2021 do spisu vedeného pod sp. zn. Sp/2019/584/573, z čehož byl vyhotoven protokol o nahlížení do spisu ze dne 9.8.2021, č.j. 2021/82104/570. Účastník řízení nevznesl žádné návrhy ani správnímu orgánu nepředal podklady, pouze mu byly poskytnuty kopie ve spisu vedených podkladech.¹²
14. Správní orgán dne 16.8.2021 obdržel pod č.j. 2021/84513/570 odůvodnění Odporu a vyjádření k podkladům rozhodnutí účastníka řízení (dále jen „Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021“).¹³
15. Správní orgán dne 6.6.2022 pod č.j. 2022/55489/570 zaslal účastníku řízení přípis o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, který byl doručen do datové schránky účastníka řízení téhož dne.¹⁴ Účastník řízení v souvislosti s uvedeným přípisem skrze právního zástupce [redacted], ev. č. ČAK [redacted], se sídlem [redacted], na základě plné moci nahlédl dne 9.6.2022 do spisu vedeného pod sp. zn. Sp/2019/584/573, o čemž byl pořízen protokol o nahlížení do spisu ze dne 9.6.2022 pod č.j. 2022/55958/570. Právní zástupce účastníka řízení nevznesl žádné návrhy ani nepředal žádné podklady.¹⁵
16. Správní orgán obdržel od účastníka řízení dne 20.6.2022 pod č.j. 2022/65205/570 Vyjádření se k podkladům rozhodnutí (odůvodnění odporu) (dále jen „Vyjádření účastníka řízení ze dne 20.6.2022“), kterým účastník řízení doplnil svůj Odpor.¹⁷
17. Správní orgán zaslal do datové schránky účastníka řízení dne 14.4.2023 pod

⁷ Spis č.l. 20-61.

⁸ Spis č.l. 62-64.

⁹ Spis č.l. 65-67.

¹⁰ Spis č.l. 68-69.

¹¹ Spis č.l. 70-71.

¹² Spis č.l. 72-77.

¹³ Spis č.l. 78-114

¹⁴ Spis č.l. 115-117.

¹⁵ Spis č.l. 118.

¹⁶ Spis č.l. 119-123.

¹⁷ Spis č.l. 124-143.

č.j. 2023/43989/570 Vyrozumění o změně právní kvalifikace, které bylo účastníku řízení doručeno téhož dne. V rámci přípisu byla stanovena lhůta 5 pracovních dnů pro případné vyjádření účastníka řízení.¹⁸

18. Dne 20.4.2023 správní orgán pod č.j. 2023/47027/570 obdržel vyjádření účastníka řízení ke změně právní kvalifikace ze dne 20.4.2023 (dále jen „Vyjádření účastníka řízení ze dne 20.4.2023“)¹⁹ spolu se souvisejícími podklady, tj. dvěma návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu.
19. Správní orgán vydal dne 16.5.2023 pod č.j. 2023/60058/570 rozhodnutí, kterým byla účastníku řízení uložena pokuta ve výši 5 000 000 Kč za některá porušení ZSÚ, a které bylo doručeno do datové schránky účastníka řízení téhož dne (dále jen „Rozhodnutí I“).²⁰
20. Dne 30.5.2023 pod č.j. 2023/67184/570 správní orgán obdržel blanketní rozklad účastníka řízení, ve kterém účastník řízení avizoval své doplnění do 15 pracovních dnů, tj. do dne 20.6.2023, čemuž správní orgán vyhověl sdělením ze dne 31.5.2023, č.j. 2023/67820/570, doručeným účastníku řízení dne 1.6.2023.²¹
21. Správní orgán dne 20.6.2023 pod č.j. 2023/81442/570 obdržel účastníkem řízení avizované doplnění rozkladu (dále jen „rozklad“).²² K čemuž správní orgán vydal své stanovisko ze dne 22.8.2023 pod č.j. 2023/107542/570, kterým navrhl rozklad zamítnout a Rozhodnutí I potvrdit.²³
22. Dne 30.8.2023 proběhlo jednání rozkladové komise České národní banky, která navrhla bankovní radě České národní banky Rozhodnutí I zrušit a věc vrátit k novému projednání správnímu orgánu prvního stupně.
23. Bankovní rada České národní banky rozhodla dne 12.10.2023 rozhodnutím o rozkladu č.j. 2023/132047/CNB/110, které bylo účastníku řízení doručeno dne 13.10.2023 (dále jen „rozhodnutí o rozkladu“)²⁴, že se rozhodnutí České národní banky č.j. 2023/60058/570 ze dne 16.5.2023 podle ustanovení § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu ve spojení s § 46c zákona o České národní bance ruší a věc se vrací správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání.
24. Dne 24.10.2023 správní orgán pod č.j. 2023/137269/650 zaslal účastníku řízení přípis o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, který byl doručen do datové schránky účastníka řízení téhož dne.²⁵
25. Účastník řízení skrze právního zástupce [redacted], ev. č. ČAK [redacted], se sídlem [redacted]²⁶, na základě plné moci nahlédl dne 26.10.2023 do spisu Sp/2019/584/573, o čemž byl vyhotoven protokol o nahlížení do spisu ze dne 26.10.2023, č.j. 2023/137959/650.²⁷ Účastník řízení požadoval pouze kopie č.l. 302 a 303 obsahující stanovisko k rozkladu správního orgánu prvního stupně ze dne 22.8.2023, č.j. 2023/107542/570 a zápis z jednání senátu rozkladové komise České národní banky ze dne 30.8.2023.
26. Dne 8.11.2023 správní orgán pod č.j. 2023/144294/650 obdržel vyjádření účastníka řízení k podkladům rozhodnutí (dále jen „Vyjádření účastníka řízení ze dne 8.11.2023“),

¹⁸ Spis č.l. 150-152.

¹⁹ Spis č.l. 153-165.

²⁰ Spis č.l. 175-214.

²¹ Spis č.l. 215-219.

²² Spis č.l. 220-301.

²³ Spis č.l. 302.

²⁴ Spis č.l. 304-313.

²⁵ Spis č.l. 314-316.

²⁶ Spis č.l. 118.

²⁷ Spis č.l. 317-323.

ve kterém účastník řízení odkázal na svá předchozí vyjádření a dále uvedl, že je nerelevantní vzít v úvahu roční výkaz činnosti účastníka řízení za rok 2022.

Rozhodná právní úprava

27. Článek 40 odst. 6 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, upravuje zásadu zákazu retroaktivity, která je plně aplikovatelná i v oblasti přestupkového řízení, a která stanovuje, že trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán; pozdějšího zákona se použije, je-li to pro pachatele příznivější. Právní úprava rozhodná pro posouzení jednání účastníka řízení je obsažena v zákoně o spotřebitelském úvěru.
28. Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, byl několikrát novelizován. Na základě porovnání jednotlivých znění uvedeného zákona správní orgán konstatoval, že novelizovaný zákon není v relevantních ustanoveních pro účastníka řízení příznivější²⁸, když zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též trestnost jednání účastníka řízení z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku, a rovněž otázka typové závažnosti vyjádřenou horní hranicí pokuty nedoznala změny ve prospěch účastníka řízení. Správní orgán z důvodu zmíněných změn vycházel ze znění zákona účinného do dne 31.12.2023.

Posouzení promlčení

29. Odpovědnost za přestupek se v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 přestupkového zákona posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Dle ustanovení § 2 odst. 2 přestupkového zákona platí, že přestupek byl spáchán v době, kdy pachatel konal nebo v případě opomenutí byl povinen konat, přičemž není rozhodující, kdy následek nastal nebo měl nastat. Dle ustanovení § 31 odst. 1 přestupkového zákona platí, že promlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku.
30. Správní orgán se zabýval skutečností, zda nedošlo k zániku odpovědnosti účastníka řízení za uvedené přestupky. V této souvislosti správní orgán konstatuje, že rozhodnutí bylo vydáno včas a nedošlo k prekluzi odpovědnosti za předmětné skutky uvedené ve výroku rozhodnutí. K zániku odpovědnosti podle ustanovení § 30 přestupkového zákona ve spojení se speciálním ustanovením § 46e odst. 3 zákona o České národní bance nedošlo, neboť promlčecí doba činí 5 let ode dne následujícího po dni spáchání přestupku a současně v posuzovaném došlo zahájením správního řízení dne 1.7.2021, tj. vydáním Příkazu, ve smyslu ustanovení § 32 odst. 2 přestupkového zákona k přerušení promlčecí doby, a proto začala běžet promlčecí doba nová.

Skutková zjištění, námitky a právní kvalifikace

31. Předmětem tohoto řízení jsou Kontrolou zjištěné nedostatky v oblasti posuzování úvěruschopnosti spotřebitele (i) a (ii), v oblasti jednání se spotřebitelem (iii) a v oblasti jednání se spotřebitelem v prodlení (iv), a to za období ode dne 1.6.2018 do dne ukončení

²⁸ V § 84 odst. 2 větě třetí se za slova „přiměřeným dané situaci,“ vkládají slova „včetně možnosti využití automatizovaných modelů, a“.

V § 86 odst. 1 se věta první nahrazuje větou „Poskytovatel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo změnou závazku z takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru důkladně posoudí úvěruschopnost spotřebitele na základě informací nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených k povaze, délce, výši a rizikosti úvěru pro spotřebitele, získaných z relevantních vnitřních nebo vnějších zdrojů, včetně spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele.“.

V § 86 odst. 2 se věta první nahrazuje větou „Poskytovatel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzuje schopnost spotřebitele plnit povinnosti sjednané ve smlouvě, zejména splácet sjednané splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů a dalších údajů o finanční a ekonomické situaci spotřebitele, jako jsou údaje o jeho majetku a závazcích a o způsobu plnění dosavadních dluhů.“.

Kontroly, tj. do dne 5.12.2019²⁹.

32. Účastník řízení ve sledovaném období poskytoval jednosplátkové bezúčelové bezhotovostní spotřebitelské úvěry jako tzv. „mikropůjčky“ či „mikroúvěry“³⁰ a tzv. „třísplátkové úvěry“ poskytované výlučně prostřednictvím prostředku komunikace na dálku, a to prostřednictvím internetových stránek www.coolcredit.cz. Mikroúvěry byly poskytovány v částce od 1 000 Kč do 20 000 Kč na období od 5 do 30 dnů, přičemž u prvního úvěru v maximální výši 8 000 Kč, druhého úvěru 10 000 Kč, třetího úvěru 12 000 Kč, čtvrtého úvěru 15 000 Kč a následujících úvěrů 20 000 Kč. Splátkový produkt splácený ve 3 měsíčních splátkách byl poskytován ve výši od 7 500 Kč do 15 000 Kč na maximálně 90 dnů, a to vždy s poplatkem za poskytnutí úvěru.³¹ Poplatek byl vypočten z částky úvěru a doby splatnosti úvěru. Spotřebitel měl možnost prodloužení termínu splatnosti půjčky o 7 dnů (poplatek za prodlužování doby splatnosti 15 %), 15 dnů (poplatek za prodlužování doby splatnosti 25 %) či 30 dnů (poplatek za prodlužování doby splatnosti 32,5 %), a to i opakovaně.
33. Správní orgán jako vzorový příklad uvádí poskytnutí spotřebitelského úvěru účastníkem řízení, kdy byla poskytnuta jistina 8 000 Kč na 30 dnů s poplatkem za poskytnutí úvěru, který měl spotřebitel jednorázově uhradit spolu s jistinou na konci úvěrového období ve výši 2 600 Kč. V případě, že se spotřebitel dostal do prodlení, byly mu dále účastníkem řízení naúčtovány účelně vynaložené náklady za odeslané upomínky a 5. den prodlení smluvní pokuta za nesplnění povinnosti spotřebitele informovat účastníka řízení o hrozbě prodlení, a to ve výši 15 % výše jistiny a poplatku. Celkem bylo tedy spotřebiteli, který byl v prodlení více než 5 dnů, naúčtována kromě jistiny a poplatku také částka 1 590 Kč jako smluvní pokuta, účelně vynaložené náklady spojené s prodlením, úroky z prodlení a smluvní pokuta 0,1 % denně z dlužné částky. V rámci komunikace se spotřebitelem v prodlení bylo v rámci upomínek spotřebiteli jako jediná alternativní možnost nabízeno prodloužení splatnosti úvěru za poplatek ve výši 15 – 32,5 % z aktuálně dlužné částky dle doby, o kterou chtěl spotřebitel splatnost úvěru prodloužit.

ad výrok A. i)

Pravidla a postupy posuzování úvěruschopnosti spotřebitele

Právní úprava

34. Dle ustanovení § 15 odst. 1 ZSÚ nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru zavede a udržuje postupy a pravidla, která jsou vhodná z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru a z hlediska dodržování povinností souvisejících s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Postupy a pravidla musí být přiměřená povaze, rozsahu a složitosti činností nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru a musí zajišťovat řádné a plynulé poskytování spotřebitelského úvěru.
35. Dle ustanovení § 15 odst. 2 písm. c) ZSÚ postupy a pravidla podle odstavce 1 zahrnují pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele. Dále dle ustanovení § 15 odst. 3 ZSÚ nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru je povinen průběžně ověřovat a pravidelně hodnotit přiměřenost a účinnost zavedených postupů a pravidel.
36. Povinnost zavést pravidla a postupy pro posouzení úvěruschopnosti představuje povinnost promítnout tato pravidla a postupy do vnitřních předpisů účastníka řízení, přičemž

²⁹ Viz vzorek 81 smluv o spotřebitelském úvěru a související dokumentace uzavřených účastníkem řízení v období ode dne 1.6.2018 do dne 20.6.2019 předložených účastníkem řízení správnímu orgánu v rámci Kontroly.

³⁰ Tzv. mikropůjčka/mikroúvěr je rychlá nebankovní půjčka drobné částky na krátkou dobu, zpravidla za vysokou úrokovou sazbu.

³¹ Spis č.l. 10, flashdisk vedený pod č.j. 2019/089047/CNB, složka: ___K odeslání, soubor: *Otázka 10 – odpověď.docx*.

má povinnost tato pravidla a postupy nejen zavést, ale i udržovat a fakticky uplatňovat, respektive tuto skutečnost zabezpečit u svých pracovníků, za účelem naplnění povinnosti posoudit úvěruschopnost každého žadatele o spotřebitelský úvěr v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru. Očekávání správního orgánu týkající se nastavení pravidel a postupů pro posouzení úvěruschopnosti jsou popsány v dohledovém benchmarku č. 3/2016³².

Skutková zjištění

Neaktuálnost informací vstupujících do posouzení úvěruschopnosti

37. Účastník řízení za účelem splnění požadavků právních předpisů pro posuzování úvěruschopnosti přijal vnitřní předpis č. 06/2017 účinný ode dne 1.2.2017 (dále jen „Vnitřní předpis 1“)³³. Vnitřní předpis 1 byl aktualizován s účinností ode dne 1.3.2019 (dále jen „Vnitřní předpis 2“)³⁴, (Vnitřní předpis 1 a Vnitřní předpis 2 v souhrnu dále jen jako „vnitřní předpis č. 06/2017“). V rámci oblasti posuzování úvěruschopnosti nedošlo ve vnitřním předpise č. 06/2017 k zásadním změnám, kromě podstatné změny rozepsané v odstavci 40 tohoto rozhodnutí.
38. Konkrétní postupy vyplývající z vnitřního předpisu č. 06/2017 účastník řízení dále upravil v nedatovaném *Manuálu pro oddělení schvalování*^{35,36} (v souhrnu vnitřní předpis č. 06/2017 a *Manuál pro oddělení schvalování* též jako „vnitřní předpisy“). Účastník řízení ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 uvedl, že se *Manuálem pro oddělení schvalování* řídil od května roku 2019.
39. Dle vnitřního předpisu č. 06/2017 posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů (žadatelů o úvěr) provádí oddělení schvalování. Posouzení provede řadový zaměstnanec z oddělení schvalování a kontrolu tohoto posouzení provedl zaměstnanec oddělení Credit Risk, který rozhodl o poskytnutí úvěru nebo odmítnutí poskytnutí úvěru. Veškeré kroky provedené zaměstnancem účastníka řízení musel tento zdokumentovat, a to zejména uchováním kopie e-mailové komunikace, uchováním telefonních záznamů a veškerých dokumentů poskytnutých spotřebitelem tak, aby byl zaměstnanec účastníka řízení na požádání schopen zrekonstruovat průběh každého konkrétního prověřování a posuzování úvěruschopnosti spotřebitele. Celý popis postupu posuzování úvěruschopnosti viz Protokol o kontrole kapitola 2.1.1.
40. Aktualizací Vnitřního předpisu 1 došlo ve Vnitřním předpise 2 v rámci posuzování úvěruschopnosti pouze k jedné, avšak zásadní změně, a to v případě opakované žádosti o úvěr, kdy bylo posouzení úvěruschopnosti žadatele o úvěr účastníkem řízení ověřováno, až v případě, že od posledního poskytnutí údajů žadatelem uplynul jeden rok, což bylo přejato i do Manuálu pro oddělení schvalování. Ve Vnitřním předpise 1 docházelo k ověřování předchozího posouzení úvěruschopnosti až v případě, že od posledního poskytnutí údajů žadatelem o opakovaný úvěr uplynulo 6 měsíců.

³² Ke dni vydání tohoto rozhodnutí dostupné z: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financt-trh/galleries/vykon_dohledu/dohledove_benchmarky/download/dohledovy_benchmark_2016_03.pdf.

³³ Spis č.l. 14, CD-R, soubor: 2019_077168_CNB_650_vyjádření k výzvě č 1.zfo, příloha: *Smernice_Posuzovani_uveruschnosti_do_28022019.pdf*.

³⁴ Spis č.l. 14, CD-R, soubor: 2019_077168_CNB_650_vyjádření k výzvě č 1.zfo, příloha: *Smernice_Posuzovani_uveruschnosti_od_01032019.pdf*.

³⁵ Spis č.l. 14, CD-R, složka: 2019_082882_CNB_650_potvrzení o převzatých podkladech 25_7_2019, soubor: *Manual_pro_oddeleni_schvalovani.pdf*.

³⁶ Dle vyjádření účastníka řízení dochází k častým úpravám, poslední revize proběhla v květnu 2019 a tato verze byla předložena České národní bance.

41. Dle *Manuálu pro oddělení schvalování* u žadatele o první úvěr u účastníka řízení bylo možné započítat v případě OSVČ výpis z bankovního účtu za poslední 2 měsíce, případně daňové přiznání za poslední uzavřené zdaňovací období. V případě zaměstnanců výplatní pásky za poslední 2 měsíce nebo výpis z bankovního účtu za poslední měsíc. Pokud byl zaměstnanec ve zkušební době, musel doložit pracovní smlouvu a výplatní pásku za poslední měsíc či výpis z bankovního účtu za poslední měsíc. V případě důchodců účastník řízení akceptoval důchodový výměr, výpis z bankovního účtu za poslední měsíc nebo ústřížek složenky vyplaceného důchodu. V případě osoby na mateřské (rodičovské) dovolené přiznání mateřského nebo rodičovského příspěvku, výpis z bankovního účtu za poslední měsíc nebo ústřížek složenky vyplaceného mateřského nebo rodičovského příspěvku.
42. Jaký konkrétní doklad měl být po spotřebiteli požadován, dle účastníka řízení záviselo na spotřebitelem poskytnuté odpovědi na dotaz položený v průběhu verifikačního hovoru, kdy byl tázan, zda má nějaké závazky po splatnosti. V případě, že spotřebitel uvedl, že takové nemá, požadoval účastník řízení doložení výplatní pásky, daňového přiznání, výměru rodičovského příspěvku, výměru důchodu apod. V případě, že spotřebitel uvedl, že má nějaké závazky po splatnosti, vyžadoval účastník řízení předložení kompletního výpisu z bankovního účtu za poslední měsíc, v případě OSVČ předložení kompletního výpisu z bankovního účtu za poslední 2 měsíce.
43. Co se týče postupu v případě, že se jednalo o opakovaný úvěr žadatele u účastníka řízení, pak účastník řízení dle *Manuálu pro oddělení schvalování* provedl nové posouzení úvěruschopnosti, pouze pokud od posledního ověření uplynul více než 1 rok nebo spotřebitel splatil předchozí úvěr déle než 2 měsíce po splatnosti. V těchto případech požadoval účastník řízení předložení 1 výplatní pásky nebo 1 výpisu z bankovního účtu (popřípadě jiné dokumenty jako daňové přiznání, výměr důchodu, ústřížek složenky či přiznání rodičovského příspěvku), přičemž v případě OSVČ, důchodců a osob na mateřské dovolené účastník řízení provedl ověření 1x ročně. Pokud byl spotřebitel se splácením předchozího úvěru v prodlení 60 až 99 dní, požadoval účastník řízení u další žádosti o úvěr předložení 1 výplatní pásky, pokud byl spotřebitel po splatnosti více než 100 dní, požadoval při další žádosti o úvěr předložení kompletního výpisu z bankovního účtu.
44. Jak vyplynulo ze skutkových zjištění uvedených dále, tak účastník řízení neměl zavedena ani jiná pravidla, která by mu umožnila zjistit aktuální, tedy spolehlivé a dostatečné informace o výši příjmu a výdajů.
45. **Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení neměl v období ode dne 1.3.2019 do dne 20.6.2019³⁷ zavedena přiměřená a účinná pravidla a postupy pro hodnověrné osvědčení splnění povinnosti zjistit a ověřit informace o výši příjmů a výdajů pro účely řádného posouzení úvěruschopnosti žadatele o spotřebitelský úvěr, neboť zavedl do vnitřního předpisu č. 06/2017 a Manuálu pro oddělení schvalování pravidla a postupy, podle nichž, vyjma zákazníků v 2 měsíčním prodlení se splácením úvěru, znovu posuzoval úvěruschopnost a požadoval tak aktuální informace o příjmech a výdajích stálého zákazníka (spotřebitele) v případě další žádosti o úvěr až po uplynutí 1 roku od předchozího posouzení.**

Příjmy a jejich doložení

46. Žadatel o úvěr musel dle vnitřního předpisu č. 06/2017 vždy doložit své příjmy příslušnými doklady, jejichž správnost musel zaměstnanec účastníka řízení vždy ověřit. V případě

³⁷ Období ode dne účinnosti Vnitřního předpisu 2 do konce kontrolovaného období, které je shodné se dnem zahájení kontroly.

prvního úvěru žadatele o úvěr požadoval účastník řízení k posouzení úvěruschopnosti u zaměstnance dle bodu 4.4.2. vnitřního předpisu č. 06/2017 předložení údaje o zaměstnavateli spotřebitele a druhu pracovního poměru, a dále dle bodu 4.4.3, 4.4.4. a 4.4.5. a dále jednoho výpisu z bankovního účtu za poslední 1 měsíc nebo dvě výplatní pásky, a u OSVČ dva výpisy z bankovního účtu za poslední 2 měsíce nebo daňové přiznání za poslední uzavřené zdaňovací období. V případě důchodců požadoval účastník řízení důchodový výměr, v případě osoby na rodičovské dovolené doklad o pobírání rodičovské dovolené, přičemž umožňoval doložení i jiného dokladu.

47. Účastník řízení v *Manuálu pro oddělení schvalování*^{38,39} v kapitole 2. *Scoring půjček* uvedl cit.: „2. půjčka – 1xVP případně 1xVBÚ pokud od posledního ověření uplynulo více než 1 rok, nebo klient splatil déle než 2 měsíce po splatnosti.“ Z uvedeného tak plyne, že účastník řízení u tzv. stálých klientů, tedy žadatelů, kteří v minulosti již u účastníka řízení spotřebitelský úvěr měli, požadoval doklady k prokázání příjmu v případě, že od data doložení posledních dokladů prokazujících příjem uplynulo více než 12 měsíců (bez ohledu např. stáří doložených dokladů). Pokud spotřebitel žádal o další spotřebitelský úvěr před uplynutím této lhůty, nebylo doložení příjmu požadováno, tedy kromě výjimečných situací, kdy u spotřebitele v době od poskytnutí posledního úvěru došlo například ke změně zaměstnání apod.⁴⁰
48. Účastník řízení se vyjádřil dne 18.7.2019⁴¹ a dne 25.7.2019⁴² k tomu, jakým způsobem probíhalo posuzování příjmů při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, což dále potvrdil dne 15.10.2019⁴³ a dne 21.10.2019⁴⁴ viz následující odstavce.
49. Účastník řízení započítával doložený příjem jako průměr doložených částek čistého příjmu nebo započítal nižší z částek.⁴⁵ V případě OSVČ účastník řízení do příjmu započítával příchozí platby, včetně hotovostních vkladů na účet takového žadatele.
50. Příjmy žadatele mohly být doloženy výplatními páskami, výpisem z bankovního účtu, výměrem důchodu, ústřížky složenek, výměrem rodičovského příspěvku, potvrzením o nároku na peněžitou pomoc v mateřství, potvrzením o vdovském důchodu nebo výměrem invalidního důchodu, který však účastník řízení akceptoval pouze u žadatelů nad 58 let věku a pouze v případě invalidity III. stupně.
51. Pro doložení příjmů zaměstnance požadoval účastník řízení v případě nového žadatele (tedy žadatele o první úvěr u účastníka řízení) vždy dvě výplatní pásky nebo 1 výpis z bankovního účtu. Pokud byla žadatelem OSVČ požadoval účastník řízení v případě nového žadatele vždy daňové přiznání za poslední zdaňovací období nebo 2 výpisy z bankovního účtu.
52. K žadatelům, kteří opakovaně žádali o úvěr, účastník řízení popsal postup vyplývající z *Manuálu pro oddělení schvalování* a dodal, že v kratší době není doložení příjmu požadováno vyjma výjimečných situací, kdy u spotřebitele v době od poskytnutí posledního úvěru došlo například ke změně zaměstnání apod.
53. Správný orgán k účastníkem řízení požadovaným dokladům, které měly prokazovat příjem spotřebitele, tj. jednomu výpisu z bankovního účtu spotřebitele a dvěma výpisy

³⁸ Spis č.l. 14, CD-R, složka: 2019_082882_CNB_650_potvrzení o převzatých podkladech 25_7_2019, soubor: *Manual_pro_oddeleni_schvalovani.pdf*.

³⁹ Dle vyjádření účastníka řízení dochází k častým úpravám, poslední revize proběhla v květnu 2019 a tato verze byla předložena České národní bance.

⁴⁰ Viz kapitola 2 *Manuálu pro oddělení schvalování*.

⁴¹ Spis č.l. 5, DVD-R, soubory 18.7.2019_prezentace_kontrolované_osoby.mp3 a 18.7.2019_představení_systému.mp3.

⁴² Spis č.l. 5, DVD-R, soubor 25.7.2019_Posouzení_úvěruschopnosti- [redacted].mp3.

⁴³ Spis č.l. 14, CD-R, soubor: 2019_109190_CNB_650_odpověď na výzvu č 6.msg, příloha: ČNB_vyjádření_k_výzvě_6.docx.

⁴⁴ Spis č.l. 14, CD-R, soubor: 2019_111263_CNB_650_odpověď na upřesnění problematiky.msg.

⁴⁵ Účastník řízení nemá jednotný postup a v praxi je možno používat obě varianty.

z bankovního účtu spotřebitele v případě, že byl OSVČ, v první řadě odkazuje na odstavec 155 tohoto rozhodnutí (tento odstavec byl v totožném znění uveden v odstavci 96 Rozhodnutí I), a dále uvádí, že tyto doklady bez dalších informací nedokládají finanční situaci spotřebitele. Nemůže z nich bez dalšího vyplynout udržitelnost a pravidelnost příjmu, ani průměrná měsíční výše příjmů daného spotřebitele. V procesu řádného posouzení úvěruschopnosti nemůžou, pokud nejsou doplněny jinými spolehlivými informacemi, takto omezené doklady obstát.

54. Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení neměl v období ode dne 1.6.2018 do dne 20.6.2019⁴⁶ zavedena přiměřená a účinná pravidla a postupy pro hodnověrné osvědčení splnění povinnosti zjistit a ověřit informace o výši příjmů pro účely řádného posouzení úvěruschopnosti žadatele o spotřebitelský úvěr, neboť při posuzování příjmové stránky spotřebitelů vycházel z nedostatečných podkladů, když považoval za dostatečné předložení v případě zaměstnance výpisu z bankovního účtu za poslední měsíc a u OSVČ výpisu z bankovního účtu za poslední dva měsíce.

Výdaje a jejich doložení

55. V období od 1.6.2018, tj. počátku kontrolovaného období, do 28.2.2019 měl účastník řízení zavedeno, že u prvního úvěru byl maximální limit poskytnutého úvěru ve výši 1/2 příjmu žadatele, u druhého a dalšího úvěru v případě, že žadatel předchozí úvěr u účastníka řízení uhradil nejpozději k datu jeho splatnosti, potom ve výši maximálně 3/4 příjmu žadatele. Maximální limit úvěru byl současně ohraničen maximální částkou dle pořadí úvěru. Pokud se spotřebitel dostal se splácením předchozího úvěru do prodlení, uplatnila se pravidla pro limit půjčky dle počtu dní v prodlení, která účastník řízení upravil v *Metodickém pokynu pro zasílání automatických limitů klientům COOL CREDIT, s.r.o.*^{47,48} Faktické výdaje spotřebitele účastník řízení nikterak nezohledňoval, uplatňoval pouze výpočet kreditního limitu.
56. Účastník řízení uvedl, že ode dne 28.2.2019⁴⁹ počítal disponibilní zůstatek tak, že od čistého příjmu odečetl částku „nezabavitelného minima“^{50, 51} Pokud spotřebitel předložil účastníku řízení výpis z bankovního účtu, zjišťoval účastník řízení kopírováním čísel účtů vyskytujících se na výpisu z bankovního účtu, jestli se nejednalo o jiné úvěry. V případě, že kontrolou výpisu z bankovního účtu zjistil, že spotřebitel měl nějaké další úvěry, počítal zvlášť příchozí (vyplacené jiné úvěry) a odchozí (splátky jiných úvěrů) platby a do systému pak poznamenal vyšší z těchto částek. Dle *Manuálu pro oddělení schvalování* od čistého příjmu odečítá účastník řízení částku „životního minima“ ve výši 6 400 Kč.⁵²
57. Účastník řízení se vyjádřil dne 18.7.2019⁵³ a dne 25.7.2019⁵⁴ k tomu, jakým způsobem probíhalo posuzování výdajů při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, což dále potvrdil dne 15.10.2019⁵⁵ a dne 21.10.2019⁵⁶, viz odstavce níže.

⁴⁶ Období ode dne udělení povolení k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelských úvěrů do konce kontrolovaného období, které je shodné se dnem zahájení kontroly.

⁴⁷ Spis č.l. 10, flashdisk vedený pod č.j. 2019/089047/CNB, složka: ___K odeslání, soubor: *Otázka 11 - Výpočet kreditního limitu.docx* a č.l. 11, flashdisk vedený pod č.j. 2019/094253/CNB, soubor: 5 - *Výpočet kreditního limitu platný do 28.02.2019.pdf*.

⁴⁸ Dle vyjádření účastníka řízení dochází k častým úpravám, poslední revize proběhla v květnu 2019 a tato verze byla předložena správnímu orgánu.

⁴⁹ Správní orgán k tomuto konstatuje, že Vnitřní předpis 2, obsahující toto pravidlo, byl účinný až ode dne 1.3.2019.

⁵⁰ „Nezabavitelné minimum“ účastník řízení v *Manuálu pro oddělení schvalování* nazývá jako „životní minimum“.

⁵¹ Spis č.l. 11, flashdisk vedený pod č.j. 2019/094253/CNB, složka: final, soubor: 4 - *Nezabavitelné minimum.txt*.

⁵² Stejně to bylo upraveno v *Manuálu pro oddělení schvalování*. Nezabavitelné minimum účastník řízení v *Manuálu pro oddělení schvalování* nazývá jako „životní minimum“.

⁵³ Spis č.l. 5, DVD-R, soubory: 18.7.2019_prezentace kontrolované osoby.mp3 a 18.7.2019_představení systému.mp3.

⁵⁴ Spis č.l. 5, DVD-R, soubor: 25.7.2019_Posouzení úvěruschopnosti-_____.mp3.

⁵⁵ Spis č.l. 14, CD-R, soubor: 2019_109190_CNB_650_odpověď na výzvu č 6.msg, příloha: ČNB_vyjádření k výzvě 6.docx.

⁵⁶ Spis č.l. 14, CD-R, soubor: 2019_111263_CNB_650_odpověď na upřesnění problematiky.msg.

58. Účastník řízení shodně s odstavcem 55 uvedl, že počítal kreditní limit a dodal, že maximální limit půjčky byl současně ohraničen maximální částkou dle pořadí úvěru. Přičemž ode dne 28.2.2019⁵⁷ pak účastník řízení odečítal od čistého příjmu pevnou částku 6 400 Kč a dále částku tvořící součet případných dalších úvěrů od jiných poskytovatelů (vyšší z částek, tj. buď vyplacené úvěry za daný měsíc, nebo součet splátek dalších úvěrů za daný měsíc, jak bylo uvedeno výše) vyplývající z výpisu z bankovního účtu (pokud byl předložen), přičemž aby mohl být úvěr poskytnut, musel by zůstatek dle sdělení účastníka řízení být alespoň ve výši částky požadovaného úvěru bez poplatku za poskytnutí úvěru.
59. Účastník řízení uplatňoval interní paušál ve výši 6 400 Kč i v případě, že spotřebitel uvedl v žádosti výdaje vyšší. Nezohledňoval ani informaci, pokud žadatel uvedl, že bydlí v nájmu, ani výši měsíčního nájemného, ale pouze interní paušál. Pokud klient doložil výpisy z bankovního účtu (účastník řízení vyžadoval výpis z bankovního účtu, pokud spotřebitel v rámci telefonního hovoru uvedl, že má závazky po splatnosti), účastník řízení zjišťoval, zda obsažené transakce výdajů a příjmů nejsou jinými spotřebitelskými úvěry. Pokud se jedná o jiné úvěry od jiných poskytovatelů, ať už v kladných či záporných položkách, účastník řízení tyto taktéž započítával do výdajů spotřebitele. Dále účastník řízení z výpisů z bankovního účtu zjišťoval, zda mezi výdaji spotřebitele nejsou sázky, pokud ano, byla tato skutečnost důvodem pro zamítnutí žádosti. Jiné výdaje vyplývající z výpisu z bankovního účtu účastník řízení nezohledňoval.
60. Účastník řízení ve Vnitřním předpise 1 mj. uvádí cit.: „*Posouzení úvěruschopnosti ze strany zaměstnance CC musí vždy zahrnovat: ...zohlednění údajů sdělených spotřebitelem (výše příjmů, významné smluvní závazky, **rodinný stav**, počet dětí, způsob bydlení) ...*“, přičemž Vnitřní předpis 2 ani *Manuál pro oddělení schvalování* zjišťování členů domácnosti již vůbec neupravuje.
61. Správní orgán konstatuje, že účastník řízení ode dne 1.3.2019, tj. od účinnosti Vnitřního předpisu 2, nikterak nezohledňoval počet vyživovaných osob, tudíž příjmy ani výdaje vůči ostatním členům domácnosti zjišťovány a zohledňovány nebyly a účastník řízení tak zohledňoval příjmy i výdaje na domácnost pouze na jednu osobu, a tedy na spotřebitele. Správní orgán z úvěrových složek předložených účastníkem řízení⁵⁸ mj. zjistil, že účastník řízení v klientských kartách vedených v systému účastníka řízení v některých případech například v kolonce „Rodinný stav“ uvádí „neurčeno“⁵⁹, případně v kolonce „Počet dětí“ uvádí „0“, avšak v kolonce „Zdroj příjmu“ uvádí „Rodičovská dovolená“⁶⁰, účastník řízení dále např. uvedl v kolonce „Počet dětí“ jiný počet než vyplývá z dalších předložených podkladů⁶¹ apod.
62. Správní orgán pro úplnost dodává, že účastník řízení ode dne 28.2.2019⁶² nahrazoval výdaje žadatele o úvěr normativní částkou ve výši 6 400 Kč⁶³ (nezabavitelná částka na osobu povinného po celý rok 2019 činila 2/3 ze součtu životního minima pro jednotlivce ve výši 3 410 Kč a normativních nákladů na bydlení pro jednotlivce ve výši 6 233 Kč, tj. $9\,643:3 \times 2 = 6\,428,67$ Kč), aniž by zohlednil případné výdaje na další členy domácnosti. Nebyla tak zohledněna kritéria pro zajištění výživy a osobních potřeb všech členů domácnosti, přičemž správní orgán dodává, že součástí životního ani existenčního minima nejsou nezbytné náklady na bydlení. Pro řádné posouzení úvěruschopnosti žadatele o úvěr

⁵⁷ Vnitřní předpis 2 byl však účinný až ode dne 1.3.2019.

⁵⁸ Viz odstavec 150 tohoto rozhodnutí.

⁵⁹ Viz například úvěrová složka [redacted] soubor: 2.jpg.

⁶⁰ Viz například úvěrová složka [redacted] soubor: 2.jpg.

⁶¹ Viz například úvěrová složka [redacted], kde je v souboru: 5.png uveden počet dětí 1, ale dle kopie občanského průkazu, kde má uvedeny děti dvě.

⁶² Nicméně účinnost tohoto postupu nastala ve Vnitřním předpise 2 až dne 1.3.2019.

⁶³ Viz odstavec 56 a 57 tohoto rozhodnutí.

je potřeba znát jeho rodinnou situaci pro stanovení adekvátního maximálního možného zatížení splátkami úvěru. Účastník řízení tak nemohl ověřit výši výdajů spotřebitele, případně domácnosti.

63. Správní orgán považuje za nedostatečné takové zjišťování a zohledňování výdajů spotřebitele, kdy účastník řízení tyto nahrazuje výpočtem kreditního limitu, tj. s výdaji vůbec nepracuje, případně nahrazuje výdaje normativně stanovenou částkou 6 400 Kč. K tomuto je nutné zdůraznit a odkázat na znění ustanovení § 86 ZSÚ, které jasně stanovuje poskytovateli spotřebitelského úvěru před poskytnutím úvěru, musí posoudit úvěruschopnost spotřebitele, a to **na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele** a způsobu plnění dosavadních dluhů. ZSÚ tedy jasně stanovuje povinnost porovnat údaje o příjmech a výdajích spotřebitele, nikoliv tyto výdaje bez dalšího nahrazovat normativními částkami či výpočty kreditního limitu.
64. Správní orgán účastníkem řízení výše popsané zavedené postupy a pravidla při posuzování úvěruschopnosti týkající se příjmové a výdajové stránky spotřebitele ověřil na konkrétním vzorku úvěrových případů popsaných v kapitole (ii) *Posouzení úvěruschopnosti spotřebitele*.
65. **Vzhledem k výše uvedenému má správní orgán za prokázané, že účastník řízení neměl v období ode dne 1.6.2018 do dne 20.6.2019 zavedena vhodná, přiměřená a účinná pravidla a postupy pro hodnověrné osvědčení splnění povinnosti zjistit a ověřit informace o výši výdajů pro účely řádného posouzení úvěruschopnosti žadatele o spotřebitelský úvěr, neboť**
- v období ode dne 1.6.2018 do dne 28.2.2019⁶⁴ nestanovily povinnost ověřovat skutečné výdaje spotřebitele, ale umožňovaly uplatňovat pravidlo, že maximální limit poskytnutého úvěru mohl být ve výši 1/2 příjmu žadatele, u druhého a dalšího úvěru potom ve výši maximálně 3/4 příjmu žadatele;
 - v období ode dne 1.3.2019 do dne 20.6.2019⁶⁵ 2019 neupravovaly povinnost získávat nezbytné, spolehlivé, dostatečné a přiměřené informace dokládající skutečné výdaje žadatelů o spotřebitelský úvěr, když výdaje umožňovaly nahradit normativní částkou ve výši 6 400 Kč;
 - v období ode dne 1.3.2019 do dne 20.6.2019⁶⁶ nestanovily povinnost zohledňovat při zjišťování výdajů, jaký je počet vyživovaných osob ze strany spotřebitele.

Námítky účastníka řízení a stanovisko správního orgánu

66. Námítky účastníka řízení jsou uvedeny dále v textu kurzívou a stanoviska správního orgánu jsou uvedeny bez kurzívy.
67. Správní orgán v obecné rovině považuje za vhodné uvést, že dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29.7.2015 č.j. 1 As 22/2015-143 ve spojení s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 4.11.2021 č.j. 1 Ads 149/2021-59 není správní orgán povinen detailně a výslovně vypořádávat veškeré námítky účastníka řízení, neboť je považováno za dostatečné vypořádat základní námítky účastníka řízení, což je mj. v souladu s efektivitou a hospodárností řízení.
68. Účastník řízení má s odkazem na § 15 odst. 1 ZSÚ ve spojení s § 15 odst. 2 písm. c) citovaného zákona povinnost zavést a udržovat postupy a pravidla vhodná z hlediska

⁶⁴ Ode dne počátku kontrolovaného období do dne, kdy bylo uplatňování kreditního limitu skončeno, jak uvedl sám účastník řízení.

⁶⁵ Ode dne účinnosti Vnitřního předpisu 2 do dne konce kontrolovaného období.

⁶⁶ Ode dne účinnosti Vnitřního předpisu 2 do dne konce kontrolovaného období.

řádného poskytování spotřebitelského úvěru a pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele tak, aby byla přiměřená povaze, rozsahu a složitosti činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, a musí zajišťovat řádné a plynulé poskytování spotřebitelského úvěru. Příčemž účastník řízení je dle ustanovení § 15 odst. 3 ZSÚ povinen průběžně ověřovat a pravidelně hodnotit přiměřenost a účinnost zavedených postupů a pravidel.

69. Dle výše uvedeného povinnost zavést pravidla a postupy pro posouzení úvěruschopnosti představuje povinnost promítnout tato pravidla a postupy do vnitřních předpisů účastníka řízení, přičemž má povinnost tato pravidla nejen zavést, ale i udržovat a fakticky uplatňovat za účelem naplnění povinnosti řádně posoudit úvěruschopnost každého žadatele o spotřebitelský úvěr v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru. Očekávání správního orgánu týkající se nastavení pravidel a postupů pro posouzení úvěruschopnosti jsou popsány v dohledovém benchmarku č. 3/2016.⁶⁷
70. Správní orgán uvádí, že pokud si nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru v praxi upraví některá pravidla odlišně od postupů uvedených ve vnitřních předpisech, neznamená to automaticky porušení ustanovení § 15 odst. 2 písm. c) ZSÚ. Postupy a pravidla, která v praxi zavede a používá, ovšem musí vést k dostatečnému posouzení úvěruschopnosti žadatele. Praxe účastníka řízení však zákonným požadavkům na řádné posouzení úvěruschopnosti každého žadatele o úvěr neodpovídá. Systémové nedostatky v procesu získávání dostatečných a úplných podkladů, v jejich zpracování a vyhodnocení, se následně zákonitě promítly v nedostacích při posuzování úvěruschopnosti jednotlivých spotřebitelů, blíže viz kapitola (ii) *Posuzování úvěruschopnosti tohoto rozhodnutí.*

Období přestupku

71. *Účastník řízení ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 namítl, že není možné stanovit období přestupku ode dne 1.6.2018 do dne 20.6.2019, ale až od května 2019 do 20.6.2019, neboť účinnost Manuálu pro oddělení schvalování byla od května roku 2019.*
72. Správní orgán v souvislosti s námitkou účastníka řízení k období stanovenému ve výroku (i) Příkazu, tj. ode dne 1.6.2018 do dne 20.6.2019, ke kterému účastník řízení uvedl, že nemůže být takto stanoveno, jelikož je dokument *Manuál pro oddělení schvalování* účinný až od května 2019, učinil upřesnění výroku, aby odpovídal skutečnosti.

Forma dohledových benchmarků České národní banky

73. *Účastník řízení se dále vyjádřil k formě dohledových benchmarků České národní banky, neboť tyto nejsou vydávány ve formě úředního sdělení a upozornil na ústavní zásadu formulovanou v čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod cit.: „Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod“. V rámci rozkladu k této námitce účastník řízení doplnil, že se správní orgán s touto námitkou nevypořádal a dodal, že jsou benchmarky vydávány bez opory v legislativním rámci České republiky, a tedy není dle účastníka řízení logicky možné, aby kvůli jejich domnělému porušení byl účastník řízení sankcionován.*
74. Správní orgán k námitce účastníka řízení týkající se formy dohledových benchmarků uvádí, že v odstavci 123 Rozhodnutí I konstatoval, že benchmarky vydávané ČNB mají seznámit dohlížené subjekty s dohledovými poznatky, konkretizovat představy regulovaných subjektů o jednání s odbornou péčí a přispět tak k jejich větší právní jistotě. Jedná se tedy o metodiku a výklad povinnosti daného subjektu vyplývající z právních předpisů. Správní orgán sankcionuje účastníka řízení za porušení ZSÚ, nikoliv dohledového benchmarku

⁶⁷ Ke dni vydání tohoto rozhodnutí dostupné na: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financtrih/.galleries/vykon_dohledu/dohledove_benchmarky/download/dohledovy_benchmark_2016_03.pdf.

České národní banky. Správní orgán dodává, že přímo v dohledovém benchmarku č. 1/2014 je uvedeno upozornění cit.: „*Informace obsažené v tomto materiálu vyjadřují názor pracovníků samostatného odboru ochrany spotřebitele, který je aplikován v dohledové praxi. Odráží poznatky a zkušenosti pracovníků samostatného odboru ochrany spotřebitele, jakož i stav akademické diskuse a judikatury bezprostředně předcházející době zveřejnění tohoto materiálu. Vzhledem k míře obecnosti předkládaných výkladových závěrů může být aplikace předmětných právních norem v individuálních případech odlišná, pokud bude taková změna odůvodněná a lépe přiléhající specifickým právním okolnostem případu, případně souladnější s aktuálním vývojem doktríny a judikatury. Soud a případně i bankovní rada ČNB mohou zaujmout odlišný názor. Postup dohlížených subjektů v souladu s právním výkladem obsaženým v tomto materiálu nicméně bude ČNB, při výkonu dohledu na úseku ochrany spotřebitele, považovat, s výše uvedenými výhradami, za souladný s relevantními právními předpisy vztahujícími se k dané oblasti.*“ Správní orgán doplňuje, že již ze samotných názvů dohledových benchmarků plyne, že slouží pouze k upřesnění již zákonem stanovených povinností.⁶⁸

Poskytování mikroúvěrů

75. Účastník řízení ve Vyjádření ze dne 20.6.2022 dále namítl, že poskytuje krátkodobé půjčky v maximální výši 20 000 Kč splatné jednorázově, případně ve třech splátkách. Nebankovní poskytovatelé spotřebitelských úvěrů uplatňují postupy s ohledem na míru rizika spojeného s daným produktem, což uznává i sama Česká národní banka cit.: „výše žádaného úvěru může mít vliv na rozsah a hloubku prověřovaných skutečností poskytovatelem úvěru“⁶⁹. Požadavky správním orgánem kladené na výkon činnosti jsou tedy neproporcionální vzhledem k segmentu činnosti účastníka řízení. Účastník řízení poukázal zejména na požadavek správního orgánu na zjišťování příjmů a výdajů ostatních členů domácnosti.
76. V rozkladu účastník řízení navázal na výše uvedené a namítl, že v celém období ode dne 1.6.2018 do dne 28.6.2019 účastník řízení nabízel pouze online sjednávané krátkodobé mikroúvěry⁷⁰, kdy zákazník platí pevně stanovený poplatek za poskytnutí úvěru nikoliv tedy úrok, a proto v této souvislosti odkázal na rozhodnutí Městského soudu v Praze č.j. 8 A 106/2020 ze dne 14. prosince 2022⁷¹ a poukázal také na komentářovou literaturu, která k § 15 odst. 1 ZSÚ uvádí cit.: „Klíčová je druhá věta komentovaného ustanovení. Ta stanoví, že postupy a pravidla pro poskytování spotřebitelského úvěru musejí být přiměřená povaze, rozsahu a složitosti činností nebankovního poskytovatele. Zákon tak klade rozdílné kvalitativní požadavky na nebankovního poskytovatele v závislosti na povaze, rozsahu a složitosti jejich činnosti. Odlišné požadavky je proto třeba klást na nebankovního poskytovatele zaměřujícího se na vybraný segment úvěrového trhu či poskytujícího omezené množství úvěrů na straně jedné a na nebankovního poskytovatele s rozsáhlou distribuční sítí, širokou produktovou nabídkou a velkým objemem poskytovaných úvěrů na straně druhé.“⁷² Účastník řízení tak považuje nastavená pravidla a postupy za adekvátní s ohledem na jím nabízený typ produktu (mikroúvěru).

⁶⁸ Dohledový benchmark č. 1/2014 „**K výkladu** povinnosti věřitele posoudit s odbornou péčí schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr podle § 9 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů“ aplikovatelný i na ZSÚ. Dohledový benchmark č. 3/2016 „**Požadavky** na výkon činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru podle § 15 ZSÚ“.

⁶⁹ Dohledový benchmark České národní banky č. 1/2014. Ke dni vydání tohoto rozhodnutí dostupné na: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financi-trh/galleries/legislativni_zakladna/ochrana_spotrebitele_spotrebitelcky_uver/download/dohledovy_benchmark_os_2014_01.pdf.

⁷⁰ Blíže viz odstavec 32 tohoto rozhodnutí.

⁷¹ Správní orgán doplňuje, že toto rozhodnutí bylo zrušeno rozhodnutím Nejvyššího správního soudu č.j. 6 As 8/2023 - 57 ze dne 31.1.2024

⁷² Slanina, J. a kol.: ZSÚ. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 129.

77. K účastníkem řízení v rámci rozkladu opakovaně vznesené argumentaci, že poskytuje krátkodobé mikroúvěry, zmiňovanému rozhodnutí Městského soudu v Praze č.j. 8 A 106/2020 ze dne 14. prosince 2022 (zrušeného rozhodnutím Nejvyššího správního soudu č.j. 6 As 8/2023 - 57 ze dne 31.1.2024⁷³) a komentářové literatuře k § 15 odst. 1 ZSÚ správní orgán konstatuje, že si je zcela vědom toho, že účastník řízení poskytuje krátkodobé spotřebitelské úvěry, avšak tato skutečnost nemění nic na tom, že je povinen mít zavedena taková pravidla a postupy, která bude dodržovat a budou směřovat ke splnění povinnosti dle § 86 odst. 1 ZSÚ řádně posoudit úvěruschopnost spotřebitele, tj. na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele. Nelze ani opomenout tu skutečnost, že tyto poměrně drahé krátkodobé spotřebitelské úvěry využívají často právě spotřebitelé s nižší bonitou, kteří vzhledem ke své finanční situaci mají problém získat spotřebitelský úvěr např. u banky za lepších podmínek. I z tohoto důvodu je zcela v souladu s principem přiměřenosti, aby na poskytování těchto typů úvěrů byla aplikována pravidla pro posuzování úvěruschopnosti ve stejném rozsahu jako na „standardní“ úvěry.⁷⁴ Dále k této problematice správní orgán odkazuje na odstavec 124 tohoto rozhodnutí.

Totožnost skutku výrok (i) Rozhodnutí I a jeho odůvodnění

78. Účastník řízení se v rámci předloženého rozkladu domáhal zrušení výroku (i) Rozhodnutí I, neboť se domnívá, že správní orgán porušil základní princip totožnosti skutku uvedeného ve výroku (i) Rozhodnutí I, jelikož se má jednat o jiný skutek, než který byl předmětem výroku (i) Příkazu. Tato změna v popisu skutku dle účastníka řízení znamená, že je dle Rozhodnutí I stíhán za jiný skutek, než který byl předmětem řízení dle Příkazu, a byla mu tak odňata možnost se v rámci řízení účinně bránit. K tomuto doplnil, že správní orgán může ve výroku rozhodnutí popsat skutek jinými slovy, musí však dodržet princip, že změna v popisu skutku nebude znamenat změnu podstaty skutku.⁷⁵ V opačném případě správní orgán musí postupovat dle přestupkového zákona a vyrozumět o této skutečnosti obviněného.
79. Účastník řízení uvedl, že Příkazem správní orgán shledal účastníka řízení vinného z nedodržování pravidel a postupů pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, která si účastník řízení stanovil, a naproti tomu dle Rozhodnutí I správní orgán shledal účastníka řízení vinného z nezavedení a neudržování vhodných a přiměřených pravidel a postupů pro řádné posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů. Z této účastníkem řízení tvrzené změny pak měla vyplynout nová argumentace provedená správním orgánem ve výroku (i) Rozhodnutí I. Tato změna měla být dle účastníka řízení provedena účelově s ohledem na argumenty, které účastník řízení předložil zejména ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 20.6.2022, neboť správní orgán měl zjistit, že výrok (i) Příkazu je stížen takovými vadami, pro které by neobstál.
80. Účastník řízení dále doplnil, že si je vědom, že výrok (i) Příkazu obsahuje i text „nezavedla jiná adekvátní pravidla a postupy pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele“, nicméně na rozdíl od části výroku týkající se údajného nedodržování pravidel a postupů pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, které si účastník řízení stanovil, nebylo toto tvrzení v Příkazu žádným způsobem odůvodněno, resp. v odůvodnění Příkazu zcela

⁷³ Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí 6 As 8/2023 – 57 mimo jiné uvedl cit.: „Nejvyšší správní soud souhlasí, že dostatečnost informací se může lišit podle okolností. Nelze však zaměňovat dostatečnost informací a jejich spolehlivost. ...Informace o příjmech a výdajích spotřebitele, které nejsou doloženy, mohou jen stěží být spolehlivé“. Nejvyšší správní soud zároveň pokud jde o problematiku posuzování úvěruschopnosti odkázal na svoji předchozí výkladovou praxi, a to zejména na rozsudek ze dne 1.4.2015, č. j. 1 As 30/2015-39, či rozsudek ze dne 19.4.2018, č. j. 2 As 107/2017-72.

⁷⁴ Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 444/2019 – 99 ze dne 25.5.2022, kde soud uvedl: „Tato povinnost má významný veřejný přesah. Povinnost posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen spotřebitele samého před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácet, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd.“.

⁷⁵ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 1 As 26/2019 ze dne 18. dubna 2019.

absentuje jakákoli zmínka o „nezavedení jiných adekvátních pravidel a postupů pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele“. Účastník řízení je tedy toho názoru, že tato část výroku byla stížena zásadní vadou, neboť absence jeho odůvodnění jej činí nepřezkoumatelným. Proto je nutné na tuto část výroku pohlížet, jako kdyby nebyla, a není možné od ní odvozovat legitimitu výroku (i) Rozhodnutí I.

81. Správní orgán k námitce nedodržení totožnosti skutku ve výroku (i) Rozhodnutí I uvádí, že šlo pouze o detailnější rozpracování, neboť bylo zachováno mj. období a skutek, kterého se účastník řízení dopustil, a to, že v období ode dne 1.6.2018 do dne 20.6.2019 nedodržoval pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele upravená ve svých vnitřních předpisech, přičemž správní orgán dále konstatoval, že do své praxe ani nezavedl jiná adekvátní pravidla a postupy pro posouzení úvěruschopnosti, a to zejména z toho důvodu, že správní orgán v případě, že by měl účastník řízení zavedena pravidla a postupy ve své praxi odlišně od vnitřních předpisů, které by však splňovaly zákonné požadavky na posouzení úvěruschopnosti spotřebitele, tak by za tuto skutečnost pokutu neukládal. Je tedy zjevné, jaké jednání účastníka řízení je posuzováno. Dle rozsudku NSS ze dne 9.11.2016, č.j. 1 As 46/2016-24 cit.: „*Správní orgán vede správní řízení právě ohledně samotného skutku, nikoli popisu skutku. ... Podstatu skutku je třeba spatřovat v jednání a následku, který jím byl způsoben. Totožnost skutku bude proto zachována, bude-li zachována alespoň totožnost jednání nebo totožnost následku, případně jsou-li jednání nebo následek (případně obojí) shodné alespoň částečně, za předpokladu, že bude daná shoda v podstatných okolnostech, které individualizují skutek...*“ „*Povinnost zachovat totožnost skutku neznamená, že správní orgán musí rozhodnout na základě totožného popisu skutku, který byl uveden v oznámení o zahájení řízení. Řízení slouží právě k tomu, aby konkrétní okolnosti charakterizující daný skutek byly zjištěny a ověřeny. Některé okolnosti tak mohou být proti oznámení o zahájení řízení přidány, jiné naopak odpadnou, ukáže-li se, že jsou pro následek irelevantní. Toto upřesnění nenarušuje totožnost skutku.*“ Kdy jednáním se rozumí projev vůle pachatele ve vnějším světě a následek spočívá v porušení nebo ohrožení hodnot chráněných zákonem.
82. Správní orgán dodává, že skutková podstata daného přestupku dle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) ZSÚ zní cit: „*Nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru se dopustí přestupku tím, že nesplní některý z požadavků na výkon činnosti podle § 15.*“ Správní orgán tak pouze blíže specifikoval jednání účastníka řízení ve vztahu k § 15 ZSÚ (odstavec 34 a 35 tohoto rozhodnutí).
83. Účastník řízení uvedl, že je výrok stížena zásadní vadou, neboť v rámci Příkazu nebyla nutnost zavedení jiných adekvátních pravidel blíže odůvodněna. Správní orgán k tomuto zdůrazňuje, že považoval za vhodné uvést do výroku Příkazu dodatek ve smyslu „*nezavedl jiná vhodná pravidla a postupy*“ apod., neboť jak uvedl i v odstavci 70 Rozhodnutí I si může nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru v praxi upravit některá pravidla odlišně od postupů uvedených ve vnitřních předpisech, čímž automaticky nedojde k porušení ustanovení § 15 odst. 2 písm. c) ZSÚ, pokud tato pravidla vedou k dostatečnému posouzení úvěruschopnosti spotřebitele. Praxe účastníka řízení však zákonným požadavkům na řádné posouzení úvěruschopnosti spotřebitelů neodpovídá. Správní orgán má za to, že tímto není založena nepřezkoumatelnost rozhodnutí.
84. Správní orgán rozšířením příslušné argumentace pouze reagoval na námitky účastníka řízení, neboť správní orgán byl povinen námitky účastníka řízení vypořádat, přičemž v souvislosti s tím blíže odůvodnil zjištěná pochybení účastníka řízení.

K výroku (i) písm. a) Rozhodnutí I a aktualizaci vnitřních předpisů

85. Účastník řízení v rozkladu sporuje, že ze znění výroku (i) písm. a) Rozhodnutí I závěr

správního orgánu vyplývá, tj. „že v období ode dne 1.3.2019 do dne 20.6.2019 zavedl do vnitřního předpisu č. 06/2017 pravidla a postupy, podle nichž znovu posoudil úvěruschopnost a požadoval tak aktuální informace o příjmové a výdajové stránce stálého zákazníka (spotřebitele) v případě další žádosti o úvěr až po uplynutí 1 roku a dále po účinnosti Manuálu pro oddělení schvalování od května 2019 i v případě, že byl při splácení předchozího úvěru alespoň 2 měsíce v prodlení“ a namítl, že je tvrzení správního orgánu „že průběžně neověřoval a pravidelně nehodnotil přiměřenost a účinnost zavedených postupů a pravidel“ nelogické a nepravdivé, neboť dle účastníka řízení právě přijetím Vnitřního předpisu 2 a Manuálu pro oddělení schvalování došlo k přijetí změn a aktualizaci vnitřních předpisů.

86. Dále uvedl, že sice v rámci průběžného ověření a vyhodnocení přiměřenosti a účinnosti zavedených postupů a pravidel došlo k prodloužení lhůty pro opakované posouzení úvěruschopnosti z 6 měsíců na 12 měsíců (v případě opakované žádosti o úvěr), nicméně zákon nestanovuje, že musí dojít výhradně ke zpřísnění postupů a pravidel. K uvedenému dodal, že zjišťování a ověřování výše příjmu dle Vnitřního předpisu 2 byla v souladu s konstantní judikaturou v oblasti mikroúvěrů a odkázal na rozhodnutí Městského soudu v Praze č.j. 8 A 106/2020 ze dne 14.12.2022 cit.: „Soud souhlasí se žalobcem, že pokud by zákonodárce vyžadoval, aby si poskytovatel vždy ověřoval spotřebitelem poskytnuté údaje doložením dokladů, uložil by tuto povinnost přímo v zákoně. Zákon však dává poskytovateli určitou volnost v rozhodování, jak bylo popsáno shora. Pokud však z objektivních skutečností – v tomto případě předchozí úvěrová schopnost splácet, bezdlužnost a nízká částka úvěru – vyplývá, že spotřebitel bude schopen svůj úvěr splatit, poskytovatel nemusí požadovat doklady o příjmech a výdajích.“ Účastník řízení souhlasil, že během předmětné doby (12 měsíců) může dojít ke změně finanční a sociální situace spotřebitele, ale dále polemizoval ohledně ochrany spotřebitelů u hypotečních úvěrů poskytnutých na 30 let a dodal, že ochrana spotřebitele je důležitá, ale nikoliv bezbřehá.
87. Účastník řízení v souvislosti s výše uvedeným odkázal na § 4 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“) a uvedl, že svéprávné osobě, která již v minulosti s účastníkem řízení uzavřela smlouvu o úvěru a žádá opakovaně o poskytnutí úvěru, musí být znám důvod údajů poskytovaných účastníku řízení, a tedy, že tyto údaje jsou podstatné pro rozhodnutí o tom, zda bude smlouva uzavřena a úvěr poskytnut či nikoliv.⁷⁶ Dle účastníka řízení by tedy každá svéprávná osoba nahlásila údaje v případě opakované žádosti o úvěr, které se v mezidobí změnily a závěrem odkázal na všeobecné obchodní podmínky ve znění účinném ode dne 1.12.2016 čl. 5.2 cit.: „Klient je povinen neprodleně oznámit Věřiteli změny jakýchkoliv údajů, které poskytl během Registrace.“⁷⁷
88. Dle účastníka řízení výše uvedená změna nebyla v neprospěch spotřebitelů a odkázal na odstavec 82 Rozhodnutí I, ve kterém jsou uvedena procenta zesplatněných pohledávek za příslušný kalendářní rok a dodal, že z tohoto vyplývá, že počet zesplatněných pohledávek klesá.
89. K námitce účastníka řízení týkající se průběžného ověřování a pravidelného hodnocení přiměřenosti a účinnosti zavedených pravidel a postupů správní orgán uvádí, že došlo k vytržení z kontextu, neboť zjištění shrnutá ve výroku (i) Rozhodnutí I obsahují konkretizované skutečnosti, ve kterých správní orgán spatřuje porušení § 15 ZSÚ. To, že účastník řízení činil změny v rámci svých vnitřních předpisů, správní orgán nepopírá, nicméně tyto změny musí odrážet zákonem stanovené požadavky, tedy v tomto

⁷⁶ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 4 Tdo 238/2019 ze dne 20. března 2019.

⁷⁷ V totožném znění dostupné na: <https://coolcredit.cz/smlouva-o-uveru/vseobecne-obchodni-podminky>.

případě požadavky na řádné posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů. Účastník řízení však provedl změnu, která vedla ke zhoršení nastavených pravidel a postupů pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele.

90. Mimo jiné uvedl, že prodloužení z 6 měsíců na 12 měsíců pro opakované posouzení úvěruschopnosti bylo výsledkem postupu průběžného ověření a vyhodnocení přiměřenosti a účinnosti zavedených postupů a pravidel. Prokazovat to má snížení počtu zesplatněných pohledávek, viz odstavec 82 Rozhodnutí I. Správní orgán však považuje uvedenou argumentaci účastníka řízení za absurdní, neboť z informací uvedených v Rozhodnutí I, i v tomto rozhodnutí, jednoznačně vyplývá, že účastník řízení má své podnikání postaveno na prodlužování splatnosti úvěru. Ohledně prodlužování splatnosti správní orgán odkazuje na Tabulku č. 4, kde jsou vyjmenováni spotřebitelé, u nichž došlo k opakovanému prodloužení splatnosti.
91. K námitce účastníka řízení, že je výrok nepřesný, neboť z něj nevyplývá, co měl ve vnitřních předpisech stanoveno, zejména k části týkající se opakovaného posouzení úvěruschopnosti v případě, že byl spotřebitel se splacením posledního úvěru více než 2 měsíce po splatnosti, správní orgán uvádí, že s námitkou nesouhlasí. Účastník řízení si sice po přijetí *Manuálu pro oddělení schvalování* zavedl další pravidlo, a to že znovu posoudí úvěruschopnost i v případě, že bude spotřebitel se splácením v prodlení déle než 2 měsíce. Správní orgán nicméně i takové nastavení považuje za nedostatečné, neboť reaguje na situaci, kdy již spotřebitel má objektivně problém se splácením úvěru. Povinnost posuzovat úvěruschopnost platí bez výjimky *ex ante* (tedy před poskytnutím úvěru) a nelze ji splnit bez dalšího pouze v případech, kdy uplynulo 12 měsíců od posledního poskytnutí úvěru či v případech, kdy je spotřebitel více než 2 měsíce po splatnosti s úhradou předchozího úvěru.
92. Správní orgán uvádí, že považuje za nedostatečné, resp. v rozporu s povinností stanovenou v § 86 odst. 1 ZSÚ, aby účastník řízení v případě, kdy žadatel požádá o další úvěr, posoudil úvěruschopnost až po uplynutí 6 měsíců od posledního poskytnutí dokladů spotřebitelem, jak je uvedeno ve Vnitřním předpise 1. Opakované posouzení úvěruschopnosti až v případě, že uplynulo 12 měsíců od posledního poskytnutí dokladů spotřebitelem, jak je uvedeno ve Vnitřním předpise 2 a *Manuálu pro oddělení schvalování*, považuje za rozporné s požadavkem stanoveným § 86 ZSÚ. Správní orgán dodává, že účastník řízení nemůže spoléhat, že finanční a sociální situace spotřebitele zůstane po dobu 6 či dokonce 12 měsíců beze změn, spotřebitel se v době podání opakované žádosti o úvěr může nacházet v situaci, kdy je nezaměstnaný, v invalidním důchodu, zadlužený, na rodičovské dovolené, v pracovní neschopnosti apod. Účastník řízení je povinen vycházet ze spolehlivých podkladů a informací, tudíž musí dále vyhodnocovat, zda spotřebitelem poskytnuté podklady nejsou neaktuální. Jak vyplývá z některých zjištění uvedených v kapitole (ii) *Posuzování úvěruschopnosti spotřebitele* tohoto rozhodnutí, účastník řízení ani takto nastavená pravidla nedodržoval. Správní orgán dodává, že právní předpisy nemohou pojmout veškeré související povinnosti právě např. spojené s posuzováním úvěruschopnosti, a tudíž je na účastníku řízení, aby zavedl a dodržoval taková pravidla a postupy, díky kterým bude s to posoudit úvěruschopnost spotřebitele tak, že nebude mít důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele úvěr splácet.
93. Vzhledem k tomu, že účastník řízení zmiňuje, že úprava vnitřního předpisu nebyla v neprospěch klientů, což dokazuje klesající trend počtu zesplatněných úvěrů, správní orgán uvádí, že účastník řízení ve výkazu za rok 2021 uvedl jako objem poskytnutých doposud nesplacených úvěrů brutto hodnotu 289 846 tis. Kč a netto hodnotu 103 746 tis. Kč, kdy po jejich odečtení vyjde výše objemu poskytnutých úvěrů, u kterých sám účastník řízení

očekává rizikovost, tj. úvěry, u kterých je očekávaná nedobytnost, tedy celkem v 35,8 %. Za rok 2022 uvedl brutto hodnotu 226 955 tis. Kč a netto hodnotu 119 752 tis. Kč, tedy 52,8 % očekávaných nedobytných úvěrů. Za rok 2018, 2019 a 2020 byla vedena jiná struktura výkazu, kdy správní orgán považuje za vhodné porovnat objem pohledávek z nesplacených spotřebitelských úvěrů a objem pohledávek po splatnosti delší než 3 měsíce, tedy za rok 2020 účastník řízení vykázal 242 531 tis. Kč nesplacených úvěrů a 175 328 tis. Kč pohledávek po splatnosti delší než 3 měsíce, tj. 72,3 % pohledávek po splatnosti. Za rok 2019 vykázal objem pohledávek z nesplacených spotřebitelských úvěrů ve výši 211 625 tis. Kč a objem pohledávek po splatnosti delší než 3 měsíce 144 762 tis. Kč, tj. 68,4 %. A za rok 2018 vykázal objem pohledávek z nesplacených spotřebitelských úvěrů ve výši 169 795 tis. Kč a objem pohledávek po splatnosti delší než 3 měsíce 113 842 tis. Kč, tj. 67 %. Lze tedy konstatovat, že se jedná o vysoká procenta objemů úvěrů, které jsou rizikové.

94. Pokud jde o účastníkem řízení zmiňovanou judikaturu (odstavec 400 až 402 tohoto rozhodnutí) týkající se úvěrových podvodů, správní orgán zcela odkazuje na odstavec 406 tohoto rozhodnutí, zejména na nálezný Ústavního soudu. Účastník řízení odkázal na rozhodnutí Městského soudu v Praze č.j. 8 A 106/2020 ze dne 14.12.2022, které bylo ale zrušeno rozhodnutím Nejvyššího správního soudu č.j. 6 As 8/2023 - 57 ze dne 31.1.2024. Správní orgán k tomu doplňuje, že se neztotožňuje se závěry zmiňovanými účastníkem řízení, neboť předchozí splacení úvěru, bezdlužnost, ani nízká výše úvěru nedokládá aktuální finanční situaci spotřebitele.

K výroku (i) písm. b) Rozhodnutí I

95. Účastník řízení dále v rozkladu odmítá závěr správního orgánu ohledně výroku (i) písm. b) Rozhodnutí I a uvádí, že pravidla a postupy pro hodnověrné osvědčení splnění povinnosti zjistit a ověřit informace o výši příjmů spotřebitele pro účely řádného posouzení úvěruschopnosti žadatele o spotřebitelský úvěr v předmětném období nastaveny v přiměřeném a účinném rozsahu. Dle účastníka řízení je výrok zároveň stižen vadou, neboť to, že účastník řízení cit.: „neměl zavedena přiměřená a účinná pravidla a postupy pro hodnověrné osvědčení splnění povinnosti zjistit a ověřit informace o výši příjmů spotřebitele pro účely řádného posouzení úvěruschopnosti žadatele o úvěr“ není povinnost ukládaná ZSÚ, když pojem „hodnověrné osvědčení“ zná ZSÚ pouze v souvislosti s uchováváním dokumentů a záznamů dle § 78 ZSÚ.
96. Pokud jde o skutečnost, že účastník řízení nevycházel z dostatečných podkladů pro prokázání příjmů žadatele o úvěr, pokud vyžadoval výplatní pásky za poslední dva měsíce, tak účastník řízení nerozumí tomu, proč u jiných nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů byl správním orgánem stejný postup shledán za vyhovující a účastník řízení za ten samý postup má být sankcionován.
97. Účastník řízení má zároveň za to, že tato část výroku (i) Rozhodnutí I není odůvodněna, když v odstavcích 37 až 43 Rozhodnutí I jsou shrnuta skutková zjištění, avšak bez hodnocení těchto skutkových zjištění, ze kterých by bylo seznatelné, proč se správní orgán domnívá, že takto nastavená pravidla a postupy nejsou přiměřená či účinná.
98. Účastník řízení v první řadě pouze konstatoval nesouhlas se závěrem správního orgánu ve výroku (i) písm. b) Rozhodnutí I bez dalšího, tedy aniž by svou námitku nějak podložil či blíže vysvětlil, když pouze uvedl, že byla pravidla a postupy v předmětném období nastavena v přiměřeném a účinném rozsahu.
99. Účastník řízení dále spatřuje ve výroku (i) písm. b) Rozhodnutí I zásadní vadu, neboť je v něm obsaženo sousloví „hodnověrné osvědčení“, které ZSÚ zná pouze ve vztahu

k ustanovení § 78 ZSÚ. Správní orgán k tomuto uvádí, že „hodnověrné“ je to synonymem slova „spolehlivé“, což je pojem přímo obsažený v ustanovení § 86 odst. 1 ZSÚ. Správní orgán v této souvislosti opětovně odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 6 As 8/2023 – 57, který mimo jiné uvedl cit.: *Nejvyšší správní soud souhlasí, že dostatečnost informací se může lišit podle okolností. Nelze však zaměňovat dostatečnost informací a jejich spolehlivost. Zákon poskytovateli úvěru sice dává prostor pro určitou samostatnou úvahu, tato úvaha je však omezena jednak požadovanou kvalitou informací, jednak požadavkem odborné péče poskytovatele. Informace o příjmech a výdajích spotřebitele, které nejsou doloženy, mohou jen stěží být spolehlivé.* Správní orgán zakomponováním tohoto sousloví pouze poukázal na skutečnost, že účastník řízení měl sice zavedená pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, avšak nebyla vhodná, neboť nezajistila, aby byla úvěruschopnost posuzována na základě spolehlivých informací.

100. Správní orgán k námitce účastníka řízení, že považoval v jiných řízeních za dostatečné předložení 2 výplatních pásek, uvádí, že správní orgán tímto poukazoval na skutečnost, že účastník řízení umožňoval zaměnit 2 výplatní pásy prokazující pravidelný příjem spotřebitele jedním výpisem z bankovního účtu, z čehož rozhodně nelze prokázat pravidelnost příjmu. Přičemž úvěruschopnost nemůže být posouzena, pokud by byly předloženy pouze 2 výplatní pásy, které prokazují pouze příjem spotřebitele, nikoliv jeho výdaje a závazky.
101. Účastník řízení uvedl, že tato část b) výroku (i) Rozhodnutí I není odůvodněna, když správní orgán neuvedl hodnocení skutkových zjištění z odstavců 37 až 43 Rozhodnutí I, ze kterých by bylo znatelné, proč nebyla pravidla a postupy dle správního orgánu nastavena přiměřeně a účinně. Správní orgán k tomuto uvádí, že v odstavci 45 Rozhodnutí I odkázal na kapitolu (ii) *Posouzení úvěruschopnosti spotřebitele*, čímž odkázal na svou argumentaci v této kapitole uvedenou a prokázanou na předloženém vzorku úvěrových případů účastníkem řízení.
102. Správní orgán dodává, že není vyloučeno, že účastníkem řízení nastavená pravidla a postupy, tak jak vyplývají z jeho vnitřního předpisu, mohly v případě, že by byly v praxi doplněny jinými vhodnými postupy, za určitých podmínek obecně splňovat základní předpoklady pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, nicméně praxe ukázala, že dostatečná nejsou a v konkrétních podmínkách plně nefungují. Přestože je účastník řízení v souladu s ustanovením § 15 odst. 3 ZSÚ povinen průběžně ověřovat a pravidelně hodnotit přiměřenost a účinnost zavedených pravidel a postupů, ze zjištění správního orgánu vyplynulo, že tak nečinil, resp. jejich přiměřenost a účinnost nevyhodnotil správně.

K výroku (i) písm. c) Rozhodnutí I

103. Účastník řízení v rozkladu *nesouhlasí ani se závěrem správního orgánu uvedeným ve výroku (i) písm. c) Rozhodnutí I, neboť dle jeho názoru byla pravidla a postupy přiměřená a účinná vzhledem k typu nabízenému produktu, tj. mikroúvěrům. Dále odkázal na své předchozí námitky, viz odstavec 75 a 76 tohoto rozhodnutí. Dále uvedl, že správní orgán závěry v této části výroku, tedy, že nahrazování výdajů kreditním limitem počítaným z příjmů spotřebitele, nijak neodůvodnil, tj. proč takový postup je v rozporu se ZSÚ. Výrok tak má být dle účastníka řízení v této části nepřezkoumatelný a stížen zásadní vadou, pro kterou by měl být zrušen.*
104. Správní orgán opakuje, že ZSÚ v § 86 požaduje posouzení úvěruschopnosti na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, případně z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů, přičemž **poskytovatel** při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele **posuzuje**

zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů. Správní orgán dále odkazuje na odstavec 77 tohoto rozhodnutí.

105. Správní orgán v této souvislosti odkazuje i na odstavec 101 a 102 Rozhodnutí I (odstavec 163 a 164 tohoto rozhodnutí), kde jsou uvedeny příklady špatného posouzení výdajové stránky žadatelů. Správní orgán k tomuto zmiňuje například úvěrovou složku [REDACTED] (sml. č. [REDACTED] ze dne 15.7.2018), ze které vyplynulo, že je spotřebitel hazardním hráčem, kdy v tomto případě je jednoznačné, že nelze nahrazovat výdaje pouhým výpočtem kreditního limitu z příjmů spotřebitele. Zejména kreditní limit ani nesplňuje zákonem stanovené požadavky, viz odstavec výše.
106. Účastník řízení má povinnost disponovat spolehlivými informacemi, a pokud vůbec nemá informace o výdajích, nebo je nevyužívá, tak informace, z nichž vychází při posuzování úvěruschopnosti, těžko mohou být spolehlivé. Stanovení výdajů na základě jakékoliv částky vycházející pouze z příjmů bez dalšího, tak nemůže vést k řádnému posouzení úvěruschopnosti.

Normativní částka 6 400 Kč

107. Účastník řízení se vyjádřil k normativní částce 6 400 Kč, kterou nahrazoval výdaje žadatelů o úvěr. Účastník řízení uvedl, že se nejedná o neadekvátní normativní částku, ale o zaokrouhlenou částku nezabavitelné částky, tj. nezabavitelného minima, pro rok 2019 ve výši 6 429 Kč. V rámci posuzování úvěruschopnosti účastník řízení zavedl tuto částku dle jeho názoru v souladu s rozsudkem Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 33 Cdo 2178/2018-77 ze dne 25.7.2018 a citoval: „nepochybně klíčová je i povinnost věřitele využívat veřejně dostupné informace, jakými jsou například státem publikované údaje o životním a existenčním minimu podle zákona č. 110/2006 Sb. (...)“. Částka nezabavitelného minima byla na straně výdajů žadatele o úvěr započítána pouze v případě, že jím tvrzené a doložené výdaje nebyly vyšší, jinak byly v rámci posouzení úvěruschopnosti použity výdaje ve vyšší částce.⁷⁸
108. Účastník řízení se vyjádřil k tvrzení správního orgánu, že účastník řízení v předmětném období nezískával nezbytné, spolehlivé, dostatečné a přiměřené informace dokládající výdaje žadatelů o spotřebitelský úvěr, když výdaje pouze nahrazoval normativní částkou ve výši 6 400 Kč, a k odstavci 74 Rozhodnutí I, kde správní orgán uvádí (oproti Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021) rozšířenou citaci z rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 33 Cdo 2178/2018-77 ze dne 25.7.2018 a tvrdí, že z rozsudku vyplývá povinnost používat i veřejně dostupné údaje, nikoli pouze částku nezabavitelného minima, jak to činí účastník řízení. Účastník řízení je toho názoru, že uvedené je nutné vnímat v kontextu poskytovaných úvěrů, což potvrzuje i rozhodnutí Ústavního soudu cit.: „Ústavní soud považuje za ústavněprávně souladnou též argumentaci obecných soudů, podle které lze přihlédnout k výši požadovaného úvěru (stěžovatel čerpal úvěry ve výši od 2 000 Kč do 15 000 Kč) v souvislosti s mírou prověřování bonity žadatele. Uvedené nikterak nekoliduje ani se stěžovatelem citovanou judikaturou⁷⁹, která se týká případů, kdy poskytovatelé spotřebitelského úvěru nevyžadovali údaje o schopnosti spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru.“⁸⁰
109. Účastník řízení dále rozporuje období stanovené správním orgánem, kdy nahrazoval výdaje normativní částkou ve výši 6 400 Kč a uvedl, že začal uplatňovat tuto metodiku až ode dne 28.2.2019.

⁷⁸ Viz odstavec 57 tohoto rozhodnutí.

⁷⁹ Pozn. účastníka řízení – rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 33 Cdo 2178/2018-77 ze dne 25.7.2018 je judikaturou citovanou stěžovatelem.

⁸⁰ Usnesení Ústavního soudu ČR sp. zn. III. ÚS 1972/19 ze dne 28.1.2020.

stanovené částky 6 400 Kč, tj. období ode dne 1.6.2018 do dne 20.6.2019, uvádí, že námitku účastníka řízení přijal a upravil v tomto výrok už v Rozhodnutí I ve vztahu k takto stanovené částce na období trvání přestupku ode dne 1.3.2019 (ode dne účinnosti Vnitřního předpisu 2) do dne 20.6.2019.

Zjišťování a zohledňování počtu členů domácnosti

114. Účastník řízení ve Vyjádření ze dne 16.8.2021 uvedl, že v Protokolu o kontrole je otázce „zjišťování a zohledňování členů domácnosti“ věnována pouze jedna věta⁸⁵ bez dalšího rozvedení. Dle účastníka řízení, který vyhodnocení správního orgánu v této věci považuje za překvapivé a neočekávané, dochází k porušení práva na spravedlivý proces dle judikatury Nejvyššího správního soudu.⁸⁶ Dle účastníka řízení zároveň chybí odůvodnění, z čeho správní orgán tuto povinnost dovozuje, a proto je vyhodnocení správního orgánu stíženo zásadní vadou kvůli které jej činí nepřezkoumatelným.
115. Účastník řízení v souvislosti s výše uvedeným citoval ustanovení § 86 ZSÚ a ustanovení § 419 občanského zákoníku, dle kterého je spotřebitelem každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná. Dle gramatického výkladu lze dle účastníka řízení dospět k závěru, že poskytovatel spotřebitelského úvěru je povinen posoudit úvěruschopnost pouze jednotlivce, osoby, která o úvěr projevila zájem, a se kterou o uzavření úvěrové smlouvy jedná.
116. Účastník řízení dále na straně 8 až 10 uvedl, že povinnost zjišťovat a zohledňovat příjmy a výdaje ostatních členů domácnosti nevyplývá z žádných relevantních pramenů práva, a to ani ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23.4.2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS, ani v Obecných pokynech EBA k posouzení úvěruschopnosti z roku 2015 a z roku 2020. Účastník řízení dále uvádí, že pouze v benchmarku České národní banky č. 1/2014 je stanoveno cit.: „Schopnost žadatele splácet další finanční závazky a hradit nezbytné životní výdaje nesmí být v důsledku poskytnutí úvěru ztížena. Poskytovatel úvěru přitom zohlední také rodinné postavení žadatele, zejména, zda vyživuje další osoby, zda se na financování provozu domácnosti podílí jiná osoba (manžel/ka, druh/družka), případně další skutečnosti ovlivňující jeho majetkové poměry.“ A zároveň v souvislosti s tím, že poskytuje mikroúvěry odkázal na bod 3 dohledového benchmarku č. 1/2014, kde správní orgán uvádí cit.: „výše žádaného úvěru může mít vliv na rozsah a hloubku prověřovaných skutečností poskytovatelem úvěru“.
117. Účastník řízení doplnil výše uvedené a ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 20.6.2022 uvedl, že požadavky správního orgánu jsou v rozporu s ústavní zásadou formulovanou v čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod cit.: „Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod“.
118. Účastník řízení ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 odkázal na vyjádření správního orgánu ve výzvě ⁶⁸⁷, kde na straně první uvedl „(...) Zde spotřebitel zadá kontaktní údaje, údaje o typu bydlení, **počtu dětí**, výši příjmu...“. Přičemž doložil, že zjišťoval rodinnou situaci žadatelů o úvěr (zda jsou/nejsou svobodní, ovdovělí nebo žijí

⁸⁵ Strana 11 Protokolu o kontrole.

⁸⁶ Rozsudek NSS ze dne 20.7.2007, č.j. 8 Afs 59/2005-83; právní věta: „Ústavní soud v nálezu sp. zn. I. ÚS 654/03 (in Šbirka nálezu a usnesení Ústavního soudu, svazek č. 32, nález č. 27, strana 255) označil za projev libovůle a porušení práva na spravedlivý proces situaci, kdy je rozhodnutí „pro účastníka řízení s ohledem na dosavadní stav řízení, stav dokazování, existující procesní situaci a především uplatněné právní námitky překvapivé“. Jakkoli Ústavní soud tyto závěry vyslovil v souvislosti s rozhodováním soudů, lze je, dle názoru Nejvyššího správního soudu, nepochybně vztáhnout i na řízení správní. Za explicitní vyjádření této kautely v jednoduchém právu lze považovat ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu z roku 2004 (zákon č. 500/2004 Sb., správní řád) (...).“

⁸⁷ Spis č.l. 14, soubor: 2019_107397_CNB_650_výzva č 6.pdf.

s partnerem/partnerkou)⁸⁸. Dále odkázal na Vnitřní předpis I, kde bylo výslovně stanoveno, cit.: „Posouzení úvěruschopnosti ze strany zaměstnance CC musí vždy zahrnovat (...) zohlednění údajů sdělených spotřebitelem (výše příjmů, významné smluvní závazky, **rodinný stav, počet dětí**, způsob bydlení) a vypočtení částky životního minima a nákladů na bydlení spotřebitele.“ Účastník řízení v rámci rozkladu opakovaně nesouhlasil s tvrzením správního orgánu, že nezjišťoval počet vyživovaných osob, když formulář žádosti o úvěr obsahoval kolonku „počet dětí“⁸⁹. Skutečnost, že žadatel o úvěr tuto kolonku nevyplní (informace o počtu dětí zamlčí) nebo vyplní nepravdivě, však nemůže jít k tíži účastníka řízení, jak také vyplývá z judikatury.⁹⁰

119. Účastník řízení doplnil výše uvedenou námitku týkající se zjišťování příjmů a výdajů ostatních členů domácnosti v rámci rozkladu, kdy uvedl, že se argumentace správního orgánu míjí s obsahem námitek účastníka řízení a je zatížena nepravdivými argumenty, např. odstavec 80 Rozhodnutí I, nyní odstavec 124 tohoto rozhodnutí, ve kterém je uvedeno „Tyto osoby nejsou dle standardních měřítek posuzovány jako solventní (invalidní důchodci, samoživitelé, osoby v insolvenci, nezaměstnaní apod.), a proto je nutné klást na poskytovatele spotřebitelských úvěrů (profesionály), aby řádně zjišťovali a vyhodnocovali úvěruschopnost žadatelů o úvěr.“ Účastník řízení dodal, že nikdy neposkytoval úvěry osobám v insolvenci ani nezaměstnaným, přičemž správní orgán nezjistil v rámci Kontroly opak. Invalidním důchodcům jsou úvěry poskytnuty pouze v případě pozitivních zjištění v rámci posouzení úvěruschopnosti, přičemž u invalidních důchodců je dlouhodobá jistota stabilního příjmu. Účastník řízení dále dodal, že nelze paušalizovat všechny samoživitele jako nesolventní, kdy by byl plošný zákaz poskytování úvěrů této skupině nebo odlišný přístup k nim diskriminační.
120. Účastník řízení v rámci rozkladu uvedl, že v odstavci 76 Rozhodnutí I správní orgán dovozuje povinnost dotazovat se žadatele o úvěr na „výdaje žadatele a členů jeho domácnosti související s provozem domácnosti (nájemné, poplatky za elektřinu, vodu, plyn apod.), očekávané výdaje, které by mohly ohrozit splácení úvěru, osobní výdaje (oblečení, jídlo, doprava, zájmy, vzdělání, zdravotní stav, telefon apod.), vyživovací povinnost, výdaje na sociální a zdravotní pojištění u podnikatelů, další úvěry, pojištění apod.“. Účastník řízení je toho názoru, že takový požadavek je zcela disproporční a ve vztahu k produktům nabízeným účastníkem řízení nepřiměřený. Dodal, že i všeobecně respektovaná komentářová literatura uvádí, že věřitel může logicky a legitimně očekávat, že žadatel o úvěr během splácení úvěru přiměřeně omezí výdaje na fakultativní záležitosti např. výdaje spojené s trávením volného času jako je cestování či kultura⁹¹ (což je zřejmé zejména právě v případě jednosplátkové půjčky, neboť je jisté snazší tyto výdaje omezit po období kratší než jeden měsíc než po období mnoha měsíců či dokonce let), položku „zájmy“ uvedenou správním orgánem je tedy třeba hodnotit jako zcela irelevantní. Pokud jde o položku „zdravotní stav“, tak účastník řízení je toho názoru, že aktuálně neexistuje způsob, jakým by tuto informaci mohl legálně zjišťovat. Informace o zdravotním stavu spadají dle čl. 9 odst. 1 Obecného nařízení o ochraně osobních údajů⁹² do množiny zvláštních kategorií osobních údajů, pro které jsou striktně stanoveny právní základy jejich zpracování v čl. 9 odst. 2 Obecného nařízení o ochraně osobních údajů. V situaci, kdy ZSÚ ani jiný právní předpis dotaz na zdravotní stav žadatele o úvěr přímo neukládají, jako jediný možný právní základ pro zpracování těchto informací zbývá souhlas žadatele o úvěr. Pro jeho platnost

⁸⁸ Spis č.l. 11, flashdisk, složka: final, složka: 8 Změny údajů na záložce Údaje, soubor: 8 - Změny ostatních údajů.xlsx, řádek „Marital status“.

⁸⁹ ČNB tuto skutečnost v rámci kontroly zjistila, je uvedena ve Výzvě 6.

⁹⁰ Strana 17 až 21 rozkladu, kde se účastník řízení zabývá úvěrovým podvodem.

⁹¹ Viz komentářová literatura – SLANINA Jan, JEMELKA Luboš, VETEŠNÍK, Pavel, WACHTLOVÁ Lucie, FLÍDR Jan. ZSÚ. Komentář. Praha: C.H. Beck, 2017. 904 stran, str. 433.

⁹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

však Obecné nařízení o ochraně osobních údajů vyžaduje, aby byl udělen svobodně (což v případě, kdy by účastník řízení poskytnutím těchto informací podminil vyhodnocení žádosti o úvěr, nebude splněno) s tím, že je souhlas kdykoli odvolatelný.

121. Správní orgán uvádí, že součástí posouzení úvěruschopnosti v souladu s odbornou péčí je zároveň posouzení rozhodujících podkladů a vynaložení patřičného úsilí, aby byly zjištěny a řádně zohledněny všechny potřebné skutečnosti v nezbytném rozsahu. Účastník řízení má povinnost zjišťovat a shromažďovat relevantní informace o příjmech, výdajích a závazcích (dluzích) jednotlivých žadatelů o úvěr a následně tyto informace vyhodnotit a ověřit způsobem přiměřeným dané situaci, kdy cílem tohoto postupu je získání objektivního obrazu o komplexní finanční situaci jednotlivých spotřebitelů, příp. tedy celé domácnosti a tedy i o schopnosti splácet spotřebitelský úvěr.
122. Správní orgán kontrolou jednotlivých složek úvěrových případů předložených účastníkem řízení zjistil, že účastník řízení řádně nezjišťoval a tedy ani nezohledňoval počet vyživovaných osob, tato skutečnost byla konstatována již v Protokolu o kontrole na straně 11, toto zjištění bylo potvrzeno i kontrolou jednotlivých složek spotřebitelů.⁹³ I když žadatel o úvěr uvedl počet dětí (např. v interaktivní online žádosti o úvěr na internetových stránkách www.coolcredit.cz, účastník řízení tento údaj nikterak v rámci posuzování úvěruschopnosti nezohledňoval. Poskytovatelé spotřebitelského úvěru v souladu s odbornou péčí musí zjišťovat a ověřovat minimálně základní informace a údaje, kolik (ne)vyživovaných osob, v jakém věku a s jakými potřebami sdílí s žadatelem o úvěr domácnost.⁹⁴ Po zjištění základních údajů o žadateli mj. i o počtu členů jeho domácnosti a počtu vyživovaných osob, je účastník řízení povinen s odbornou péčí položit žadateli o úvěr i otázky, které po zjištění těchto údajů v souvislosti se zamýšleným poskytnutím úvěru logicky vyvstávají, tedy jaké jsou výdaje žadatele a členů jeho domácnosti související s provozem domácnosti (nájemné, poplatky za elektřinu, vodu, plyn apod.), očekávané výdaje, které by mohly ohrozit splácení úvěru, osobní výdaje (oblečení, jídlo, doprava, zájmy, vzdělání, zdravotní stav, telefon apod.), vyživovací povinnost, výdaje na sociální a zdravotní pojištění u podnikatelů, další úvěry, pojištění apod. Správní orgán konstatuje, že musí být brán v potaz rozdíl mezi domácnostmi jednotlivce a domácnostmi, kde se nacházejí např. další vyživované osoby. Správní orgán dodává, že účastník řízení nerozporoval postupy, které jsou obsahem dílčího zápisu, ve kterém je mj. uvedeno cit.: „*Kontrolovaná osoba nezjišťuje počet členů domácnosti ani počet vyživovaných osob, tudíž příjmy ani výdaje ostatních členů domácnosti zjišťovány a zohledňovány nejsou.*“⁹⁵
123. Vzhledem ke skutečnosti, že podklady předložené žadateli o úvěr a údaje poznamenané účastníkem řízení si často vzájemně odporovaly (např. v kartě klienta vedené účastníkem řízení byl uveden počet dětí „0“ a jako zdroj příjmu „rodičovská dovolená“), je nepochybné, že je účastník řízení řádně nekontroloval (bližší viz odstavec 61 tohoto rozhodnutí).
124. Účastník řízení považuje za excesivní zjišťovat počet členů domácnosti a zohledňovat jejich příjmy a výdaje, protože poskytuje mikroúvěry. Správní orgán k tomuto však uvádí, že mikroúvěry jsou krátkodobé drobné půjčky zpravidla s vysokou procentní úrokovou sazbou, které jsou poskytovány zejména osobám v hraničních životních situacích či osobám s nižšími příjmy, kteří jsou nejvíce ohroženi spadnutím do dluhové pasti. Tyto osoby často nejsou solventní, nebo se na hraně solventnosti pohybují (invalidní důchodci, samoživitelé, osoby v insolventci, nezaměstnaní apod.), o to větší důraz musí být kladen na poskytovatele

⁹³ Viz odstavec 61 tohoto rozhodnutí.

⁹⁴ Odlišné potřeby bude mít dítě navštěvující základní školu a vysokoškolský student, stejně tak rodič, který je OSVČ nebo pobírá starobní důchod. Případně manžel/ka či druh/družka dojíždějící za prací přes celou republiku či pracující v místě bydliště. Odlišné budou náklady u zdravé a nemocné osoby.

⁹⁵ Spis č.l. 14, flashdisk, soubor: 2019_109190_CNB_650_odpověď na výzvu č 6.msg a 2019_109246_CNB_650_RE_odpověď na výzvu č 6.msg.

spotřebitelských úvěrů (profesionály), aby řádně zjišťovali a vyhodnocovali úvěruschopnost žadatelů o úvěr. Tyto „mikro“ úvěry se navíc stávají pro spotřebitele mnohem větší zátěží než klasické úvěry, u kterých je často stanoven měsíční splátkový kalendář na mnohem nižší částky, než je většinou jednorázová splátka (či několik splátek v krátkém časovém horizontu), kterou musí zaplatit spotřebitel, pokud chce uhradit „mikro“ úvěr. Spotřebitelé tak mají mnohem větší šanci, že se jim bude dařit splácet klasický úvěr, než že splatí „mikro“ úvěr, obzvláště takový, u kterého poskytovatel tvrdí, že za přiměřený postup je považováno nezjišťovat výdaje, neboť se přeci jedná jen o „jednorázovou“ splátku. Správní orgán k tomu doplňuje, že pokud pak spotřebitel nemá na to, aby takový „mikro“ úvěr uhradil, nedostane většinou ani šanci splatit ho ve splátkách a je nucen využít zpoplatněné možnosti prodloužení (v případě účastníka řízení o 7, 15 nebo 30 dní), které poskytovatelé „mikro“ úvěrů, takovému spotřebiteli nabízí. Zpoplatněné prodloužení splatnosti úvěru nevede k umořování pohledávky, ale jen k jejímu odložení a navýšení finanční zátěže spotřebitele, které v řadě případů skončí zesplatněnou pohledávkou, případně další zápůjčkou. Z toho důvodu správní orgán rozhodně nepovažuje zohlednění faktoru počtu vyživovaných osob pro řádné posuzování úvěruschopnosti u mikroúvěrů za nikterak excesivní.

125. Pokud jde o osoby, které správní orgán bez dalšího, tj. pouze podle standardních měřítek, považuje za skupinu s nižšími příjmy (méně solventní) „invalidní důchodci, samoživitelé, osoby v insolventi, nezaměstnaní apod.“, pak lze jen konstatovat, že správní orgán nepožaduje po účastníkovi řízení, aby těmto osobám v žádném případě úvěr neposkytl. V těchto případech však musí při posuzování úvěruschopnosti skutečně důsledně prověřit příjmovou a výdajovou stránku, přičemž je nutné přistupovat k jednotlivým spotřebitelům individuálně. Uvedené nelze považovat za diskriminační přístup. U všech poskytovaných spotřebitelských úvěrů musí vyhodnotit, zda může být úvěr poskytnut a pokud ano, v jaké výši a za jakých podmínek, aby byl spotřebitel schopen úvěr splácet. Účastník řízení považuje invalidní důchodce za osoby s pravidelným příjmem, což správní orgán nezpochybňuje, nicméně není postaveno na jisto, že se jedná o dostatečný příjem na běžné výdaje, natož na splacení úvěru.⁹⁶ Správní orgán k tomuto dále odkazuje na odstavec 177 tohoto rozhodnutí, který obsahuje obecné pojednání o účelu řádného posouzení úvěruschopnosti spotřebitelů.
126. Správní orgán k námitce účastníka řízení uplatněné v rámci rozkladu týkající se zjišťování počtu členů domácnosti a zohledňování jejich příjmů a výdajů odkazuje na své vyjádření v odstavci 76 a 80 Rozhodnutí I, nyní odstavec 121 a 124 tohoto rozhodnutí a současně na argumentaci v odstavci 341 až 345 tohoto rozhodnutí ve vztahu k ochraně osobních údajů. Správní orgán dále odkazuje na soudní praxi, kdy např. Krajský soud v Ostravě ve svém rozhodnutí č.j. 15 Co 246/2022 ze dne 11.1.2023 uvedl cit.: „V rámci prošetření majetkových poměrů žalované tedy nebylo zjišťováno ani to, s kým žalovaná žije, kolik členů má její domácnost, jaké má žalovaná vyživovací povinnosti, kolik činí její náklady na bydlení, zda a jaké náklady jí vznikají v souvislosti se zdravotním stavem, s dopravou do zaměstnání, apod.“ Správní orgán doplňuje, že v tomto případě se jednalo o spotřebitelský úvěr ve výši 10 000 Kč.

⁹⁶ <https://www.cssz.cz/invalidni-duchod>: Rozdíl mezi jednotlivými stupni invalidity spočívá v míře poklesu pracovní schopnosti občana (pokles o 35 % až 49 % znamená invaliditu prvního stupně, o 50 % až o 69 % invaliditu druhého stupně a o 70 % a více pak invaliditu třetího stupně). Samotná výše mnohdy nestačí ani na pokrytí základních životních potřeb. V roce 2020 činila základní výměra invalidního důchodu 3 490 Kč, v roce 2023 výše základní výměry činí 4 040 Kč měsíčně⁹⁶. Nejde tedy o vysoké částky, přičemž správní orgán v dostupných online kalkulačkách invalidního důchodu (pro rok 2023) vypočítal výši invalidních důchodů pro hrubý měsíční příjem ve výši 30 000 Kč se započtenou dobou 30 let u invalidity 1. stupně 7 179 Kč, 2. stupně 8 749 Kč a 3. stupně 13 458 Kč. U takových spotřebitelů je tedy nutné zjišťovat případné další příjmy a zároveň zjišťovat jejich výdajovou stránku.

127. Sám účastník řízení považoval dle Vnitřního předpisu 1 za podstatné zjišťovat rodinný stav a počet dětí, nicméně účinností Vnitřního předpisu 2 od této praxe upustil, tj. ode dne 1.3.2019. I klientské karty v 81 úvěrových složkách pak obsahovaly informace o rodinném stavu, počtu dětí (neboť v rámci žádosti o úvěr mohl spotřebitel příslušnou kolonku vyplnit) a způsobu bydlení, nicméně ze zjištění správního orgánu vyplynulo, že byly neúplné nebo dokonce nesprávné.⁹⁷ Správní orgán odkazuje na odstavce 76 a 78 Rozhodnutí I.
128. Správní orgán dále odkazuje též na své vyjádření k této problematice v odstavci 71 Rozhodnutí I, kde uvedl cit.: „*Praxe účastníka řízení však zákonným požadavkům na řádné posouzení úvěruschopnosti každého žadatele o úvěr neodpovídá. Systémové nedostatky v procesu získávání dostatečných a úplných podkladů, v jejich zpracování a vyhodnocení, se následně zákonitě promítly v nedostacích při posuzování úvěruschopnosti jednotlivých spotřebitelů, blíže viz kapitola (ii) Posuzování úvěruschopnosti tohoto rozhodnutí.*“ Dále v odstavci 77 Rozhodnutí I uvedl cit.: „*Součástí posouzení úvěruschopnosti v souladu s odbornou péčí je také posouzení rozhodujících listin a vynaložení patřičného úsilí, aby byly zjištěny a řádně zohledněny všechny potřebné skutečnosti v nezbytném rozsahu. Účastník řízení má povinnost zjišťovat a shromažďovat relevantní informace o příjmech, výdajích a závazcích (dluzích) jednotlivých žadatelů o úvěr a následně tyto informace vyhodnotit a ověřit způsobem přiměřeným dané situaci, kdy cílem tohoto postupu je získání objektivního obrazu o komplexní finanční situaci jednotlivých spotřebitelů, příp. celé domácnosti a tedy i o jejich schopnosti splácet spotřebitelský úvěr.*“
129. Účastník řízení se opět vrací ve svých námitkách k problematice přiměřenosti informací, které musí získat pro řádné posouzení úvěruschopnosti žadatele o úvěr, argumentuje mimo jiné jednosplátkovostí a odkazuje na komentářovou literaturu, která předpokládá, že spotřebitelé, kteří si úvěr vezmou, omezí své výdaje. V této souvislosti správní orgán konstatuje, že uvedená teorie vychází z předpokladu, že poskytovatel spotřebitelských úvěrů zjistí, že příjem stačí na úhradu nezbytných životních nákladů a existujících závazků, resp., že existuje kategorie zbytečných výdajů, které si spotřebitel může po velmi krátkou dobu dovolit omezit. Pokud tedy účastník řízení bez dalšího napadá příklady výdajů uvedených v Rozhodnutí I i to, že by měl znát počet osob, které se na jejich úhradě podílí, přičemž sám žádné výdaje nezjišťuje, je jeho argumentace bezdůvodná. Správní orgán pak opětovně zdůrazňuje, že účastník řízení poskytuje úvěry i osobám s nízkými příjmy, u kterých i část výdajů citovaných účastníkem řízení, tedy výdaje související s domácností (nájemné, poplatky za elektřinu, vodu, plyn), mohou odčerpat většinu příjmů a pokud se na provozu domácnosti nepodílí další osoba, stávají se pro ně zátěží i jen další běžné výdaje jako jsou platby za telefon, jídlo či dopravu. Jednorázová splátka úvěru tak může zasáhnout do majetkových poměrů těchto spotřebitelů znatelněji než splátek více.
130. Pokud jde o námitky účastníka řízení k položce „zdravotní stav“, správní orgán netuší, kam přesně účastník řízení směřuje, nikde neuvedl, že by měl mít účastník řízení přístup ke zdravotní dokumentaci, nebo že by neměl zdravotně postiženým osobám poskytovat spotřebitelské úvěry. Nicméně pakliže je někdo zdravotně postižený (nemocný) nebo se o někoho takového stará, můžou být výdaje jeho domácnosti mnohem vyšší. Správní orgán se tak vrací k vytýkanému porušení, pakliže totiž účastník řízení nezjišťoval výdaje, nevěděl, kolik osob bylo závislých na žadateli o úvěr, ani kolik osob se případně na úhradě výdajů podílelo, má jednoznačně za to, že neměl přiměřená a účinná pravidla a postupy pro

⁹⁷ Např. v případě [REDAKCE] a stejně tak [REDAKCE] bylo z klientské karty zjištěno, že má 1 dítě, nicméně dle kopie OP má děti 2. V případě [REDAKCE] je zapsán počet dětí 0 a zaměstnání „rodičovská dovolená“. Dále např. [REDAKCE] v telefonním hovoru uvedla, že je na rodičovské dovolené, „nemá na účtu ani korunu“ s tím, že v klientské kartě má uveden počet dětí 1, rodinný stav svobodná a bydlení v podnájmu. Z uvedeného jednoznačně vyplývá nutnost zjišťování těchto údajů a informací.

hodnověrné osvědčení splnění povinnosti zjistit a ověřit informace o výši výdajů či závazků spotřebitele pro účely řádného posouzení úvěruschopnosti žadatele o spotřebitelský úvěr.

Vnitřní předpis schválený v licenčním řízení

131. Účastník řízení dále uvedl, že Vnitřní předpis 1, podle kterého byly spotřebitelem poskytnuté informace ověřovány v případě opakované žádosti o úvěr až v případě uplynutí 6 měsíců od jejich posledního poskytnutí, byl předložen a schválen v rámci licenčního řízení.
132. V rámci rozkladu účastník řízení k výše uvedené námitce dodal, že v odstavci 133 Rozhodnutí I, nyní odstavec 137 tohoto rozhodnutí, správní orgán uvedl, že Vnitřní předpis 1 byl vyhodnocen jako „vnitřní předpis splňující pouze základní předpoklady pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů“, aniž by správní orgán konkretizoval, co jsou „základní předpoklady pro posuzování úvěruschopnosti“, a zároveň, aniž by správní orgán vysvětlil, proč si myslí, že stáří dokumentace poskytnuté spotřebitelem pro posouzení jeho úvěruschopnosti takovým základním předpokladem není. Účastník řízení je toho názoru, že stáří dokumentace poskytnuté spotřebitelem je základním předpokladem pro posouzení úvěruschopnosti, neboť cit.: „i) se jedná o základní zdroj údajů vstupujících do vyhodnocení úvěruschopnosti žadatele o úvěr, ii) jedná se o jeden ze základních stavebních kamenů procesu vyhodnocení úvěruschopnosti žadatele o úvěr – pokud je doba přiměřeného použití této dokumentace špatně nastavena, jsou nesprávné všechny návazné kroky učiněné na základě tohoto kamene, iii) nastavení doby použitelnosti poskytnuté dokumentace přímo ovlivňuje spotřebitelskou zkušenost žadatele o úvěr.“
133. Účastník řízení dále namítl, že se ani nemohl seznámit s očekáváním správního orgánu, co se týče stáří podkladových dokumentů pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitelů, neboť až ve věci společnosti Creamfinance Czech s.r.o., které nabylo právní moci dne 21.5.2021⁹⁸ bylo stanoveno stanovisko správního orgánu ke stáří uvedené dokumentace. Nicméně správní orgán stanovil pouze „více než několik měsíců staré dokumenty“ nejsou pro doložení měsíčních příjmů klienta dostačující. Účastník řízení dodal, že ani takto stanovené stáří dokumentu pro něj není zcela jasné.
134. Účastník řízení namítl a na straně 20 až 23 svého vyjádření rozebral částečný rozpor ve výpočtech disponibilního zůstatku u některých spotřebitelů, viz Tabulka č. 3 Příkazu.
135. Účastník řízení k Tabulce č. 2 Příkazu namítl, že došlo pouze ke drobným odchylkám, a to v 8,5 % zkoumaných případů, přičemž se jednalo o selhání lidského faktoru.
136. Účastník řízení dále uvedl, že přesto, že v některých případech nepostupoval dle znění Vnitřního předpisu 1 a Vnitřního předpisu 2, domnívá se, že v úvěrových případech sml. č. ■■■■■, č. ■■■■■, č. ■■■■■ a č. ■■■■■, ve kterých správní orgán spatřuje nedostatečný rozsah a přílišné stáří podkladové dokumentace pro posouzení úvěruschopnosti příslušných spotřebitelů, poskytnuté dokumenty dostatečně doložily příjmy těchto spotřebitelů.
137. Správní orgán k účastníkem řízení namítanému schválení Vnitřního předpisu 1 v rámci licenčního řízení uvádí, že Vnitřní předpis 1 byl vyhodnocen správním orgánem jako vnitřní předpis splňující základní předpoklady, které byly nezbytné pro udělení povolení k činnosti.
138. Již v benchmarku č. 3/2016⁹⁹, který správní orgán vydal ještě před účinností nové právní

⁹⁸ Dostupné na: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financni-trh/galleries/prilohy/S-Sp-2019_00589_CNB_573.pdf.

⁹⁹ cit.: „ČNB pro úplnost sděluje, že obsah a přiměřenost uvedených postupů a pravidel v rámci řízení o udělení oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele hodnotí z hlediska povahy, rozsahu a složitosti činností nebankovního poskytovatele, jak ji lze určit z obchodního plánu a dalších dokladů předložených v žádosti. Účelem posouzení postupů a pravidel není schválení souladu konkrétních postupů s jednotlivými hmotněprávními ustanoveními zákona, ale zjištění, zda žadatel splňuje předpoklady stanovené zákonem pro vydání oprávnění k výkonu regulované činnosti. Předmětem následného dohledu ČNB je kontrola dodržování konkrétních povinností stanovených

úpravy 31.10.2016, pak správní orgán výslovně všechny žadatele o udělení oprávnění k činnosti poskytovatele spotřebitelských úvěrů upozornil, že budou muset **svá pravidla a postupy upravit, a to podle jejich skutečné, resp. aktuální praxe**, přičemž zároveň budou muset zohledňovat dohledový přístup České národní banky. Pravidla a postupy, které předložil účastník řízení v licenčním řízení, vycházela pouze z jeho předpokladů a plánů.

139. Pokud pak jde o pravidla a postupy vztahující se k posuzování úvěruschopnosti, správní orgán konstatuje, že posuzování úvěruschopnosti rozhodně nebylo v oblasti spotřebitelských úvěrů žádnou novinkou, tato povinnost platila již za předchozí právní úpravy a prošla i soudním přezkumem. Judikatura správních soudů¹⁰⁰, která se uvedenou problematikou zabývala, tak byla výkladovým pomocníkem nejen pro správní orgán v jeho dohledové praxi, ale i pro poskytovatele spotřebitelských úvěrů. Pakliže tedy správní orgán pro účely získání oprávnění k činnosti hodnotil pouze existenci předpisů a základní nastavení, neboť nevěděl, jaká bude skutečná praxe účastníka řízení, tak ten naopak při aplikaci těchto pravidel a postupů v praxi rozhodně musel dodržovat zákonem stanovené povinnosti a zároveň měl povinnost postupovat s odbornou péčí, tedy aplikovat soudní praxi ověřená výkladová pravidla.
140. S tím bezprostředně souvisí i **povinnost stanovená v ustanovení § 15 odst. 3 ZSÚ, tedy povinnost průběžně ověřovat a pravidelně hodnotit přiměřenost a účinnost zavedených pravidel a postupů**. Je na účastníkovi řízení, jakožto profesionálovi vystupujícím na trhu poskytování spotřebitelských úvěrů, aby dokázal správně vyhodnotit, jestli nastavil pravidla a postupy vyhovující zákonným předpokladům, resp. aby jím aplikovaná pravidla zajišťovala, že bude řádně individuálně posouzena úvěruschopnost každého zákazníka, předtím než mu bude poskytnut spotřebitelský úvěr. Nutno dodat, že žádný vnitřní předpis účastníka řízení jej nezbaví odpovědnosti dodržovat příslušné právní předpisy jak ve veřejnoprávní, tak soukromoprávní rovině.
141. Skutečnost, že zavedená pravidla ve Vnitřním předpise 1 a 2 tedy mimo jiné, že posouzení úvěruschopnosti spotřebitele v případě, že žádá opakovaně o úvěr, provede jednou za 6 až 12 měsíců byla naprosto nedostatečná, jednoznačně vyplynula z informací o celkovém počtu prodloužení ve sledovaném období¹⁰¹. Účastník řízení ani na základě těchto informací k úpravě pravidel a postupů nepřistoupil, resp. místo, aby reagoval na neschopnost spotřebitelů úvěr v řádném termínu splatit, zavedením postupů a pravidel, která by mu zajistila získání spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, tak zavedená pravidla naopak ještě rozvolnil a některá ani nedodržoval¹⁰². Správní orgán doplňuje, že účastník řízení navíc své vnitřní předpisy rozvolnil i tím, že v rámci Vnitřního předpisu 2 již nezohledňoval ani počet vyživovaných osob. Správní orgán tak má za jednoznačně prokázané, že účastník řízení porušil povinnost stanovenou v § 15 odst. 1 ZSÚ ve spojení s odst. 2 písm. c) tohoto ustanovení.

poskytovatelům spotřebitelských úvěrů zákonem. Postupy a pravidla obsažená v žádosti o vydání oprávnění k činnosti nelze pojímat jako definitivní, jelikož vychází z projektovaných odhadů, plánů a zamýšlených obchodních strategií, odrážejících vymezené produkty, segmenty trhu, distribuční kanály a ideální typy klientů, na něž se žadatel zamýšlí zaměřit ve své budoucí podnikatelské činnosti. Postupy a pravidla, která budou následně, po vydání oprávnění a zahájení činnosti, kontrolována ČNB, musí proto odpovídat nejen reálné a aktuální praxi poskytovatele spotřebitelských úvěrů, ale také přístupu ČNB k výkonu dohledu v jednotlivých oblastech poskytování spotřebitelských úvěrů, uplatňovaného v dané době.“

¹⁰⁰ Skutečnost, že přechází judikatura NSS k problematice posuzování úvěruschopnosti je relevantní i pro současnou právní úpravu potvrdil i NSS v rozsudku 6 As 8/2023

¹⁰¹ Viz odstavec 170 tohoto rozhodnutí.

¹⁰² viz postupy stanovené ve Vnitřním předpise 1, že pro účely posouzení úvěruschopnosti spotřebitele musí spotřebitel **vždy** předložit vstupní data uvedená v bodě 4.4. Vnitřního předpisu 1, a to údaj o zaměstnavateli spotřebitele a druhu pracovního poměru a dále specifikované podklady (výpis z bankovního účtu, výplatní pásky apod.). Účastník řízení však informace o zaměstnavateli a druhu pracovního poměru nezjišťoval ve všech případech a ani nedisponoval dostatečnými podklady, na základě kterých by potřebné informace zjistil či ověřil.

Závěr

142. Správní orgán dodává, že veškerá zjištění uvedená v tomto rozhodnutí, Rozhodnutí I a v Protokolu o kontrole vyplývají z informací a podkladů předložených účastníkem řízení v rámci Kontroly, přičemž na pochybení bylo upozorněno právě v rámci Protokolu o kontrole, tudíž zjištění uvedená v Příkazu nemohla být pro účastníka řízení překvapivá. Správní orgán k tomuto odkazuje na § 81 přestupkového zákona, který uvádí, že v řízení navazujícím na provedenou kontrolu mohou být skutečnosti zjištěné při kontrole jediným podkladem rozhodnutí o přestupku, tedy i informace vyplývající z podkladů předložených účastníkem řízení.
143. Správní orgán závěrem dodává, že účastník řízení vzhledem k vysokým objemům poskytovaných spotřebitelských úvěrů musí mít řádně zavedená pravidla a postupy k posuzování úvěruschopnosti, a ta nadále ověřovat, případně zlepšovat, aby nedocházelo k přeúvěrování jednotlivých spotřebitelů. Účastník řízení dle jím předložených výkazů¹⁰³ za rok 2018 poskytl spotřebitelské úvěry v objemu 149 861 tis. Kč, přičemž celkový objem doposud poskytnutých spotřebitelských úvěrů činil 264 684 tis. Kč, z toho byly zesplatněny pohledávky v objemu 113 842 tis. Kč, tj. 43 % zesplatněných pohledávek z celkového objemu poskytnutých spotřebitelských úvěrů. Za rok 2019 poskytl účastník řízení spotřebitelské úvěry v objemu 212 127 tis. Kč, přičemž celkový objem doposud poskytnutých spotřebitelských úvěrů činil 476 812 tis. Kč, z toho byly zesplatněny pohledávky v objemu 144 762 tis. Kč, tj. 30 % zesplatněných pohledávek z celkového objemu poskytnutých spotřebitelských úvěrů. Za rok 2020 poskytl spotřebitelské úvěry v objemu 247 990 tis. Kč, přičemž celkový objem doposud poskytnutých spotřebitelských úvěrů činil 724 802 tis. Kč, z toho objem zesplatněných pohledávek činil 175 328 tis. Kč, tj. 24 % zesplatněných pohledávek z celkového objemu poskytnutých spotřebitelských úvěrů a celkový objem nesplacených spotřebitelských úvěrů činil 242 531 tis. Kč. Za rok 2021 účastník řízení vykázal objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů ve výši 335 090 tis. Kč (50 185 spotřebitelských úvěrů), z toho byly zesplatněny pohledávky v objemu 36 688 tis. Kč (3 692 spotřebitelských úvěrů), tj. cca 11 %, s tím, že k tomuto roku celkový objem úvěrů po splatnosti více než 3 měsíce činil 206 571 tis. Kč (12 624 spotřebitelských úvěrů) a zesplatněny byly pohledávky v celkovém objemu 289 846 tis. Kč (18 117 spotřebitelských úvěrů).¹⁰⁴ Z těchto údajů vyplývá, že došlo v jednotlivých letech k vysokému procentu zesplatnění úvěrů.

Právní kvalifikace

144. Vzhledem k výše uvedenému má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období ode dne 1.6.2018 do dne 20.6.2019 nezavedl a neudržoval vhodná a přiměřená pravidla a postupy pro řádné posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru ve smyslu ustanovení § 15 odst. 1 ZSÚ, a průběžně neověřoval a pravidelně nehodnotil přiměřenost a účinnost zavedených postupů a pravidel, když
- a) v období od 1.3.2019 do 20.6.2019¹⁰⁵ zavedl do vnitřního předpisu č. 06/2017 a *Manuálu pro oddělení schvalování* pravidla a postupy, podle nichž v případě další žádosti o úvěr, vyjma zákazníků v 2 měsíčním prodlení se splácením úvěru, znovu posuzoval úvěruschopnost a požadoval tak aktuální informace o příjmech

¹⁰³ Správní orgán dodává, že požadavek na vykazované informace se v průběhu let měnil, proto v každém např. v roce 2018 nemá tytéž informace jako v roce 2021.

¹⁰⁴ Spis č.l. 144.

¹⁰⁵ Ode dne účinnosti Vnitřního předpisu 2 do konce kontrolovaného období.

a výdajích stálého zákazníka (spotřebitele) až po uplynutí 1 roku od předchozího posouzení;

b) jeho vnitřní předpisy

- v období od 1.6.2018 do 20.6.2019¹⁰⁶ neupravovaly povinnost řádně zjišťovat výši příjmu, když u spotřebitelů, kteří byli v pracovním poměru, stačilo bez dalšího předložení pouze jednoho výpisu z bankovního účtu za poslední měsíc, a v případě spotřebitelů, kteří byli OSVČ, postačovalo předložení pouze dvou výpisů z bankovního účtu za poslední dva měsíce;
- v období ode dne 1.6.2018 do dne 28.2.2019¹⁰⁷ nestanovily povinnost zohledňovat skutečné výdaje spotřebitele, ale umožňovaly uplatňovat pravidlo, že maximální limit poskytnutého úvěru mohl být ve výši 1/2 příjmu žadatele, u druhého a dalšího úvěru potom ve výši maximálně 3/4 příjmu žadatele;
- v období ode dne 1.3.2019 do dne 20.6.2019¹⁰⁸ neupravovaly povinnost získávat nezbytné, spolehlivé, dostatečné a přiměřené informace dokládající skutečné výdaje žadatelů o spotřebitelský úvěr, když výdaje umožňovaly nahradit normativní částkou ve výši 6 400 Kč;
- v období ode dne 1.3.2019 do dne 20.6.2019¹⁰⁹ nestanovily povinnost zohledňovat při zjišťování výdajů jaký je počet vyživovaných osob ze strany spotřebitele,

čímž se dopustil přestupku upraveného v ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) ZSÚ.

(ii)

Posouzení úvěruschopnosti spotřebitele

Právní úprava

145. Účastník řízení má ve smyslu ustanovení § 75 ZSÚ posoudit úvěruschopnost spotřebitele s odbornou péčí.
146. Dle ustanovení § 78 odst. 1 ZSÚ pořizuje poskytovatel při poskytování spotřebitelského úvěru dokumenty nebo jiné záznamy v rozsahu, který je nezbytný pro hodnověrné osvědčení řádného plnění jeho povinností stanovených tímto zákonem. Dle odst. 2 písm. b) tohoto ustanovení má poskytovatel povinnost uchovávat zejména dokumenty nebo jiné záznamy týkající se posuzování úvěruschopnosti spotřebitele.
147. Dle ustanovení § 84 odst. 2 ZSÚ spotřebitel poskytne poskytovateli nebo zprostředkovateli na základě požadavků poskytovatele nebo zprostředkovatele podle odstavce 1 úplné a pravdivé informace. Pokud je to k posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nezbytné, poskytnuté informace je spotřebitel povinen poskytovateli nebo zprostředkovateli na jeho žádost vysvětlit, popřípadě doplnit. Tyto informace je za účelem posouzení úvěruschopnosti spotřebitele poskytovatel a zprostředkovatel povinen ověřit způsobem přiměřeným dané situaci, je-li to nutné, též použitím nezávisle ověřitelných údajů.
148. Dle ustanovení § 86 odst. 1 ZSÚ má poskytovatel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo změnou závazku z takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací

¹⁰⁶ Období stanoveno dle kontrolovaného období.

¹⁰⁷ Období stanoveno dle kontrolovaného období.

¹⁰⁸ Ode dne účinnosti Vnitřního předpisu 2 do dne konce kontrolovaného období.

¹⁰⁹ Ode dne účinnosti Vnitřního předpisu 2 do dne konce kontrolovaného období.

149. Dle ustanovení § 86 odst. 2 ZSÚ poskytovatel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzuje zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů. Účastník řízení má povinnost zjišťovat informace o příjmech a výdajích spotřebitele, které zahrnují zejména výdaje na bydlení, pravidelné měsíční výdaje na provoz domácnosti, úhradu sjednaných služeb včetně všech stávajících závazků vůči třetím osobám a výdaje na domácnost (např. jídlo, ošacení, dopravné), a to za účelem získání objektivního obrazu o jeho komplexní finanční situaci.

150. V rámci Kontroly byl vyžádán vzorek 81 smluv o spotřebitelském úvěru a související dokumentace, uzavřených účastníkem řízení v období ode dne 1.6.2018 do dne 20.6.2019 (dále jen „81 úvěrových složek“)¹¹⁰. Účastníkem řízení předložená smluvní dokumentace obsahovala veškerou dokumentaci a komunikaci se spotřebitelem, a to mimo jiné, včetně screenshotů všech údajů z informačního systému účastníka řízení, resp. údajů vedených účastníkem řízení v elektronické podobě, a také všech dokladů a záznamů (např. e-mailové a telefonické komunikace), na jejichž základě byla posouzena úvěruschopnost žadatele o úvěr.¹¹¹

[illegible]

¹¹⁴ Viz odstavec 38 tohoto rozhodnutí.

152. Pravidla a postupy při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele jsou popsány v kapitole (i) *Pravidla a postupy posuzování úvěruschopnosti spotřebitele* tohoto rozhodnutí a v Protokolu o kontrole.

Příjmy a jejich doložení

Nedostatečné doložení příjmů

153. Níže v Tabulce č. 1 jsou uvedeny smlouvy, u kterých nebyly dostatečně doloženy příjmy jednotlivých spotřebitelů.

Tabulka č. 1

	Číslo sml.	Jméno a příjmení spotřebitele	Datum uzavření smlouvy	Datum poskytnutí podkladů zákazníkem ¹¹⁵	Výpis z bankovního úctu nebo screenshot (období)	Výplatní páska/ potvrzení o příjmu/daňové příznání/výměra důchodu/jiné (období)	Počet měsíců od posledního poskytnutí podkladů zákazníkem do uzavření nové smlouvy
1.	████	████	7.6.2019	29.6.2018	X	2x výplatní páska (04/18 a 05/18)	více než 11
2.	████	████	24.8.2018	4.7.2017	nedoloženy aktuální výpisy z účtu (04/17 a 05/17)	X	více než 13
3.	████	████	21.9.2018	26.3.2018	X	2x výplatní páska (01/18, 02/18)	téměř 6
4.	████	████	31.10.2018	31.10.2018	1x screenshot příchozí platby od zaměstnavatele (10/18)	pracovní smlouva (6 měsíců, 0,75 úvazek)	X
5.	████	████	29.11.2018	29.11.2018	2x výpis z účtu (02/18 a 10/18)	X	X
6.	████	████	12.12.2018	6.6.2019	X	3x výplatní páska (02, 03, 04/19)	doloženo až po uzavření smlouvy
7.	████	████	18.12.2018	25.9.2018	X	Potvrzení o provedení transakce rodičovský příspěvek (09/18)	téměř 3
8.	████	████	10.12.2018	9.8.2018	X	3x výplatní páska (03/17, 06/17 a 06/18)	4
9.	████	████	14.2.2019	27.6.2018	X	2x výplatní páska (04/18, 05/18)	více než 7
10.	████	████	7.2.2019	22.8.2018	X	2x výplatní páska (06/18, 07/18)	více než 5
11.	████	████	14.1.2019	15.7.2018	1x výpis z účtu (06/18)	X	téměř 6
12.	████	████	1.2.2019	5.12.2018	X	1 x výplatní páska (10/2018)	téměř 2
13.	████	████	20.2.2019	20.8.2018	1 x výpis z účtu (07/2018)	2x výplatní páska (nelze zjistit za jaké období)	6
14.	████	████	26.3.2019	19.7.2018 a 18.1.2019	X	2 x výplatní páska (06/2018 a 12/2018)	více než 2

¹¹⁵ Správní orgán bral v potaz jako datum poskytnutí podkladů zákazníkem datum provedení kontroly údajů účastníkem řízení, které je zaznamenáno v klientské kartě klienta v kolonce „Poslední kontrola“.

15.	████	████	24.4.2019	29.10.2018	X	2x výplatní páska (08/18 a 09/18)	téměř 5
16.	████	████	15.5.2019	24.9.2018	neaktuální výpisy z účtu (05/2017 a 06/2017), výpis z účtu (08/2018)	X	téměř 8
17.	████	████	23.4.2019	27.6.2018	X	2x výplatní páska (04/18, 05/18)	více než 10
18.	████	████	12.6.2018	27.11.2017	1x screenshot (6.4. - 10.4.2017)	1x výplatní páska (10/2017)	téměř 7

154. V 18 případech z 81 úvěrových složek¹¹⁶ uvedených v Tabulce č. 1 byly příjmy spotřebitele doloženy pouze doklady (výpis z bankovního účtu, výplatní páska, potvrzení o provedení transakce apod.), které (i) byly spotřebitelem poskytnuty za období, které nepřiměřeně dlouho předcházelo uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru, příp. byly předloženy doklady, které byly vzhledem k jejich stáří neaktuální, (ii) byly nedostatečné¹¹⁷ nebo (iii) nebyly předloženy vůbec:

- smlouva číslo █████ ze dne 7.6.2019 (████) - příjmy byly doloženy 2 výplatními páskami z dubna a května 2018, které spotřebitelka účastníku řízení poskytla dne 29.6.2018. Od jejich předložení tak uplynulo téměř 12 měsíců a ke dni uzavření smlouvy tedy byly značně neaktuální. Správní orgán z karty klientky zjistil, že si spotřebitelka od účastníka řízení půjčila celkem 5x¹¹⁸ z toho 4x uhradila úvěr po splatnosti;
- smlouva číslo █████ ze dne 24.8.2018 (████) - příjmy byly doloženy 2 výpisy z bankovního účtu za duben a květen 2017, které spotřebitelka účastníku řízení poskytla dne 4.7.2017. Byly tedy zohledněny doklady, od jejichž předložení uběhlo více než 12 měsíců a ke dni uzavření smlouvy byly značně neaktuální. Správní orgán z karty klientky vedené účastníkem řízení zjistil, že si spotřebitelka od účastníka řízení půjčila ke dni Kontroly celkem 8x¹¹⁹ z toho 7x uhradila úvěr po splatnosti, přičemž z časové řady je znatelné řetězení úvěru, tedy umořování předchozího úvěru následujícím. Dále správní orgán dodává, že úvěr ze dne 24.8.2018 ve výši 1 500 Kč byl sice uhrazen pouze 4 dny po splatnosti, nicméně spotřebitelka jeho splatnost předtím prodloužila celkem 26x o celkem 190 dnů za poplatek za prodloužení splatnosti v celkové výši 6 000 Kč, zároveň jí přitom byla 4x naúčtována smluvní pokuta za porušení informační povinnosti;
- smlouva číslo █████ ze dne 21.9.2018 (████) – příjmy byly doloženy 2 výplatními páskami za leden a únor 2018, které byly spotřebitelem poskytnuty 26.3.2018 a ke dni uzavření smlouvy tak byly neaktuální. Správní orgán dále zjistil, že si ke dni Kontroly spotřebitel od účastníka řízení půjčil celkem 7x¹²⁰, přičemž 20.11.2018 bylo se spotřebitelem zahájeno insolvenční řízení, do kterého bylo přihlášeno 12 pohledávek, z toho jedna byla právě účastníka řízení, a to ve výši 23 027 Kč (smlouva č. █████ ze dne 21.9.2018 splatná dne 13.10.2018);

¹¹⁶ Viz odstavec 150 tohoto rozhodnutí.

¹¹⁷ Příjmy spotřebitele nebyly dostatečně doloženy, jelikož předložené podklady nebyly vzhledem k datu uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru a vzhledem k datu jejich předložení či vystavení dostatečně vypovídající o příjmu spotřebitele

¹¹⁸ Přitom úvěr ze dne 29.6.2018 uhrazen 12 dnů po splatnosti, 22.8.2018 uhrazen 5 dnů po splatnosti, 26.10.2018 uhrazen včas, 20.12.2018 uhrazen 3 dny po splatnosti a 7.6.2019 uhrazen 20 dnů po splatnosti (informace poskytnutá účastníkem řízení, neboť v době Kontroly byl úvěr 13 dnů po splatnosti, avšak ve stavu „půjčeno“, nikoliv „hotovo“)

¹¹⁹ Přitom úvěr ze dne 4.7.2017 uhrazen 3 dny před splatností, 26.9.2017 uhrazen 25 dnů po splatnosti, 7.1.2018 uhrazen 1 den po splatnosti, 6.2.2018 uhrazen 3 dny po splatnosti, 30.3.2018 uhrazen 1 den po splatnosti, 4.6.2018 uhrazen 2 dny po splatnosti, 4.7.2018 uhrazen 5 dní po splatnosti a 24.8.2018 uhrazen 4 dny po splatnosti

¹²⁰ Přičemž úvěr ze dne 26.3.2018 uhrazen 3 dny po splatnosti, 19.5.2018 uhrazen 2 dny před splatností, 21.6.2018 uhrazen 1 den před splatností, 10.8.2018 uhrazen 10 dnů před splatností, 18.8.2018 uhrazen 8 dnů před splatností, 22.8.2018 uhrazen v den splatnosti a úvěr ze dne 21.9.2018 byl jako pohledávka přihlášena do insolvenčního řízení

- **smlouvy číslo [REDAKCE] ze dne 31.10.2018 ([REDAKCE])** – příjem byl doložen pouze jedním screenshotem přichozí platby ve výši 11 070 Kč od zaměstnavatele ze dne 5.10.2018, dále byla předložena pracovní smlouva na dobu určitou s datem nástupu 1.9.2018 se sjednanou zkušební dobou na 3 měsíce a zkrácenou pracovní dobou na 75 %, ze které výše příjmu nevyplývá. Pracovní smlouva byla uzavřena do dne 28.2.2019, přičemž účastník řízení poznamenal v kartě klienta jako datum ukončení smlouvy 1.4.2019. Správní orgán dále zjistil, že třísplátkový úvěr sjednaný na 90 dnů (poslední splátka měla připadnout na den 29.1.2019) ve výši 10 000 Kč s poplatkem za poskytnutí úvěru 6 000 Kč byl splacen předčasně dne 10.12.2018 (ode dne 1.12.2018 byly spotřebitelce zaslány upomínky a informace o možnosti poskytnutí další půjčky se slevou)¹²¹. Spotřebitelka si dne 19.12.2018 znovu od účastníka řízení půjčila, nicméně tento úvěr nesplácela. Správní orgán z karty klientky vedené účastníkem řízení zjistil, že měla uhradit celkem 19 517 Kč (smlouva č. [REDAKCE]). Spotřebitelce bylo následně usnesením ze dne 21.6.2019 povoleno oddlužení s tím, že účastník řízení přihlásil svou pohledávku na úvěr ze dne 19.12.2018 s příslušenstvím;
- **smlouva číslo [REDAKCE] ze dne 29.11.2018 ([REDAKCE])** – příjem byl doložen jedním výpisem z bankovního účtu za říjen 2018 a jedním výpisem z bankovního účtu za únor 2018, tedy 9 měsíců starým, které byly spotřebitelkou poskytnuty 29.11.2018. Jednalo se o OSVČ, u které nebylo možné spolehlivě určit pravidelný příjem pouze ze dvou výpisů z bankovního účtu, navíc výpisů s velkým časovým rozestupem, ve kterých se nadto objem přichozích plateb výrazně lišil. Správní orgán z klientské karty spotřebitelky vedené účastníkem řízení zjistil, že si od něj spotřebitelka půjčila ke dni Kontroly celkem 5x¹²²;
- **smlouva číslo [REDAKCE] ze dne 12.12.2018 ([REDAKCE])** – účastník řízení k této smlouvě předložil 3 výplatní pásky, které ale byly až z období po poskytnutí úvěru, konkrétně z února až dubna 2019. Správní orgán z klientské karty spotřebitele vedené účastníkem řízení zjistil, že si spotřebitel od účastníka řízení ke dni Kontroly půjčil celkem 15x¹²³, přičemž poslední úvěr ze dne 16.7.2019 byl přihlášen jako pohledávka do insolvenčního řízení spolu s dalšími 11 pohledávkami jiných věřitelů;
- **smlouva číslo [REDAKCE] ze dne 18.12.2018 ([REDAKCE])** – příjem byl doložen pouze jedním potvrzením o provedení transakce, přičemž se jednalo o potvrzení o provedení transakce za rodičovský příspěvek ze dne 6.9.2018 ve výši 7 600 Kč, ze kterého však nelyne, po jak dlouhou dobu již spotřebitelka rodičovský příspěvek pobírá. Účastníku řízení není znám ani věk dítěte a tudíž nelze ověřit udržitelnost tohoto příjmu, jelikož není ani známo, kdy pobírání rodičovského příspěvku skončí. V úvěrové složce, konkrétně v kartě klienta vedené účastníkem řízení byl u spotřebitelky zaznamenán počet dětí 0. Účastníku řízení navíc bylo známo, že spotřebitelka uhradila předchozí úvěr po splatnosti a dřívější žádosti o úvěr ze dne 17.8.2018 a 23.7.2018 byly zamítnuty pro nedostačující příjem, přičemž dne 30.1.2019 byl spotřebitelce od účastníka řízení opět úvěr poskytnut;
- **smlouva číslo [REDAKCE] ze dne 10.12.2018 ([REDAKCE])** – příjmy byly doloženy 2 výplatními páskami, které byly za březen a červen 2017, tedy více než rok starými, a jednou výplatní páskou za červen 2018, tedy téměř půl roku starou. Správní orgán

¹²¹ Blíže viz odstavec 280 tohoto rozhodnutí.

¹²² Příklad úvěr ze dne 29.11.2018 uhrazen 6 dní před splatností, 20.12.2018 uhrazen 11 dní po splatnosti, 8.1.2019 uhrazen 10 dní po splatnosti, 4.3.2019 uhrazen 5 dní před splatností a 5.4.2019 uhrazen 3 dny před splatností

¹²³ Příklad úvěr ze dne 21.5.2018 uhrazen 9 dnů před splatností, 24.6.2018 uhrazen 3 dny před splatností, 27.7.2018 uhrazen 3 dny před splatností, 21.8.2018 uhrazen 9 dnů před splatností, 25.9.2018 uhrazen 5 dnů před splatností, 11.10.2018 uhrazen 4 dny po splatnosti, 15.11.2018 uhrazen 4 dny před splatností, 12.12.2018 uhrazen 1 den před splatností, 11.1.2019 uhrazen 9 dnů po splatnosti, 5.3.2019 uhrazen 4 dny před splatností, 18.3.2019 uhrazen 8 dnů před splatností, 15.4.2019 uhrazen 27 dnů před splatností, 30.4.2019 uhrazen 6 dnů před splatností, 6.6.2019 uhrazen 4 dny po splatnosti a úvěr ze dne 16.7.2019 přihlášen jako pohledávka do insolvenčního řízení

z klientské karty spotřebitelky vedené účastníkem řízení zjistil, že si spotřebitelka od účastníka řízení ke dni Kontroly půjčila minimálně¹²⁴ 23x¹²⁵;

- **smlouvy číslo [REDAKCE] ze dne 14.2.2019 ([REDAKCE]) a číslo [REDAKCE] ze dne 23.4.2019 ([REDAKCE])** - příjmy byly doloženy 2 výplatními páskami za duben a květen 2018, které byly poskytnuty spotřebitelem dne 27.6.2018, od jejich poskytnutí tedy uběhlo v případě prvního úvěru téměř 8 měsíců a v případě druhého úvěru téměř 10 měsíců, přičemž ke dni uzavření smluv byly značně neaktuální. Správní orgán z klientské karty vedené účastníkem řízení zjistil, že si spotřebitel od účastníka řízení půjčil ke dni Kontroly celkem 7x¹²⁶, spotřebitel prodloužil splatnost úvěrů ze dne 22.9.2018 a 24.11.2018 celkem o 67 dnů (o 30 a 37 dnů), což byl signál, že se mohl dostat do dluhové spirály, zároveň vzrostla i výše částky, kterou měl splatit postupně z 8 000 Kč na 20 000 Kč úvěr, další úvěry pak byly hrazeny po splatnosti, úvěr ze dne 14.2.2019 uhrazen 31 dnů po splatnosti a úvěr ze dne 23.4.2019 uhrazen 77 dnů po splatnosti;
- **smlouva číslo [REDAKCE] ze dne 7.2.2019 ([REDAKCE])** – příjmy byly doloženy 2 výplatními páskami, které byly za červen a červenec 2018, které byly spotřebitelem poskytnuty dne 22.8.2018, přičemž ke dni uzavření smlouvy byly neaktuální. Správní orgán dále zjistil, že ke dni Kontroly účastník řízení poskytl spotřebitelce celkem 5 spotřebitelských úvěrů, přitom úvěr ze dne 22.8.2018 byl uhrazen 56 dnů po splatnosti, ze dne 20.11.2018 uhrazen 6 dnů před splatností, ze dne 7.2.2019 uhrazen 25 dnů před splatností, ze dne 7.5.2019 uhrazen 22 dnů před splatností a poslední úvěr ze dne 17.5.2019 uhrazen minimálně 39 dnů po splatnosti¹²⁷ s tím, že z klientské karty vyplývá, že spotřebitelka měla problém se splácením posledního úvěru;
- **smlouva číslo [REDAKCE] ze dne 14.1.2019 ([REDAKCE])** – příjmy byly doloženy jedním výpisem z účtu, a to z června 2018, který byl poskytnut spotřebitelem 15.7.2018. Správní orgán z klientské karty spotřebitele vedené účastníkem řízení zjistil, že si spotřebitel od účastníka řízení ke dni Kontroly půjčil celkem 7x¹²⁸. Spotřebitel byl ode dne 26.7.2013 v insolinci a k ukončení zápisu v rejstříku došlo dne 12.4.2018 (po dobu dalších 5 let od pravomocného skončení insolvenčního řízení byl veden v seznamu dlužníků);
- **smlouva číslo [REDAKCE] ze dne 1.2.2019 ([REDAKCE])** – příjmy byly doloženy jednou výplatní páskou za říjen 2018, která byla poskytnuta spotřebitelem dne 5.12.2018. Správní orgán z klientské karty spotřebitele vedené účastníkem řízení zjistil, že si spotřebitel od účastníka řízení ke dni Kontroly půjčil celkem 16x¹²⁹;
- **smlouva číslo [REDAKCE] ze dne 20.2.2019 ([REDAKCE])** – příjmy byly doloženy jedním výpisem z účtu z července 2018. Účastník řízení v rámci předložených podkladů doložil současně i 2 výplatní pásy, z nichž však nebylo zřetelné, za jaké období byly

¹²⁴ Část klientské karty s výčtem půjček chybí, nicméně je seznatelné, že minimálně jedna další půjčka byla poskytnuta nad rámec vyjmenovaných v poznámce 129

¹²⁵ Přičemž úvěr ze dne 24.8.2017 uhrazen 2 dny před splatností, 18.9.2017 uhrazen 8 dnů před splatností, 23.10.2017 uhrazen v den splatnosti, 2.1.2018 uhrazen 20 dnů před splatností, 23.1.2018 uhrazen 1 den před splatností, 22.2.2018 uhrazen 11 dnů před splatností, 14.3.2018 uhrazen 2 dny před splatností, 11.4.2018 uhrazen 1 den před splatností, 10.5.2018 uhrazen 2 dny po splatnosti, 12.6.2018 uhrazen 2 dny před splatností, 10.7.2018 uhrazen 8 dnů po splatnosti, 9.8.2018 uhrazen 2 dny po splatnosti, 10.9.2018 uhrazen v den splatnosti, 10.10.2018 uhrazen 3 dny po splatnosti, 12.11.2018 uhrazen 2 dny před splatností, 10.12.2018 uhrazen 1 den po splatnosti, 10.1.2019 uhrazen 2 dny po splatnosti, 11.2.2019 uhrazen 2 dny před splatností, 11.3.2019 uhrazen v den splatnosti, 10.4.2019 uhrazen 1 den před splatností, 9.5.2019 uhrazen 2 dny po splatnosti, 10.6.2019 uhrazen v den splatnosti a 15.7.2019 uhrazen 6 dní před splatností

¹²⁶ Přičemž úvěr ze dne 27.6.2018 uhrazen 2 dny před splatností, 29.7.2018 uhrazen 7 dnů před splatností, 23.8.2018 uhrazen 4 dny před splatností, 22.9.2018 uhrazen 16 dnů před splatností, 24.11.2018 uhrazen 1 den před splatností, 14.2.2019 uhrazen 31 dnů po splatnosti a 23.4.2019 uhrazen 77 dnů po splatnosti

¹²⁷ U úvěru byl uveden stav úvěru ke dni Kontroly „půjčeno“, přičemž u předchozích již ukončených úvěrů bylo uvedeno „hotovo“.

¹²⁸ Přičemž úvěr ze dne 15.7.2018 uhrazen 1 den před splatností, 14.8.2018 uhrazen 1 den před splatností, 23.10.2018 uhrazen 4 dny před splatností, 28.11.2018 uhrazen 4 dny před splatností, 14.12.2018 uhrazen 2 dny před splatností, 14.1.2019 uhrazen 7 dnů před splatností a 13.3.2019 uhrazen 19 dnů před splatností

¹²⁹ Přičemž úvěr ze dne 6.11.2017 uhrazen 1 den po splatnosti, 5.12.2017 uhrazen v den splatnosti, 10.1.2018 uhrazen v den splatnosti, 9.5.2018 uhrazen v den splatnosti, 14.8.2018 uhrazen v den splatnosti, 5.9.2018 uhrazen v den splatnosti, 3.10.2018 uhrazen v den splatnosti, 5.11.2018 uhrazen v den splatnosti, 5.12.2018 uhrazen v den splatnosti, 2.1.2019 uhrazen 2 dny po splatnosti, 1.2.2019 uhrazen v den splatnosti, 1.3.2019 uhrazen 1 den před splatností, 12.4.2019 uhrazen v den splatnosti, 2.5.2019 uhrazen v den splatnosti, 3.6.2019 uhrazen den před splatností a 3.7.2019 uhrazen 1 den po splatnosti

vystaveny. Správní orgán z klientské karty spotřebitele vedené účastníkem řízení zjistil, že si spotřebitel od účastníka řízení ke dni Kontroly půjčil celkem 18x¹³⁰;

- **smlouva číslo [REDAKCE] ze dne 26.3.2019 ([REDAKCE])** – příjem byl doložen jednou výplatní páskou z prosince 2018, která nebyla starší 3 měsíců a výplatní páskou z června 2018, která však byla 9 měsíců stará a tedy neaktuální. Účastník řízení tak ani nedodržel Vnitřní předpis 1 účinný v době poskytnutí úvěru dne 19.7.2018, když úvěr poskytl na základě jedné výplatní pásky z června 2018, avšak měly být předloženy výplatní pásky dvě. Správní orgán z klientské karty spotřebitele vedené účastníkem řízení zjistil, že si spotřebitel od účastníka řízení ke dni Kontroly půjčil celkem 9x¹³¹. Úvěr ze dne 26.3.2019 přihlášen jako pohledávka do insolvenčního řízení spolu s dalšími 13 pohledávkami jiných věřitelů, kdy insolvenční řízení bylo zahájeno dne 28.6.2019;
- **smlouva číslo [REDAKCE] ze dne 24.4.2019 ([REDAKCE])** – příjmy byly doloženy 2 výplatními páskami za srpen a září 2018, které byly poskytnuty spotřebitelem dne 29.10.2018, přičemž ke dni uzavření smlouvy byly neaktuální. Správní orgán zjistil, že účastník řízení ke dni Kontroly půjčil spotřebiteli celkem 3x, přičemž úvěr ze dne 29.10.2018 byl uhrazen 2 dny před splatností, úvěr ze dne 2.1.2019 byl uhrazen 2 dny před splatností a úvěr ze dne 24.4.2019 byl přihlášen jako pohledávka do insolvenčního řízení zahájeného dne 18.6.2018, a to spolu s dalšími 21 pohledávkami jiných věřitelů. Správní orgán k tomuto dále konstatuje, že 13 z přihlášených pohledávek od jiných věřitelů vzniklo před uzavřením smlouvy č. [REDAKCE], která byla přihlášena do insolvenčního řízení účastníkem řízení;
- **smlouva číslo [REDAKCE] ze dne 15.5.2019 ([REDAKCE])** – příjmy byly doloženy 3 výplatními páskami za květen a červen 2017 a výplatní páskou za srpen 2018, které byly poskytnuty spotřebitelem dne 24.9.2018, byly tedy zohledněny doklady, od jejichž předložení uběhlo téměř 8 měsíců, přičemž ke dni uzavření smlouvy byly značně neaktuální, zejména výplatní pásky za květen a červen 2017 byly téměř 2 roky staré. Správní orgán z klientské karty vedené účastníkem řízení zjistil, že si spotřebitel od účastníka řízení půjčil ke dni Kontroly celkem 19x¹³². Spotřebitel uhradil po splatnosti celkem 12 úvěrů;
- **smlouva číslo [REDAKCE] ze dne 12.6.2018 ([REDAKCE])** – příjmy byly doloženy pouze 1 výplatní páskou za říjen 2017, která byla poskytnuta spotřebitelkou dne 27.11.2017, od jejíhož poskytnutí uběhlo téměř 7 měsíců, přičemž ke dni uzavření smlouvy byla značně neaktuální. Správní orgán z klientské karty vedené účastníkem řízení zjistil, že si od něj spotřebitelka půjčila celkem 8x¹³³ s tím, že po splatnosti uhradila celkem 4 úvěry a jeden úvěr ze dne 12.6.2018 byl ke dni Kontroly 386 dnů po splatnosti a byl předán inkasní agentuře.

¹³⁰ Přičemž ze dne 25.7.2017 uhrazen 10 dnů před splatností, 29.8.2017 uhrazen 13 dnů před splatností, 6.11.2017 uhrazen 3 dny před splatností, 24.11.2017 uhrazen 11 dnů před splatností, 2.3.2018 uhrazen v den splatnosti, 27.3.2018 uhrazen v den splatnosti, 6.5.2018 uhrazen 2 dny před splatností, 27.5.2018 uhrazen 2 dny před splatností, 18.6.2018 uhrazen 1 den před splatností, 23.7.2018 uhrazen 7 dnů před splatností, 20.8.2018 uhrazen 1 den před splatností, 1.10.2018 uhrazen 1 den před splatností, 27.12.2018 uhrazen 1 den před splatností, 23.1.2019 uhrazen 3 dny před splatností, 20.2.2019 uhrazen 1 den před splatností, 18.3.2019 uhrazen 1 den před splatností, 17.4.2019 uhrazen 1 den po splatnosti a 19.6.2019 uhrazen v den splatnosti

¹³¹ Přičemž úvěr ze dne 22.9.2016 uhrazen 18 dnů po splatnosti, 30.12.2016 uhrazen 2 dny před splatností, 6.3.2017 uhrazen 4 dny po splatnosti, 4.7.2018 uhrazen v den splatnosti, 20.12.2017 uhrazen v den splatnosti, 2.2.2018 uhrazen 5 dnů po splatnosti, 19.7.2018, 18.1.2019 uhrazen 5 dnů před splatností a úvěr ze dne 26.3.2019 přihlášen jako pohledávka do insolvenčního řízení

¹³² Přičemž úvěr ze dne 24.7.2017 uhrazen 10 dnů po splatnosti, 25.9.2017 uhrazen 3 dny po splatnosti, 1.11.2017 uhrazen 3 dny po splatnosti, 28.2.2018 uhrazen 1 den před splatností, 28.3.2018 uhrazen v den splatnosti, 27.4.2018 uhrazen v den splatnosti, 14.5.2018 uhrazen 6 dnů po splatnosti, 28.6.2018 uhrazen 2 dny po splatnosti, 17.7.2018 uhrazen v den splatnosti, 24.9.2018 uhrazen 5 dnů po splatnosti, 26.10.2018 uhrazen 5 dnů po splatnosti, 16.11.2018 uhrazen 1 den před splatností, 3.12.2018 uhrazen 2 dny po splatnosti, 8.1.2019 uhrazen 2 dny po splatnosti, 27.2.2019 uhrazen v den splatnosti, 19.3.2019 uhrazen 4 dny po splatnosti, 15.4.2019 uhrazen 4 dny po splatnosti, 15.5.2019 uhrazen 13 dnů po splatnosti a 17.7.2019 uhrazen 8 dnů po splatnosti

¹³³ Přičemž (úvěr ze dne 24.5.2017 uhrazen 60 dnů po splatnosti, 4.9.2017 uhrazen 8 dnů před splatností, 27.11.2017 uhrazen 14 dnů po splatnosti, 14.1.2018 uhrazen 44 dnů po splatnosti, 14.4.2018 uhrazen 2 dny před splatností, 5.5.2018 uhrazen 19 dnů před splatností, 16.5.2018 uhrazen 1 den po splatnosti a úvěr ze dne 12.6.2018 byl ke dni Kontroly 386 dnů po splatnosti

155. Doložení příjmů spotřebitele pouze jedním dokladem nelze bez dalšího považovat za dostačující, jelikož jeden měsíční příjem dostatečně nevypovídá o pravidelném a udržitelném příjmu spotřebitele. Příjem spotřebitele se může v dalších měsících výrazně lišit (například pokud součástí doloženého příjmu jsou nějaké mimořádné odměny, práce přesčas, ve svátky apod., či se změni okolnosti jako rodičovská dovolená, důchod, OSVČ apod.). Nelze považovat za dostatečné ani doložení příjmů neaktuálními doklady, neboť se může finanční situace spotřebitele měnit v čase (neschopenka, nezaměstnanost, změna zaměstnání apod.).

Rozdíl mezi deklarovaným a skutečným příjmem

156. Níže v Tabulce č. 2 jsou uvedeny smlouvy, u nichž se vyskytuje rozdíl mezi deklarovaným příjmem a skutečným příjmem vyplývajícím z předložených podkladů.

Tabulka č. 2

	Číslo smlouvy	Jméno spotřebitele	Datum uzavření smlouvy	Průměrná výše doloženého příjmu	Výše příjmu uvedená v informačním systému účastníka řízení	Rozdíl mezi částkami
1.	████	██████████	3.7.2018	19 600 Kč	25 000 Kč	5 400 Kč
2.	████	██████████	24.10.2018	17 463 Kč	20 000 Kč	2 537 Kč
3.	████	██████████	29.5.2019	47 833 Kč	48 759 Kč	926 Kč
4.	████	██████████	4.12.2018	X	30 000 Kč	30 000 Kč
5.	████	██████████	24.1.2019	X	30 000 Kč	30 000 Kč

157. Jak vyplývá z výše uvedené Tabulky č. 2, u 5 smluv o spotřebitelském úvěru z 81 úvěrových složek bylo zjištěno, že příjmy daných spotřebitelů započítané při posuzování úvěruschopnosti účastníkem řízení, byly započítány ve vyšší výši, než vyplývá ze spotřebitelem předložených dokladů o příjmu:

- smlouva č. █████ ze dne 3.7.2018 (██████████) - účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, který se živí jako OSVČ, započítal příjem ve výši 25 000 Kč. K dané smlouvě byly doloženy 3 výpisy z bankovního účtu, z nichž vyplývá příjem ve výši 20 000 Kč za měsíc březen 2018, příjem ve výši 14 800 Kč za měsíc duben 2018 a příjem ve výši 24 000 Kč za měsíc květen 2018. Průměrný měsíční příjem spotřebitele byl tedy 19 600 Kč;
- smlouva č. █████ ze dne 24.10.2018 (██████████) - účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti započítal příjem ve výši 20 000 Kč. K dané smlouvě byly doloženy 2 výplatní pásky, z nichž vyplývá příjem ve výši 14 072 Kč za měsíc srpen 2018 a příjem ve výši 20 853 Kč za měsíc září 2018. Průměrný měsíční příjem spotřebitele byl tedy 17 463 Kč;
- smlouva č. █████ ze dne 29.5.2019 (██████████) - účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti započítal příjem ve výši 48 759 Kč. K dané smlouvě byly doloženy 3 výplatní pásky, z nichž vyplývá příjem ve výši 39 308 Kč za měsíc únor 2019, příjem ve výši 48 759 Kč za měsíc březen 2019 a příjem ve výši 47 649 Kč za měsíc duben 2019. Průměrný měsíční příjem spotřebitele byl tedy 45 239 Kč;
- smlouva číslo █████ ze dne 4.12.2018 (██████████) - účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti započítal příjem ve výši 30 000 Kč. K této smlouvě účastník řízení předložil 2 výpisy z bankovního účtu, a to za měsíc říjen a listopad 2018, avšak z výpisu z bankovního účtu za měsíc říjen 2018 není možné vyčíst jakýkoliv příjem (z výpisu

z bankovního účtu je možné vyčíst pouze výběr hotovosti ve výši 1 500 Kč a odchozí platbu ve výši 200 Kč ve prospěch bankovního účtu společnosti [REDAKCE], IČO [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE] a z výpisu z bankovního účtu za měsíc listopad 2018 nelze jednoznačně určit jaký byl pravidelný příjem spotřebitele, který se živil jako OSVČ (z výpisu z bankovního účtu je možné vyčíst vklad hotovosti 2 100 Kč, poplatek za prodloužení splatnosti úvěru ve výši 1 840 Kč ve prospěch společnosti [REDAKCE], IČO [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], vklad hotovosti 80 000 Kč, bezhotovostní převod 80 000 Kč jako úhrada zápůjčky, a dále vklad 72 000 Kč, výběr hotovosti v součtu 54 200 Kč, odchozí platba ve výši 10 000 Kč a odchozí platba 7 000 Kč ve prospěch společnosti [REDAKCE], IČO [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE]);

- **smlouva číslo [REDAKCE] ze dne 24.1.2019 ([REDAKCE])** - účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti započítal příjem ve výši 30 000 Kč. Účastník řízení k této smlouvě předložil výpis z bankovního účtu za měsíc listopad a prosinec 2018, avšak příjmy v jednotlivých doložených měsících nelze určit, neboť není možné jednoznačně určit, které položky byly skutečně příjmem spotřebitelky, která se jako OSVČ živila poskytováním taxislužby, jelikož na bankovní účet spotřebitelky byly za měsíc listopad 2018 přijaty dvě bezhotovostní platby v celkové výši 16 000 Kč od [REDAKCE]¹³⁴ a jeden hotovostní vklad od spotřebitelky ve výši 9 000 Kč, a za měsíc prosinec 2018 spotřebitelka na svůj účet vložila ve 3 hotovostních vkladech celkem 21 100 Kč a dále bylo na účet převedeno 8 000 Kč od [REDAKCE]. Z předložených výpisů z bankovního účtu spotřebitelky, tak nelze hodnověrně ověřit, v jaké výši byly příjmy spotřebitelky. Pokud by byly všechny uvedené příchozí platby považovány za příjmy spotřebitelky, průměrný měsíční příjem spotřebitelky by byl 27 000 Kč, nicméně jak sám účastník řízení ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 uvedl, že příjmy za měsíc prosinec 2018 jsou vyšší z důvodu zvýšené poptávky po službách taxislužby z důvodu zvýšeného množství večírků, a proto tedy nelze očekávat stabilitu výše tohoto příjmu.

158. Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení v období ode dne 12.6.2018 do dne 7.6.2019¹³⁵ poskytl spotřebitelské úvěry, aniž by předtím posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací o příjmech, když z 81 úvěrových složek

- a) v 18 případech (sml. č. [REDAKCE] ze dne 7.6.2019; č. [REDAKCE] ze dne 24.8.2018; č. [REDAKCE] ze dne 21.9.2018; č. [REDAKCE] ze dne 31.10.2018; č. [REDAKCE] ze dne 29.11.2018; č. [REDAKCE] ze dne 12.12.2018; č. [REDAKCE] ze dne 18.12.2018; č. [REDAKCE] ze dne 10.12.2018; č. [REDAKCE] ze dne 14.2.2019; č. [REDAKCE] ze dne 7.2.2019; č. [REDAKCE] ze dne 14.1.2019; č. [REDAKCE] ze dne 1.2.2019; č. [REDAKCE] ze dne 20.2.2019; č. [REDAKCE] ze dne 26.3.2019; č. [REDAKCE] ze dne 24.4.2019; č. [REDAKCE] ze dne 15.5.2019; č. [REDAKCE] ze dne 23.4.2019 a č. [REDAKCE] ze dne 12.6.2018) při posuzování úvěruschopnosti vycházel z neaktuálních dokladů o příjmu, nebo vycházel pouze z jednoho dokladu

¹³⁴ Správnému orgánu není známa žádná pracovní spojitost mezi [REDAKCE] a spotřebitelkou [REDAKCE].

¹³⁵ První uzavřená smlouva č. [REDAKCE] ([REDAKCE]) a poslední uzavřená smlouva č. [REDAKCE] ([REDAKCE]) z celkem 25 uvedených případů.

o příjmu bez toho, aby zjistil, zda se jedná o pravidelný příjem spotřebitele;

- b) v 5 případech (sml. č. [REDAKCE] ze dne 3.7.2018; č. [REDAKCE] ze dne 24.10.2018; č. [REDAKCE] ze dne 29.5.2019; č. [REDAKCE] ze dne 4.12.2018 a č. [REDAKCE] ze dne 24.1.2019) při posuzování úvěruschopnosti započítával při výpočtu bonity spotřebitele příjem, který neodpovídal spotřebitelem doloženým podkladům, respektive započítával příjem vyšší, než vyplýval z doložených dokladů o příjmu.
- c) Ze zjištění správního orgánu tak vyplývá, že účastník řízení v celkem 25 případech z 81 úvěrových složek¹³⁶ nedostatečně posoudil úvěruschopnost spotřebitele z hlediska příjmové stránky.

Výdaje a jejich doložení

159. **Správní orgán úvodem konstatuje, že bankovní výpisy byly předloženy pouze v 18¹³⁷ případech ze vzorku 81 úvěrových složek. Účastník řízení tedy v celkem 63 případech neměl výdaje spotřebitele nikterak doložené.**
160. Níže v Tabulce č. 3 je **uvedeno 15 smluv o spotřebitelském úvěru, u kterých byl disponibilní zůstatek nižší než 0**, tedy kdy výdaje spotřebitelem deklarované společně s částkou poskytnutého spotřebitelského úvěru včetně poplatku za poskytnutí úvěru převyšovaly čistý měsíční příjem spotřebitele nebo příjem byl nižší než 0 po odečtení dalších zjištěných informací z bankovního výpisu.
161. Disponibilní zůstatek byl dle postupu účastníka řízení vypočten tak, že od průměru doložených čistých měsíčních příjmů spotřebitele byly odečteny výdaje deklarované spotřebitelem, případně další úvěry spotřebitele a hodnota účastníkem řízení poskytnutého úvěru, tedy jistiny včetně poplatku.¹³⁸ Účastník řízení potvrdil dílčí zápis¹³⁹, ve kterém bylo uvedeno, že při výpočtu disponibilního zůstatku odečítá jak příchozí, tak odchozí jiné úvěry na straně výdajů spotřebitele, přičemž dle *Manuálu podle oddělení schvalování* účinného od května 2019 účastník řízení odečítal pouze nižší z odchozích či příchozích úvěrů. Smlouvy, které byly uzavřeny ode dne 28.2.2019 dle vyjádření účastníka řízení (resp. 1.3.2019 dle účinnosti Vnitřního předpisu 2), tedy v době, kdy účastník řízení upravil svou metodiku a začal na straně výdajů započítávat částku nezabavitelného minima ve výši 6 400 Kč, jsou v Tabulce č. 3 označeny červenou barvou. V případě, kdy byly spotřebitelem zadané údaje nižší než částka nezabavitelného minima, byly správním orgánem odečítány výdaje ve výši 6 400 Kč a v případě, že výdaje zadané spotřebitelem byly vyšší než částka nezabavitelného minima, byly odečteny tyto vyšší výdaje.¹⁴⁰
162. Účastník řízení interní paušál ve výši 6 400 Kč uplatňoval i v případě, že spotřebitel uvedl v žádosti výdaje vyšší. Účastník řízení nezohledňoval, pokud žadatel uvedl, že bydlí

¹³⁶ Viz odstavec 150 tohoto rozhodnutí.

[illegible]

¹³⁸ V Tabulce č. 3 jsou vyloučeny částky, které byly použity pro výpočet disponibilního zůstatku spotřebitele, a to dle postupu účastníka řízení. uvedeného v *Manuálu pro oddělení schvalování*. Správní orgán dodává, že účastník řízení schválil postup uvedený v dílčím zápise, který byl stanoven na období od 13.4.2018, přičemž správní orgán zvolil pro účastníka řízení příznivější postup.

¹³⁹ Spis č.l. 14, soubor: 2019_109246_CNB_650_RE_odpověď na výzvu č 6 .msg a 2019_111263_CNB_650_odpověď na upřesnění problematiky.msa.

¹⁴⁰ Spis č.l. 11, flashdisk vedený pod pod č.j. 2019/094253/CNB, soubor: 4 - *Nezabavitelné minimum*.

v nájmu, ani výši měsíčního nájemného, ale pouze interní paušál. **Pokud**¹⁴¹ klient doložil výpisy z účtu, účastník řízení zjišťoval, zda obsažené transakce výdajů a příjmů nebyly jinými spotřebitelskými úvěry. Pokud se jednalo o jiné úvěry od jiných poskytovatelů, ať už v kladných či záporných položkách, účastník řízení vyšší z nich taktéž započítával do výdajů klienta. Dále účastník řízení z výpisů z účtu zjišťoval, zda mezi výdaji spotřebitele nebyly sázky, pokud ano, byla tato skutečnost důvodem pro zamítnutí žádosti. Jiné výdaje vyplývající z výpisu z účtu účastník řízení nezohledňoval.¹⁴²

Tabulka č. 3¹⁴³

	Č. sml.	Žadatel o úvěr	Datum uzavření sml.	Celková částka úvěru (Jistina + poplatek) (Kč)	Výdaje deklarované žadatelem (Kč)	Jiné úvěry	Jiné úvěry dle výpisu z bankovního účtu	Doložený příjem (Průměr doložených příjmů za měsíc a nižší z doložených příjmů) (Kč)	Disponibilní zůstatek (Kč)	Pravidelné měsíční výdaje
1.		(OSVČ)	3.7.2018	10 600	20 000	3 690 Kč 2 700 Kč 8 576 Kč hypotéka 4 297 Kč (úvěr od 1 250	7 000 Kč (7.6.2018)	24 136	-33 977	193 Kč (SIPO) 1 600 Kč (staveb. spoření) 3 500 Kč (Amper market) 830 Kč (škola + obědy) 1 300 Kč (O2)
2.			5.9.2018	9 820	20 000	x	x	16 183	-13 637	x
3.			31.10.2018	5 333 měsíční splátka (16 000 Kč) – 3 splátky	6 500	x	x	11 070	-763	x
4.			8.11.2018	13 482	5 000	x	x	14 323	-4 159	x
5.			3.12.2018	9 207	6 000	x	x	11 359	-3 848	x
6.			7.12.2018	3 975	8 000	2 000 Kč	x	11 650	-2 325	x (výběr hotovost 7 600 Kč)
7.			15.7.2018	3 313	12 000	3 841 Kč 3 625 Kč, 216 Kč)	11 000 Kč (2 půjčky)	29 062	-1 092	9 479 Kč 8 670 Kč a 809 Kč)
8.			3.2.2019	2 650	12 000	519 Kč 313 Kč	x	8 773	-6 709	200 Kč T-mobile
9.			28.2.2019	10 600	11 000	x	x	20 056	-1 544	x
10.			19.3.2019	7 950	4 000 (počítáno 6 400)	x	x	12 836	-1 514	x

¹⁴¹ Z 81 úvěrových složek byly předloženy výpisy z bankovního účtu pouze v 18 případech.

¹⁴² Spis č.l. 5, DVD-R, soubory 18.7.2019_prezentace_kontrolované_osoby.mp3 a 18.7.2019_představení_systému.mp3 a 25.7.2019_Posouzení_úvěruschopnosti- .mp3. Spis č.l. 14, CD, soubor: 2019_109190_CNB_650_odpověď_na_výzvu_č_6 .msg a 2019_111263_CNB_650_odpověď_na_upřesnění_problematiky.msg.

¹⁴³ V Tabulce č. 3 červeně označené smlouvy byly uzavřeny od 28.2.2019, tedy v době, kdy účastník řízení upravil svou metodiku a začal na straně výdajů započítávat částku nezabavitelného minima ve výši 6 400 Kč. V případě, kdy byly spotřebitelem zadané údaje nižší než částka nezabavitelného minima, byly správním orgánem odečítány výdaje ve výši 6 400 Kč a v případě, že výdaje zadané spotřebitelem byly vyšší než částka nezabavitelného minima, byly odečteny tyto vyšší výdaje.

	Č. sml.	Žadatel o úvěr	Datum uzavření sml.	Celková částka úvěru (Jistina + poplatek) (Kč)	Výdaje deklarované žadatelem (Kč)	Jiné úvěry	Jiné úvěry dle výpisu z bankovního účtu	Doložený příjem (Průměr doložených příjmů za měsíc a nižší z doložených příjmů) (Kč)	Disponibilní zůstatek (Kč)	Pravidelné měsíční výdaje
11.	████	████	26.3.2019	19 640	-	x	x	25 854	-186	x
12.	████	████	1.4.2019	9 820	6 000 (počítáno 6 400)	x	x	15 556	-664	x
13.	████	████	16.4.2019	10 600	6 000 (počítáno 6 400)	x	x	14 989	-2 011	x
14.	████	████	25.2.2019	10 600	7 000	x	x	16 799	-801	x
15.	████	████	15.3.2019	20 009	12 000 (počítáno 6 400)	x	x	18 800	-7 609	x

163. Jak vyplývá z výše uvedené Tabulky č. 3, u 15 smluv o spotřebitelském úvěru z 81 úvěrových složek (sml. č. █████ ze dne 3.7.2018, sml. č. █████ ze dne 5.9.2018, sml. č. █████ ze dne 31.10.2018, sml. č. █████ ze dne 8.11.2018, sml. č. █████ ze dne 3.12.2018, sml. č. █████ ze dne 7.12.2018, sml. č. █████ ze dne 15.7.2018, sml. č. █████ ze dne 3.2.2019, sml. č. █████ ze dne 28.2.2019¹⁴⁴, sml. č. █████ ze dne 19.3.2019, sml. č. █████ ze dne 26.3.2019, sml. č. █████ ze dne 1.4.2019, sml. č. █████ ze dne 16.4.2019, sml. č. █████ ze dne 25.2.2019, sml. č. █████ ze dne 15.3.2019¹⁴⁵) bylo zjištěno, že součet výdajů spotřebitele (spotřebitelem deklarovaných avšak nikterak nedoložených), jistiny poskytovaného úvěru a poplatku za poskytnutí úvěru převyšoval čistý příjem spotřebitele. Přičemž výdaje a jiné závazky započítávané účastníkem řízení při výpočtu bonity klienta neodpovídaly hodnotám uvedeným v příslušných žádostech o poskytnutí spotřebitelského úvěru.

164. Správní orgán dále zjistil mimo skutečnosti uvedené v Tabulce č. 3 následující:

- smlouva č. █████ ze dne 15.7.2018 █████ - jak je uvedeno v odstavci 57 tohoto rozhodnutí, účastník řízení měl zamítnout žádost o úvěr █████, neboť z podkladů předložených spotřebitelem k posouzení úvěruschopnosti vyplývá, že byl hazardním hráčem. Účastník řízení žádost o úvěr █████ nezamítl, přesto, že ze tří výpisů z bankovního účtu žadatele jednoznačně vyplývaly hazardní hry, neboť spotřebitel provedl několik plateb v celkové výši 9 479 Kč ve prospěch bankovního účtu společnosti █████¹⁴⁶ a ve výši 8 670 Kč ve prospěch společnosti █████¹⁴⁷. Správní orgán dále zjistil, že byl spotřebitel ode dne 26.7.2013 v insolvenční a k ukončení zápisu v insolvenčním rejstříku došlo dne 12.4.2018, nicméně spotřebitel je po dobu dalších 5 let od pravomocného skončení insolvenčního řízení veden jako dlužník v seznamu dlužníků. Účastník řízení tak poskytl spotřebitelský úvěr spotřebiteli přesto, že byl hazardním hráčem a zároveň veden jako dlužník;
- smlouva č. █████ ze dne 31.10.2018 █████ - účastník řízení poskytl █████ trísplátkový úvěr sjednaný na 90 dnů (poslední splátka připadala

¹⁴⁴ Účastník řízení ve svých vyjádření uváděl, že na straně výdajů odečítal částku 6 400 Kč ode dne 28.2.2019, nicméně Vnitřní předpis 2 byl účinný až ode dne 1.3.2019

¹⁴⁵ V případě, že by došlo k odečtení deklarovaných výdajů ve výši 12 000 Kč, disponibilní zůstatek by činil dokonce záporných 13 209 Kč.

¹⁴⁶ IČO █████, se sídlem █████

¹⁴⁷ IČO █████, se sídlem █████

na 29.1.2019) ve výši 10 000 Kč s poplatkem za poskytnutí úvěru 6 000 Kč, který byl splacen předčasně dne 10.12.2018, v kartě klientky vedené účastníkem řízení byla uvedena celková částka k úhradě ve výši 19 517 Kč. Spotřebitelka si však dne 19.12.2018 znovu od účastníka řízení půjčila, přičemž spotřebitelce byla dne 21.6.2019 povolena insolvence s tím, že účastník řízení přihlásil svou pohledávku na úvěr ze dne 19.12.2018 s příslušenstvím;

- **smlouva č. [REDAKCE] ze dne 26.3.2019 [REDAKCE]** - správní orgán zjistil, že výdaje spotřebitele nebyly vůbec doloženy ani spotřebitelem deklarovány. Správní orgán dále zjistil, že byl spotřebitel ode dne 28.6.2019 v insolinci, přičemž účastník řízení přihlásil spolu s dalšími 13 věřiteli svou pohledávku, a to na úvěr poskytnutý uvedenou smlouvou č. [REDAKCE];
- **smlouva č. [REDAKCE] ze dne 16.4.2019 [REDAKCE]** – spotřebitel byl ode dne 20.6.2019 v insolinci. Účastník řízení tak spolu s dalšími 13 věřiteli přihlásil svou pohledávku, a to na základě uvedené smlouvy č. [REDAKCE].

165. **Vzhledem k výše uvedenému má správní orgán za to, že účastník řízení v období ode dne 3.7.2018 do dne 16.4.2019¹⁴⁸ poskytl spotřebitelské úvěry, aniž by předtím posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací o výdajích spotřebitele, když v 15 případech z 81 úvěrových složek (sml. č. [REDAKCE] ze dne 3.7.2018, sml. č. [REDAKCE] ze dne 5.9.2018, sml. č. [REDAKCE] ze dne 31.10.2018, sml. č. [REDAKCE] ze dne 8.11.2018, sml. č. [REDAKCE] ze dne 3.12.2018, sml. č. [REDAKCE] ze dne 7.12.2018, sml. č. [REDAKCE] ze dne 15.7.2018, sml. č. [REDAKCE] ze dne 3.2.2019, sml. č. [REDAKCE] ze dne 28.2.2019, sml. č. [REDAKCE] ze dne 19.3.2019, sml. č. [REDAKCE] ze dne 26.3.2019, sml. č. [REDAKCE] ze dne 1.4.2019, sml. č. [REDAKCE] ze dne 16.4.2019, sml. č. [REDAKCE] ze dne 25.2.2019 a sml. č. [REDAKCE] ze dne 15.3.2019) bez odůvodnění nezohlednil rozdíl mezi deklarovanými výdaji uvedenými v žádosti o úvěr a výdaji, které by byly patrné z doložených bankovních výpisů, ani neprověřil a tedy ani nezohlednil, zda žadatel o úvěr řádně splácí jiný spotřebitelský úvěr uvedený v žádosti o úvěr.**

166. Účastník řízení se při posouzení úvěruschopnosti nemůže spolehnout na pouhá tvrzení spotřebitele o příjmech a výdajích, nýbrž tato tvrzení musí přiměřeným způsobem a s odbornou péčí ověřit a toto ověření nemůže nahrazovat nepodloženými výpočty.

Neposouzení úvěruschopnosti spotřebitele před prodloužením doby splatnosti

167. Účastník řízení ve smlouvě o zápůjčce u spotřebitelského úvěru s jednorázovou splatností v bodě 2.4 a ve smlouvě o zápůjčce u vícesplátkového spotřebitelského úvěru v bodě 2.7 uvádí cit.: „Klient je oprávněn doručit Věřiteli Žádost o prodloužení splatnosti způsobem stanoveným ve VOP. Poplatek za prodloužení splatnosti o sedm (7) dnů činí 15 % z výše aktuálně dlužné jistiny (Zápůjčky), v případě prodloužení splatnosti o patnáct (15) dnů činí 25 % z výše aktuálně dlužné jistiny (Zápůjčky), v případě prodloužení splatnosti o třicet (30) dnů činí 32,5 % z výše aktuálně dlužné jistiny (Zápůjčky).“ Následně je ve smlouvě o zápůjčce u spotřebitelského úvěru s jednorázovou splatností v bodě 2.5 a ve smlouvě o zápůjčce u vícesplátkového spotřebitelského úvěru v bodě 2.8 uvedeno cit.: „Pokud Klient požádá o prodloužení splatnosti, potom se splatnost, doposud zcela či zčásti neuhrazené Splátky (bez ohledu na to, zda je Splátka splatná či nesplatná)

¹⁴⁸ Datum uzavření první a poslední smlouvy z Tabulky č. 3 (smlouva č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE]).

prodlouží, a to o počet dní uvedených v žádosti.“ Dále se ve smlouvě o zápůjčce u spotřebitelského úvěru s jednorázovou splatností v bodě 2.6 a ve smlouvě o zápůjčce u vícesplátkového spotřebitelského úvěru v bodě 2.9 uvádí cit.: „Požádá-li klient o prodloužení v okamžiku, kdy u něho prodlení již nastalo, potom se splatnost, doposud zcela či zčásti, neuhrazené Splátky (bez ohledu na to, zda je Splátka splatná či nesplatná) prodlouží, a to o počet dní uvedený v prodloužení plus počet dní, které je Klient aktuálně v prodlení. Nárok na smluvní pokutu, úroky z prodlení, oprávněné náklady (viz Sazebník) a případná další plnění, na která Věřiteli vznikl nárok ode dne prodlení Klienta do dne žádosti o prodloužení, zůstávají Věřiteli zachována, a to bez ohledu na to, že na základě žádosti došlo ke změně splatnosti.“

168. Dle výše uvedeného účastník řízení ve smlouvě o zápůjčce odkazuje na „Všeobecné obchodní podmínky společnosti COOL CREDIT, s.r.o.“ (dále jen „VOP“), a to na článek IV. Prodloužení splatnosti, kde v bodě 4.1. je uvedeno cit.: „Klient je oprávněn doručit Věřiteli Žádost o prodloužení splatnosti prostřednictvím svého Uživatelského profilu, ve kterém si Klient zvolí ze třech možností prodloužení splatnosti, a to o sedm (7) dnů, patnáct (15) dnů, nebo třicet (30) dnů a potvrdí, že se seznámil s aktuálním zněním VOP. Odlišná délka prodloužení splatnosti se připouští pouze po předchozím písemném souhlasu Věřitele.“ Následně v bodě 4.2. VOP je uvedeno cit.: „Klient Žádost o prodloužení splatnosti potvrdí Identifikátorem, který mu Věřitel zašle prostřednictvím SMS na Mobilní telefonní číslo. Následně Věřitel zašle Klientovi prostřednictvím Uživatelského profilu platební údaje k uhrazení poplatku za prodloužení splatnosti dle článku 4.1 VOP. **Věřitel po doručení Žádosti o prodloužení splatnosti uvědomí Klienta o posouzení Žádosti o prodloužení splatnosti, a to prostřednictvím Uživatelského profilu, telefonicky pracovníkem Věřitele nebo e-mailem.**“ Na závěr je v bodě 4.3. VOP uvedeno cit.: „**V případě neschválení Žádosti o prodloužení splatnosti bude částka zaslaná Klientem dle tohoto článku IV. použita Věřitelem na úhradu dluhů Klienta vůči Věřiteli vzniklých na základě Smlouvy, či v souvislosti s ní.**“

169. Prodloužení doby splatnosti je jednou z možností řešení prodlení spotřebitele. Účastník řízení byl na ústním pohovoru v rámci kontroly konaném dne 18.7.2019¹⁴⁹ a dne 25.7.2019¹⁵⁰ vyzván k vyjádření, jakým způsobem probíhá prodlužování splatnosti úvěrů. Z tohoto ústního jednání vyplynuly následující závěry, které účastník řízení potvrdil dne 15.10.2019¹⁵¹ a dne 21.10.2019¹⁵². Cit.: „O prodloužení splatnosti úvěru může spotřebitel požádat přímo v klientském profilu, na tuto možnost je spotřebitel upozorněn rovněž v upomínkách zasílaných po uplynutí dne splatnosti daného spotřebitelského úvěru a to až do 35. dne prodlení¹⁵³ nebo do 28. dne prodlení¹⁵⁴. K prodloužení splatnosti úvěru dochází okamžikem zaplacení poplatku za prodloužení splatnosti úvěru, jehož výše je při prodloužení o 7 dní 15 %, o 15 dní 25 % a o 30 dní 32,5 % z výše spotřebitelského úvěru. Prodloužení splatnosti je možné jak před splatností příslušného spotřebitelského úvěru, kdy je splatnost prodloužena o příslušný počet dní následujících po původním datu splatnosti, tak po jeho splatnosti, kdy je splatnost prodloužena ode dne uhrazení poplatku za prodloužení splatnosti úvěru. V druhém případě (prodloužení po splatnosti úvěru) tak splatnost není prodlužována zpětně ke dni původní splatnosti spotřebitelského úvěru, a spotřebitel není povinen současně s poplatkem za prodloužení splatnosti uhradit i do toho

¹⁴⁹ Spis č.l. 5, DVD-R, ústní pohovor ze dne 18.7.2019, soubory: 18.7.2019_prezentace_kontrolované_osoby.mp3 a 18.7.2019_představení_systému.mp3.

¹⁵⁰ Spis č.l. 5, DVD-R, ústní pohovor ze dne 25.7.2019, soubor: 25.7.2019_Posouzení_úvěruschopnosti- [redacted].mp3.

¹⁵¹ Spis č.l. 14, CD, soubor: 2019_109190_CNB_650_odpověď_na_výzvu_č_6 .msg, příloha: ČNB_vyjádření_k_výzvě_6.

¹⁵² Spis č.l. 14, CD, soubor: 2019_111263_CNB_650_odpověď_na_upřesnění_problematiky.msg.

¹⁵³ U spotřebitelského úvěru s jednorázovou splatností.

¹⁵⁴ U vícesplátkového spotřebitelského úvěru.

*okamžiku splatnou smluvní pokutu, případně, pokud vznikly, náklady spojené s vymáháním. K posouzení úvěruschopnosti ze strany účastníka řízení nedochází. Spotřebitel může prodloužovat opakovaně bez limitu maximálního počtu prodloužení a celkové doby prodloužení.*¹⁵⁵

170. Z přehledu smluv sjednaných za období ode dne 1.6.2018 do dne 20.6.2019 bylo zjištěno¹⁵⁶, že prodlužování doby splatnosti spotřebitelského úvěru nebylo výjimečnou záležitostí, neboť bylo ze 39 600 uzavřených úvěrových smluv prodlouženo celkem 16 030 smluv (v některých případech opakovaně)¹⁵⁷, přičemž bylo uzavřeno celkem 90 978 dodatků souvisejících s prodloužením splatnosti úvěru s tím, že spotřebitelé na poplatcích za prodloužení zaplatili částku v celkové výši 33 199 452 Kč. Pokud jde o vzorek 81 úvěrových složek, bylo prodlouženo alespoň jednou celkem 27 smluv, přičemž třikrát nebo dokonce vícekrát bylo prodlouženo 12 úvěrových smluv (viz Tabulka č. 4).

Tabulka č. 4

	Číslo smlouvy	Datum uzavření smlouvy	Jméno a příjmení spotřebitele	Celková částka k zaplacení (úvěr + poplatek za poskytnutí)	Výše poplatku za poskytnutí půjčky	Počet prodloužení	Prodloužen o celkem (kolik) dnů	Celková výše poplatku za prodloužení a změnu termínu splatnosti
1.	████	2.7.2018	████	10 600 Kč	2 600 Kč	5	97	10 400 Kč
2.	████	3.7.2018	████	10 600 Kč	2 600 Kč	3	37	5 200 Kč
3.	████	9.7.2018	████	10 189 Kč	1 889 Kč	11	239	22 205 Kč
4.	████	10.8.2018	████	22 680 Kč	4 680 Kč	31	217	83 700 Kč
5.	████	24.8.2018	████	1 866 Kč	366 Kč	26	190	6 000 Kč
6.	████	8.11.2018	████	13 482 Kč	2 782 Kč	7	149	19 797 Kč
7.	████	27.1.2019	████	11 550 Kč	4 050 Kč	3	90	5 625 Kč
8.	████	24.1.2019	████	16 000 Kč	6 000 Kč	5	51	8 500 Kč
9.	████	1.2.2019	████	10 600 Kč	2 600 Kč	5	150	13 000 Kč
10.	████	28.8.2018	████	3 975 Kč	375 Kč	31	316	16 500 Kč
11.	████	24.11.2018	████	14 490 Kč	2 990 Kč	3	37	7 475 Kč
12.	████	8.3.2019	████	10 600 Kč	2 600 Kč	3	44	5 000 Kč
13.	████	29.6.2018	████	9 820 Kč	1 820 Kč	1	30	2 600 Kč
14.	████	2.7.2018	████	12 000 Kč	4 500 Kč	1	7	1 125 Kč
15.	████	24.8.2018	████	10 600 Kč	2 600 Kč	1	7	1 200 Kč
15.	████	3.11.2018	████	10 600 Kč	2 600 Kč	2	60	5 200 Kč
17.	████	4.12.2018	████	15 200 Kč	5 200 Kč	2	60	5 000 Kč
18.	████	21.12.2018	████	3 975 Kč	975 Kč	2	37	1 425 Kč
19.	████	14.1.2019	████	6 137 Kč	1 137 Kč	1	30	1 625 Kč
20.	████	7.6.2019	████	2 130 Kč	130 Kč	1	15	500 Kč
21.	████	23.3.2019	████	5 300 Kč	1 300 Kč	1	30	1 300 Kč
22.	████	26.3.2019	████	19 640 Kč	3 640 Kč	1	15	4 000 Kč
23.	████	14.10.2018	████	7 560 Kč	1 560 Kč	2	45	3 450 Kč
24.	████	28.2.2019	████	10 600 Kč	2 600 Kč	1	15	2 000 Kč

¹⁵⁵ Spis č.l. 5, DVD-R, ústní pohovor ze dne 25.7.2019, soubor: 25.7.2019_Posouzení úvěruschopnosti-████.mp3. (čas nahrávky od 01:08:30).

¹⁵⁶ Ze seznamu smluv spis č.l. 14, CD, soubor: 2019_077168_CNB_650_vyjádření k výzvě č 1.zfo.

¹⁵⁷ V období od 1.6.2018 (sml. č. ██████████) do 19.6.2019 (sml. č. ██████████).

	Číslo smlouvy	Datum uzavření smlouvy	Jméno a příjmení spotřebitele	Celková částka k zaplacení (úvěr + poplatek za poskytnutí)	Výše poplatku za poskytnutí půjčky	Počet prodloužení	Prodloužen o celkem (kolik) dnů	Celková výše poplatku za prodloužení a změnu termínu splatnosti
25.	████	24.4.2019	██████████	15 344 Kč	2 844 Kč	1	7	1 875 Kč
26.	████	29.10.2018	██████████	8 800 Kč	800 Kč	2	22	3 200 Kč
27.	████	19.3.2019	██████████	7 950 Kč	1 950 Kč	1	7	900 Kč

171. Jak vyplývá z Tabulky č. 4, v 6 případech¹⁵⁸ byla částka (poplatek) za prodloužení splatnosti dokonce vyšší než částka, kterou měl/a spotřebitel/ka splatit. Např. smlouva č. █████ (██████████) byla prodloužena 31x a spotřebitelka zaplatila na poplatcích za prodloužení splatnosti částku 83 700 Kč, což je 4x více než výše příslušného spotřebitelského úvěru a téměř 18x více než poplatek za poskytnutí úvěru, který činil 4 680 Kč. Obdobně pak smlouva č. █████ (██████████) byla prodloužena 31x a spotřebitel zaplatil na poplatcích za prodloužení splatnosti částku 16 500 Kč, což je 4x více než si spotřebitel příslušným spotřebitelským úvěrem půjčil a 44x více než poplatek za poskytnutí úvěru, který činil 375 Kč. Jak vyplynulo z přehledu smluv sjednaných ode dne 1.6.2018 do dne 20.6.2019, nejvyšší počet prodloužení poskytnutých ze strany účastníka řízení byl 31. Opakované prodloužování splatnosti úvěru však dle zjištění správního orgánu není u účastníka řízení výjimečné.

172. Správní orgán v následující Tabulce č. 5 vypsál k jednotlivým 27 případům, ve kterých došlo k prodloužení splatnosti, i datum uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru, u které došlo k prodloužení doby splatnosti, dále datum uzavření prvního a posledního dodatku, na základě kterého došlo k prodloužení doby splatnosti daného úvěru, datum poslední kontroly zákazníka, který správní orgán považuje za datum, kdy naposledy spotřebitel poskytl údaje k posouzení jeho úvěruschopnosti a dále počet měsíců mezi poskytnutím údajů spotřebiteli, tj. teoreticky datum posouzení úvěruschopnosti spotřebitele¹⁵⁹, a uzavřením posledního dodatku.

Tabulka č. 5

	Spotřebitel	Č. sml.	Datum uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru	První dodatek dne	Poslední dodatek dne	Datum kontroly zákazníka, resp. poskytnutí údajů spotřebitelem (posouzení úvěruschopnosti) ¹⁶⁰	Počet měsíců od poskytnutí údajů spotřebitelem do uzavření posledního dodatku
1.	██████████	████	2.7.2018	2.8.2018	18.2.2019	2.7.2018	7
2.	██████████	████	3.7.2018	3.8.2018	17.9.2018	3.7.2018	3
3.	██████████	████	9.7.2018	1.8.2018	18.6.2019	22.2.2018	15
4.	██████████	████	10.8.2018	6.9.2018	17.4.2019	3.5.2018 ¹⁶¹	11
5.	██████████	████	24.8.2018	17.9.2018	17.5.2019	4.7.2017	10
6.	██████████	████	8.11.2018	10.12.2018	6.5.2019	1.9.2018	8
7.	██████████	████	27.1.2019	16.4.2019	16.5.2019	15.11.2018	6
8.	██████████	████	24.1.2019	25.3.2019	28.6.2019	24.1.2019	5

¹⁵⁸ Smlouvy byly vytučňeny.

¹⁵⁹ Správní orgán k tomuto dodává, že účastník řízení nespecifikoval, kde a jak datum posledního poskytnutí údajů spotřebitelem eviduje.

¹⁶⁰ Správní orgán vycházel z data kontroly zákazníka, tedy data posouzení úvěruschopnosti, tj. data poskytnutí údajů, na které účastník řízení odkazuje v rámci Vyjádření účastníka řízení. Přičemž v případech, u kterých není možné zjistit datum provedení kontroly, zejména z důvodu aktualizace kontroly v souvislosti s novým spotřebitelským úvěrem, správní orgán bral v potaz datum uzavření původní smlouvy o zápůjčce.

¹⁶¹ Správní orgán vycházel z data poskytnutí původního úvěru dne 3.5.2018, neboť účastník řízení k této úvěrové složce předložil výplatní pásku za únor a březen roku 2018, přičemž došlo k aktualizaci data kontroly dne 18.6.2019.

	Spotřebitel	Č. sml.	Datum uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru	První dodatek dne	Poslední dodatek dne	Datum kontroly zákazníka, resp. poskytnutí údajů spotřebitelem (posouzení úvěruschopnosti) ¹⁶⁰	Počet měsíců od poskytnutí údajů spotřebitelem do uzavření posledního dodatku
9.			1.2.2019	1.3.2019	26.6.2019	1.2.2019	4
10.			28.8.2018	25.9.2018	14.6.2019	28.8.2018	9
11.			24.11.2018	27.12.2018	22.1.2019	27.6.2018	6
12.			8.3.2019	16.4.2019	11.6.2019	8.3.2019	3
13.			29.6.2018	27.7.2018	27.7.2018	29.6.2018 ¹⁶²	do 1
14.			2.7.2018	27.7.2018	27.7.2018	2.7.2018	do 1
15.			24.8.2018	26.9.2018	26.9.2018	24.8.2018	1
16.			3.11.2018	3.1.2019	11.2.2019	3.11.2018 ¹⁶³	3
17.			4.12.2018	9.1.2019	9.3.2019	4.12.2018	3
18.			21.12.2018	20.1.2019	19.2.2019	21.12.2018	1
19.			14.1.2019	13.2.2019	13.2.2019	15.7.2018	6
20.			7.6.2019	25.6.2019	25.6.2019	29.6.2018	11
21.			23.3.2019	7.5.2019	7.5.2019	23.3.2019	1
22.			26.3.2019	29.4.2019	29.4.2019	19.7.2018 a 18.1.2019	3
23.			14.10.2018	13.11.2018	10.12.2018	17.9.2018	3
24.			28.2.2019	27.3.2019	27.3.2019	28.2.2019	do 1
25.			24.4.2019	17.5.2019	17.5.2019	29.10.2018	6
26.			29.10.2018	8.11.2018	4.12.2018	29.10.2018	1
27.			19.3.2019	15.5.2019	15.5.2019	19.3.2019	1

173. Vzhledem k výše uvedenému má správní orgán za prokázané, že v Tabulce č. 5 ve výtčenných 13 případech (sml. č. [redacted] ze dne 2.7.2018, sml. č. [redacted] ze dne 9.7.2018, sml. č. [redacted] ze dne 10.8.2018, sml. č. [redacted] ze dne 24.8.2018, sml. č. [redacted] ze dne 8.11.2018, sml. č. [redacted] ze dne 27.1.2019, sml. č. [redacted] ze dne 24.1.2019, sml. č. [redacted] ze dne 1.2.2019, sml. č. [redacted] ze dne 28.8.2018, sml. č. [redacted] ze dne 24.11.2018, sml. č. [redacted] ze dne 14.1.2019, sml. č. [redacted] ze dne 7.6.2019, sml. č. [redacted] ze dne 24.4.2019), došlo k prodloužení splatnosti úvěru na základě dohody o odložení platby. Vzhledem ke skutečnosti, že v uvedených případech bylo prodloužení splatnosti zpoplatněno, nevztahovala se na ně ZSÚ výjimka dle ustanovení § 5 odst. 4 ZSÚ¹⁶⁴, a jelikož od uzavření první smlouvy o spotřebitelském úvěru (smlouvy o zápůjčce), resp. od s ní spojeného posouzení úvěruschopnosti uběhla nikoliv krátká doba, měl účastník řízení povinnost znovu posoudit úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů.

Námítky účastníka řízení a stanovisko správního orgánu

174. Námítky účastníka řízení jsou uvedeny dále v textu kurzívou a stanoviska správního orgánu jsou uvedeny bez kurzívy.

175. Správní orgán nejprve k posuzování úvěruschopnosti v obecné rovině uvádí, že účastník řízení má povinnost s odbornou péčí ve smyslu ustanovení § 75 ZSÚ posoudit

¹⁶² Správní orgán vycházel z data poskytnutí původního úvěru dne 29.6.2018, neboť datum kontroly spotřebitele dle podkladů předložených účastníkem řízení bylo dne 14.7.2019.

¹⁶³ Správní orgán vycházel z data poskytnutí původního úvěru dne 3.8.2018, neboť datum kontroly spotřebitele dle podkladů předložených účastníkem řízení bylo dne 5.5.2019.

¹⁶⁴ Ustanovení § 5 odst. 4 ZSÚ stanoví, že na dohodu, kterou se za účelem odvrácení řízení o nárocích věřitele odkládá v důsledku prodloužení spotřebitele platba nebo mění způsob splácení, přičemž smluvní ujednání jsou ve svém souhrnu pro spotřebitele alespoň stejně výhodná jako v původní smlouvě, se použijí pouze ustanovení § 1 písm. b), odst. 2 až 4, § 101 odst. 2, § 102 odst. 1 a 4, § 104, § 105, § 108, § 109, § 112 až 117 a § 120 až 177.

úvěruschopnost spotřebitele v souladu s požadavky ustanovení § 86 odst. 1 ZSÚ, resp. řádně posoudit úvěruschopnost spotřebitele, a to na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných primárně od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet. Pokud tedy účastník řízení nedisponoval nezbytnými, spolehlivými, dostatečnými a přiměřenými informacemi, je naprosto zřejmé, že ani nemohlo dojít k řádnému posouzení úvěruschopnosti. Z ustanovení § 84 odst. 2 ZSÚ zároveň vyplývá, že je účastník řízení povinen informace poskytnuté spotřebitelem ověřit způsobem přiměřeným dané situaci, je-li to nutné, též použitím nezávisle ověřitelných údajů.

176. V souladu s ustanovením § 86 odst. 2 ZSÚ účastník řízení má povinnost zjišťovat informace o příjmech a výdajích spotřebitele a je povinen posoudit zejména schopnost spotřebitele splácet úvěr na základě porovnání příjmů a výdajů a způsobu plnění dosavadních dluhů. Česká národní banka pro účely řádného posouzení úvěruschopnosti spotřebitele přistoupila k vydání dohledového benchmarku č. 1/2014¹⁶⁵, a to s cílem seznámit dohlážené subjekty s dohledovými poznatky, konkretizovat představy regulovaných subjektů o jednání s odbornou péčí a přispět tak k jejich větší právní jistotě. Česká národní banka dále z dohledového benchmarku č. 1/2014 vychází a jeho zohledňování regulovanými subjekty při poskytování spotřebitelských úvěrů v praxi prověřuje.¹⁶⁶ K tomu správní orgán dodává, že rozhoduje vždy s ohledem na okolnosti konkrétního případu a může vzít v úvahu i skutečnosti, které v dohledovém benchmarku neuvedl¹⁶⁷.
177. Z dohledového benchmarku č. 1/2014 vyplývá, že účelem povinnosti posoudit úvěruschopnost spotřebitele s odbornou péčí je ochrana spotřebitele před přijetím neuvážených a nezodpovědných rozhodnutí plynoucích z neznalosti a nedostatečných zkušeností, jakož i osobních morálně volných vlastností a životních i sociálních poměrů spotřebitele, které mohou zásadním způsobem dopadnout na jeho osobní a rodinnou finanční situaci, postihnout jeho majetek a ohrozit uspokojování základních životních potřeb, ekonomickou funkci rodiny a společenský statut jejích členů, včetně narušení jejich sociálních vztahů. Při posuzování schopnosti žadatele splácet úvěr musí poskytovatel úvěru vycházet z prokazatelných pravidelných příjmů žadatele a z pravděpodobnosti jejich udržitelnosti po celou dobu trvání úvěru a současně musí zkoumat výši jeho nezbytných životních nákladů (tj. nákladů spojených s bydlením, vyvolaných zdravotním stavem, případně se jedná o nezbytné životní výdaje atd.), jakož i dalších finančních závazků (splátky dalších úvěrů, srážky ze mzdy, odpovědnostní plnění apod.). Věřitel je při posouzení úvěruschopnosti povinen zohlednit jak stávající situaci spotřebitele, zejména jeho příjmy a výdaje, tak skutečnosti, které lze na základě informací dostupných v době před uzavřením smlouvy s vysokou mírou pravděpodobnosti očekávat. Z dohledového benchmarku č. 1/2014 dále vyplývá, že schopnost žadatele splácet další finanční závazky a hradit nezbytné životní výdaje nesmí být v důsledku poskytnutí úvěru ztížena.
178. Správní orgán konstatuje, že účastníkem řízení nastavené postupy jsou ve zjevném rozporu s právní úpravou obsaženou v ustanovení § 86 odst. 1 ZSÚ, který jednoznačně stanovuje povinnost posoudit úvěruschopnost spotřebitele před uzavřením každé smlouvy

¹⁶⁵ Ke dni vydání tohoto rozhodnutí k dispozici na: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financtrih/galleries/legislativni_zakladna/ochrana_spotrebitele_spotrebitelisky_uver/download/dohledovy_benchmark_os_2014_01.pdf.

¹⁶⁶ Správní orgán současně odkazuje na bod 19 Nálezu Ústavního soudu III. ÚS 4129/18, který reflektuje snahu Ústavního soudu posílit práva spotřebitelů na úkor práv (zejména) nebankovních společností poskytujících úvěry spotřebitelům, které vstupují svým postupem za hranici dobrých mravů a evidentně poškozují práva svých klientů, což často směřuje do exekučních řízení.

¹⁶⁷ Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 Afs 29/2007-115.

o spotřebitelském úvěru, a to na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, přičemž poskytnout spotřebitelský úvěr pak může jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet. Této povinnosti se nelze zprostit tím, že si do vnitřních předpisů nastaví pravidla a postupy, které uvedenou povinnost řádně nesplňují. Přičemž při hodnocení toho, zda účastník řízení postupoval v případě kontrolního vzorku v souladu s ustanovením § 86 odst. 1 ZSÚ, správní orgán vždy vycházel z konkrétních skutkových zjištění a pokladů doložených účastníkem řízení.

K výroku (ii) písm. a) Rozhodnutí (Tabulka č. 1)

179. Účastník řízení ve Vyjádření ze dne 16.8.2021 částečně rozporuje vyhodnocení správního orgánu ve výroku (ii) písm. a) Příkazu, neboť dle účastníka řízení došlo k nedostatečnému doložení příjmů žadatelů o úvěr pouze v 7¹⁶⁸ úvěrových případech, nikoliv v 18 úvěrových případech, přičemž 11 případů z nich účastník řízení rozebral na straně 11 až 14 daného vyjádření, kde namítal stabilitu zaměstnání, dodržení vnitřního předpisu č. 06/2017 při posuzování úvěruschopnosti jednotlivých spotřebitelů v případě opakované žádosti o úvěr, resp., že neposuzoval úvěruschopnost spotřebitelů, neboť od posledního předložení údajů spotřebitelem neuplynulo 6 měsíců dle Vnitřního předpisu 1 nebo 12 měsíců dle Vnitřního předpisu 2.
180. Účastník řízení dále uvedl nejasnost ve správním orgánem stanoveném stáří dokumentů prokazujících příjmy žadatelů o úvěr na maximálně 5 měsíců předcházejících uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru. A uvedl, že uvedený požadavek správního orgánu nevyplyvá ani ze ZSÚ, z CCD¹⁶⁹, obecných pokynů EBA, dohledového benchmarku ČNB č. 1/2014 a č. 3/2016, ani z relevantní judikatury vyšších soudů ČR a/nebo EU. Účastník řízení naopak uvedl, že dle § 84 odst. 1 ZSÚ může mj. poskytovatel spotřebitelského úvěru od spotřebitele požadovat pro posouzení úvěruschopnosti žadatele o úvěr pouze „přiměřené a nezbytné informace“ a dle čl. 26 preambule CCD cit.: „(...) by měli mít věřitelé povinnost kontrolovat v jednotlivých případech úvěruschopnost spotřebitele. Za tímto účelem by jim mělo být dovoleno využívat informace poskytnuté spotřebitelem nejen během přípravy dané úvěrové smlouvy, ale i v průběhu dlouhodobého obchodního vztahu“. A dále podle rozsudku SDEU ze dne 18.12.2014 ve věci C-449/13 cit.: „čl. 8 odst. 1 směrnice 2008/48 ve spojení s bodem 26 jejího odůvodnění přiznává poskytovateli úvěru prostor pro uvážení při určování, zda informace, které má k dispozici, stačí k doložení úvěruschopnosti spotřebitele, či nikoli, a zda je má ověřit pomocí jiných údajů“.
181. Účastník řízení se v rámci rozkladu opětovně vyjádřil k výroku (ii) písm. a) Rozhodnutí I, zejména ke skutkovým zjištěním uvedeným v odstavci 94 Rozhodnutí I (nyní odstavce 154 tohoto rozhodnutí) a k 16 z 18 úvěrovým případům¹⁷⁰, u kterých bylo zjištěno závažné pochybení. V každém z těchto případů měl účastník řízení postupovat řádně, neboť dodržel svůj Vnitřní předpis 1 nebo Vnitřní předpis 2 (dle data uzavření úvěru a účinnosti příslušného předpisu).
182. Účastník řízení v případě [REDAKCE] (sml. č. [REDAKCE] ze dne 21.9.2018) uvedl, že spotřebitel 4x ze 7 poskytnutých úvěrů splatil úvěr předčasně a následující úvěr v den splatnosti či v nižších jednotkách dnů, čímž chtěl poukázat na to, že správní orgán vzal v potaz pouze splácení úvěrů po splatnosti, nikoliv včas nebo před splatností. Účastník řízení dodal, že nemohl nabyt na základě předchozího splácení úvěrů důvodné pochybnosti o tom, že nebude s to úvěr ze dne 21.9.2018 splatit.

¹⁶⁸ Sml. č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE].

¹⁶⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/48/ES ze dne 23.4.2008.

¹⁷⁰ Kromě případu [REDAKCE] sml. č. [REDAKCE] a [REDAKCE] sml. č. [REDAKCE].

183. K případu [REDAKCE] (sml. č. [REDAKCE] ze dne 31.10.2018) účastník řízení uvedl, že správní orgán ignoroval informace uvedené ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 a nevysvětlil, jakými jinými doklady by měla spotřebitelka své příjmy prokázat, neboť čerstvě nastoupila do zaměstnání a nemohla tak mít jiné podklady než ty, které požadoval účastník řízení. Účastník řízení dodal, že došlo v klientské kartě k chybě jednotlivce, a to v datu ukončení smlouvy dne 1.4.2019 namísto 28.2.2019, nicméně dle účastníka řízení to na posouzení úvěruschopnosti nemělo vliv, neboť datum splatnosti poslední splátky úvěru č. [REDAKCE] připadlo na 29.1.2019. Účastník řízení zároveň dodal, že problematika později poskytnutého úvěru č. [REDAKCE] ve vztahu k prošetřovanému úvěru č. [REDAKCE] je irelevantní (na což účastník řízení upozornil i v některých dalších případech).
184. Účastník řízení zmínil mj. i případ [REDAKCE] (sml. č. [REDAKCE] ze dne 10.12.2018), ke kterému dodal, že spotřebitelka opakovaně využívala jeho služeb (minimálně 23x ji byl účastníkem řízení poskytnut úvěr) proto, že s nimi byla spokojená.
185. Účastník řízení se vyjádřil k případu [REDAKCE] (sml. č. [REDAKCE] ze dne 14.1.2019), zejména ke správním orgánem uváděné skutečnosti, že byl spotřebitel po dobu 5 let od pravomocného skončení insolvenčního řízení veden v seznamu dlužníků, a to tak, že je v souvislosti s touto skutečností nutné vzít též v potaz, že žádný právní předpis nezakazuje poskytnout úvěr osobám se zápisem v insolvenčním rejstříku o skončeném insolvenčním řízení, přičemž sám účastník řízení ve Vnitřním předpise I v čl. 4 odst. 4.7. a pododst. 4.7.1. stanovil, že cit.: „úspěšné oddlužení není překážkou poskytnutí zápůjčky“. Účastník řízení dále dodal, že přistupoval ke klientovi s opatrností, když první úvěrová smlouva byla se spotřebitelem uzavřena dne 15.7.2018 (sml. č. [REDAKCE]), kdy účastník řízení získal od spotřebitele výpis z bankovního účtu z června 2018 a také informaci o jeho zápisu v insolvenčním rejstříku. Spotřebitel žádal o úvěr ve výši 5 000 Kč, nicméně po zjištění účastníka řízení mu poskytl pouze úvěr ve výši 2 500 Kč. Spotřebiteli účastník řízení půjčil 7x, avšak pouze v řádu nízkých jednotek tisíc, které byly splaceny včas. Účastník řízení dodal, že byl spotřebitel zaměstnán u stabilního a renomovaného zaměstnavatele [REDAKCE] jako [REDAKCE].
186. Správní orgán zjistil, že účastník řízení posuzoval úvěruschopnost několika spotřebitelů na základě značně neaktuálních dokumentů. Přímou ZSÚ po účastníku řízení jako poskytovateli spotřebitelského úvěru požaduje, aby **před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, přičemž spotřebitelský úvěr může poskytnout jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.** Skutečnost, že v případě opakovaného poskytnutí úvěru ve skutečnosti účastník řízení úvěruschopnost ve vytýkaných případech neposuzoval, je zjevným porušením povinnosti stanoveným v ustanovení § 86 ZSÚ. V této souvislosti správní orgán konstatuje, že pokud je úvěruschopnost posuzována pouze na základě několik měsíců starých informací, tak tyto informace nejsou ani spolehlivé, ani přiměřené a ani dostatečné. Tím správní orgán nijak nepopírá, že v kombinaci s aktuálními informacemi byly využitelné např. při vyhodnocení dlouhodobé situace konkrétního spotřebitele. K námitce účastníka řízení, že si správní orgán myslí, že stáří dokumentace poskytnuté spotřebitelem a použité k vyhodnocení jeho úvěruschopnosti není základním předpokladem, tak správní orgán konstatuje, že nic takového nikde neuvedl.
187. Míra aktuálnosti dokladů o příjmech spotřebitele je jedním z rozhodujících kritérií při posuzování jeho úvěruschopnosti, a proto je klíčový zejména stávající stav finanční situace spotřebitele a presumpce jejího zachování do budoucnosti. Účastník řízení by se měl

zabývat i prokazatelností pravidelných příjmů a pravděpodobností jejich udržitelnosti po celou relevantní dobu trvání obchodního vztahu. Nelze proto vycházet z informací o příjmech spotřebitele, které jsou již nepřiměřeně neaktuální. Právní předpis nestanovuje jakého maximálního stáří, má či může být doklad o doložení příjmu spotřebitele, je proto na uvážení účastníka řízení, jaké stáří těchto dokladů bude akceptovat, nicméně při zvážení veškerých podstatných skutečností musí docílit takového posouzení úvěruschopnosti, které bude naplňovat zákonné požadavky a dojde k řádnému posouzení úvěruschopnosti spotřebitele a poskytne spotřebiteli úvěr pouze za podmínky, že nebudou existovat důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele úvěr splácet.

188. Správní orgán uvádí, že Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/48/ES ze dne 23.4.2008 (dále jen „CCD“) v čl. 17 stanovuje cit.: „*Tato **směrnice upravuje pouze některé povinnosti** zprostředkovatelů úvěru ve vztahu ke spotřebitelům. Členské státy by proto měly mít i nadále možnost zachovávat nebo zavádět dodatečné povinnosti pro zprostředkovatele úvěru včetně podmínek (...)“* v čl. 26 cit.: „*Členské státy by při zohlednění zvláštních charakteristických rysů svých úvěrových trhů měly přijmout vhodná opatření pro podporu odpovědných praktik ve všech fázích úvěrového vztahu. (...) Především na rozšiřujícím se úvěrovém trhu je důležité, aby se věřitelé nepouštěli do nezodpovědného půjčování a neposkytovali úvěry bez předchozího posouzení úvěruschopnosti, a členské státy by měly vykonávat nezbytný dohled s cílem předejít takovému jednání (...)“* Čl. 26, jak uvedl i účastník řízení, stanovuje cit.: „*(...)měli by mít věřitelé povinnost kontrolovat v jednotlivých případech úvěruschopnost spotřebitele. Za tímto účelem by jim mělo být dovoleno využívat informace poskytnuté spotřebitelem nejen během přípravy dané úvěrové smlouvy, ale i v průběhu dlouhodobého obchodního vztahu“*. Dle správního orgánu čl. 26 nelze striktně vykládat tak, že má věřitel pro poskytování dalších úvěrů v rámci dlouhodobého obchodního vztahu možnost v rámci posouzení úvěruschopnosti využívat pouze informace prvotně poskytnuté spotřebitelem bez nutnosti získávání dalších aktuálnějších informací k novému posouzení úvěruschopnosti, nýbrž pouze dává věřiteli možnost poskytnuté informace nadále využívat. Finanční situace spotřebitele musí být posuzována dle aktuálních podkladů a současně nesmí být opomenuta sociální situace spotřebitele.
189. Správní orgán dodává, že v případě OSVČ, u kterých nelze jednoznačně určit příjem na základě výpisů z bankovního účtu (např. z důvodu, že tyto výpisy z bankovního účtu obsahují velmi malé množství transakcí), by si měl účastník řízení vyžádat daňové priznání spotřebitele, případně jiné dokumenty, na základě kterých by mohl příjmy skutečně ověřit.
190. Správní orgán dále v rozkladu uvedené námitce účastníka řízení týkající se splácení úvěrů po splatnosti, případně včasného splácení úvěrů, dodává, že tyto informace správní orgán použil pro dokreslení skutkového stavu, kdy bylo nutné poukázat na skutečnost, že nelze spoléhat pouze na včasná, případně předčasná splácení předchozích úvěrů. Účastník řízení nemůže zanevřít na posuzování úvěruschopnosti a spoléhat se na platební morálku spotřebitele bez dalšího. Tím spíše, že ze skutkových zjištění vyplynulo, že se častokrát v případě úvěrů poskytnutých účastníkem řízení stejnému spotřebiteli jednalo o řetězení úvěrů, tedy, že spotřebitel opakovaně hradil poplatek za poskytnutí úvěru a umořoval předchozí dluh dalším úvěrem, čímž docházelo k jeho vyššímu úvěrovému zatížení.
191. Správní orgán k účastníkem řízení namítanému nedostatečnému doložení příjmů žadatelů o úvěr relevantními doklady (neaktuální či neprokazující pravidelnost příjmu) nikoliv v 18 případech, nýbrž pouze v 7 případech uvádí, že správní orgán přezkoumal tvrzení účastníka řízení v jednotlivých případech a vyhodnotil, že k nedostatečnému doložení

poskytnut), správní orgán dodává, že uvedené nic nemění na tom, že účastník řízení byl povinen řádně posoudit její úvěruschopnost. Navíc vzhledem k tomu, že spotřebitelka žádala o úvěr téměř každý měsíc od srpna 2017 do července roku 2019, případně i dvakrát v jednom měsíci, a to v rozmezí výše úvěru od 3 200 Kč do 12 000 Kč, měl účastník řízení důsledně ověřovat, zda informace, které při posouzení úvěruschopnosti využil, jsou dostatečné, spolehlivé a přiměřené, resp. zda má všechny nezbytné informace k tomu, aby mohl její úvěruschopnost řádně posoudit.

196. K případu [REDAKCE] správní orgán uvádí, že nepopírá, že v případě, že byl žadatel o úvěr veden v seznamu dlužníku, není povinností účastníka řízení mu úvěr neposkytnout. Nicméně účastník řízení má povinnost posoudit úvěruschopnost každého spotřebitele a k posouzení přistupovat individuálně tzn., že vždy musí řádně zjišťovat a vyhodnocovat informace o konkrétním spotřebiteli, resp. jeho schopnost úvěr splatit. V případě [REDAKCE] měl účastník řízení k dispozici pouze jeden výpis z bankovního účtu za červen 2018, který byl předložen dne 15.7.2018, nicméně úvěr byl poskytnut až dne 14.1.2019. Z tohoto bankovního výpisu byla patrná příchozí platba ve výši 29 062 Kč, pravděpodobně mzda spotřebitele, a dále 2 poskytnuté spotřebitelské úvěry (od jiných poskytovatelů) v celkové výši 10 650 Kč. Z odchozích plateb jsou jednoznačně patrné závazky (splátky půjček) spotřebitele, tj. 3x platba v celkové výši 5 041 Kč, dále celkem 32 plateb v celkové výši 8 670 Kč na účty [REDAKCE] a [REDAKCE], spotřebitel byl tedy hazardním hráčem. Sám účastník řízení uvedl, viz odstavec 59, že jsou sázky důvodem k zamítnutí žádosti o úvěr. Kombinace hazardního hráče s opakovanými úvěry, a to nejen od účastníka řízení, a to, že byl současně veden v seznamu dlužníků, jednoznačně vyvolává pochybnosti o jeho možnostech úvěr splatit a účastník řízení by měl mít proto při posuzování aktuální informace o vývoji jeho příjmů, výdajů a závazků, tak aby mohl řádně posoudit úvěruschopnost. Správní orgán má za jednoznačně prokázané, že takové informace neměl.
197. Správní orgán zároveň konstatuje, že se nedostatečné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nemusí projevit ihned, nýbrž se mohou problémy se splácením projevit později, jak je demonstrováno na jednotlivých úvěrových případech.

Změny ve výroku (ii) písm. c) Rozhodnutí I oproti výroku (ii) písm. b) Příkazu

198. Účastník řízení v rámci rozkladu v obecné rovině odkázal na informace uvedené v odstavci 78 tohoto rozhodnutí týkající se nedodržení totožnosti skutku. Účastník řízení tvrdí, že výrokem (ii) Příkazu byl shledán vinným z toho, že v rámci posouzení úvěruschopnosti žadatelů o úvěr vůbec nedisponoval podklady dokládajícími deklarované výdaje spotřebitele. Naproti tomu dle výroku (ii) písm. c) Rozhodnutí I v případech, kdy měl k dispozici výpisy z bankovního účtu žadatele o úvěr, nezohlednil v rámci posouzení úvěruschopnosti dané osoby výdaje z těchto výpisů vyplývající a dále neprověřil (nezohlednil), zda žadatel o úvěr řádně splácí jiný spotřebitelský úvěr uvedený v žádosti o úvěr.
199. Účastník řízení dále uvedl, že skutek dle výroku (ii) písm. b) Příkazu se měl týkat 22 úvěrových případů v období ode dne 5.6.2018 do dne 16.6.2019, naproti tomu skutek dle výroku (ii) c) Rozhodnutí měl být spáchán v rámci 16 úvěrových případů v období ode dne 3.7.2018 do dne 16.4.2019, tedy se týká o 6 úvěrových případů méně než skutek dle výroku (ii) b) Příkazu v období kratším o 89 dní.
200. K výše uvedenému účastník řízení dodal, že ze změny pak vyplynula i nová argumentace správního orgánu k výroku (ii) bodu c) Rozhodnutí I, přičemž tato změna měla být dle účastníka řízení správním orgánem učiněna účelově v souvislosti s námitkami účastníka řízení i z Vyjádření účastníka řízení ze dne 20.6.2022, neboť dle účastníka řízení správní orgán měl zjistit, že je výrok stížen takovými vadami, pro které neobstojí.

201. Správní orgán k nedodržení totožnosti skutku nejprve odkazuje na své vyjádření v odstavci 81 a násl. tohoto rozhodnutí a dodává, že oproti Příkazu došlo v Rozhodnutí I. k detailnějšímu rozpracování a upřesnění výroku. Účastník řízení nařkl správní orgán z účelovosti změn výroku, nicméně správní orgán má za to, že naopak účastník řízení účelově namítá nedodržení totožnosti skutku, a to i pro změny ve výroku, které správní orgán přijal ve prospěch účastníka řízení, a to ať na základě námitek účastníka řízení nebo svého vlastního vyhodnocení skutkového stavu.
202. Správní orgán nijak nezpochybňuje částečné zúžení výroku (ii) bodu c) Rozhodnutí I (viz níže), a to tak, že došlo ke snížení vytýkaného počtu případů z 22 na 16, přičemž zároveň došlo k upřesnění časového období a vytýkaného jednání tak, aby bylo zřejmé, v čem spočívalo nedostatečné posuzování výdajové stránky spotřebitelů. Správní orgán tak konstatuje, že byla totožnost skutku zachována a doplňuje, že byly ve výroku zachovány skutkové okolnosti, které byly uvedeny již v Příkaze. Správní orgán navíc účastníka řízení v odstavci 128 Rozhodnutí I (nyní odstavec 216 tohoto rozhodnutí) informoval, že v souladu s účastníkem řízení namítaným rozporem ve výpočtech disponibilního zůstatku upravit počet případů z 22 na 16.
203. K dalšímu upřesnění výroku, došlo s ohledem na účastníkem řízení předložené výpisy z bankovního účtu, ze kterých byly alespoň částečné patrné výdaje spotřebitele¹⁷⁴, a to ve 4 případech¹⁷⁵ z uvedených 16 případů. Správní orgán zjistil, že i v případech, kdy účastník řízení disponoval bankovními výpisy, tak z nich nevycházel. Neprověřoval ani nezohledňoval ani pravidelné měsíční výdaje spotřebitele, ani případné další úvěry spotřebitele, když ve 2 případech bylo patrné, že byly spotřebitelům poskytnuty další úvěry, které však spotřebitelé nedeklarovali.¹⁷⁶
204. Účastník řízení uvedl, že z výroku (ii) bod b) Příkazu vyplývá, že byl shledán vinným tím, že v rámci posouzení úvěruschopnosti žadatelů o úvěr vůbec nedisponoval podklady dokládajícími deklarované výdaje spotřebitele. Správní orgán tuto námitku rozporuje, neboť v Příkaze bylo uvedeno, že účastník řízení poskytl úvěry bez nezbytných podkladů dokládajících deklarované výdaje, tedy nevycházel při posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů z kompletních a dostatečných podkladů, to tedy znamená, že buď účastník řízení danými podklady vůbec nedisponoval, nebo jimi disponoval, ale při posuzování úvěruschopnosti z nich nevycházel a vycházel například pouze z žádosti o úvěr, totožnost skutku tedy byla jednoznačně dodržena.

Rozdíl mezi skutečným a deklarovaným příjmem (Tabulka č. 2)

205. Účastník řízení v rozkladu namítl, že se dopustil přestupku ve 4 případech, nikoliv v 7 uvedených v Tabulce č. 2. Ve 3 případech ([redacted] sml. č. [redacted], [redacted] sml. č. [redacted], [redacted] sml. č. [redacted]) z Tabulky č. 2 dle účastníka řízení nedošlo k naplnění definice přestupku dle § 5 přestupkového zákona, neboť absentuje naplnění kritéria společenské škodlivosti, a to proto, že byla odchylka menší než 1 000 Kč a došlo k individuálním pochybením zpracovatele úvěrového případu pravděpodobně zaokrouhlením částek. Ke smlouvě č. [redacted] [redacted] navíc účastník řízení uvedl, že správní orgán nesprávně stanovil průměrnou výši doloženého příjmu (19 600 Kč). Účastník řízení dodal, že již ve vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 předložil odůvodněný výpočet, ze kterého vyšel průměrný příjem 24 136 Kč. Správní orgán tak neodůvodnil proč některé platby, se kterými pracuje účastník řízení z výpisu

¹⁷⁴ Celkem v rámci kontroly byly předloženy bankovní výpisy, z nichž by bylo možné ověřit výdaje spotřebitele pouze v 18 úvěrových případech.

¹⁷⁵ Sml. č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted] a č. [redacted].

¹⁷⁶ V případě [redacted] sml. č. [redacted] ze dne 3.7.2018 bylo zjištěno, že mu byl poskytnut dne 7.6.2018 další úvěr ve výši 7 000 Kč od společnosti [redacted], kromě jemu poskytnutých úvěrů v celkové výši 20 513 Kč, které spotřebitel deklaroval a v případě [redacted] sml. č. [redacted] ze dne 15.7.2018 byly poskytnuty další 2 úvěry v celkové výši 11 000 Kč od společnosti [redacted].

z bankovního účtu, nezohlednil. Účastník řízení tak tvrdí, že rozdílná částka nečinila 5 400 Kč, ale 864 Kč.

206. Účastník řízení se též vyjádřil k odstavci 129 Rozhodnutí I, kde správní orgán uvedl, že i odchylka v příjmech menší než 1 000 Kč může zasáhnout do finanční situace spotřebitele. Dle účastníka řízení se při posuzování úvěruschopnosti vychází z údajů mající původ v minulosti, dle kterých má být posouzena úvěruschopnost po celou dobu trvání úvěrového vztahu, a tedy není nikdy možné zcela vyloučit existenci odchylek ve skutečném budoucím příjmu oproti příjmu posuzovanému.
207. K účastníkem řízení zmiňované Tabulce č. 2 Příkazu (i tohoto rozhodnutí), ve které bylo uvedeno 7 úvěrových případů, u kterých došlo k započtení příjmů ve vyšší výši, než vyplývá z předložených podkladů, správní orgán uvádí, že není možné spoléhat na skutečnost, že i drobná odchylka v rozdílu mezi účastníkem řízení zapsanou a doloženou výší příjmu, jak uvedl účastník řízení ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 v některých případech menší než 1 000 Kč, nezasáhne do finanční situace spotřebitele.
208. K účastníkem namítaným 4 úvěrovým případům (sml. č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE]) odkazuje na odstavec 157 tohoto rozhodnutí, ve kterém podrobně rozebral jednotlivé případy, a konstatuje, že v těchto případech k pochybení došlo. V obecné rovině pak správní orgán odkazuje na odstavce 123 a 124 Rozhodnutí I (nyní odstavce 176 a 177).
209. Účastník řízení rozdíl mezi skutečným a doloženým příjmem ve výši 279 Kč a 322 Kč (případ [REDAKCE] a [REDAKCE]) považuje za marginální, jelikož je nižší než 1 000 Kč. Správní orgán opětovně odkazuje na vyjádření v odstavci 129 Rozhodnutí I (nyní odstavec 207 tohoto rozhodnutí), ve kterém zdůraznil, že i drobná odchylka v rozdílu mezi započítaným a skutečným příjmem může zasáhnout do finanční situace spotřebitele. Přičemž doplňuje, že je povinností účastníka řízení provést posouzení úvěruschopnosti řádně, tedy na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a dle způsobu plnění dosavadních dluhů. Nicméně i přes to správní orgán s ohledem na nižší nebezpečnost považuje za dostatečné projednání věci ve správním řízení, a proto tuto skutečnost zohlednil ve výroku tohoto rozhodnutí. Správní orgán k tomu však doplňuje, že uvedené jednání nadále považuje za jednání v rozporu s právní úpravou a předpokládá, že účastník řízení své postupy uvede do souladu s právními předpisy.
210. K případu [REDAKCE] (sml. č. [REDAKCE])¹⁷⁷ správní orgán odkazuje na odstavec 127 Rozhodnutí I (nyní odstavec 189) a doplňuje, že se spotřebitel živil jako OSVČ, účastníku řízení v rámci posuzování úvěruschopnosti předložil 3 výpisy z bankovního účtu, ze kterých vyplynulo několik příchozích plateb. Správní orgán znovu zkontroloval tvrzení účastníka řízení ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 a uvádí, že účastník řízení bez dalšího nemůže započítávat příchozí platby jako příjem. Nad rámec výše uvedeného doplňuje, že i kdyby započítal namítané částky, tak by průměrný příjem spotřebitele činil 23 174 Kč, což je částka stále odlišná od částky započítávané účastníkem řízení ve výši 25 000 Kč. Z výpisů z bankovního účtu navíc plynou další závazky, které účastník řízení nezaznamenal v klientské kartě, tam jsou uvedeny jen spotřebitelem deklarované výdaje ve výši 20 000 Kč.

Postup výpočtu disponibilního zůstatku

211. Účastník řízení dále v rozkladu namítl, že správní orgán v rámci výpočtu disponibilního zůstatku spotřebitele nepřipustně použil postup dle Manuálu pro oddělení schvalování i pro

¹⁷⁷ Spotřebitel si půjčil od účastníka řízení pouze jednou, a to částku ve výši 8 000 Kč na 30 dnů, jejíž splatnost prodloužil 3x o celkem 37 dnů za poplatek za prodloužení splatnosti ve výši 5 200 Kč.

období před jeho účinností, když všech 16 úvěrových smluv uvedených ve výroku (ii) písm. c) Rozhodnutí I bylo uzavřeno dříve než v květnu 2019. Správní orgán si dle účastníka řízení měl od účastníka řízení tuto informaci opatřit, a proto tento postup považuje za zásadní pochybení správního orgánu při zjišťování skutkového stavu, a tedy v rozporu se zásadou materiální pravdy. Z uvedených důvodů by tak měl být dle účastníka řízení výrok (ii) písm. c) Rozhodnutí I zrušen.

212. K účastníkem řízení namítanému nepřipustně použitému postupu dle *Manuálu pro oddělení schvalování* účinného od května 2019 při výpočtu disponibilního zůstatku u 16 smluv, které byly uzavřeny před účinností tohoto dokumentu správní orgán v první řadě upozorňuje, že výrok (ii) Rozhodnutí I i tohoto rozhodnutí se týká porušení § 86 ZSÚ, tedy posuzování úvěruschopnosti jednotlivých spotřebitelů, nikoliv nastavení pravidel a postupů pro posuzování úvěruschopnosti dle § 15 ZSÚ. Zásada materiální pravdy nebyla ze strany správního orgánu porušena, neboť správní orgán prokazatelně zjistil, že účastník řízení v 16 úvěrových případech řádně neposoudil úvěruschopnost spotřebitele. Správní orgán sice při výpočtu disponibilního zůstatku zvolil účastníkem řízení používaný postup účinný až od května 2019, nicméně zcela ve prospěch účastníka řízení, neboť jak je uvedeno v odstavci 99 Rozhodnutí I, nyní odstavec 159 tohoto rozhodnutí, dle účastníkem řízení schváleného výpočtu disponibilního zůstatku uvedeného v dílčím zápise¹⁷⁸, kde je nadepsáno „Proces posouzení úvěruschopnosti v období od 13. 4. 2018 až dosud“ docházelo k odečtení na straně výdajů nikoliv pouze nižší částky z odchozích či příchozích úvěrů, ale docházelo k odečítání částek obou a účastník řízení neuvedl, že by tento postup používal pouze v omezeném časovém období. Postupem dle *Manuálu pro oddělení schvalování* bylo prokázáno, že ani v případě použití mírnějšího postupu pro výpočet disponibilního zůstatku spotřebitele, nemá tento zůstatek kladnou hodnotu a účastník řízení tak nemohl nemít důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.

Výdaje a jejich doložení (Tabulka č. 3)

213. Účastník řízení se v rozkladu vyjádřil k 7 případům uvedeným v Tabulce č. 3 a dále rozebraných v následujícím odstavci. Ke každému z uvedených úvěrových případů účastník řízení přidal výpočet, kdy odečetl od příjmů deklarované výdaje, jistinu s poplatkem za poskytnutí úvěru a zjištěné závazky spotřebitele. Účastník řízení v obecné rovině odkázal i na komentářovou literaturu, dle které věřitel může logicky a legitimně očekávat, že žadatel o úvěr během splácení úvěru přiměřeně omezí svou spotřebu na fakultativní záležitosti – např. výdaje spojené s trávením volného času jako je cestování či kultura, blíže viz odstavec 120 tohoto rozhodnutí.¹⁷⁹ Účastník řízení se dále domnívá, že omezení fakultativních výdajů v rozsahu např. v částkách 325 Kč, 1 092 Kč apod. je v rámci jednoho měsíce zcela přiměřené a přijatelné.
214. Účastník řízení uvedl, že se dopustil přestupku maximálně v 11¹⁸⁰ ze 16 úvěrových případů (z toho ve 2 případech méně závažně, než uvádí správní orgán) a k jednotlivým případům uvádí následující:

- i. [redacted] sml. č. [redacted] – v tomto případě účastník řízení k platbě ve prospěch společnosti [redacted] ve výši 2 000 Kč uvedl, že se jednalo o platbu, která

¹⁷⁸ Cit.: „Pokud se jedná o jiné úvěry od jiných poskytovatelů, ať už v kladných či záporných položkách, kontrolovaná osoba tyto také započítává do výdajů klienta.“

¹⁷⁹ Viz komentářová literatura – SLANINA Jan, JEMELKA Luboš, VETEŠNÍK, Pavel, WACHTLOVÁ Lucie, FLÍDR Jan. ZSÚ. Komentář. Praha: C.H. Beck, 2017. 904 stran, str. 433.

¹⁸⁰ Smlouva č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted] a č. [redacted].

vyplývala pouze z jednoho ze tří výpisů z bankovního účtu spotřebitelky, přičemž ve zprávě pro příjemce bylo uvedeno „[REDAKCE]“, k čemuž uvedl, že lze usuzovat, že se jednalo o platbu za jinou osobu dlužníka. Tudíž by neměla být platba ve výši 2 000 Kč započítána a disponibilním zůstatkem by tak nebylo mínus 2 325 Kč, ale mínus 325 Kč.

- ii. [REDAKCE] sml. č. [REDAKCE] – účastník řízení k čerpaným úvěrům v celkové výši 11 000 Kč uvedl, že neznamená, že byly tyto úvěry splatné v jedné splátce. Dále ke správním orgánem namítanému sázení spotřebitele, tj. dle výpisu z bankovního účtu v celkové výši 9 479 Kč (odstavec 102 Rozhodnutí I a nyní odstavec 164), ze kterého správní orgán dovozuje, že se jedná o hazardního hráče, účastník řízení uvedl, že pokud by měly být online sázky a hry omezeny na základě společenského zájmu, pak by tak měl učinit zákonodárce, nikoliv správní orgán. Účastník řízení dodal, že příjem spotřebitele činil 29 062 Kč a výdaje na sázky a hry 9 479 Kč, což lze považovat za pouze na hraně společenské akceptovatelnosti, neboť nepřekračuje 1/3 příjmu. Dále odkázal na svou námitku v odstavci 185 tohoto rozhodnutí týkající se zápisu v insolvenčním rejstříku.
- iii. [REDAKCE] sml. č. [REDAKCE] – účastník řízení mj. uvedl, že správní orgán v tomto případě opomněl vzít v úvahu, že se jednalo o třísplátkový úvěr.
- iv. [REDAKCE] sml. č. [REDAKCE] – účastník řízení upozornil na správním orgánem uváděné spotřebitelkou deklarované výdaje ve výši 12 000 Kč a dodal, že byly do klientské karty zapsány dne 13.5.2019 v souvislosti s žádostí o úvěr, která byla spotřebitelce zamítnuta. Smlouva č. [REDAKCE] byla uzavřena dne 3.2.2019, tj. před získáním této informace o výdajích spotřebitelky ve výši 12 000 Kč. Dle účastníka řízení bylo ve skutečnosti vzato v úvahu 1 651 Kč jako náklady na splácení jiných úvěrů a ostatní výdaje ve výši 6 700 Kč.¹⁸¹
- v. [REDAKCE] sml. č. [REDAKCE] – účastník řízení uvedl, že se v tomto případě stal obětí úvěrového podvodu neznámého pachatele a odkázal na číslo jednací trestního řízení¹⁸². Účastník řízení tak z této smlouvy neměl mít žádný prospěch.
- vi. [REDAKCE] sml. č. [REDAKCE] – účastník řízení namítl výši příjmu (12 800 Kč), se kterým pracoval správní orgán, k čemuž uvedl, že se jedná o písařskou chybu zaměstnance, neboť z nahraného hovoru se spotřebitelkou vyplynul příjem ve výši 16 000 Kč a z předložené výplatní pásky vyplývá, že jí měla být vyplacena částka ve výši 14 516 Kč. Po provedení výpočtu tak vychází disponibilní zůstatek ve výši 166 Kč.
- vii. [REDAKCE] sml. č. [REDAKCE] – účastník řízení namítl výši příjmu, se kterou pracuje správní orgán (13 596 Kč) a uvedl, že by mělo být pracováno spíše s průměrným příjmem ve výši 15 556 Kč, což dále odůvodnil.

215. Účastník řízení se dále vyjádřil k odstavci 102 odrážce druhé Rozhodnutí I, kde správní orgán popisuje předčasně splacený úvěr [REDAKCE] sml. č. [REDAKCE] ze dne 31.10.2018, kdy uvedl, že z předchozí platební morálky spotřebitelky nemohl nabyt důvodné pochybnosti o tom, že spotřebitelka nebude schopna úvěr ze dne 19.12.2018 splatit, neboť tento byl přihlášen do insolvenčního řízení, kdy jí bylo povoleno oddlužení dne 21.6.2019.

¹⁸¹ Dle účastníka řízení cit.: „Viz printscreen komentáře ze dne 3.2.2019 zadaného ve 13:46). Výpočet by tedy měl být 8 773 Kč – 2 650 Kč (jistina + poplatek) – 1 651 Kč (splátky jiných úvěrů) – 6 700 Kč (výdaje klientky) = - 2 228 Kč. Rozdíl tedy není – 6 709 Kč, jak tvrdí ČNB, ale – 2 228 Kč.“

¹⁸² č.j. KRPT-113062-33/TČ-2019-070720

216. Správní orgán vzal v úvahu účastníkem řízení namítaný rozpor ve výpočtech disponibilního zůstatku v Tabulce č. 3 Příkazu a tuto skutečnost zohlednil v tomto rozhodnutí.

217. Správní orgán se v následujících podbodech vyjádří k jednotlivým případům, ke kterým se účastník řízení vyjádřil a konstatoval, že se dopustil přestupku maximálně v 11¹⁸³ ze 16 úvěrových případů (a ve 2 případech méně závažně, než uvádí správní orgán):

- i. [redacted] sml. č. [redacted] - i přesto, že by se v případě platby 2 000 Kč ve prospěch společnosti [redacted] nejednalo o úvěr spotřebitelky, pak by disponibilní zůstatek spotřebitelky, jak uvedl sám účastník řízení, byl nadále v záporných hodnotách. Správní orgán z insolvenčního rejstříku zjistil, že bylo se spotřebitelkou vedeno insolvenční řízení, do kterého bylo přihlášeno celkem 23 pohledávek, z toho 21 pohledávek vzniklo před uzavřením smlouvy s účastníkem řízení a poskytnutí úvěru. Spotřebitelka mj. dlužila na místních poplatcích za komunální odpad, na zdravotním pojištění. U některých dalších pohledávek byla zjištěna exekuční řízení. Účastník řízení tedy jednoznačně dostatečně nezjišťoval a ani jinak neověřoval závazky spotřebitelky, neboť z insolvenčního rejstříku je zjistitelné, že spotřebitelka dlužila za úvěrové smlouvy od roku 2012.
- ii. [redacted] sml. č. [redacted] – správní orgán k polemice kolem online sázek a her konstatuje, že za sázky a online hry neutratil 9 479 Kč, jak tvrdí účastník řízení, nýbrž 18 958 Kč, přičemž čistý příjem spotřebitele činil 29 062 Kč. Pomineme-li, že sám účastník řízení uvedl, viz odstavec 59, že pokud z výpisu z bankovního účtu žadatele o úvěr vyplývají sázky, bude žádost zamítnuta, tak správní orgán opakovaně upozorňuje, že účastník řízení má povinnost postupovat s odbornou péčí a řádně před poskytnutím spotřebitelského úvěru posoudit schopnost spotřebitele úvěr splatit. K tomu potřebuje disponovat dostatečnými a spolehlivými informacemi, přičemž úvěr může poskytnout pouze v případě, že nemá pochybnosti o schopnosti spotřebitele úvěr splatit. V případě [redacted], nejenže účastník řízení nedisponoval dostatečnými informacemi, ale zároveň informace, kterými disponoval, nezohlednil dostatečně. Správní orgán tak má za jednoznačně prokázané, že účastník řízení řádně neposoudil úvěruschopnost tohoto spotřebitele.
- iii. [redacted] sml. č. [redacted] – správní orgán skutečně opomněl, že se jedná o třísplátkový úvěr, a proto tuto skutečnost zohlednil.
- iv. [redacted] sml. č. [redacted] - správní orgán z výpisu z účtu za leden 2019 zjistil, že spotřebitelka využila 28x čerpání kontokorentu v celkové výši 9 791 Kč, jedinou příchozí platbou byla peněžitá pomoc v mateřství ve výši 8 773 Kč, přičemž bylo celkem 93 neprovedených inkas vždy s poznámkou splátka úvěru nebo písemná upomínka úvěru. Správní orgán tedy nerozporuje, že mohlo dojít k úpravě deklarované výše výdajů, nicméně tuto skutečnost účastník řízení nijak nepodložil např. záznamem telefonního hovoru. Vzhledem k tomu, že účastník řízení nikterak nezohlednil údaje vyplývající z výpisu z bankovního účtu spotřebitelky, kdy i sám účastník řízení připustil, že disponibilní zůstatek spotřebitelky vyšel v záporných hodnotách, a to i v případě tvrzených výdajů spotřebitelky, má správní orgán za to, že nedošlo k řádnému posouzení úvěruschopnosti spotřebitelky.
- v. [redacted] sml. č. [redacted] – správní orgán k tomu, že se měl účastník řízení stát obětí podvodu, uvádí, že to nemění nic na skutkových zjištěních, a tedy, že v tomto případě řádně neposoudil úvěruschopnost. Správní orgán k tomuto dále dodává, že dvě výplatní pásky, které byly předloženy, neobsahovaly žádné razítko či podpis, byly

¹⁸³ Smlouva č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted] a č. [redacted].

pouze převedeny do formy PDF, nejednalo se tedy ani o naskenovaný dokument.

- vi. [redacted] sml. č. [redacted] - správní orgán uvádí, že počítal konkrétně s příjmem 12 836 Kč, který jednoznačně vyplývá z výplatní pásky spotřebitelky za únor 2019, kde je tato hodnota uvedena jako částka, která má být vyplacena na účet. Skutečnost, že spotřebitelka v rámci telefonního hovoru deklarovala příjem 16 000 Kč, nemá na výpočet provedený správním orgánem žádný vliv, neboť podle uvedené výplatní pásky se jednalo o měsíční hrubou mzdu.
 - vii. [redacted] sml. č. [redacted] - správní orgán přijímá námitku účastníka řízení, nicméně sám účastník řízení uvedl, že disponibilní zůstatek spotřebitelky byl v záporné výši 664 Kč.
218. Správní orgán k námitce účastníka řízení ohledně skutečnosti, že nemohl z platební morálky [redacted] nabýt pochybností, že nebude s to splácet následně poskytnutý úvěr, odkazuje na své vyjádření v odstavci 190 tohoto rozhodnutí.
219. Na základě výše uvedeného tak správní orgán konstatuje, že prokázal v 15 úvěrových případech, že došlo k porušení ustanovení § 86 ZSÚ, tedy, že účastník řízení poskytl spotřebitelský úvěr bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když při posuzování úvěruschopnosti bez odůvodnění nezohlednil rozdíl mezi deklarovanými výdaji uvedenými v žádosti o úvěr a výdaji, které by byly patrné z doložených bankovních výpisů, ani neproověřil a tedy ani nezohlednil, zda žadatel o úvěr řádně splácí jiný spotřebitelský úvěr uvedený v žádosti o úvěr.

Neposuzování úvěruschopnosti při prodlužování doby splatnosti (Tabulka č. 4 a 5)

220. Účastník řízení ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 uvedl, že nesouhlasí se závěrem správního orgánu, kdy před prodloužením doby splatnosti měl znovu posoudit úvěruschopnost a uvedl, že dle ustanovení § 86 odst. 1 se posuzuje úvěruschopnost spotřebitele pouze ve dvou případech, a to před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru a před změnou závazku z takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru. Dle účastníka řízení nedochází k poskytnutí odložené platby, peněžité zápůjčky, úvěru nebo obdobné finanční služby, když došlo k prodloužení splatnosti úvěru dodatkem ke smlouvě o spotřebitelském úvěru a nedochází tak k poskytnutí další finanční částky ani k navýšení celkové výše úvěru (částka, která má být dána spotřebiteli k dispozici). Účastník řízení zpochybnil i aplikaci ustanovení § 5 odst. 4 ZSÚ.
221. Účastník řízení se v rámci rozkladu vyjádřil k odstavci 109 Rozhodnutí I, ve kterém správním orgán uvedl v 6 případech z 27 úvěrových případů, u kterých došlo k prodloužení splatnosti, že je cit.: „částka za prodloužení splatnosti vyšší než částka, kterou měl/a spotřebitel/ka splatit“. Dle účastníka řízení je toto irelevantní, což odůvodnil tím, že jakožto podnikatel poskytuje spotřebitelům své peněžní prostředky na určitou dobu, a tedy po stanovenou dobu s nimi účastník řízení nemůže nikterak disponovat a zhodnocovat je jiným způsobem. Pokud dojde k prodloužení splatnosti, po tuto dobu s těmito peněžními prostředky nemůže disponovat nadále, přičemž za tuto další dobu spotřebitel zaplatí poplatek za prodloužení splatnosti úvěru. Zda je tento poplatek v konečném důsledku vyšší než částka původně splatná klientem však dle účastníka řízení o ničem nevypovídá, jde jen o důsledek toho, že klient peněžní prostředky nakonec potřeboval po delší dobu. Účastníku řízení není známo, že by v České republice aktuálně existoval jakýkoli subjekt, který by soustavně poskytoval klientům spotřebitelské úvěry bez poplatku na libovolně dlouhou dobu dle uvážení klienta.

222. K odstavci 132 Rozhodnutí I (nyní odstavec 224 tohoto rozhodnutí) účastník řízení uvedl,

že z toho, že klient projeví zájem o prodloužení splatnosti čerpaného úvěru, není možné automaticky dovozovat, že klient není schopen úvěr splatit v původním termínu. Rovněž je možné, že peněžními prostředky jednoduše potřebuje disponovat po delší dobu.

223. Správní orgán sděluje, že každé úplatné prodloužení splatnosti je nutné považovat za odložení splatnosti dluhu, a tedy (další) smlouvu o úvěru, a to ve smyslu ZSÚ, neboť je nepochybně odloženou platbou ve smyslu ustanovení § 2 ZSÚ, viz odstavec 173 tohoto rozhodnutí. Všeobecně platné principy závazkového práva tímto nejsou dotčeny. Závěr správního orgánu, že se jedná o samostatnou (další) smlouvu o spotřebitelském úvěru, je podpořen skutečností, že účastník řízení si ve smluvní dokumentaci vyhrazuje právo žádost spotřebitele o prodloužení zamítnout. Je tedy zjevné, že „původní“ smlouva o zápůjčce, kterou účastník řízení uzavírá se spotřebitelem, není „úvěrovým rámcem“, ze kterého může spotřebitel libovolně čerpat, ale samostatnou smlouvou, jejíž splatnost může a nemusí účastník řízení na žádost klienta odložit.
224. Je tedy třeba vzít v úvahu, že v případě, kdy klient účastníka řízení žádá o prodloužení splatnosti úvěru, se jedná o situaci, která může naznačovat, že výstup z přechodního posouzení úvěruschopnosti se neukázal jako zcela přesný či správný, proto je na místě znovu posoudit úvěruschopnost klienta. Ani to, že fakticky nedochází k navýšení stávající výše spotřebitelského úvěru a ani k překročení výše splátky, kterou byl klient dle původního posouzení úvěruschopnosti schopen splácet, rozhodně neznamená, že by finanční situace takového klienta musela nutně být stejná, jako při začátku jeho závazku vůči účastníku řízení, neboť žádost o odložení splátek zjevně signalizuje, že je tomu právě naopak, tj. že došlo ke změně finanční situace (příjmů nebo výdajů) tohoto klienta. Účastník řízení proto musí mít zavedeny takové přiměřené postupy a pravidla, která zohlední specifika situace související s prodlužováním doby splatnosti spotřebitelského úvěru.
225. Správní orgán tímto odkazuje mj. na zmiňovaný odstavec 132 Rozhodnutí I (nyní odstavec 224 tohoto rozhodnutí), ve kterém odůvodnil nutnost posouzení úvěruschopnosti v případě prodlužování splatnosti úvěru, a to zejména v případě opakovaného prodlužování splatnosti úvěru.
226. Správní orgán dále dodává, že souhlasí s tím, že účastník řízení poskytuje spotřebitelské úvěry podnikatelským způsobem, a tedy že za poskytnutí spotřebitelského úvěru získává poplatek za poskytnutí spotřebitelského úvěru. Přičemž v případě prodlení se splacením poskytnutého úvěru spotřebitele mu i sám zákon přiznává právo na účelně vynaložené náklady, úroky z prodlení a dále smluvní pokutu. Účastník řízení nicméně musí provozovat svou činnost s odbornou péčí (§ 75 ZSÚ), musí jednat čestně, transparentně a zohledňovat práva a zájmy spotřebitele (§ 76 ZSÚ).
227. Správní orgán v odstavci 109 Rozhodnutí I (nyní odstavec 0 tohoto rozhodnutí) uvedl příklad úvěrového případu, kdy spotřebitelka [REDAKCE] (sml. č. [REDAKCE]) získala úvěr ve výši 18 000 Kč za poplatek za poskytnutí úvěru ve výši 4 680 Kč a uhradila dále na poplatcích za prodloužení splatnosti tohoto úvěru celkem 83 700 Kč (31 prodloužení). Správní orgán požaduje po účastníku řízení, aby nejednal pouze ve svém zájmu, ale též v zájmu spotřebitele, jak požaduje i sám ZSÚ, a to např. návrhem splátkového kalendáře. Sám účastník řízení by měl mít zájem na splacení úvěru, nikoliv na získávání poplatků za prodloužení splatnosti, kdy se splacení daného úvěru pouze odsouvá a spotřebitel může snáze spadnout do dluhové pasti. To, že spotřebitel požádá o prodloužení splatnosti, sice nemusí jednoznačně znamenat jeho neschopnost hradit úvěr, ale určitě naznačuje, že může mít s jeho úhradou potíže.

228. Vzhledem k výše uvedenému má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období ode dne 12.6.2018 do dne 7.6.2019¹⁸⁴ postupoval v rozporu s požadavky stanovenými v ustanovení § 86 odst. 1 ZSÚ, neboť poskytl spotřebitelské úvěry bez toho, aby před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru řádně posoudil úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když z celkového vzorku 81 úvěrových složek

- a) v období ode dne 12.6.2018 do dne 7.6.2019¹⁸⁵ v 18 případech (sml. č. [redacted] ze dne 7.6.2019; č. [redacted] ze dne 24.8.2018; č. [redacted] ze dne 21.9.2018; č. [redacted] ze dne 31.10.2018; č. [redacted] ze dne 29.11.2018; č. [redacted] ze dne 12.12.2018; č. [redacted] ze dne 18.12.2018; č. [redacted] ze dne 10.12.2018; č. [redacted] ze dne 14.2.2019; č. [redacted] ze dne 7.2.2019; č. [redacted] ze dne 14.1.2019; č. [redacted] ze dne 1.2.2019; č. [redacted] ze dne 20.2.2019; č. [redacted] ze dne 26.3.2019; č. [redacted] ze dne 24.4.2019; č. [redacted] ze dne 15.5.2019; č. [redacted] ze dne 23.4.2019 a č. [redacted] ze dne 12.6.2018) při posuzování úvěruschopnosti vycházel z neaktuálních dokladů o příjmu, nebo vycházel pouze z jednoho dokladu o příjmu bez toho, aby zjistil, zda se jedná o pravidelný příjem spotřebitele;
- b) v 5 případech (sml. č. [redacted] ze dne 3.7.2018; č. [redacted] ze dne 24.10.2018; č. [redacted] ze dne 29.5.2019; č. [redacted] ze dne 4.12.2018 a č. [redacted] ze dne 24.1.2019) započítal při výpočtu disponibilního zůstatku spotřebitele příjem, který neodpovídal spotřebitelem doloženým podkladům, respektive bez zjevného důvodu započítal příjem vyšší, než vyplývá z doložených dokladů o příjmu;
- c) v období ode dne 3.7.2018 do dne 16.4.2019¹⁸⁶ v 15 případech (sml. č. [redacted] ze dne 3.7.2018, sml. č. [redacted] ze dne 5.9.2018, sml. č. [redacted] ze dne 31.10.2018, sml. č. [redacted] ze dne 8.11.2018, sml. č. [redacted] ze dne 3.12.2018, sml. č. [redacted] ze dne 7.12.2018, sml. č. [redacted] ze dne 15.7.2018, sml. č. [redacted] ze dne 3.2.2019, sml. č. [redacted] ze dne 28.2.2019, sml. č. [redacted] ze dne 19.3.2019, sml. č. [redacted] ze dne 26.3.2019, sml. č. [redacted] ze dne 1.4.2019, sml. č. [redacted] ze dne 16.4.2019, sml. č. [redacted] ze dne 25.2.2019, sml. č. [redacted] ze dne 15.3.2019) bez odůvodnění nezohlednil rozdíl mezi deklarovanými výdaji uvedenými v žádosti o úvěr a výdaji, které by byly patrné z doložených bankovních výpisů, ani neprověřil a tedy ani nezohlednil, zda žadatel o úvěr řádně splácí jiný spotřebitelský úvěr uvedený v žádosti o úvěr;
- d) v období ode dne 2.7.2018 do dne 7.6.2019¹⁸⁷ ve 13 případech (sml. č. [redacted] ze dne 2.7.2018, sml. č. [redacted] ze dne 9.7.2018, sml. č. [redacted] ze dne 10.8.2018, sml. č. [redacted] ze dne 24.8.2018, sml. č. [redacted] ze dne 8.11.2018, sml. č. [redacted] ze dne 27.1.2019, sml. č. [redacted] ze dne [redacted]

¹⁸⁴ Datum uzavření první a poslední smlouvy (smlouva č. [redacted] a smlouva č. [redacted]).

¹⁸⁵ Datum uzavření první a poslední smlouvy (smlouva č. [redacted] a smlouva č. [redacted]).

¹⁸⁶ Datum uzavření první a poslední smlouvy z Tabulky č. 3 (smlouva č. [redacted] a smlouva č. [redacted]).

¹⁸⁷ Datum uzavření první a poslední smlouvy z Tabulky č. 4 (smlouva č. [redacted] a smlouva č. [redacted]).

24.1.2019, sml. č. [REDACTED] ze dne 1.2.2019, sml. č. [REDACTED]
ze dne 28.8.2018, sml. č. [REDACTED] ze dne 24.11.2018, sml. č. [REDACTED]
[REDACTED] ze dne 14.1.2019, sml. č. [REDACTED] ze dne 7.6.2019,
sml. č. [REDACTED] ze dne 24.4.2019), ve kterých došlo k prodloužení
splatnosti úvěru neposoudil před prodloužením doby splatnosti úvěru
úvěruschopnost spotřebitele, aby zjistil jeho aktuální situaci,

čímž se dopustil přestupku upraveného v ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ.

(iii)

Jednání se spotřebitelem

Právní úprava

229. Dle ustanovení § 77 odst. 1 ZSÚ poskytovatel při komunikaci se spotřebitelem, včetně propagačního sdělení, nesmí používat nejasné, nepravdivé, zavádějící nebo klamavé informace.

230. Dle ustanovení § 77 odst. 2 písm. a) ZSÚ poskytovatel zajistí, aby obsah komunikace byl podán jasným, výstižným a zřetelným způsobem a dle ustanovení § 77 odst. 2 písm. b) téhož zákona poskytovatel zajistí, aby obsah komunikace byl dostačující a přesný a nezastíral, nezlehčoval nebo nezamlčoval důležité skutečnosti, informace nebo upozornění, zejména nepoužíval formulace, které mohou u spotřebitele vyvolávat klamné očekávání týkající se dostupnosti spotřebitelského úvěru a výše jeho nákladů.

Skutková zjištění

231. V rámci Kontroly byl vyžádán vzorek 81 úvěrových složek¹⁸⁸. Účastníkem řízení předložená smluvní dokumentace obsahovala veškerou dokumentaci a komunikaci se spotřebitelem, a to mimo jiné včetně screenshotů všech údajů z informačního systému účastníka řízení, resp. údajů vedených účastníkem řízení v elektronické podobě, a také všech dokladů a záznamů (např. export e-mailové a telefonické komunikace), na jejichž základě byla posouzena úvěruschopnost žadatele o úvěr.

232. Níže jsou uvedeny záznamy dokumentů (přepisy telefonních hovorů zaměstnanců účastníka řízení se spotřebitelem, případně i screenshoty interního systému účastníka řízení), ve kterých byly zjištěny nedostatky účastníka řízení při jednání se spotřebitelem.

a) Prodlužování doby splatnosti úvěru

233. Hovor č. 1 (sml. č. [REDACTED] ze dne 21.8.2018)

„COOL CREDIT: Dobrý den, u telefonu [REDACTED], pan [REDACTED]?”

[REDACTED]: Ano, dobrý den.

CC: Dobrý den, já volám ze společnosti COOL CREDIT, poprosím Vás pro ověření o Vaše rodné číslo.

AP: [REDACTED]

CC: Děkuji Vám, já volám ohledně Vašeho úvěru a vidím, že tady máte po splatnosti splátku z minulého měsíce, pane [REDACTED].

AP: Aha.

CC: Hmm, co se stalo, proč jste neuhradil?

AP: Já se budu snažit no to uhradit, já jsem měl takové finanční ty problémy a budu se to snažit jakože teď kon ještě uhradit.

CC: No a co třeba zvolit prodloužení?

AP: Prodloužení, no. A kolik tam mám tu částku?

CC: 18 130.

AP: 18 130 jo?

¹⁸⁸ Viz odstavec 150 tohoto rozhodnutí.

CC: Hmm.

AP: A jde to jako že naráz, že bych to naráz splatil?

CC: Samozřejmě, samozřejmě.

AP: Jo?

CC: A kdy to asi tak budete moci uhradit?

AP: Dávám tomu tak do deseti dnů určitě, tomu dávám, deset dnů.

CC: Já Vám můžu počkat maximálně týden.

AP: Týden jo? Sedm dní. Jo, dobře.

CC: Jo? Tak já se. Ale musíte. Ale Váš úvěr se bude dále prodražovat, ano? Bude dále po splatnosti, kdybyste věděl, že tu částku chcete náhodou děle, zkuste to prodloužení, ušetří Vám to spoustu peněz.

AP: Je mi to jasné, no.

CC: Tak jo, já Vám děkuji a mějte hezký den.

AP: Jo, děkuju, nashle.

CC: Na shledanou.¹⁸⁹

234. Z Hovoru č. 1 je patrné, že zaměstnanec účastníka řízení tlačí spotřebitele do zvolení prodloužení splatnosti úvěru tím, že uvádí zavádějící tvrzení, že prodloužení splatnosti úvěru spotřebiteli „ušetří spoustu peněz,“ aniž by poskytl spotřebiteli informace o ceně takového prodloužení a zmínil rovněž možnost splátkového kalendáře nebo, že by mohl spotřebitel uhradit závazek dle svých možností po splatnosti s navýšením o sankce, spolu s informací o jaké sankce, aby spotřebitel mohl sám vyhodnotit, jaká alternativa je pro něj vyhovující.

235. Hovor č. 2 (sml. č. [REDAKCE] ze dne 2.7.2018)

„COOL CREDIT: [REDAKCE], COOL CREDIT, dobrý den.

[REDAKCE]: Dobrý den, tady u telefonu [REDAKCE]. Já mám takovou prosbu. Ted'kon mám 1.8. splatit první splátku a já bych se chtěl zeptat, jestli by to nešlo posunout na 10.8., to je jenom o devět..

CC: Řekněte mi rodné číslo, já si vás dohledám.

DD: [REDAKCE]

CC: No, v případě, že uhradíte částku na sedmidenní prodloužení, tak se vám samozřejmě ten termín splatnosti posune, ale bez prodloužení vám rozhodně prostor do desátého nedáme.

DD: Hm, dobře, takže s tím nejde nic dělat.

CC: Pouze prostřednictvím toho prodloužení.

DD: Jo tak, takže těch 7 dní mi stejně nepomůže.

CC: Jaktože vám to nepomůže? Když to uhradíte k sedmému, nebo teda pardon, když to uhradíte, tady vám to můžu nastavit ke třetímu, tak se vám to posune do toho desátého.

DD: No tak takhle potom jo, když mi to posunete na toho třetího. Protože vona tam je celozávodní dovolená a budou mít nějaký problémy s výplatnicema.

CC: Dobře. Takže já si k třetímu osmý tady poznačím to sedmidenní prodloužení, já vám ho tady rovnou zadám, ať nemusíte potom ještě na profil.

DD: Ano.

CC: A platební symboly vám samozřejmě zašlu také.

DD: Takže dobře. A to bude těch 1 500 navíc, nebo jakoby to můžu poslat pět a půl na jeden účet?

CC: Tak ted' jsme si asi špatně porozuměli, to se hradí dopředu to prodloužení.

DD: Jakoby třeba ted'kon, jo, kdybych, to musím ještě poslat.

CC: Ano, do toho třetího.

DD: Aha. Hm, tak to je hezký, no. Tak to ted' nevím, no.

CC: Zkuste se domluvit třeba s rodinou nebo se známými, máte na to ještě týden, abyste tu částku sehnal. Je to minimální částka, tak abyste se vyhnul navýšení a poplatky z prodlení a smluvní pokutě samozřejmě.

DD: A tam hnedka jakoby tam to dělá kolik potom, když to neseženu?

CC: Tak ta smluvní pokuta je 15 % z jistiny. To si můžete spočítat, že to není malá částka.

DD: Hm.

CC: Nehledě na to, že ten úvěr může být zesplatněn, což bude znamenat, že budeme požadovat okamžitou úhradu celého závazku, kompletně.

DD: Hm. Dobře, tak jo, tak já to zkusím náh a..

CC: Jo, je to 1 125 korun, není to zas tak závratná suma.

¹⁸⁹ Spis č.l. 8, flashdisk vedený pod č.j. 2019/082334/CNB/650, záznam telefonního hovoru ze dne 19.11.2018 soubor: MANUAL108--20181119-140905-1542632945_1164284.mp3.

DD: Hm, dobře.

CC: Takže ode mě je to takhle vše, děkujeme za zavolání.

DD: Děkuju.

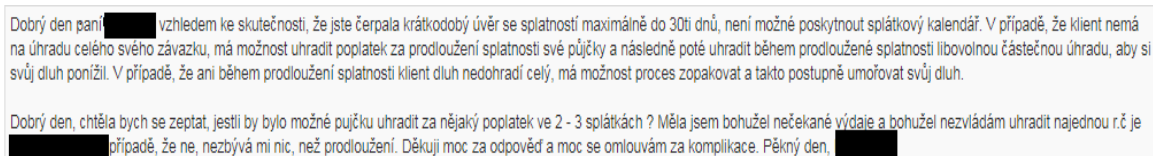
CC: Na shledanou.

DD: Nashle.¹⁹⁰

236. V případě Hovoru č. 2 zaměstnanec účastníka řízení tlačí spotřebitele do prodloužení splatnosti půjčky tím, že se tak může vyhnout 15% smluvní pokutě, namísto poskytnutí kompletních informací, že spotřebitel může písemně oznámit, že nebude schopen splatit v řádném termínu, čímž by se této sankci vyhnul. Tento postup jasně odporuje zájmům spotřebitele.
237. Ve výše uvedených záznamech telefonních hovorů je patrný nátlak na spotřebitele pomocí manipulativních, zavádějících a neúplných informací, aby využil možnost prodloužení splatnosti úvěru.

b) Poskytování splátkového kalendáře

238. Screenshot z interního systému účastníka řízení.¹⁹¹

Dobrý den paní [redacted] vzhledem ke skutečnosti, že jste čerpala krátkodobý úvěr se splatností maximálně do 30ti dnů, není možné poskytnout splátkový kalendář. V případě, že klient nemá na úhradu celého svého závazku, má možnost uhradit poplatek za prodloužení splatnosti své půjčky a následně poté uhradit během prodloužené splatnosti libovolnou částečnou úhradu, aby si svůj dluh ponižil. V případě, že ani během prodloužení splatnosti klient dluh nedohradí celý, má možnost proces zopakovat a takto postupně umořovat svůj dluh.

Dobrý den, chtěla bych se zeptat, jestli by bylo možné půjčku uhradit za nějaký poplatek ve 2 - 3 splátkách? Měla jsem bohužel nečekané výdaje a bohužel nezvládám uhradit najednou r.č. je [redacted] případ, že ne, nezbyvá mi nic, než prodloužení. Děkuji moc za odpověď a moc se omlouvám za komplikace. Pěkný den, [redacted]

239.

240. Ve výše uvedeném screenshotu informačního systému účastníka řízení, který zaznamenává některou z možných písemných forem komunikace se spotřebitelem, a ze záznamů telefonních hovorů, je patrné podání nepravdivé informace, že účastník řízení neposkytuje splátkové kalendáře. Skutečnost, že účastník řízení splátkový kalendář poskytuje, je přitom zcela zjevná dle textu každé ze smluv o zápůjčce uzavřené mezi účastníkem řízení a jednotlivými spotřebiteli. Každá doložená smlouva o zápůjčce obsahuje výčet nákladů účastníka řízení, které je oprávněn dle smlouvy požadovat, spolu s uvedením druhu úkonů, v souvislosti s nimiž tyto náklady vznikly. Splátkový kalendář je uveden v seznamu těchto úkonů v každé z doložených smluv o zápůjčce, v případě úvěrů s jednorázovou splatností je splátkový kalendář obsažen v odstavci 2.3 smlouvy, v případě trísplátkových úvěrů je obsažen v odstavci 2.5 smlouvy.

241. Hovor č. 3 (sml. č. [redacted] ze dne 21.9.2018)

„COOL CREDIT: Dobrý den, u telefonu [redacted] společnost COOL CREDIT, pan [redacted]?

[redacted]: Ano.

CC: Dobrý den, řekněte mi, prosím, ještě rodné číslo pro ověření.

MH: [redacted]

CC: Děkuji, souhlasí. Já Vám volám, pane [redacted] ohledně půjčky, kterou tady u nás máte po splatnosti třetím dnem. Chci se s Váma dohodnout, kdy to budete posílat.

MH: Já vím, já vím, já bych chtěl prosím Vás, mně přijde do dvacátého nemocenská snad. Tak pak bych to.

CC: Dvacátého je sobota, takže si myslíte tak nejspíše do toho pondělka dva a dvacátého?

MH: No, doufám teda.

CC: No samozřejmě pane [redacted], já si to tady poznačím tedy.

¹⁹⁰ Spis č.l. 8, flashdisk vedený pod č.j. 2019/082334/CNB/650, záznam telefonního hovoru ze dne 27.7.2018 soubor: IN108-NONE-20180727-105007-1532681407.563866.mp3.

¹⁹¹ Spis č.l. 10, flashdisk vedený pod č.j. 2019/089047/CNB/650, screenshot interního systému: Komentáře 1.PNG. – Přepis „Dobrý den paní [redacted] vzhledem ke skutečnosti, že jste čerpala krátkodobý úvěr se splatností maximálně do 30ti dnů, není možné poskytnout splátkový kalendář. V případě, že klient nemá na úhradu celého svého závazku, má možnost uhradit poplatek za prodloužení splatnosti své půjčky a následně poté uhradit během prodloužené splatnosti libovolnou částečnou úhradu, aby si svůj dluh ponižil. V případě, že ani během prodloužení splatnosti klient dluh nedohradí celý, má možnost proces zopakovat a takto postupně umořovat svůj dluh.“ „Dobrý den, chtěla bych se zeptat, jestli by bylo možné půjčku uhradit za nějaký poplatek ve 2 – 3 splátkách? Měla jsem bohužel nečekané výdaje a bohužel nezvládám uhradit najednou r.č. je [redacted] V případě, že ne, nezbyvá mi nic, než prodloužení. Děkuji moc za odpověď a moc se omlouvám za komplikace. Pěkný den, [redacted]“

MH: Splátku nějakou, tam je?

CC: No Vy tady máte k dnešnímu dni tu částku 20 418 korun.

MH: Jo a to se nedá nijak splatit.

CC: Ne, protože to je krátkodobá půjčka, bral jste si to na dva a dvacet dnů. My neposkytujeme splátkové kalendáře, pane [REDACTED]. Jo, takže. Jediné, co můžete. Pokud nemůžete uhradit celou tu částku, máte možnost si tam prodloužit splatnost o sedm o patnáct nebo o třicet dnů. O sedm dní ten poplatek je 2 400 korun, o patnáct dnů 4 000 o třicet dnů 5 200. A během toho prodloužení když si uhradíte, aby Vám tam nic vlastně jakoby nenaskakovalo, tak si můžete během toho prodloužení posílat libovolné částečné úhrady a tím si vlastně ponižujete tu celkovou dlužnou částku. Jo? Takhle to můžete dělat až do umoření.

MH: Chápu.

CC: Takže já bych teďka potřebovala tedy vědět, co budete hradit, jestli celou částku nebo to prodloužení a kdy teda.

MH: To prodloužení bych zaplatil. No, takže...

CC: To prodloužení.

MH: Já doufám, že do konce týdne teda.

CC: Dobře, tak já si to tady raději poznačím do toho dva a dvacátého do pondělka nejpozději, ale samozřejmě, čím dříve, tím lépe pro Vás. Jo? Protože...

MH: No, jas..., samozřejmě.

CC: Naskakují tam úroky, penále, sankční pokuty, to vidíte sám, že se to potom opravdu navyšuje. Dobře, pane [REDACTED], ještě mi prosím řekněte, budete si tam, nastavíte si tu žádost na to prodloužení sám na tom profilu nebo chcete, abych Vám ji tady nastavila?

MH: Tak já si ji nastavím.

CC: Jo? Dobře, hlavně na to nezapomeňte. Protože to je velice důležité u toho prodloužení. Nastavit žádost a podle toho potom uhradit ten poplatek, ano?

MH: Dobře.

CC: Dobrá, tak jo, pane [REDACTED], takže jsme domluvený. Jenom ještě, abyste věděl, Vy jste dneska třetím dnem po splatnosti. Ve čtvrtek Vám tam naskočí velká sankce patnáct procent z celé té půjčené částky. Snažte se to uhradit nejpozději, nejlépe k tomu zítřku, ale jak říkám jo? Když nebudete moct. Jenom, abyste počítal s tím.

MH: Patnáct procent, to je dost.

CC: Já vím, proto Vám to říkám, že, že tedy bohužel jako.

MH: Dobře, no, co mám dělat.

CC: No. Takhle, já si tady poznačím do toho dva a dvacátého. Pokud to do toho dva a dvacátého tady na sto procent bude to prodloužení splatnosti ten poplatek a ta pokuta jakože Vám tam naskočí, tak bychom Vám ji potom když tak odpustili. Ale musí tady být alespoň ten poplatek za to prodloužení a to opravdu nejpozději k tomu dva a dvacátému, ano?

MH: Dobře.

CC: Dobře a popřípadě, když by se tak stalo a bylo Vám to odpuštěno, tak jenom, abyste věděl, že ta pokuta se může odpustit až v momentě, kdy budete hradit celou tu částku, v ten den nám zavoláte a my Vám sdělíme částku bez té sankční pokuty, když tak, jo? Kdyby k tomu tedy došlo.

MH: Hmm.

CC: Dobře, tak jo, pane [REDACTED], takže já si značím dva a dvacátého to prodloužení, Vy si tam nezapomeňte nastavit tu žádost a uhradit ten poplatek, aby to tady do toho pondělka dva a dvacátého bylo nejpozději, ano?

MH: Tak jo....¹⁹²

242. Hovor č. 4 (sml. č. [REDACTED] ze dne 29.10.2018)

„COOL CREDIT: Dobrý den, u telefonu [REDACTED], společnost COOL CREDIT, jak Vám můžu pomoci?

[REDACTED]: Dobrý den, u telefonu [REDACTED], já tam mám po splatnosti, jde to třeba poslat na dvakrát?

CC: Řekněte mi rodné číslo, já se na to podívám, ano?

AG: [REDACTED].

CC: Tak pan [REDACTED]. Chvilíčku mi vydržte. Takže pane [REDACTED]. Máte fěrovou půjčku. Vzhledem k tomu, že to je krátkodobá půjčka, kterou jste si bral vlastně jenom na 5 dnů, tak my splátkové kalendáře neposkytujeme. Když nemůžete uhradit celou tu částku, tak bych doporučovala uhradit si prodloužení splatnosti, aby Vám vlastně tady nenaskakovaly úroky, penále, sankční pokuty a během toho prodloužení si můžete posílat libovolné částečné úhrady, aby vlastně jste si ponižoval tu celkovou dlužnou částku, jo? Takhle to můžete dělat klidně opakovaně, dokavad' si ten dluh neumoříte.

¹⁹² Spis č.l. 6, flashdisk vedený pod č.j. 2019/083718/CNB/650, záznam telefonního hovoru ze dne 16.10.2018: out739205238-739205238-20181016-093446-1539675285.71075WS.mp3.

AG: Ano.

CC: Teď mi ještě jenom řekněte. Když. Pokud budete hradit to prodloužení, chcete si tam nastavit tu žádost sám nebo chcete, abych Vám to nastavila?

AG: Abyste mi to nastavila Vy, jestli bych mohl poprosit.

CC: Určitě, není problém. Já Vám jenom řeknu, jo? Na 7 dní je to 1 200, o 15 dnů 2 000 o 30 dnů 2 600. Takže o kolik dnů si chcete prodloužit?

AG: O těch 7.

CC: 7 za těch 1 200 jo?

AG: Hmm.

CC: Takže, já Vám to tam takhle nastavím, za chvíli Vám do SMSky přijde ten autorizační pin kód, jenom mi když tak ještě prosím potvrďte, že tedy mohu jít na ten Váš uživatelský profil a zadat Vám to tam i s tím pinem.

AG: A to mám potvrdit jak?

CC: Jenom mi jako takto řekněte, že souhlasíte s tím.

AG: Jo, jo, jo, jo, souhlasím, jo.

CC: Že mi dáváte prostě souhlas.

AG: Jo, jo, dávám.

CC: Tak dobře. Takže je to [REDACTED]. Já Vám ho tam takhle zadám teda s Vaším souhlasem. Ták. Tak výborně, takže žádost tam máte zadanou, já Vám pošlu když tak ty platební údaje do SMSky, abyste to měl, abyste to nemusel hledat. Vidím, že tady máte [REDACTED], z této banky budete hradit?

AG: Ano. Ano, Ano, Ano.

CC: Takže Vám to pošlu na tu [REDACTED]. Tak. A ten poplatek je tedy na to prodloužení těch 1 200 korun. Pokud už teď pošlete, protože tady ta žádost je zadaná a pokud pošlete vyšší částku, třeba místo 1 200 pošlete 2 000, tak my z toho 1 200 dáme na to prodloužení, tím pádem Vám tam říkám nebude nic naskakovat a už vlastně těch 800 korun, který tam budou navíc, Vám dáme jako částečnou úhradu rovnou, jo? Ale to záleží na Vás samozřejmě. Jo?

AG: jo, dobře.

CC: To jen abyste věděl, že to prostě taky lze. Dobrá. Takže já Vám jdu poslat platební údaje a teď mi ještě řekněte, kdy to stihnete uhradit.

AG: Za asi půl hodiny to pošlu.

CC: Jo takhle, takže dneska ještě ano?

AG: Jo, jo, jo, jo, jo.

CC: Skvělý, no tak to je perfektní. Tak jo, takže jsme teda takto domluvený a pokud to dneska opravdu pošlete a bude to tady připsáno, tak bychom Vám když tak odpustili tu pokutu těch 1320 korun, což je 15% z celé té částky, která Vám tam vlastně dneska naskočila, takže pokud tu platbu dneska pošlete a bude to tady, tak až potom budete hradit celou tu částku, tak si zavoláte a my Vám z toho odečteme tu pokutu, jo?

AG: Dobře

CC: Tak jo, tak jsme domluvený. Mějte se hezky....¹⁹³

243. V případě Hovorů č. 3 a č. 4 je navíc spotřebitel opět manipulován do využití prodloužení doby splatnosti zápůjčky, tentokrátě příslibem odpuštění 15% smluvní pokuty.

c) Poskytování rozporných informací

244. Hovor č. 5 (sml. č. [REDACTED] ze dne 2.7.2018)

„COOL CREDIT: Dobrý den, COOL CREDIT, [REDACTED] u telefonu.

[REDACTED]: Dobrý den, u telefonu [REDACTED]. Já bych se chtěl jenom zeptat, teďka mi přišla SMSka, že mi zbývá dva dny do zaplacení první splátky.

CC: Mohu jenom poprosit pro ověření vaše rodné číslo nejprve?

DD: [REDACTED]

CC: Ano děkuji. A vy máte termín první splátky teda 8.8., takže ve středu.

DD: Ano, ale já jsem sice, já jsem jakoby volal a volal jsem tam prvního a prodlužoval jsem si to náh o 7 dní, jako tu nejnížší jak tam máte. A paní mi řekla, že mi to posune, abych to moh zaplatit desátýho, na od třetího.

CC: Vy jste hradil sedmidenní prodloužení 27.7.

DD: Ano, ale první splátku jsem měl mít prvního.

CC: No, tak o 7 dnů. Jo, pokud jste..

¹⁹³ Spis č.l. 16, flashdisk vedený pod č.j. 2019/086082/CNB/650, záznam telefonního hovoru ze dne 8.11.2018: IN113-NONE-20181108-140047-1541682047.920351.mp3.

DD: Ale paní mi řekla, že tu toho prvního to posune na třetího. Abych nemusel si jako volat jakoby na těch 15 dní, co tam máte.

CC: No, tak, pokud si, logicky, uhradíte prodloužení splatnosti na 7 dnů, tak se splatnost prodlužuje o těch daných 7 dnů.

DD: Ještě jednou.

CC: A tady není možná náhla...

DD: Ještě jednou. Než jsem si to prodlužoval, tak mi paní řekla, že mi to posune na třetího a potom že si to zaplatím, tak to bude na těch 7 dní a prodlouží se to na desátýho.

CC: Tak to já vám asi nerozumím teda, to se omlouvám. Já si to spočítám, jo? Malý moment. Vy jste měl do pátku do 3.8., dneska je šestého.

DD: Ano.

CC: To znamená, že byste měl mít tedá...

DD: Splatnost toho desátého. Jo, protože já jsem tam volal s tím důvodem, že to potřebuju na desátýho a vona mi poradila to, že to teda posune o ty dva dny na třetího, abych si to nemusel dokupovat.

CC: Ale tady to nejde jako nějak posunout, jo, takže pokud jste...

DD: No takhle mi to řekla, mám vyfocenej i fotky jako když jsem...

CC: To já nevím jako, tak jste si možná nerozuměli, ale vy tady máte...

DD: Já jsem rozuměl moc dobře, ty jo.

CC: Vy tady máte sedmého...

DD: Já bych si to jinak ani neprodlužoval, že jo. Já jsem to potřeboval. Přece to je logický, když mám první splátku prvního a potřebuju to zaplatit desátýho, tak si to nebudu prodlužovat o 7 dní, když to je osmýho, že jo.

CC: Půjčka byla poskytnuta 2.7.

DD: Můžete mi, prosím, zavolat na tohle číslo?

CC: Takže ještě jednou, vám se jedná o co? Že teda jste si to prodloužení uhradil ještě v době, kdy jste měl mít splatnost?

DD: Mně se jedná o to, že jsem si to prodloužil skrz důvod, abych to mohl zaplatit toho desátýho. A pro mě to je teďka nevýznamný, že jsem si to zaplatil a stejně to je osmýho. Protože s tou paní jsem byl takhle domluvenej.

CC: Zaplatil.. Neberme to, na čem jste byli nebo nebyli domluvení prosím, ano? Berme to, co jste si zaplatil. Takže jste si zaplatil prodloužení na 7 dnů...

DD: Né, to já bych si to ale, já bych si to vůbec nezaplatil, rozumíte mi, když by to nemělo smysl.

CC: Ale tak, máte danou, termín splatnosti daný smlouvou a potvrzujete dodatek ke smlouvě, takže co jste si potvrdil, tak máte.

DD: Přece nebudu dávat, přece nebudu dávat 1 500, přece nebudu dávat 1 500, aby mi to propadlo a za dva dny si budu prodlužovat znovu.

CC: Tady, takhle. Já tady teda požádám o prověření toho prodloužení, protože tomu teda nerozumím. Vy jste měl...

DD: Nebo ještě jednou, když tam volám k vám, tak tam máte ty hovory nahrávaný, tak si to najděte a můžete si to znovu přeposlechnout.

CC: Pane [REDACTED], já si nebudu nic dohledávat, ano?

DD: No ale...

CC: Vy jste si vypůjčil u nás dne, malý moment, tak ještě jednou, takže jste si vypůjčil 2.7. První splátka za 30 dnů. To je náleželo 2.8., jestli se nepletu. A vy jste si prodloužil splatnost o 7 dnů, tady to prodloužení bylo hrazeno náleželo 27.7. Najelo vám správně, protože tady máte termín splatnosti 8.8., takže to je přesně o ten týden, takže do 8.8. máte splatnost. Tady je to všechno v pořádku. Měl jste danou splatnost smlouvou.

DD: No nemáte to tam v pořádku, že jo.

CC: O 7 dnů jste to, no je to v pořádku, měl jste danou splatnost smlouvou.

DD: Já nemůžu s Váma vyvolávat

CC: O 7 dnů jste prodloužil splatnost a teď máte teda termín splatnosti 8.8. To znamená, že těch 7 dnů navíc jste normálně...

DD: Já s Váma nemůžu vyvolávat 20 minut, za prvý mě to stojí peníze...

CC: A já vám nerozumím, o co vám jde.

DD: Jde mi o to...

CC: Uhradil jste si 7 dní prodloužení, to jste dostal. Teď máte nově nastavenou splatnost na 8.8. Takže buďto...

DD: Ale dostal jsem to úplně k ničemu, rozumíte mi?

CC: No není to pravda, dyť máte o 7 dnů prodlouženou tu splatnost.

DD: Já vám to řeknu zkráceně, protože já nemám kredit. Já jsem si o to požádal, pokavaď já to zaplatím desátýho, pokavaď to nebude z vaší strany vyhovující, bude náležej problém s tím, tak že si hovory

nahráváte, co jsem slyšel, takže si to můžem přetočit zpátky někde, když to půjde až k soudu nebo takhle.
CC: Ale to nemusí. Já nevím, proč mluvíte o soudu, jako. Podepsal jste prodloužení, potvrdil jste prodloužení na 7 dnů, potvrdil jste prodloužení na 7 dnů.

DD: No, ale máte tam ty telef...

CC: Takže s termínem splatnosti 8.8. Pokud to dorazí desátého, tak to dorazí desátého, ale může tam být i navýšení, pokud vám odejde upomínka, protože vaše povinnost je, dodržet smluvní termín splatnosti.

DD: No, a pakavať tam bude to navýšení, tak se hned obrátím já z mé strany na soud, že to takhle není.

CC: A proč byste se obracel. Tak v tom případě ale samozřejmě soud rozhodne v náš prospěch.

DD: No nerozhodne, protože vy máte nahranej...

CC: Protože rozhoduje to, co jste podepsal.

DD: No jo, ale...

CC: A potvrdil. A my neumožňujeme tadyto, takže já se domnívám, že tadyto vám kolegyně říct nemohla, jo, pokud' ano, tak jste jí asi špatně rozuměl, jako.

DD: Nerozuměl, vona mi řekla...

CC: Já nevím, proč bysme teda dávali prodloužení na 7 dnů, když bysme dávali dva dny navíc, to přece nedává smysl.

DD: Vona mi řekla. Vona mi chtěla poradit, jako kdybyste byl normální, tak mi taky poradíte.

CC: V tom dodatku je ale uvedeno ale termín splatnosti, který jste potvrdil teďkon toho osmého, takže jako já už tady s tím nic neudělám, bohužel.

DD: Když budete normální a budete chtít člověku pomoci a řeknete mi, že mam tu splátku prvního, jako mi teď říkáte, a já jí říkám, že to budu potřebovat zaplatit desátýho. A vona mi řekla jo dobře, tak já vám to teda nastavím od třetího.

CC: A vy to zaplatit osmého nemůžete?

DD: Nemůžu, když beru výplatu desátého.

CC: Tak to zaplaťte desátého, tak to zaplaťte desátého. Ale pokud se vám částka navýší z důvodu odeslání upomínky, tak to já s tím bohužel nemohu nic dělat.

DD: Dobře, dobře.

CC: Protože je tady potřeba dodržet ten termín a případně máte ještě možnost opět si uhradit to prodloužení, pak by to bylo v pořádku, samozřejmě, jo.

DD: Dobře, dobře, já vidím, já vidím...

CC: Ale tady to navýšení by nemělo být teda velké, jo, jestli vám odejde upomínka za sto, sto padesát korun, těžko říct, ale jako nedá se to odmazat, bohužel.

DD: Dobrý, dobrý, tak jo, děkuju.

CC: Taky děkuji, na shledanou.

DD: Nashle, nashle.¹⁹⁴

245. Z Hovoru č. 5 vyplývá, že zaměstnanec účastníka řízení v předchozím telefonním hovoru poskytl spotřebiteli určité informace a uzavřel s ním dohodu o určitém postupu, viz Hovor č. 2. Přičemž spotřebitel na základě dohody ještě téhož dne, jak vyplývá z jeho klientského profilu, uhradil poplatek za prodloužení doby splatnosti úvěru, a byl tak uzavřen dodatek ke smlouvě o spotřebitelském úvěru ohledně prodloužení doby splatnosti úvěru.¹⁹⁵
246. Současně z Hovoru č. 5 vyplývá, že spotřebitel byl následně sankcionován v rozporu s touto dohodou a jiný zaměstnanec účastníka řízení odmítal přihlížet ke sdělení, která spotřebitel obdržel od jiného zaměstnance účastníka řízení, stejně tak odmítal dohledání záznamu o dříve poskytnutých informacích.
247. Účastník řízení výše uvedené nerozporuje ani v bodě 2.3. v Námitkách proti protokolu o kontrole, kde pouze uvedl, že se jednalo individuální pochybení zaměstnance pravděpodobně z důvodu nepochopení požadavků spotřebitele.

¹⁹⁴ Spis č.l. 8, flashdisk vedený pod č.j. 2019/082334/CNB/650, složka: 3 - [REDACTED] - [REDACTED], záznam telefonního hovoru ze dne 6.8.2018: IN105-NONE-20180806-130335-1533553415.738233.mp3.

¹⁹⁵ Spis č.l. 8, flashdisk vedený pod č.j. 2019/082334/CNB/650, složka: 3 - [REDACTED] - [REDACTED], soubor: 6.png, 9.PNG a DODATEK SMLOUVY O ÚVĚRU - Půjčka na splátky podepsaný.pdf.

d) Informace o prodlení

248. Hovor č. 6 (sml. č. [REDAKCE] ze dne 31.10.2018)

„COOL CREDIT: Dobrý den, společnost COOL CREDIT, u telefonu [REDAKCE], jak Vám můžu pomoci?

[REDAKCE]: Dobrý den. Mám takovej problém. Včera jsem mluvila s paní od Vás, měla jsem dneska zaplatit celou půjčku, ale bohužel mám v bance nastavenou jenom malou výběr možnou na tejden. A ten mám jakoby přeskočenou, takže jsem dala navýšení, ale proběhne to přes půl noc. Takže nejdřív v pondělí v první pracovní den. Tak to chci jenom nahlásit, protože vím, že tam paní včera počítala, že to mám jakoby 37 dnů nějak tu půjčku nebo jak to tam je vypočítaný celý. Tak jsem to chtěla nahlásit, že to bude až v pondělí.

CC: Paní [REDAKCE], tak v tom případě si zažádejte o nové předčasné splacení vyčíslené k pondělí.

AV: Jo, zase mailem teda, jak jsem to posílala paní včera.

CC: Přesně tak.

AV: Přesně tak, anebo je, nebo bude lepší třeba zaplatit dneska aspoň tu jakoby splátku. Co je jakoby lepší, aby to nějak já nevím nenaskakovalo nebo takhle? Já tu splátku jakoby v hotovosti mám, takže ji můžu vložit na ten účet Váš nějaký.

CC: Řekněte mi Vaše rodné číslo.

AV: [REDAKCE].

CC: Děkuju, no tady jste, takhle. Jestli budete hradit celkovou dlužnou částku.

AV: V pondělí, ano.

CC: V pondělí. No to já. No, já nevím, vydržte, já se poradím, malý moment, moc se omlouvám.

AV: Dobře, děkuju. Děkuju moc, nic se neděje.

1:40 – 3:12 došlo k odmlčení

CC: Tak. Slyšíme se?

AV: Ano slyšíme.

CC: Já se omlouvám za čekání.

AV: Nic se neděje.

CC: Tak paní [REDAKCE], vlastně jsme se shodli na tom, že to celý záleží na Vás, jo? Vy samozřejmě jste s první splátkou po splatnosti.

AV: Tak.

CC: To znamená, že se navyšuje o další sankce, pokuty, prostě úroky z prodlení, jo?

AV: Jasný.

CC: Takže je na Vás, jestli chcete čekat do pondělka, s tím, že budete počítat s tím, že tam ještě něco jako se tam prostě ještě se přičte anebo anebo jestli uhradíte tu první splátku aspoň. S tím, že potom byste třeba dohradila jakoby celkovou, celkovou částku.

AV: No takhle, jelikož mám tu banku jakoby z ruky, bydlím jakoby mimo město, tak proto jakoby volám, co je prostě jednodušší, jestli teď jakoby skočit do auta i s malou a jet zase zpátky do města a vložit to tam nebo vo kolik by to naskočilo jakoby víc?

CC: Já nevím, to tam všechno účtuje systém sám.

AV: Jo takhle.

CC: Někdy se tam připočte pětistovka za nějakou upomínku, někdy je to třicet korun za nějakou SMSku nebo za telefonát.

AV: Jasně.

CC: To já bohužel vůbec nevím.

AV: Jasný. A Vy pracujete i o víkendu, takže von je aktivní i o víkendu, že jo.

CC: No jako systém je aktivní i o víkendu, ale my tu o víkendu nejsme na pohledávkách.

AV: Jo takhle, jo, no já to počkám do pondělka prostě a doufám, že to nenaskočí o tolik teda. Abych zase nemusela jet s malou.

CC: Dobře paní [REDAKCE], No, to bude. Já doufám, že to bude v nějaký torela toleranci, jo. Tak paní [REDAKCE], takže Vám akorát doporučím, abyste si teda ještě jednou zažádala o to předčasné splacení s konkrétním vyčíslením k desátému, ano?

AV: A stačí to třeba v pondělí ráno? Protože teď jsem řešila ještě školní jídelnou u starší dcery a e-mail mi nějak blbne a nevím vůbec proč.

CC: Jo, stačí to i ráno.

AV: Jo, když to v pondělí ráno napíšu, protože tam půjdu po práci do banky s tím, takže.

CC: Jo, v pohodě. Tak jo.

AV: Super, tak jo, moc Vám děkuju, mějte hezkej den, na shledanou.
CC: Na shledanou.¹⁹⁶

249. Z Hovoru č. 6 je zřejmé, že spotřebitelka žádá o poskytnutí informace o potenciálních poplatcích v případě prodlení, zaměstnanec účastníka řízení ji odbyde s tím, že neví, ač vědět má, případně může dohledat. Jednotlivé úkony a termín jejich uplatnění jsou popsány v procesní mapě účastníka řízení a částky za tyto úkony uvedeny v každé smlouvě o zápůjčce.

e) Poskytování nejasných informací

250. Hovor č. 7 (sml. č. [REDAKCE] ze dne 31.10.2018)

„(...) COOL CREDIT: ... takže správně byste měla hradit 2 467 korun, pokud by to bylo předčasné splacení k dnešní, ne pardon, správně byste měla platit 2 467 korun, takže já teď musím to odečíst od toho poplatku... já to zbytečně komplikuju teďkon ještě k tomu jsem si uvědomila. Takže ještě jednou. 6 000 korun děleno 90 dnama, říkali jsme, že to budete mít 37 dnů 30 plus 7.

AV: Ano. Hmm.

CC: Což je teda půjčka 10 000 korun

AV: Ano.

CC: Plus ten adekvátní poplatek za to hmm za to poskytnutí té půjčky na těch 37 dní, což je 2 467 korun, plus ale Vám tam musím dát smluvní úrok, který Vám tam naskočil, teď mi umřela myš, bože, tak ještě minutku, to jsou nějaký tajný erupce na slunci asi. Plus ještě máte penále starý 3 390 korun. Ale ty.

AV: Ježíši jakto?

CC: No protože to hradíte pozdě, Vy jste měla mít tu první splátku uhrazenou třicátý...

AV: I když jsem to jako hlásila? I když jsem psala mailem i...

CC: Ale tím nejsou samozřejmě ty sankce zastavený.

AV: Aha, já myslela, že když to nahlásím, že prostě jako to...

CC: To ne, porušujete smlouvu, jo ale nechám Vám tam, já Vám nebudu účtovat tu sankční pokutu.

AV: Ježíš moc děkuju.

CC: Takže Vám to snížím. Takže 3 390 minus tu sankční pokutu minus 2 400, rozdíl je 990 korun, což byly ty sankce a ty Vám napočítám k půjčce, protože ty jsou oprávněný. Takže částka za předčasné splacení činí 13 495 korun, pošlete mi žádost na email, nejlépe teď hned.

AV: Já to mám už rozto, já to mám rozkliklý, ale nevím, mám tady pohledavky@coolcredit.cz nebo info.

CC: No, pohledávky to dejte.

AV: Takže pohledávky. A chcete tam teda co přesně napsat?

CC: Žádám o předčasné splacení k 7.12. celého úvěru, stačí, nic víc nepotřebujete. (...) ¹⁹⁷

251. Z uvedeného Hovoru č. 7 vyplývá, že spotřebitelka tvrdí, že e-mailem informovala, že jí hrozí prodlení se splácením, čímž se měla vyhnout 15% pokutě za porušení informační povinnosti¹⁹⁸, avšak operátorka uvádí, že tím nejsou sankce zastavené.

252. Z dodané dokumentace bylo zjištěno, že spotřebitelka dne 3.12.2018 písemně informovala účastníka řízení, že nesplatí splátku zápůjčky v řádném termínu, viz screenshot interního systému účastníka řízení v odstavci **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.** tohoto rozhodnutí¹⁹⁹.

253. Účastník řízení spotřebitelce i přes splnění povinnosti informovat účastníka řízení, že jí hrozí prodlení se splácením splátky, 15% pokutu naúčtoval, jak bylo zjištěno ze screenshotů záložek „Notifikace“²⁰⁰ a „SMS“²⁰¹ interního systému účastníka řízení.

¹⁹⁶ Spis č.l. 6, flashdisk vedený pod č.j. 2019/083718/CNB/650, záznam telefonního hovoru ze dne 7.12.2018, soubor: IN108-NONE-20181207-133203-1544185923.157161.mp3.

¹⁹⁷ Spis č.l. 6, flashdisk vedený pod č.j. 2019/083718/CNB/650, záznam telefonního hovoru ze dne 6.12.2018: IN110-NONE-20181206-164002-1544110802.139262.mp3, čas od 4:06 do 6:32.

¹⁹⁸ Viz kapitola IV. Pravidla jednání se spotřebiteli v prodlení.

¹⁹⁹ Spis č.l. 10, flashdisk vedený pod č.j. 2019/089047/CNB/650, screenshot interního systému: Komentáře 1.PNG.

²⁰⁰ Spis č.l. 6, flashdisk vedený pod č.j. 2019/083718/CNB/650, screenshot interního systému: 2019/083718/CNB/650: 14.png.

²⁰¹ Spis č.l. 6, flashdisk vedený pod č.j. 2019/083718/CNB/650, screenshot interního systému: 10.png.

Dobrý den paní [REDACTED] děkujeme za informaci, počítáme s úhradou nejpozději k 6.12.2018. Vaše sdělení považujeme za závaznou dohodu. Pokud budete hradit prodloužení splatnosti, nezapomenejte si nejdříve na svém portálu zadat žádost o prodloužení splatnosti. Na webových stránkách se přihlásíte do Vašeho profilu, kde zvolíte dobu prodloužení a potvrďte ji sms kódem, který Vám bude obratem zaslán. Částku za prodloužení poté uhradte na uvedené platební údaje. Můžete nás také kontaktovat telefonicky, abychom Vám prodloužení do systému zadali. Upozorňujeme na skutečnost, že pokud je půjčka po splatnosti, je navyšována o úroky z prodlení, sankční pokuty a penále. Čím dříve tedy dojde k úhradě, tím dříve je navyšování pohledávky zastaveno.	3.12.2018 7:17	[REDACTED]
Dobrý den, nejděle do čtvrtka 6.12.zaplátum celou půjčku.Předem děkuji za pochopení a omlouvám se za zpoždění platby [REDACTED]		

254.

626198	68160	5.12.2018 16:00	30	Poplatek ze SMS výzvu 5 dnů
626197	68160	5.12.2018 16:00	800	Smluvní pokuta za porušení informační povinnosti 15%
624197	68160	3.12.2018 16:00	500	Poplatek za písemnou výzvu 3 dny - 3 splátky

255.

[REDACTED]	Odchozí	Dobrý den, nezapomeneť dnes 7.12.2018 uhradit částku dle naší dohody. V případě dotazu volejte. tel. 226219946. Dekujeme. COOL CREDIT	7.12.2018 8:30
[REDACTED]	Odchozí	Dobrý den, Vas uver je stale po splatnosti a proto Vam byla nauctovana pokuta ve vysi 15% z dluzne castky. V pripade uhrady DNES muze byt odpusten. Ihned volejte na tel: 226219946	5.12.2018 16:00
[REDACTED]	Odchozí	Dobrý den, splátka Váši půjčky je stále po splatnosti a během několika dní hrozí ukončení smlouvy s výzvou k úhradě celého dluhu najednou.Ihned uhradte nebo využijte možnosti prodloužení.Volejte 226219946	3.12.2018 16:00

256.

f) Nepřiměřený nátlak

257. Hovor č. 8 (sml. č. [REDACTED] ze dne 1.4.2019)

„[REDACTED]: [REDACTED], prosím.

COOL CREDIT: [REDACTED], společnost COOL CREDIT, dobrý den. Paní [REDACTED]?

MB: Dobrý den.

CC: Můžu požádat kvůli ověření o rodné číslo?

MB: [REDACTED].

CC: Volám kvůli tomu, že evidujeme půjčku po splatnosti, my jsme byly domluvené alespoň na nějaké částečné úhradě s tím, že pak bychom byli ochotní uzavřít splátkový kalendář, ale ty dohody systematicky porušujete, paní [REDACTED], co se děje?

MB: Já vím, já jsem měla pracovní úraz, pak mě zase strhli peníze z účtu vlastně za jinou půjčku, kterou mám tímto splacenou, a už mi zbývá jenom Vy. Já se snažím to nějak řešit, ale moc mi to nejde no.

CC: No, takhle, ta půjčka už je po splatnosti hodně dlouhou dobu, jo? V době, kdy jste u nás čerpala půjčku, tak jste nám do monitorovaného hovoru říkala, sdělovala, že nemáte žádné závazky po splatnosti a že je všechno v pořádku. Pokud teď kon máte nějaký finanční problémy, tak bych to teoreticky mohla brát jako podvod, jo? Že jste nám neřekla pravdu. Nechci to takhle hrotit, Vy máte své svědomí, Vy musíte vědět, co jste nám řekla nebo neřekla, zda jste nám lhala nebo nelhala. Nicméně u první půjčky, abyste hned takto nehradila, ani jedno prodloužení, okamžitě 64 dní po splatnosti, to dobrá vizitka není. Komunikujete s námi, to je pravdou, ale v podstatě pořád stojíme na jednom místě. To, že si píšeme nic jakoby neřeší, jo? Já od Vás potřebuju nějakou částečnou úhradu. Takže máte do úterý čas 3 000 korun sehnat, pokud je neseženete, jsem nucena poslat předávat případ inkasnímu oddělení. Je mi líto, těch možností už jste tady měla několik, pokud já vyjdu klientovi vstříc, tak ale očekávám také, že bude dodržovat naše vzájemné dohody a Vy už jste několikrát ty své nedodržela. Takže poslední šance 9. července úterý, pokud ne, pak už to budete řešit s inkasními specialistama. Jo?

MB: Hmm. Dobře, děkuju Vám moc.

CC: Na shledanou.

MB: Na shledanou. ²⁰²

258. Z Hovoru č. 8 plyne, že zaměstnanec účastníka řízení na spotřebitelku vyvíjí nepřiměřený nátlak tvrzeními, že když spotřebitelka v monitorovaném hovoru sdělila, že nemá závazky po splatnosti a nyní má finanční problémy, účastník řízení by jednání spotřebitelky mohl posuzovat jako podvodné. Z výše uvedeného ovšem zjevně vyplývá, že zaměstnanec účastníka řízení záměrně spojuje nesouvisející informace, aby zavádějícím způsobem vyvodil mylné závěry, když spotřebitelka v době monitorovaného hovoru žádné závazky po splatnosti skutečně mít nemusela. Navíc, spotřebitelka uvádí, že finanční problémy vznikly z důvodu pracovního úrazu, tudíž o nich nemohla předem vědět.

²⁰² Spis č.l. 16, flashdisk vedený pod č.j. 2019/086082/CNB/650, záznam telefonního hovoru ze dne 4.7.2019: out110_2019_07_04_10_26_40_733792182_733792182.mp3.

g) Špatně určený den splatnosti na den pracovního klidu

259. Hovor č. 9 (sml. č. [REDAKCE] ze dne 16.3.2019)

„[REDAKCE]: Dobrý den

COOL CREDIT: Dobrý den, u telefonu [REDAKCE], pan [REDAKCE]?

AP: Ano. Dobrý den.

CC: Já volám ze společnosti COOL CREDIT. Prosím Vás pro ověření Vaše rodné číslo.

AP: Ano, [REDAKCE].

CC: Děkuju Vám. [REDAKCE]?

AP: [REDAKCE] no, [REDAKCE].

CC: Děkuju, já Vám volám ohledně Vašeho úvěru, protože se blíží datum splatnosti, vychází to ale na neděli. Tak jsem se chtěla zeptat, zda plánujete úhradu již dneska?

AP: Dneska ještě bohužel to nemám jak k úhradě.

CC: A kdy budete teda hradit?

AP: Jestli by to šlo až po neděli, po víkendu? Bych to poslal na účet.

CC: Jako můžete to hradit až v pondělí, ale v to pondělí už budete v prodlení. Takže doporučuji skutečně v to pondělí nějak jako v dopoledních hodinách provést tu úhradu ideálně ze stejné banky, jako máme my, abysme tu platbu měli co nejdříve připsanou. Budete hradit celý úvěr nebo prodloužení?

AP: Celý to zaplatím. Najednou.

CC: Dobře, tak jo, tak my budeme počítat tedy s Vaší úhradou nejpозději v pondělí, ano?

AP: Určitě.

CC: Děkuju Vám a hezký den, na shledanou.

AP: Nashle. “²⁰³

260. Z Hovoru č. 9 je zřejmé, že zaměstnanec uvádí nepravdivou informaci, že v případě termínu splatnosti splátky v neděli bude spotřebitel již v pondělí v prodlení, neboť jak je uvedeno ve smlouvě o zápůjčce i v interním systému účastníka řízení, datum splatnosti připadl na pondělí 15.4.2019.

261. Účastník řízení v zaslaném Přehledu nápravných opatření informoval správní orgán ohledně dokončení přijetí opatření v podobě úpravy call scriptů, opětovného proškolení pracovníků a zvýšení frekvence kontroly ze strany vedoucího pracovníka. Toto opatření správní orgán zohlednil při stanovení výše sankce, nicméně je možné toto opatření ověřit až následnou kontrolou.

Námítky účastníka řízení a stanovisko správního orgánu

262. Námítky účastníka řízení jsou uvedeny dále v textu kurzívou a stanoviska správního orgánu jsou uvedeny bez kurzívy.

263. Účastník řízení ve Vyjádření ze dne 16.8.2021 uvedl, že s názorem správního orgánu nesouhlasí, neboť správní orgán shledal pochybení v 10 telefonních hovorech, které se netýkaly 10 úvěrových případů, ale 8 úvěrových případů, neboť Hovor č. 3 a č. 6²⁰⁴ se týkal úvěrového případu [REDAKCE] a Hovor č. 7 a č. 8 se týkal úvěrového případu [REDAKCE].

264. Účastník řízení spatřuje zjištěné nedostatky nikoliv na straně účastníka řízení, nýbrž na straně jednotlivých operátorů, tedy selhání lidského faktoru, kterému účastník řízení nemůže předejít ani s vynaložením veškerých spravedlivě požadovatelných opatření. Kdy tento názor v rámci Vyjádření účastníka řízení ze dne 20.6.2022 dále rozvedl a uvedl, že se sice jednalo o jednání zaměstnanců účastníka řízení, nicméně nebylo v souladu s interními pravidly účastníka řízení, přičemž nelze veškerým excesům zabránit ani s vynaložením veškerých možných vhodných opatření. Dle účastníka řízení se tak nejednalo o jednání komisivní povahy.

²⁰³ Spis č.l. 9, flashdisk vedený pod č.j. 2019/088116/CNB/650, záznam telefonního hovoru ze dne 12.8.2019: 25.mp3.

²⁰⁴ Účastník řízení v rámci Vyjádření účastníka řízení chybně uvedl Hovor č. 4. Aktuálně jsou čísla hovorů v rámci tohoto rozhodnutí pod číslem 2 a 5 ([REDAKCE]) a 6 a 7 ([REDAKCE]).

265. Účastník řízení měl v rámci preventivních opatření zavedeny postupy pro jednání se spotřebiteli v prodlení, a to ve vnitřním předpise č. 06/2017 a v Manuálu komunikace s klienty v prodlení²⁰⁵, s nimiž jsou všichni zaměstnanci při nástupu do zaměstnání seznámeni a jsou jim k dispozici na sdíleném disku účastníka řízení, přičemž při nástupu do zaměstnání jsou zaměstnanci proškoleni v oblasti pravidel komunikace se spotřebitelem, a dále jsou proškoleni v průběhu trvání zaměstnaneckého vztahu a současně jsou prováděny náhodné následky prováděných telefonních hovorů.
266. Účastník řízení dále uvedl, že za období ode dne 14.3.2018 do dne 12.8.2019, tedy téměř 17 měsíců, bylo pochybení nalezeno v 8 úvěrových případech ze vzorku 81 úvěrových složek, což je 9,8 % zkoumaných případů. Účastník řízení předložil v rámci Kontroly 573 nahrávek telefonních hovorů, z nichž u 10 správních orgánů shledal pochybení, což je 1,75 % nahrávek telefonních hovorů).
267. V rámci rozkladu se účastník řízení vyjádřil k jednotlivým případům uvedeným v této kapitole a závěrem dodal, že se dopustil přestupku uvedeného ve výroku (iii) Rozhodnutí I nikoliv v 9 případech, ale maximálně ve 3 případech (hovor č. 2, č. 5 a č. 6).
268. Hovor č. 1 (sml. č. █████) – účastník řízení uvedl, že má za to, že hovor proběhl korektně a rozporuje závěr správního orgánu, že operátorka „manipuluje spotřebitele do zvolení prodloužení splatnosti úvěru“, naopak, operátorka předtím, než klientovi sdělila dle správního orgánu závadné tvrzení, klientovi sdělila „já vám můžu počkat maximálně týden“²⁰⁶. K prodloužení splatnosti tedy nedošlo. K tvrzení správního orgánu „aniž by poskytl spotřebiteli informace o ceně takového prodloužení“ účastník řízení odkázal na smlouvu o zápůjčce, a to bod 2.7 a dále k tvrzení „že by mohl spotřebitel uhradit závazek dle svých možností po splatnosti s navýšením o sankce, spolu s informací o jaké sankce“ odkázal na informaci ve smlouvě v části II. Účastník řízení dodal, že vzhledem k tónu hlasu operátorky a spotřebitele nelze nabýt přesvědčení, že by snad operátorka vytvářela nátlak zbarvením či intenzitou hlasu, nebo že by se spotřebitel cítil v rámci hovoru nějak nekomfortně.
269. Screenshot ze systému účastníka řízení (██████████ sml. č. █████) – účastník řízení ani v tomto případě nesouhlasí se závěry správního orgánu v odstavci 147 Rozhodnutí I. Ze screenshotu zachycujícího komunikaci mezi účastníkem řízení a klientkou vyplývá, že jí bylo sděleno cit.: „V případě, že klient nemá na úhradu celého svého závazku, má možnost uhradit poplatek za prodloužení své půjčky a následně poté uhradit během prodloužené splatnosti libovolnou částečnou úhradu, aby si svůj dluh ponížil. V případě, že ani během prodloužení splatnosti klient dluh nedohradí celý, má možnost proces zopakovat a takto postupně umořovat svůj dluh.“ Z toho vyplývá, že prodloužení splatnosti úvěru je svého druhu splátkovým kalendářem, neboť jím dochází k částečnému postupnému umořování dlužné částky stejně, jako by tomu bylo v případě splátkového kalendáře. Dle účastníka řízení je poskytnutí splátkového kalendáře v případě jednosplátkového úvěru negací charakteru takového produktu. Výběr produktu náleží na vůli spotřebitele, kdy v tomto případě si spotřebitelka vybrala produkt jednosplátkový. Skutečnost, že ve smlouvě o zápůjčce je uvedena výše poplatku za přípravu dohody o splátkovém kalendáři nelze vykládat tak, že klient má automaticky nárok na splátkový kalendář, nebo že by jej účastník řízení byl klientům povinen nabízet. Splátkový kalendář je nástroj, který účastník řízení umožňuje využít klientům ve výjimečné životní situaci (např. doložená nemoc, ztráta zaměstnání). Na okraj účastník řízení dodává, že v některých těchto případech ani smluvní poplatek za dohodu o splátkovém kalendáři neúčtuje.

²⁰⁵ Spis č.l. 11.

²⁰⁶ Pouze příslib, nikoliv prodloužení splatnosti.

270. Hovor č. 3 (sml. č. ■■■■■) – dle účastníka řízení operátorka v rámci vytykávané části hovoru nepoužívala slova vyjadřující povinnost, nýbrž slova vyjadřující možnost: „Jediné, co můžete (...) máte možnost si tam prodloužit splatnost (...).“ Vzhledem k tónu hlasu operátorky a spotřebitele nelze nabýt přesvědčení, že by snad operátorka vytvářela nátlak zbarvením či intenzitou hlasu, nebo že by se spotřebitel cítil v rámci hovoru nekomfortně. Naopak, operátorka byla empatická a v momentu, kdy spotřebitel vyjádřil povzdech nad výší smluvní pokuty 15 % („Dobře, no, co mám dělat.“), tak obratem nabídla možnost, jak se naučtování této smluvní pokuty ze strany účastníka řízení může vyhnout. Skutečnost, že účastník řízení může požadovat tuto smluvní pokutu, byla spotřebiteli známa, neboť je ujednána ve smlouvě o zápůjčce (bod 2.3 Smlouvy).
271. Hovor č. 4 (sml. č. ■■■■■) – úvěr byl poskytnut touto smlouvou jednosplátkově na 5 dnů (maximální doba splácení je 30 dnů), přičemž volba doby splatnosti je na úvaze spotřebitele. Dle účastníka řízení je absurdní nabízet u tohoto úvěru splátkový kalendář (ke splátkovému kalendáři blíže odstavec 269 tohoto rozhodnutí). Pokud jde o tvrzení správního orgánu, že operátorka klienta manipulovala do využití prodloužení doby splatnosti zápůjčky příslibem odpuštění 15 % smluvní pokuty, tak tento příslib ze strany operátorky v rámci hovoru zazněl teprve potom, když klient prohlásil, že prodloužení úvěru uhradí ještě v ten samý den („Za asi půl hodiny to pošlu.“). Na jeho rozhodnutí využít prodloužení úvěru tedy tento příslib operátorky neměl vliv. Účastník řízení dále uvedl, že operátorka tónem hlasu nevytvářela nátlak.
272. Hovor č. 2 a č. 5 (sml. č. ■■■■■) a Hovor č. 6 (sml. č. ■■■■■) – v rámci těchto hovorů dle účastníka řízení došlo k individuálnímu selhání operátorů.
273. Hovor č. 7 (sml. č. ■■■■■) – účastník řízení uvedl, že operátoři během dne řeší vyšší desítky případů a musí se rychle zorientovat v úvěrovém případě a v požadavcích spotřebitele. V tomto případě byla operátorka navíc vyvedená z míry nenadálým selháním techniky, přičemž spotřebitelka v rámci hovoru operátorce skákala do řeči. Odpověď operátorky „Ale tím nejsou samozřejmě ty sankce zastavený.“ je tedy možné interpretovat také tak, že operátorka tím měla na mysli zákonný úrok z prodlení a smluvní pokutu z prodlení ve výši 0,1 % z dlužné částky za každý den prodlení, jejichž účtování se zasláním oznámení o pozdní úhradě skutečně nezastavuje. Je možné se domnívat, že jak operátorka procházela úvěrový případ v interním systému, si uvědomila, že pokuta 15 % za porušení informační povinnosti byla v systému zapsána chybně, neboť tuto skutečnost manuálně napravila.
274. Hovor č. 8 (sml. č. ■■■■■) – ke sdělení operátorky, že pokud spotřebitelka v rámci monitorovaného hovoru při sjednání úvěru potvrdila, že nemá žádné závazky po splatnosti, a že je u ní vše v pořádku, a nebyla to pravda, tak se mohla tímto jednáním dopustit (úvěrového) podvodu, účastník řízení uvedl, že se jedná o relevantní informaci, neboť takové jednání odpovídá skutkové podstatě úvěrového podvodu dle výše citovaného § 211 odst. 1 Trestního zákoníku²⁰⁷. Hned v následující větě pak operátorka sdělila „Nechci to takhle hrotit.“ a nikde v rámci předmětného hovoru nezaznělo, že by úhradu dlužné částky operátorka jakkoli dávala do souvislosti s (ne)podáním trestního oznámení. Účastník řízení se tedy nedomnívá, že by toto sdělení bylo nepřiměřené. Co se týče pracovního úrazu spotřebitelky, tato skutečnost byla účastníku řízení známa ještě před Hovorem č. 8, neboť účastníku řízení spotřebitelka zaslala dne 2.7.2019 zprávu cit.: „Dobrý večer, moc se omlouvám, že jsem nezaslala domluvenou částku, ale měla jsem pracovní úraz a skončila na chirurgii, a pár dnů byla pod prášky, okamžitě to dám do pořádku, moc se omlouvám, pěkný den, ■■■■■“. V návaznosti na toto sdělení byl s klientkou dne 4.7.2019 vyjednáno

²⁰⁷ Dle § 211 odst. 1 Trestního zákoníku platí, že: „Kdo při sjednávání úvěrové smlouvy nebo při čerpání úvěru uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.“

příslib, že pokud do dne 9.7.2019 uhradí částku 3 000 Kč, bude jí následně umožněno splácení dlužné částky formou splátkového kalendáře. Klientka platbu provedla a dne 10.7.2019 s ní byla dohoda o splátkovém kalendáři skutečně uzavřena. Účastník řízení se tedy domnívá, že na sdělení klientky o pracovním úrazu zareagovala jednoznačně korektně a se snahou její tíživou situaci dále neprohlubovat.

275. Hovor č. 9 (sml. č. [REDACTED])²⁰⁸ – účastník řízení uvedl, že je ve smlouvě o zápůjčce pevně stanoveno konkrétní datum splatnosti úvěru. K tomuto účastník řízení uvedl, že Nejvyšší soud ČR judikoval, že: „Bylo-li dohodnuto plnění ve splátkách pod ztrátou jejich výhody, je určení doby jejich plnění stanovením splatnosti nejde o lhůtu ve smyslu § 122 obč. zák. a není rozhodné, připadla-li splatnost na sobotu, neděli nebo svátek.“²⁰⁹ (sic)“.
276. Správní orgán v první řadě uvádí, že přezkoumal data uskutečnění jednotlivých telefonních hovorů, neboť účastník řízení předložil veškeré telefonní hovory uskutečněné s daným spotřebitelem, nikoliv pouze ty, které se vážou ke kontrolnímu vzorku 81 úvěrových složek, a vzhledem k tomu, že získal povolení k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru až ke dni 13.4.2018, tak není správní orgán oprávněn účastníka řízení postihovat za pochybení uskutečněná před získáním povolení k činnosti. Záznam hovoru uvedený v Příkaze jako Hovor č. 1 uskutečněný s [REDACTED] dne 14.3.2018 tedy správní orgán v rámci tohoto rozhodnutí vypustil, nicméně konstatuje, že k pochybení v tomto případě taktéž došlo.
277. Správní orgán uvádí, že z výše popsané komunikace jednoznačně vyplynulo, že v rámci 7 úvěrových složek v 9 případech (č. [REDACTED], 2x sml. č. [REDACTED], č. [REDACTED], č. [REDACTED], č. [REDACTED], 2x sml. č. [REDACTED], č. [REDACTED] a č. [REDACTED]²¹⁰), kdy se spotřebitel dostal do prodlení nebo mu prodlení hrozilo, mu ze strany účastníka řízení nebyly poskytnuty dostatečné informace o jeho možnostech, na základě kterých by se mohl svobodně rozhodnout, která varianta je pro něj nejvíc vyhovující. Uvedení zákazníci nebyli informováni o jiných možnostech jak úvěr uhradit, zejména v některých případech spotřebitelům byla nabídnuta pouze možnost prodloužení splatnosti.
278. Zároveň v průběhu komunikace se zákazníky zaměstnanci účastníka řízení vyvíjeli nepřiměřený nátlak na jednotlivé spotřebitele a podávali jim informace nepravdivé či navzájem si odporující a přitom zamlčovali důležité skutečnosti. Účastník řízení tak postupoval v rozporu s ustanovením § 77 odst. 1 ve spojení s odst. 2 ZSÚ.
279. Správní orgán prošel veškeré telefonní hovory jednotlivých 81 úvěrových složek, nicméně některé telefonní hovory byly pouhým záznamem pokusu o učinění telefonního hovoru, tedy neúspěšného spojení se spotřebitelem, případně ústní odmítnutí hovoru či jiným záznamem bez jakýchkoliv informací. Navíc účastník řízení např. v případě [REDACTED] (sml. č. [REDACTED] ze dne 22.11.2018) předložil telefonní hovory k úvěrové složce jiného spotřebitele, případně předložil záznamy hovorů k předchozím poskytnutým úvěrům daného spotřebitele nebo nedoložil některé záznamy hovorů vůbec. Všechny 573 nahrávek telefonních hovorů namítaných účastníkem řízení tak nelze považovat za kompletní telefonní nahrávky prokazující ústní komunikaci s danými spotřebiteli, kterou by mohl správní orgán hodnotit. Účastník řízení učinil ve všech úvěrových případech úvodní hovor (tj. 81 telefonních hovorů), v rámci kterého byly probírány údaje uvedené v žádosti o úvěr, dále byly činěny hovory s žádostí o doplnění údajů spotřebitele

²⁰⁸ Viz Rozhodnutí I.

²⁰⁹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 4788/2017 ze dne 14.2.2018.

²¹⁰ Správní orgán k tomuto uvádí, že účastník řízení předložil chybně záznam telefonního hovoru ke smlouvě č. [REDACTED] ze dne 30.11.2018, nicméně tento záznam telefonního hovoru byl vázán ke smlouvě č. [REDACTED] ze dne 16.3.2019.

či předložení dokumentace, prodlužování doby splatnosti, vymáhání, příp. spotřebitel žádal informace o předčasném splacení apod. Správní orgán z 81 úvěrových složek vybral pouze ta nejzávažnější pochybení v rámci telefonních hovorů, pro která (mj.) je vedeno toho řízení.

280. Správní orgán uvádí příklad komunikace se spotřebitelem, a to náhodně vybranou úvěrovou složku [REDAKCE] (smlouva č. [REDAKCE] ze dne 31.10.2018) ze SMS komunikace správní orgán zjistil, že první splátka úvěru byla splatná dne 30.11.2018, přičemž dne 1.12.2018 byla spotřebitelka upozorněna, že cit.: „Dobrý den, splátka Vaší půjčky je po splatnosti. Úhradou prodloužení nebo celé dlužné částky se vyhnete účtování sankce. Volejte 226219946.“ Dne 3.12.2018 cit.: „Dobrý den, splátka Vaší půjčky je stále po splatnosti a během několika dní hrozí ukončení smlouvy s výzvou k úhradě celého dluhu najednou. Ihned uhradte nebo využijte možnosti prodloužení. Volejte 226219946.“ Dne 5.12.2018 cit.: „Dobrý den, Váš úvěr je stále po splatnosti a během několika dní hrozí ukončení smlouvy s výzvou k úhradě celého dluhu najednou. Ihned uhradte nebo využijte možnosti prodloužení. Volejte 226219946.“ Dne 7.12.2018 cit.: „Dobrý den, nezapomeňte dne 7.12.2018 uhradit částku dle naší dohody. V případě dotazu volejte. Tel. Volejte 226219946. Děkujeme. COOL CREDIT“. Dne 9.12.2018 cit.: „Dobrý den, splátka Vaší půjčky je stále po splatnosti. Ihned uhradte nebo využijte možnosti prodloužení. Volejte 226219946.“ Dne 10.12.2018 cit.: „**Odměna pro spolehlivé! Navýšili jsme Vám limit půjčky až na 8 300 Kč se SLEVOU 20 %! Slevový kód: COOL. Zadejte nyní ve svém profilu na www.coolcredit.cz.**“ Dne 11.12.2018 cit.: „**Víte, že máte na www.coolcredit.cz předschválenou půjčku s 20% slevou? Vložte slevový kód PJ6L7 a získáte peníze ještě dnes!**“ Dne 13.12.2018 cit.: „**Máme pro Vás slevu 20 % na naši půjčku. Nepropásněte tuto šanci a vložte slevový kód PJ2L8 do žádosti zde: www.coolcredit.cz.**“ Dne 15.12.2018 cit.: „**Potřebujete rychle peníze na účet? My to umíme nejlépe ☺. Zadejte na www.coolcredit.cz. Navíc se slevou 25 %. Slevový kód: PXP68.**“ Dne 17.12.2018 cit.: „**Speciálně pro vás jsme přichystali AKCI. Ušetřete díky ní až 25 % nákladu! Slevový kód: P8F9T vložte do žádosti zde: www.coolcredit.cz.**“ Spotřebitelka si pak dne 19.12.2018 půjčila od účastníka řízení částku ve výši 7 500 Kč na 90 dní. Z výše uvedeného tak vyplývá, že účastník řízení bez ohledu na situaci spotřebitele směřuje svou komunikaci k tomu, aby došlo k prodloužení splatnosti, případně k poskytnutí dalšího úvěru spotřebiteli.
281. Správní orgán konstatuje, že účastník řízení je zodpovědný za protiprávní jednání svých zaměstnanců, aby se zprostil této odpovědnosti, musel by prokázat, že vynaložil veškeré úsilí, které by bylo po něm možné požadovat. Účastník řízení neodkázal na žádný podklad, který prokazoval jeho tvrzení ohledně školení zaměstnanců, tedy například co je konkrétním obsahem školení ani neodkázal na podklad prokazující kontrolu telefonních hovorů. Vnitřní předpis č. 06/2017 a *Manuál komunikace s klienty v prodlení*²¹¹ nijak nespecifikuje telefonní komunikaci se spotřebitelem v prodlení, obsahuje pouze obecné informace zejména cit.: „*Cílem a smyslem našeho telefonického kontaktu je najít řešení s klienty. Chceme jim především pomoci, aby mohli dluh splatit tak, jak je v jejich možnostech, zároveň v našich možnostech a najít kompromis pro obě strany. Volání je rozdělené do několika kategorií a každá má svůj důvod volání, styl jednání a svůj call script. Call script slouží jako průvodce hovorem, jsou v něm uvedeny body, které by měl hovor obsahovat, jeho cílem není jej přesně slovo od slova číst. Každý agent má tedy prostor vést hovory svým stylem, nicméně za dodržování etického kodexu a se vši úctou a respektem ke klientovi. I přestože se klient dostal do prodlení, chceme udržet pozitivní vazby. Je velmi důležité, abychom se snažili každý hovor dovést k dohodě a udělat maximum, aby klient*

²¹¹ Spis č.l. 11.

opět začal splácet. Je potřeba myslet na to, jak je těžké klienta kontaktovat.“ Callscript pak obsahuje pouze obecné body, kterých se má pracovník držet, viz obrázek níže.

1.3. CALL SCRIPT

Obecný call script a body, kterých bychom se měli v hovoru držet:

1. **IDENTIFIKACE** - „Dobrý den, mluvím prosím s paní XY?“
2. **PŘEDSTAVENÍ** - „U telefonu [REDAKCE] ze společnosti COOL CREDIT....“
3. **OVĚŘENÍ** – BEZ OVĚŘENÍ KLIENTA V HOVORU NEPOKRAČUJEME „Pro ověření Vás požádám o ...“
4. **SDĚLENÍ DŮVODU VOLÁNÍ** - „Kontaktujeme Vás ohledně Vašeho úvěru, kterému se blíží konec splatnosti...“ NEBO „Kontaktujeme Vás ohledně Vašeho úvěru, který je již XY dní v prodlení“
5. **AKTUALIZACE ÚDAJŮ** – kontrola zda je stále aktuální registrovaný telefon/email .. hlavně u klientů dlouho v prodlení nebo opakovaných půjček
6. **MOTIV ZPOŽDĚNÍ** – využíváme pouze při delší době prodlení a více porušených dohod. Zjišťujeme, co se děje, proč klient nehradí
7. **ZVLÁDNUTÍ NÁMITEK** - Pochopení, obrácení v důvod, návrat do vymáhání
8. **BENEFIT** – Motivace klienta k úhradě „Když bude uhrazeno dle Naší dohody, nebudeme účtovat další upomínky a sankce z prodlení“
9. **REKAPITULACE** - „Jsme tedy dohodnutí, že bude hrazeno tehdy a taková částka ...“
10. **ROZLOUČENÍ**

282. Tím, že se jednalo o činnost zaměstnanců účastníka řízení, tedy uskutečňování a vedení telefonních hovorů, v rámci kterých došlo k nátlakovému a manipulativnímu podávání nepravdivých nebo navzájem si odporujících informací za současného zamlčování jiných podstatných informací, se skutečně jednalo o jednání komisivní povahy, neboť jednal tak, jak jednat neměl.
283. Správní orgán pak k v rozkladu uvedeným námitkám účastníka řízení týkajících se jednotlivých telefonních hovorů uvádí následující.
284. Hovor č. 1 [REDAKCE] - správní orgán uvádí, že účastník řízení nesprávně uvedl průběh hovoru, neboť nejprve operátorka sdělila cit.: „No a co třeba zvolit prodloužení?“ a následně, když spotřebitel popsal, kdy by mohl úvěr splatit, mu bylo sděleno, cit.: „Já vám můžu počkat maximálně týden.“ A dále dodala, že se bude úvěr dále prodražovat, neboť se bude stále nacházet po splatnosti. Účastník řízení vytrhl argumentaci správního orgánu z kontextu. Spotřebitel sice splatnost úvěru neprodlužoval, ale naskakovaly mu sankce za prodlení, a to poplatky za upomínky a 3x mu byla naúčtována 15% sankce za porušení informační povinnosti v souvislosti s jeho prodlením (dne 26.9.2018, 26.10.2018 a 25.11.2018), přičemž telefonní hovor byl uskutečněn dne 19.11.2018. Přestože má spotřebitel informace týkající se poplatku za prodloužení splatnosti úvěru či sankcí souvisejících s prodlením dostupné v rámci smluvní dokumentace, účastník řízení, resp. zaměstnanci účastníka řízení by měli spotřebitele informovat o skutečnostech, které mu hrozí a dopomoci mu zvolit nejvhodnější způsob úhrady. Tón a zabarvení hlasu operátorky či spotřebitele není v této věci určující.
285. Screenshot ze systému účastníka řízení k případu [REDAKCE] (hovor č- 8) - správní orgán považuje námitku účastníka řízení za zcela lichou, neboť prodloužení doby splatnosti nelze považovat za druh splátkového kalendáře. Spotřebitelé zaplacením poplatku za prodloužení splatnosti úvěru pouze odsunou jeho splatnost, nedochází tak k umořování dlužné částky. Správní orgán považuje za irelevantní názor účastníka řízení, že by docházelo k popření vlastností jednorázově splatného úvěru tím, že by umožnil spotřebiteli splátkový kalendář v případě, že spotřebitel není s to dluh hradit včas a řádně. Sám účastník řízení zmiňuje možnost splátkového kalendáře v rámci smlouvy o zápůjčce, přičemž tuto

možnost v rámci námitky negoval, resp. omezil na specifické situace, kdy je ochoten splátkový kalendář poskytnout. Správní orgán postup účastníka řízení považuje za zmatečný, když podmínky, za kterých splátkový kalendář připouští, v rámci smlouvy o zápůjčce uvedeny nejsou a spotřebitel tak může nabýt mylného dojmu, že mu splátkový kalendář může být poskytnut kdykoliv.

286. Hovor č. 3 [REDAKCE] - správní orgán souhlasí, že nebyla užívána rozkazovací rétorika, uvedené nic nemění na tom, že celý hovor směřoval k prodloužení splatnosti úvěru, neboť operátorka chybně uvedla, že účastník řízení splátkové kalendáře neposkytuje a jako jedinou možnost nabídla prodloužení splatnosti úvěru a přislíbila odpuštění 15% pokuty za porušení informační povinnosti u prodlení.
287. Hovor č. 4 [REDAKCE] – právní orgán v první řadě uvádí, že bylo prokázáno, že spotřebitel prodloužil splatnost úvěru, neboť mu bylo znemožněno využít splátkového kalendáře. Správní orgán přijímá námitku účastníka řízení týkající se odpuštění 15% smluvní pokuty. Na závěru o porušení pravidel jednání se zákazníky uvedené však nic nemění.
288. Hovor č. 2 a 5 [REDAKCE] a Hovor č. 6 [REDAKCE] - účastník řízení se jakožto právnická osoba nemůže zříct odpovědnosti za jednání svých zaměstnanců.
289. Hovor č. 7 [REDAKCE] - správní orgán námitku účastníka řízení považuje za nedůvodnou, neboť z telefonního hovoru je zřejmé, že sankcemi byla myšlena nebo alespoň taktéž myšlena pokuta ve výši 15 % za porušení informační povinnosti související s prodlením, o kterou operátorka pak následně ponížila celkovou výši sankcí. I sám účastník řízení uvedl, že byla požadována chybně, neboť spotřebitelka upozorňovala na své prodlení a tato pokuta jí tak účtována být neměla.
290. Hovor č. 8 [REDAKCE] - správní orgán si je vědom namítaného úvěrového podvodu. Správní orgán v tomto případě nicméně neposuzoval přístup účastníka řízení v rámci řešení situace spotřebitelky související s pracovním úrazem, nýbrž posuzoval pochybení v rámci uskutečněného telefonního hovoru.
291. Hovor č. 9 [REDAKCE] – správní orgán pouze poukazuje na skutečnost, že datum splatnosti připadl na pondělí, nikoliv na den pracovního klidu (neděli), jak uváděla operátorka účastníka řízení.
292. **Vzhledem k výše uvedenému má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období ode dne 27.7.2018 do dne 12.8.2019²¹² v 9 případech z 81 úvěrových složek (sml. č. [REDAKCE], hovor ze dne 21.8.2018; 2x sml. č. [REDAKCE], hovor ze dne 27.7.2018 a ze dne 6.8.2018; sml. č. [REDAKCE], hovor ze dne 16.10.2018; sml. č. [REDAKCE], hovor ze dne 8.11.2018; 2x sml. č. [REDAKCE], hovor ze dne 7.12.2018 a ze dne 6.12.2018; sml. č. [REDAKCE], hovor ze dne 4.7.2019 a sml. č. [REDAKCE], hovor ze dne 12.8.2019) komunikoval v rozporu s § 77 ZSÚ se spotřebiteli, kteří se dostali do nepříznivé situace, kdy jim hrozilo prodlení či byli v prodlení, když jim podával nepravdivé či navzájem si odporující informace a přitom zamlčoval důležité skutečnosti, čímž se dopustil přestupku upraveného v ustanovení § 153 odst. 1 písm. d) ZSÚ.**

²¹² Datum uskutečnění Hovoru č. 2 a Hovoru č. 8.

(iv)

Jednání se spotřebitelem v prodlení

Právní úprava

293. Podle ustanovení § 122 odst. 1 ZSÚ může účastník řízení jakožto věřitel pro případ prodlení spotřebitele s plněním dluhu vyplývajícího ze smlouvy o spotřebitelském úvěru sjednat pouze a) právo na náhradu účelně vynaložených nákladů, které mu vznikly v souvislosti s prodlením spotřebitele a byla-li ujednána náhrada vyšší, považuje se v této části za smluvní pokutu, b) úroky z prodlení, jejichž výše nesmí přesáhnout výši stanovenou právním předpisem upravujícím úroky z prodlení, nebo c) smluvní pokutu.
294. Podle ustanovení § 122 odst. 2 ZSÚ nesmí uplatněná smluvní pokuta přesáhnout 0,1 % denně z částky, ohledně níž je spotřebitel v prodlení, je-li spotřebitel v prodlení s plněním povinnosti peněžité povahy. Omezení podle věty první se neuplatní na souhrn smluvních pokut uplatněných do okamžiku, kdy se úvěr stane v důsledku prodlení spotřebitele splatným, pokud je tento souhrn pokut v kalendářním roce, v němž nebo v jehož části byl spotřebitel v prodlení s plněním povinnosti peněžité povahy, nižší než 3 000 Kč a pokud výše smluvních pokut zahrnutých v tomto souhrnu uplatněných ve vztahu k prodlení s každou jednotlivou splátkou spotřebitelského úvěru činí nejvýše 500 Kč.
295. Podle ustanovení § 122 odst. 3 ZSÚ nesmí souhrn všech uplatněných smluvních pokut přesáhnout součin čísla 0,5 a celkové výše spotřebitelského úvěru, nejvýše však 200 000 Kč.

Skutková zjištění

296. Účastník řízení ve svém vnitřním předpise č. 06/2017 uvedl, že jsou zaměstnanci mj. povinni kontaktovat spotřebitele bez zbytečného odkladu poté, co se dostane do prodlení s plněním zápůjčky za účelem zjištění možnosti účinného řešení vzniklé situace. Postupy při jednání se spotřebitelem v prodlení se splácením svého závazku účastník řízení zakotvil ve svém vnitřním předpise č. 13/2017²¹³ účinném ke dni 1.9.2018 (dále jen „vnitřní předpis č. 13/2017“), který nahradil vnitřní předpis platný od 1.2.2017. V textu vztahujícímu se k problematice uvedené dále nedošlo mezi jednotlivými verzemi k zásadním změnám.
297. Účastník řízení tedy svou povinnost zavést pravidla a postupy pro jednání se spotřebitelem v prodlení a vymáhání pohledávek splnil tím, že přijal vnitřní předpis č. 13/2017, nicméně účastník řízení má povinnost tato pravidla nejen zavést a udržovat, ale současně je dodržovat, resp. fakticky uplatňovat.
298. Jednání se spotřebitelem v prodlení se splácením svého závazku provádí v rámci účastníka řízení oddělení správy a vymáhání pohledávek. Účastník řízení dle bodu 3.1.1. vnitřního předpisu č. 13/2017 před samotným procesem vymáhání zákazníkům připomínal blížící se den splatnosti a zasílal upozornění i v den splatnosti. Jednotlivé úkony prováděné v rámci „předvymáhacího“ (precollection) procesu jsou zobrazeny v procesní mapě²¹⁴.
299. V případě, že spotřebitel i přes připomenutí před datem splatnosti a v den splatnosti dluh neuhradil, byla pohledávka vzniklá vůči účastníkovi řízení zařazena do procesu vymáhání a spis klienta byl přidělen konkrétnímu pracovníkovi oddělení vymáhání pohledávek.

²¹³ Spis č.l. 14, CD, soubor: 2019_077168_CNB_650_vyjádření k výzvě č 1.zfo, přílohy: *Smernice_Vymahani pohledavek_od 01092018.pdf* a *Smernice_Vymahani pohledavek_do 31082018.pdf*.

²¹⁴ Spis č.l. 14, CD, soubor: 2019_109209_CNB_650_odpověď na výzvu č 6.zfo, příloha: *Process map Precollection IL+SPL.pdf*.

Účastník řízení vyzývá spotřebitele k úhradě prostřednictvím opakovaných SMS, e-mailových a písemných výzev, a také prostřednictvím telefonických upozornění. Jednotlivé úkony prováděné v rámci vymáhacího procesu jsou znázorněny v procesních mapách vztahujících se k úvěru s jednorázovou splatností²¹⁵ a k vícesplátkovému spotřebitelskému úvěru²¹⁶. Jak vyplývá z procesních map, upomínky byly generovány automaticky systémem účastníka řízení. Pracovník oddělení vymáhání měl zároveň možnost odeslat individualizovanou zprávu spotřebiteli²¹⁷. Spotřebitel byl v upomínkách upozorněn na dobu uplynulou ode dne splatnosti, celkovou výši splatné (dlužné) částky a byl dále informován o možných způsobech řešení jeho prodlení (obvykle možnost prodloužení splatnosti daného úvěru) a na možný další postup účastníka řízení v případě neuhrazení dluhu (např. při zesplatnění, předání advokátní kanceláři, předání inkasní agentuře).

300. V souvislosti s prodlením **byla spotřebiteli od prvního dne prodlení automaticky v systému účtována smluvní pokuta ve výši 0,1 % dlužné částky denně, úrok z prodlení²¹⁸ a dále náklady na vymáhání pohledávky.** Náklady na vymáhání pohledávky spojené s prováděnými úkony u spotřebitelského úvěru s jednorázovou splatností byly dle bodu 2.3 smlouvy o zápůjčce stanoveny takto:

- *písemná (listinná) upomínka/ výzva k úhradě* 500 Kč/výzva (maximální počet výzev 5)
- *e-mailová upomínka/výzva k úhradě* 100 Kč/výzva (maximální počet výzev 5)
- *telefonická upomínka/výzva k úhradě* 50 Kč/výzva (maximální počet výzev 7)
- *SMS upomínka/výzva k úhradě* 30 Kč/výzva (maximální počet výzev 7)
- *příprava dohody o splátkovém kalendáři* 450 Kč
- *předání spisu Klienta internímu oddělení vymáhání pohledávek* 500 Kč
- *předání spisu Klienta inkasní agentuře* 750 Kč

301. Náklady na vymáhání pohledávky spojené s prováděnými úkony u vícesplátkového spotřebitelského úvěru byly dle bodu 2.5 smlouvy o zápůjčce shodné s náklady na vymáhání pohledávky spojené s prováděnými úkony u spotřebitelského úvěru s jednorázovou splatností kromě úkonu týkajícího se přípravy dohody o splátkovém kalendáři, kde byla u vícesplátkového úvěru uvedena částka 1 000 Kč.

302. Účastník řízení měl ve svém interním systému zaveden mechanismus pro zastropování sankcí. Tento systém sám hlídal, aby spotřebiteli nebyly účtovány sankce v částce přesahující zákonem připuštěnou výši. Dle vnitřního předpisu č. 13/2017 by celková výše smluvní pokuty neměla přesáhnout 50 % z částky jistiny zápůjčky. Dle vyjádření²¹⁹ účastníka řízení byl limit 50 % počítán z částky jistiny zápůjčky a poplatku za sjednání zápůjčky. Uvedené účastník řízení potvrdil cit.: *Částka, vypočítaná nad rámec limitu (tj. 50 % „capu“ z jistiny a poplatku) není spotřebitelům sdělována v rámci úkonů uvedených výše, ale v interním systému kontrolované osoby (účastníka řízení) je dále uváděna. Nadto spotřebitel ve svém profilu nevidí jednotlivé náklady spojené s jeho prodlením, ale pouze jednu souhrnnou částku, kterou má splatit a která zahrnuje jistinu, poplatek za poskytnutí úvěru, smluvní pokutu a náklady na vymáhání až do výše maximálního limitu.*²²⁰ Správní orgán k tomuto mechanismu zastropování sankcí

²¹⁵ Spis č.l. 14, CD, soubor: 2019_109209_CNB_650_odpověď na výzvu č 6.zfo, příloha: Process map SPL.pdf.

²¹⁶ Spis č.l. 14, CD, soubor: 2019_109209_CNB_650_odpověď na výzvu č 6.zfo, příloha: Process map IL.pdf.

²¹⁷ Spis č.l. 14, CD, soubor: 2019_109209_CNB_650_odpověď na výzvu č 6.zfo, příloha: ČNB_vyjádření k výzvě 6.docx.

²¹⁸ Ve výši stanovené ustanovením § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb.

²¹⁹ Spis č.l. 5, DVD-R, ústní pohovor ze dne 18.7.2019, soubory: Odpolední část Jedná se spotřebitelem v prodlení - [REDACTED].MP3 (čas nahrávky od 22:45).

²²⁰ Spis č.l. 14, DVD-R, soubor: 2019_109209_CNB_650_odpověď na výzvu č 6.zfo, příloha: ČNB_vyjádření k výzvě 6.docx.

konstatuje, že takto nastavené zastropování je v rozporu s ustanovením § 122 odst. 3 ZSÚ, neboť výše všech uplatněných smluvních pokut nesmí přesáhnout součin čísla 0,5 a celkové výše spotřebitelského úvěru (jistiny), tj. bez poplatku za poskytnutí úvěru.

303. Dle bodu 3.4.2. vnitřního předpisu č. 13/2017 u vícesplátkového spotřebitelského úvěru byl spotřebitel při prodlení s první splátkou informován 3. den po splatnosti splátky formou SMS, e-mailu a dopisu o hrozícím zesplatnění úvěru. Po uplynutí 33 dnů (tj. pokud nebyla uhrazena druhá splátka) byl spotřebitel informován o zesplatnění úvěru formou SMS, e-mailu a dopisu. V této výzvě byly spotřebiteli poskytnuty další 4 dny na úhradu úvěru a 37. den se úvěr stal splatným v plné výši a takto byl vymáhán i v systému účastníka řízení.
304. V případě, že byl se spotřebitelem navázán kontakt, mohlo mu být ze strany účastníka řízení nabídnuto prodloužení úvěru, částečná úhrada úvěru (příslib) nebo sepsání splátkového kalendáře.²²¹ Příslib byl se spotřebitelem sjednán v případech, kdy byl schopen hradit menší částky v kratší době. Pokud bylo se spotřebitelem dohodnuto sepsání splátkového kalendáře, poplatek za splátkový kalendář byl rozpočítán do jednotlivých splátek.²²²
305. V případě, že spotřebitel nekomunikoval s účastníkem řízení a neřešil svůj dluh, byl účastník řízení oprávněn pohledávku, která byla 45 dní po splatnosti a zároveň byla vyšší než 1 000 Kč předat inkasní agentuře²²³. Další postup po předání inkasní agentuře byl uveden v procesních mapách zmíněných výše.
306. Jak bylo již shora uvedeno, spotřebitelé nebyli informováni v klientském profilu, jaké byly jednotlivé náklady spojené s jejich prodlením, viděli pouze jednu souhrnnou částku, kterou museli splatit a která zahrnovala jistinu, poplatek za poskytnutí úvěru, smluvní pokutu a náklady na vymáhání.
307. Účastník řízení měl ve smlouvě o zápůjčce u spotřebitelského úvěru s jednorázovou splatností v bodě 2.3 uvedeno cit.: „**Klient je povinen Věřitele písemně informovat o tom, že mu hrozí prodlení se splácením Zápůjčky, a to bez zbytečného odkladu poté, co zjistí, že nebude schopen uhradit Zápůjčku a Poplatek řádně a včas. Pokud Klient poruší tuto informační povinnost dle předchozí věty, je Věřitel oprávněn požadovat smluvní pokutu ve výši 15 % Zápůjčky a Poplatku.**“. V případě vícesplátkového úvěru se jednalo o stejný bod smlouvy jako u jednorázově splatného úvěru, a to v obdobném znění pouze se změnou pojmosloví cit.: „**Klient je povinen Věřitele písemně informovat o tom, že mu hrozí prodlení se splácením jednotlivých Splátek dluhu ve lhůtách uvedených v odst. 1.4 výše, a to bez zbytečného odkladu poté, co zjistí, že nebude schopen uhradit příslušnou Splátku řádně a včas. Pokud Klient poruší tuto informační povinnost dle předchozí věty, je Věřitel oprávněn požadovat smluvní pokutu ve výši 15 % příslušné Splátky nebo její části, s jejíž úhradou je v prodlení.**“ (dále jen „smluvní pokuta ve výši 15 %“). Ve smlouvě o zápůjčce u spotřebitelského úvěru s jednorázovou splatností je v bodě 2.3 a ve smlouvě o zápůjčce u vícesplátkového spotřebitelského úvěru v bodě 2.5 uvedeno: „**V případě prodlení Klienta s plněním jeho závazků dle této Smlouvy se Klient zavazuje uhradit Věřiteli smluvní pokutu, a to ve výši 0,1 % z dlužné částky za každý den prodlení a dále zákonný úrok z prodlení, a to ve výši určené nařízením vlády č. 351/2013 Sb.**“
308. V rámci Kontroly bylo vyžádáno 81 úvěrových složek²²⁴ uzavřených účastníkem řízení v období ode dne 1.6.2018 do dne 20.6.2019. Níže v Tabulce č. 6 je uvedeno 48 smluv, u kterých účastník řízení při prodlení spotřebitele naúčtoval smluvní pokutu ve výši 15 %

²²¹ Spis č.l. 5, DVD-R, ústní pohovor ze dne 18.7.2019, soubory: *Odpolední část Jedná se spotřebitelem v prodlení - [redacted].MP3* (čas nahrávky od 44:35).

²²² Spis č.l. 7, CD-R, složka: [redacted], složka: Hovory - [redacted], složka: [redacted], soubor: *in113_2019_07_10_15_03_49_733792182_226219946.mp3* (čas nahrávky od 00:35).

²²³ Obchodní společnost zastupující věřitele při mimosoudním vymáhání pohledávek.

²²⁴ Viz odstavec 150 tohoto rozhodnutí.

„za porušení informační povinnosti“.

Tabulka č. 6^{225,226}

	Číslo smlouvy	Jméno a příjmení spotřebitele	Datum uzavření smlouvy	Celková výše spotřebitelského úvěru	Naučtovaná smluvní pokuta za „porušení informační povinnosti“ ²²⁷
1.	████	██████████	29.6.2018	8 000 Kč	(1 x 1 473 Kč)
2.	████	██████████	7.6.2019	2 000 Kč	(2 x 320 Kč)
3.	████	██████████	2.7.2018	7 500 Kč	(2 x 600 Kč)
4.	████	██████████	2.7.2018	8 000 Kč	(5 x 1 590 Kč)
5.	████	██████████	3.7.2018	8 000 Kč	(3 x 1 590 Kč)
6.	████	██████████	9.7.2018	8 300 Kč	(9 x 1 528 Kč)
7.	████	██████████	10.8.2018	18 000 Kč	(1 x 3 402 Kč)
8.	████	██████████	24.8.2018	1 500 Kč	(4 x 280 Kč)
9.	████	██████████	22.8.2018	7 500 Kč	(3 x 600 Kč)
10.	████	██████████	21.9.2018	16 000 Kč	(1 x 3 024 Kč)
11.	████	██████████	5.9.2018	8 000 Kč	(1 x 1 473 Kč)
12.	████	██████████	4.10.2018	4 000 Kč	(1 x 750 Kč)
13.	████	██████████	31.10.2018	10 000 Kč	(1 x 800 Kč)
14.	████	██████████	3.11.2018	8 000 Kč	(3 x 1 590 Kč)
15.	████	██████████	22.11.2018	12 000 Kč	(1 x 2 210 Kč)
16.	████	██████████	8.11.2018	10 700 Kč	(2 x 2 022 Kč)
17.	████	██████████	3.12.2018	7 500 Kč	(1 x 1 381 Kč)
18.	████	██████████	4.12.2018	10 000 Kč	(1 x 760 Kč)
19.	████	██████████	18.12.2018	3 000 Kč	(1 x 596 Kč)
20.	████	██████████	14.2.2019	20 000 Kč	(1 x 3 731 Kč)
21.	████	██████████	22.8.2018	8 000 Kč	(1 x 1 590 Kč)
22.	████	██████████	27.1.2019	7 500 Kč	(2 x 578 Kč)
23.	████	██████████	24.1.2019	10 000 Kč	(4 x 800 Kč)
24.	████	██████████	1.2.2019	7 500 Kč	(1 x 600 Kč)
25.	████	██████████	3.2.2019	3 000 Kč	(1 x 596 Kč)
26.	████	██████████	28.2.2019	8 000 Kč	(1 x 1 590 Kč)
27.	████	██████████	19.3.2019	6 000 Kč	(1 x 1 193 Kč)
28.	████	██████████	23.3.2019	4 000 Kč	(2 x 795 Kč)
29.	████	██████████	26.3.2019	16 000 Kč	(1 x 2 946 Kč)
30.	████	██████████	1.4.2019	8 000 Kč	(1 x 1 473 Kč)
31.	████	██████████	1.4.2019	8 000 Kč	(1 x 1 590 Kč)
32.	████	██████████	16.4.2019	8 000 Kč	(1 x 1 590 Kč)
33.	████	██████████	24.4.2019	12 500 Kč	(1 x 2 302 Kč)
34.	████	██████████	15.5.2019	11 200 Kč	(1 x 2 062 Kč)
35.	████	██████████	31.5.2019	4 000 Kč	(1 x 795 Kč)

²²⁵ Úvěr ██████████, ██████████, ██████████ a ██████████ jsou třísplátkovými úvěry.

²²⁶ Červeně vyznačené spotřebitelské úvěry jsou případy, ve kterých došlo k porušení ustanovení § 122 odst. 3 ZSÚ.

²²⁷ Částky byly převzaty z klientských karet jednotlivých spotřebitelů vedených účastníkem řízení.

	Číslo smlouvy	Jméno a příjmení spotřebitele	Datum uzavření smlouvy	Celková výše spotřebitelského úvěru	Naúčtovaná smluvní pokuta za „porušení informační povinnosti“ ²²⁷
36.	████	██████████	3.6.2019	8 000 Kč	(1 x 1 590 Kč)
37.	████	██████████	1.6.2019	2 000 Kč	(1 x 398 Kč)
38.	████	██████████	14.5.2019	10 000 Kč	(3 x 800 Kč)
39.	████	██████████	28.8.2018	3 000 Kč	(1 x 596 Kč)
40.	████	██████████	23.4.2019	20 000 Kč	(1 x 3 371)
41.	████	██████████	30.11.2018	4 000 Kč	(1 x 795)
42.	████	██████████	8.3.2019	8 000 Kč	(3 x 1 590 Kč)
43.	████	██████████	5.12.2018	10 000 Kč	(2 x 800 Kč)
44.	████	██████████	25.2.2019	8 000 Kč	(1 x 1 590 Kč)
45.	████	██████████	14.10.2018	6 000 Kč	(2 x 1 134 Kč)
46.	████	██████████	15.3.2019	16 300 Kč	(1 x 3 001 Kč)
47.	████	██████████	12.6.2018	18 800 Kč	(1 x 3 737 Kč)
48.	████	██████████	29.10.2018	8 000 Kč	(2 x 1 320 Kč)

309. Správní orgán tak ve 48 případech ze vzorku 81 úvěrových složek zjistil²²⁸, že **smluvní pokuta ve výši 15 % byla spotřebitelům naúčtována pátý den v prodlení**. Toto zjištění účastník řízení potvrdil. Dále bylo zjištěno, že konkrétnímu spotřebiteli mohla být smluvní pokuta ve výši 15 % naúčtována opakovaně, a to v případech, kdy byl v prodlení u vícesplátkového spotřebitelského úvěru nebo došlo k prodloužení splatnosti spotřebitelského úvěru s jednorázovou splatností, který nebyl řádně splacen v prodlouženém termínu. Účastník řízení tvrdil, že i na smluvní pokutu ve výši 15 % se vztahoval limit 50 %, který byl počítán z částky jistiny Zápůjčky a Poplatku za sjednání zápůjčky, což však neprokázal.²²⁹

310. Ujednání o smluvní pokutě ve výši 15 % uvedené v bodě 2.3 smlouvy o zápůjčce je nutno posuzovat z hlediska jeho obsahu a faktického jednání účastníka řízení. Smluvní pokuta ve výši 15 % byla ujednána pro případ, že spotřebitel zjistil, že nebyl schopen včas a řádně splnit svůj závazek a současně toto předem neoznámil účastníku řízení. Z této skutečnosti však implicitně vyplývá, že **účastník řízení vznik povinnosti spotřebitele uhradit danou smluvní pokutu *de facto* vztahoval ke vzniku prodlení spotřebitele** a nikoli k podmínkám, že spotřebitel o jeho (hrozícím) prodlení věděl a toto současně neoznámil, neboť účastník řízení nedoložil, že by zkoumal, zda spotřebitel zjistil, že nebude schopen splatit spotřebitelský úvěr včas a řádně, tedy, že mu vznikla povinnost o této skutečnosti informovat účastníka řízení, přičemž povinnost spotřebitel porušil a účastníka řízení neinformoval. Tuto skutečnost dokládá právě kontrolní zjištění vyplývající z kontroly jednotlivých úvěrových složek, že účastník řízení danou pokutu fakticky účtuje bez ohledu na smluvní ujednání za porušení informační povinnosti v závislosti na vzniku prodlení spotřebitele (a nikoli v závislosti na smluvním ujednání za porušení informační povinnosti ze strany spotřebitele). Účastník tedy nedoložil, že by pokuta, kterou si fakticky účtoval, byla smluvně sjednanou pokutou podle čl. 2.3 smlouvy o zápůjčce a nikoliv jen další „sankcí“ za prodlení.

311. Správní orgán dále v Tabulce č. 6 červeně vyznačil 6 případů (████ sml. č. █████ ze dne 2.7.2018, █████ sml. č. █████ ze dne 3.7.2018, █████ sml. č. █████

²²⁸ Viz screenshoty záložky Notifikace z informačního systému účastníka řízení (obsažené v každé klientské složce).

²²⁹ Spis č.l. 5, DVD-R, soubor: *Odpolední část Jednání se spotřebitelem v prodlení* - █████.MP3.

ze dne 9.7.2018, [redacted] sml. č. [redacted] ze dne 24.8.2018, [redacted] sml. č. [redacted] ze dne 3.11.2018 a [redacted] sml. č. [redacted] ze dne 8.3.2019), ve kterých došlo k porušení ustanovení § 122 odst. 3 ZSÚ, a tedy, že souhrn všech uplatněných smluvních pokut přesáhl součin čísla 0,5 a celkové výše spotřebitelského úvěru.

Námítky účastníka řízení a stanovisko správního orgánu

312. Námítky účastníka řízení jsou uvedeny dále v textu kurzívou a stanoviska správního orgánu jsou uvedeny bez kurzívy.
313. *Účastník řízení ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 namítá nemožnost aplikace ustanovení § 122 odst. 2 ZSÚ na smluvní pokutu ve výši 15 %, neboť se nejedná o sankcionování prodlení s plněním peněžní povahy, nýbrž prodlení s plněním informační povinnosti. Na smluvní pokutu ve výši 15 % je tak možné aplikovat pouze ustanovení § 122 odst. 3 ZSÚ, což účastník řízení ošetřil prostřednictvím mechanismu pro zastropování sankcí zavedeného v interním systému účastníka řízení.*
314. *Účastník řízení jak ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 a v rozkladu nesouhlasí se závěrem správního orgánu v odstavci 134 Příkazu, který byl přejat v odstavci 200 Rozhodnutí I (nyní odstavec 310 tohoto rozhodnutí) a dále v odstavci 210 Rozhodnutí I (nyní odstavec 324 tohoto rozhodnutí), ve kterých správní orgán poukazuje na skutečnost, že může existovat případ, kdy se klient dostane do prodlení, aniž by předtím věděl, že nebude schopen včas a řádně splnit svůj závazek. Příslušná ustanovení úvěrových smluv však znějí jinak²³⁰. Účastník řízení je toho názoru, že taková situace nemůže nastat; dle názoru účastníka řízení lze mít za to, že každá průměrně rozumná osoba má přehled o základním elementu své finanční situace, tj. stavu na svém bankovním účtu / množství hotovosti, kterou v nějakém okamžiku disponuje. Dle účastníka řízení mohly nastat pouze dvě situace, a to a) spotřebitel informoval účastníka řízení ohledně nemožnosti plnění svého závazku včas a řádně, přičemž se spotřebitel skutečně dostal do prodlení, ale uvedená pokuta nebyla spotřebiteli účtována a b) spotřebitel o této skutečnosti účastníka řízení neinformoval a dostal se do prodlení, pak byla smluvní pokuta ve výši 15 % spotřebiteli naúčtována. Dle účastníka řízení nebyla smluvní pokuta vázána na okamžik prodlení spotřebitele, a proto tvrzení správního orgánu nemá být správné.*
315. *Účastník řízení je dále toho názoru, že skutečnost, že klient zjistil, že nebude schopen splatit úvěr včas a řádně a) nemá jak zkoumat, b) nemusí zkoumat, protože klient, který se ocitne v prodlení, vždy v nějakém okamžiku před tím, než prodlení nastane, zjistí, že není schopen včas a řádně splnit svůj dluh. Účastník řízení dále upozorňuje na to, že v souladu s tímto tvrzením v příslušných ustanoveních úvěrových smluv není stanovena lhůta, do kdy by klient mohl tuto skutečnost účastníku řízení oznámit, jinými slovy, klient tak může teoreticky učinit v poslední minutě dne předcházejícího dni splatnosti, povinnost splnit a předmětná smluvní pokuta mu nebude účtována (v praxi účastník řízení připouštěl oznámení dokonce do 5. dne po splatnosti, což účastník řízení nijak nepodložil). Jediná situace, kdy by klient hypoteticky nemusel zjistit, že nebude schopen splatit svůj úvěr včas a řádně by mohla nastat v případě, že by klient vůbec neměl v úmyslu úvěr splatit zpět, takové jednání by však bylo v rozporu s povinností jednat poctivě a jako takové by nemělo požívat právní ochrany.²³¹*

²³⁰ Jednosplátkový úvěr, bod 2.3 smlouvy: „Klient je povinen Věřitele písemně informovat o tom, že mu hrozí prodlení se splacením Zápůjčky, a to bez zbytečného odkladu poté, co zjistí, že nebude schopen uhradit Zápůjčku a Poplatek řádně a včas. Pokud Klient poruší tuto informační povinnost dle předchozí věty, je Věřitel oprávněn požadovat smluvní pokutu ve výši 15 % Zápůjčky a Poplatku.“ a vicesplátkový úvěr, bod 2.3 smlouvy: „Klient je povinen Věřitele písemně informovat o tom, že mu hrozí prodlení se splacením jednotlivých Splátek dluhu ve lhůtách uvedených v odst. 1.4 výše, a to bez zbytečného odkladu poté, co zjistí, že nebude schopen uhradit příslušnou Splátku řádně a včas. Pokud Klient poruší informační povinnost dle předchozí věty, je Věřitel oprávněn požadovat smluvní pokutu ve výši 15 % příslušné Splátky nebo její části, s jejíž úhradou je v prodlení.“

²³¹ Ustanovení § 6 odst. 1 a 2 občanského zákoníku.

316. Účastník řízení měl ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 dále výhrady k Tabulce č. 5 Příkazu, a to v 5 případech ([redacted] sml. č. [redacted], [redacted] sml. č. [redacted], [redacted] sml. č. [redacted] a [redacted] sml. č. [redacted]), kdy měl správní orgán nesprávně zapsat částky pokut za porušení informační povinnosti.
317. Účastník řízení dále upozornil na konstrukci smluvní pokuty za porušení informační povinnosti i např. u [redacted] pro spotřebitelské úvěry na bydlení k čemuž účastník řízení současně přiložil odkaz (ke dni vydání Rozhodnutí I již nefunkční) a dále uvedl, že v čl. 9.1 bylo uvedeno, že pokud klient nesplnil kterýkoli svůj nepeněžitý dluh nebo jinou povinnost vyplývající ze smlouvy o zápůjčce nebo vybraných článků obchodních podmínek, mohla banka požadovat zaplacení smluvní pokuty ve výši sjednané ve smlouvě o úvěru. Podle čl. 7.2 ve spojení s čl. 8.2 obchodních podmínek se jednalo o mimo jiné sankcionování porušení povinnosti dlužníka informovat bez zbytečného odkladu o jiné události, která by mohla podstatně snížit dlužníkovu schopnost plnit řádně a včas své dluhy a povinnosti z úvěrového vztahu nebo schopnost osoby poskytující zajištění plnit dluhy a povinnosti z titulu poskytnutého zajištění. Účastník řízení se tak domnívá, že v uvedené konstrukci pokuty za porušení informační povinnosti nevidí významný rozdíl.
318. Ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 20.6.2022 účastník řízení dodal, že smluvní pokuta za porušení informační povinnosti je výhradně v rámci zákonného limitu a rozporuje tak odstavec 144 Příkazu. Dle účastníka řízení se nemohlo jednat o jednání komisivní povahy.
319. Účastník řízení ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 20.4.2023 rozporuje zjištění správního orgánu v 5 případech z celkem 6²³² v Tabulce č. 6 zvýrazněných červenou barvou, neboť dle jeho názoru nepřesáhl souhrn všech uplatněných smluvních pokut součin čísla 0,5 a celkové výše spotřebitelského úvěru, a tedy že nedošlo k porušení ustanovení § 122 odst. 3 ZSÚ. Své tvrzení podpořil v případech [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted] odkazem na částky požadované v rámci posledních jím zaslaných upomínek, které jsou nižší, než částky tvrzené správním orgánem, přičemž tento názor dále podpořil v případě [redacted] a [redacted] návrhem na vydání elektronického platebního rozkazu, ve kterém taktéž požadoval částku nižší než tvrzenou správním orgánem.
320. V rozkladu se účastník řízení vyjádřil i k odstavci 211 Rozhodnutí I (nyní odstavec 325 tohoto rozhodnutí), ve kterém správní orgán zmiňuje nahrávku telefonního hovoru s [redacted] a [redacted] účastník řízení uvádí, že v případě [redacted] se jednalo o ojedinělé individuální selhání operátora call centra účastníka řízení a odkazuje na své vyjádření v odstavci 272 tohoto rozhodnutí. Pokud jde o telefonní hovor s [redacted], odkazuje na odstavec 273 tohoto rozhodnutí.
321. K odstavci 214 Rozhodnutí I (nyní odstavec 330 tohoto rozhodnutí), ve kterém správní orgán odmítá argumentaci účastníka řízení, kterou poukazuje na shodně konstruovanou smluvní pokutu u společnosti [redacted], neboť tvrdí, že cit.: „smluvními pokutami mají být kryté zcela jiné povinnosti u jiného typu úvěru, tedy úvěru na bydlení (oproti účastníkem řízení nabízených mikroúvěrů). Jedná se o obecnou povinnost oznámit skutečnost, která by do budoucna mohla podstatně snížit dlužníkovu schopnost plnit řádně a včas své dluhy (...)“. Účastník řízení k tomuto uvedl, že a) jak na mikroúvěry, tak na spotřebitelské úvěry na bydlení se vztahují stejná ustanovení ZSÚ; b) spotřebitelské úvěry na bydlení se týkají jedné z nejcitlivějších lidských potřeb, bydlení, a proto uvolněnější přístup regulátora k nim ve srovnání s mikroúvěry by nedával smysl;

²³² Případ [redacted] sml. č. [redacted], [redacted] sml. č. [redacted], [redacted] sml. č. [redacted], [redacted] sml. č. [redacted] a [redacted] sml. č. [redacted]. Tedy kromě případu [redacted] sml. č. [redacted].

c) skutečnost, že se jedná o obecnou povinnost oznámit skutečnost, která by do budoucna mohla podstatně snížit dlužníkovu schopnost úvěr splácet, toto ustanovení činí ve srovnání s ustanovením používaným účastníkem řízení ještě problematičtější, neboť v okamžiku, kdy určitá skutečnost nastane, nemusí dlužník vědět, že bude v budoucnu mít vliv na jeho schopnost řádně a včas plnit své dluhy.

322. Smyslem ustanovení § 122 ZSÚ regulovat omezení plateb souvisejících s prodlením spotřebitele, resp. regulovat míru zhoršení v postavení spotřebitele. Účastníkem řízení sjednaný institut smluvní pokuty ve výši 15 % za porušení informační povinnosti související s prodlením představuje zajištění věřitele, resp. utvrzení věřitelova závazku pro případy, kdy spotřebitel porušil svou smluvní informační povinnost a nesplnil ji řádně a včas. Správní orgán uvádí, že se jedná o smluvní pokutu spojenou s prodlením spotřebitele tj. s plněním peněžité povinnosti.
323. Správní orgán uvádí, že pouze z textu ujednání o smluvní pokutě ve výši 15 % za porušení informační povinnosti, tedy povinnosti nepeněžitého charakteru, nelze bez dalšího dovozovat, že by se na všechny smluvní pokuty uplatněné podle tohoto ujednání použilo ustanovení § 122 odst. 2 ZSÚ. Účastník řízení ale nijak nedoložil a ani ze správním orgánem provedené kontroly jednotlivých úvěrových složek nevyplynulo, že by účastník řízení v jednotlivých případech měl v souladu se smluvním ujednáním postaveno na jisto, že spotřebitel zjistil, že nebude schopen uhradit splátku řádně a včas a účastník řízení o tom řádně a včas účastníka řízení neinformoval, a tedy že spotřebitel porušil svou smluvně sjednanou informační povinnost, na základě čehož účastníkovi řízení vznikl nárok na smluvní pokutu za prodlení se splněním nepeněžité povinnosti spotřebitele. Účastník řízení nedoložil, že by pokuty, které si fakticky účtoval, byly smluvně sjednanými pokutami podle čl. 2.3 smlouvy o zápůjčce. Účastník řízení podle zjištění správního orgánu účtoval smluvní pokutu ve výši 15 % pouze na základě skutečnosti, že se spotřebitel dostal do prodlení se splněním peněžitého dluhu. K tomuto správní orgán doplňuje, že tento závěr nemůže případně ani změnit skutečnost, že účastník řízení upozornil spotřebitele na blížící se den splatnosti pohledávky.
324. Správní orgán uvádí, že nelze spoléhat pouze na dvě možné situace, které uvedl účastník řízení, neboť může nastat situace, kdy spotřebitel je v prodlení s provedením splátky, aniž by předtím zjistil, že nebude schopen splátku uhradit, a tedy aniž by mu informační povinnost v konkrétním případě vznikla. A to například z důvodu náhlých nepředpokládaných situací (úraz, nemoc, opožděná výplata apod.), kdy spotřebitel tedy spoléhá na svou schopnost úvěr splatit do data splatnosti, nicméně nahodilou situací nebude schopen svého závazku informovat účastníka řízení dostát. Účastník řízení neověřuje, a tvrdí, že ani ověřovat nemusí, zda spotřebitel skutečně zjistil, že mu v budoucnu hrozí prodlení, které má ohlásit bez zbytečného odkladu, nicméně sám spotřebitel nemusí tuto skutečnost zjistit. Účastník řízení i uvedeným členěním přiznal, že rozhodnou skutečností pro naúčtování smluvní pokuty ve výši 15 % je prodlení spotřebitele, nikoliv skutečnost, zda spotřebiteli vznikla informační povinnost, kterou nesplnil.
325. Správní orgán k telefonním hovorům uskutečněných s [REDAKCE] a [REDAKCE] [REDAKCE] v první řadě opakuje, že se účastník řízení nemůže bez dalšího zříct odpovědnosti za jednání svých zaměstnanců.
326. Správní orgán současně odkazuje na odstavec 235 tohoto rozhodnutí, kde je uveden přepis záznamu telefonního hovoru, kdy telefonní hovor inicioval spotřebitel ([REDAKCE]), který oznamoval, že by potřeboval prodloužit dobu splatnosti splátky z důvodu celozávodní dovolené, kvůli které dojde k opoždění předání výplaty spotřebiteli, přičemž účastník řízení uvedl, že mu bude odpuštěna smluvní pokuta ve výši 15 % až v případě, že uhradí poplatek

za prodloužení splatnosti cit.: „...abyste se vyhnul navýšení o poplatky z prodlení a smluvní pokutě... Tak ta smluvní pokuta je 15 % z jistiny.“ Správní orgán dále odkazuje na odstavce 250 až **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.** tohoto rozhodnutí, týkající se telefonního hovoru se spotřebitelkou (██████████), ze kterého vyplývá, že spotřebitelka e-mailem informovala, že jí hrozí prodlení se splácením, čímž se měla vyhnout smluvní pokutě ve výši 15 %, avšak zaměstnankyně účastníka řízení tvrdila, že tím „*nejdou sankce zastavené*“. Zaměstnankyně účastníka řízení nicméně v rámci telefonního hovoru uvedla, že uvedenou pokutu po upozornění spotřebitelky nebude účtovat, avšak správní orgán zjistil, že účastník řízení spotřebitelce pokutu skutečně naúčtoval, viz odstavec 255 a **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.** tohoto rozhodnutí.

327. Co se týče mechanismu pro zastropování smluvních pokut, jak namítl účastník řízení, aby nedošlo k porušení ustanovení § 122 odst. 3 ZSÚ, správní orgán odkazuje na následující odstavec 328 tohoto rozhodnutí, ve kterém je potvrzena na konkrétním případě nedostatečnost tohoto opatření. Příslušný mechanismus zastropování sankcí je nastaven nesprávně, neboť účastník řízení vycházel z celkové výše úvěru (jistiny) společně s poplatkem za poskytnutí úvěru, nicméně zákonný limit se odvíjí pouze od jistiny, a je tedy nižší.
328. Správní orgán jako příklad uvádí, že v úvěrovém případě ██████████ (sml. č. ██████████ ze dne 2.7.2018) bylo zjištěno, že účastník řízení uplatnil smluvní pokutu ve výši 15 % z celkové částky (jistiny včetně poplatku za poskytnutí spotřebitelského úvěru) 10 600 Kč, tedy 1 590 Kč celkem pětkrát. Částka účtovaná „za porušení informační povinnosti v souvislosti s prodlením“ tak v součtu činila celkem 7 950 Kč. Správní orgán k tomuto dodává, že dle ustanovení § 122 odst. 3 ZSÚ nesmí souhrn všech uplatněných smluvních pokut přesáhnout součin čísla 0,5 a celkové výše spotřebitelského úvěru. Celková výše úvěru dle smlouvy o spotřebitelském úvěru č. ██████████ ze dne 2.7.2018 činila 8 000 Kč, přičemž po součinu s číslem 0,5 vychází částka 4 000 Kč, která nesmí být v souladu s uvedeným ustanovením překročena. Vzhledem k tomu, že pouze částka za porušení informační povinnosti, tj. smluvní pokuta ve výši 15 % činila sama o sobě 7 950 Kč, pak došlo k překročení zákonem stanoveného limitu smluvních pokut.
329. Správní orgán k Tabulce č. 5 Příkazu (nyní Tabulka č. 6 tohoto rozhodnutí) uvádí, že připomínky účastníka řízení zapracoval ve 4 případech, neboť došlo pouze k administrativní chybě a na zjištění správního orgánu tato skutečnost nic nemění (např. namísto částky 2 x 600 Kč bylo zapsáno 1x 1 200 Kč), nicméně v případě ██████████ u sml. č. ██████████ skutečně nedošlo k naúčtování pouze jedné pokuty ve výši 320 Kč, jak tvrdí účastník řízení v tabulce obsažené ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021, nýbrž došlo k naúčtování celkem dvou smluvních pokut ve výši 15 %, a to tedy 2 x 320 Kč.²³³
330. Co se týče spotřebitelem opakovaně namítané konstrukce účtování smluvních pokut za porušení informační povinnosti i v případě např. České spořitelny, a.s., správní orgán uvádí, přestože účastníkem řízení uvedený hypertextový odkaz je ke dni vydání tohoto rozhodnutí již neaktivní, tak z tvrzení účastníka řízení je patrné, že smluvními pokutami mají být kryty zcela jiné povinnosti u jiného typu úvěru, tedy úvěru na bydlení (oproti účastníkem řízení nabízených mikroúvěrů). Jedná se o obecnou povinnost oznámit skutečnost, která by do budoucna mohla podstatně snížit dlužníkovu schopnost plnit řádně a včas své dluhy, přičemž v ujednání smlouvy o zápůjčce účastníka řízení v bodě 2.3 stanovuje povinnost informovat předem o konkrétním prodlení spotřebitele s konkrétní

²³³ Viz PrtScr klientské karty spotřebitelky. Spis č.l. 9, složka: Vyzadane smlouvy - posledni část, složka: ██████████, složka: ██████████, soubor: 10.png.

splátkou. Závěrem správní orgán uvádí, že praktiky vyskytující se na trhu nedokládají, že postupy účastníka řízení jsou legální a tuto námitku považuje za irelevantní.

331. Smluvní pokuta ve výši 15 % je smlouvou o zápůjčce stanovena u jednorázově splatných úvěrů ve výši 15 % ze Zápůjčky a Poplatku, přičemž jen Poplatek byl stanoven dle počtu dnů trvání zápůjčky a jeho výše se pohybovala od 10 % do 32,5 % poskytnuté jistiny²³⁴, a proto byla smluvní pokuta ve výši 15 % účtována mnohdy ve výši několika stovek korun, viz shora uvedená Tabulka č. 6. U vícesplátkových úvěrů byla smluvní pokuta ve výši 15 % stanovena jako 15 % příslušné Splátky nebo její části, s jejíž úhradou byl v prodlení. Současně platí, že ve všech smlouvách o zápůjčce byla zakotvena i sjednaná smluvní pokuta ve výši 0,1 % denně z částky, ohledně níž byl spotřebitel v prodlení, kterou účastník řízení vedle smluvní pokuty ve výši 15 % požadoval. Vzhledem k tomu, že smluvní pokutu ve výši 15 %, kterou účastník řízení uplatňoval nikoliv jako pokutu za prodlení se splněním informační povinnosti (jak bylo sjednáno ve smlouvě o zápůjčce), ale jako pokutu za prodlení spotřebitele se splátkou, je nutno chápat jako platbu 15 % z částky, ohledně níž je spotřebitel v prodlení. Je zřejmé, že tato výše překračuje 0,1 % denně z částky, ohledně níž byl spotřebitel v prodlení, a to už jen z toho důvodu, že účastník řízení smluvní pokutu ve výši 0,1 % denně z částky, ohledně níž byl spotřebitel v prodlení, v plné výši po spotřebiteli taktéž požadoval (viz odstavec 300 a 307 tohoto rozhodnutí), přičemž každá další smluvní pokuta nad rámec této částky byla v rozporu s § 122 ZSÚ, nenastane-li výjimka věty druhé ustanovení § 122 odst. 2 ZSÚ. K tomuto správní orgán dodává, že souhrn výše uvedených smluvních pokut uplatněných ve vztahu k prodlení s každou jednotlivou splátkou činil v souhrnu více než 500 Kč, a tudíž není možné uplatnit uvedenou výjimku.
332. Správní orgán k námitce účastníka řízení ohledně jeho nesouhlasu se zjištěním správního orgánu v 5 případech, ve kterých došlo k porušení ustanovení § 122 odst. 3 ZSÚ, tj. že překročil zákonem stanovený limit (jedné poloviny jistiny) všech uplatněných smluvních pokut v uvedených případech, uvádí následující. Je prokázáno, že účastník řízení ve všech v Tabulce č. 6 a v odstavci 311 tohoto rozhodnutí uvedených 6 případech, několikrát uplatnil smluvní pokutu ve výši 15 % za porušení informační povinnosti související s prodlením, čímž překročil ustanovením § 122 odst. 3 ZSÚ stanovený limit. Na uvedeném závěru nic nemění ani skutečnost, že v rámci upomínek, případně návrhů na vydání elektronického platebního rozkazu požadovanou částku upravil.
333. Nad rámec výše uvedeného správní orgán konstatuje, že spotřebitelé, a to zejména ti, kteří se nacházejí ve finanční tísní, či těžkých životních situacích, ne vždy mají kvalitní přehled o své finanční situaci a mohou se blížit do dluhové pasti, aniž by tušili, že tato situace může nastat. Proto i občanský zákoník v § 1796 uvádí cit.: „*Neplatná je smlouva, při jejímž uzavírání někdo zneužije tísně, nezkušenosti, rozumové slabosti, rozrušení nebo lehkomyšlnosti druhé strany a dá sobě nebo jinému slíbit či poskytnout plnění, jehož majetková hodnota je k vzájemnému plnění v hrubém nepoměru.*“ Občanský zákoník tedy předpokládá, že i svéprávné osoby mohou činit unáhlená rozhodnutí z důvodu tísně, nezkušenosti, rozumové slabosti, rozrušení nebo lehkomyšlnosti. Ustanovení § 4 občanského zákoníku²³⁵ je stavěno jako vyvratitelná právní domněnka, neboť může dojít např. ke snížení možnosti rozumného posouzení situace v důsledku věku, nemoci, chvilkové indispozice, rozrušení apod.²³⁶

²³⁴ Spis č.l. 10, flashdisk vedený pod č.j. 2019/089047/CNB/650, složka: ___K odeslání, soubor: Otázka 10 - odpověď.docx.

²³⁵ § 4 OZ cit.: „*Má se za to, že každá svéprávná osoba má rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností a že to každý od ní může v právním styku důvodně očekávat.*“

²³⁶ Občanský zákoník, 2. vydání (2. aktualizace, 2023): M. Pašek

334. Vzhledem k výše uvedenému má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období ode dne 12.6.2018 do dne 7.6.2019²³⁷ požadoval po spotřebiteli platbu v rozporu s ustanovením § 122 ZSÚ, když

- a) ve 48 případech z 81 úvěrových složek (sml. č. [redacted] ze dne 29.6.2018, č. [redacted] ze dne 7.6.2019, č. [redacted] ze dne 2.7.2018, č. [redacted] ze dne 2.7.2018, č. [redacted] ze dne 3.7.2018, č. [redacted] ze dne 9.7.2018, č. [redacted] ze dne 10.8.2018, č. [redacted] ze dne 24.8.2018, č. [redacted] ze dne 22.8.2018, č. [redacted] ze dne 21.9.2018, č. [redacted] ze dne 5.9.2018, č. [redacted] ze dne 4.10.2018, č. [redacted] ze dne 31.10.2018, č. [redacted] ze dne 3.11.2018, č. [redacted] ze dne 22.11.2018, č. [redacted] ze dne 8.11.2018, č. [redacted] ze dne 3.12.2018, č. [redacted] ze dne 4.12.2018, č. [redacted] ze dne 18.12.2018, č. [redacted] ze dne 14.2.2019, č. [redacted] ze dne 22.8.2018, č. [redacted] ze dne 27.1.2019, č. [redacted] ze dne 24.1.2019, č. [redacted] ze dne 1.2.2019, č. [redacted] ze dne 3.2.2019, č. [redacted] ze dne 28.2.2019, č. [redacted] ze dne 19.3.2019, č. [redacted] ze dne 23.3.2019, č. [redacted] ze dne 1.4.2019, č. [redacted] ze dne 1.4.2019, č. [redacted] ze dne 16.4.2019, č. [redacted] ze dne 24.4.2019, č. [redacted] ze dne 15.5.2019, č. [redacted] ze dne 31.5.2019, č. [redacted] ze dne 26.3.2019, č. [redacted] ze dne 3.6.2019, č. [redacted] ze dne 1.6.2019, č. [redacted] ze dne 14.5.2019, č. [redacted] ze dne 28.8.2018, č. [redacted] ze dne 23.4.2019, č. [redacted] ze dne 30.11.2018, č. [redacted] ze dne 8.3.2019, č. [redacted] ze dne 5.12.2018, č. [redacted] ze dne 25.2.2019, č. [redacted] ze dne 14.10.2018, č. [redacted] ze dne 15.3.2019, č. [redacted] ze dne 12.6.2018 a č. [redacted] ze dne 29.10.2018) požadoval smluvní pokutu za prodlení spotřebitele s plněním peněžitého dluhu ve výši 15 % z výše jistiny a poplatku za poskytnutí úvěru, čímž překročil zákonný limit smluvní pokuty ve výši 0,1 % denně z částky, ohledně níž byl spotřebitel v prodlení;
- b) v 6 případech z výše uvedených 48 případů ([redacted] sml. č. [redacted] ze dne 2.7.2018, [redacted] sml. č. [redacted] ze dne 3.7.2018, [redacted] sml. č. [redacted] ze dne 9.7.2018, [redacted] sml. č. [redacted] ze dne 24.8.2018, [redacted] sml. č. [redacted] ze dne 3.11.2018 a [redacted] sml. č. [redacted] ze dne 8.3.2019) navíc přesáhl souhrn všech uplatněných smluvních pokut součin čísla 0,5 a celkové výše spotřebitelského úvěru,

čímž se dopustil přestupku upraveného v ustanovení § 154 odst. 2 písm. g) ZSÚ.

Obecné námitky účastníka řízení a stanovisko správního orgánu

335. Námitky účastníka řízení jsou uvedeny dále v textu kurzívou a stanoviska správního orgánu jsou uvedeny bez kurzívy.

336. Účastník řízení uvedl ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 na straně 29 až 36, ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 20.6.2022 na straně 4 až 19 a taktéž v rámci rozkladu

²³⁷ První a poslední uzavřená smlouva z Tabulky č. 6 (smlouva č. [redacted] a smlouva š. [redacted]).

svá obecná vyjádření, která správní orgán rozčlenil do několika následujících částí.

Rozsah vypořádávání námitek správním orgánem

337. Účastník řízení v rámci rozkladu polemizuje nad správním orgánem uvedeném vyjádření v odstavci 68 a 232 Rozhodnutí I, nyní odstavec 67 a 341 tohoto rozhodnutí, ve kterém odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která uvádí „správní orgán není povinen detailně a výslovně vypořádávat veškeré námitky účastníka řízení, neboť je považováno za dostatečné vypořádat základní námitky účastníka řízení, což je mj. v souladu s efektivitou a hospodárností řízení.“
338. Účastník řízení k výše uvedenému dodal, že není pojem „základních námitek“ nikde v zákoně definován a nelze akceptovat, aby správní orgán okruh základních námitek interpretoval svévolně.²³⁸
339. Účastník řízení dále v rámci rozkladu uvedl, že správní orgán v rámci Rozhodnutí I zcela opomněl vypořádat některé ze základních námitek, a to námitku a) týkající se formy dohledových benchmarků, dle kterých nemůže být účastník řízení sankcionován, neboť nemají oporu v legislativním rámci ČR b) námitku týkající se zjišťování příjmů a výdajů ostatních členů domácnosti a c) námitku týkající se postupu dle Vnitřního předpisu I, který však byl schválen v licenčním řízení.
340. Účastník řízení k bodu b) odkázal na své Vyjádření účastníka řízení ze dne 20.6.2022, kde argumentoval nelogičností tohoto požadavku ve světle další legislativy (OZ, Obecné nařízení o ochraně osobních údajů). Dle účastníka řízení respektování požadavku správního orgánu na zjišťování příjmů a výdajů členů domácnosti by vedlo k porušování zákona, resp. by nutně vedlo k znemožnění poskytování úvěrů.
341. Správní orgán v první řadě uvádí, že dle rozsudku NSS ze dne 29.7.2015 vedeném pod č.j. 1 As 22/2015-143 ve spojení s rozsudkem NSS ze dne 4.11.2021 vedeném pod č.j. 1 Ads 149/2021-59 není správní orgán povinen detailně a výslovně vypořádávat veškeré námitky účastníka řízení, neboť je považováno za dostatečné vypořádat základní námitky účastníka řízení, což je mj. v souladu s efektivitou a hospodárností řízení. Správní orgán má za to, že vypořádal veškeré námitky účastníka řízení.
342. Obsahem výše uvedených rozsudků je závěr NSS cit.: „Nejvyšší správní soud předně považuje za důležité zdůraznit, že při přezkoumání rozhodnutí soudů, obdobně jako i správních úřadů postupuje podle zásad plynoucích z ustálené judikatury tohoto soudu. **Povinnost orgánů veřejné moci (včetně orgánů moci soudní) svá rozhodnutí řádně odůvodnit nelze interpretovat jako požadavek na detailní odpověď na každou námitku.** Orgán veřejné moci na určitou námitku **může reagovat i tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí prezentuje od názoru žalobce odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní, čímž se s námitkami účastníka řízení minimálně implicitně vypořádá.** Absence výslovné odpovědi na ten či onen argument žalobce v odůvodnění žalovaného rozhodnutí (či rozhodnutí soudu) tak bez dalšího nezpůsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Zejména u velmi obsáhlých podání by tento přístup vedl až k absurdním důsledkům a k porušení zásady efektivity a hospodárnosti řízení.“ Tento názor obdobně sdílí i ve svém rozsudku ze dne 11.5.2023 vedeném pod č.j. 10 As 125/2021-65 cit.: „Lze

²³⁸ Např. rozhodnutí NSS č.j. 3 As 385/2021 ze dne 26.4.2023. Ústavní soud k tomuto judikoval ve svém nálezu ze dne 22.9.2009, sp. zn. III. ÚS 961/09, že tomuto právu „odpovídá povinnost obecných soudů svá rozhodnutí řádně odůvodnit a v tom rámci se adekvátně, co do myšlenkových konstrukcí racionálně logickým způsobem vypořádat s argumentačními tvrzeními účastníky řízení uplatněnými, přičemž v opačném případě dochází k ústavněprávnímu deficitu obdobnému kategorii neústavnosti v podobě tzv. opomenutých důkazů.“ Dle Nejvyššího správního soudu č.j. 4 As 79/2020 ze dne 30.9.2020 pak „těmto požadavkům přitom nedostojí takové odůvodnění, které na konkretizované a také nikoli zcela bezvýznamné námitky stěžovatele reaguje v podstatě nic neříkajícím závěrem, dle něhož byl napadený postup „shledán zcela oprávněným“, aniž by bylo možno z odůvodnění seznat důvody, které k takovému rozhodnutí vedly.“

*zdůraznit, že soud není povinen reagovat na každou dílčí námitku a obsáhle ji vyvracet (nález Ústavního soudu ze dne 12.2.2009, sp.zn. III. ÚS 989/08, nebo rozsudek NSS ze dne 3.4.2014, č.j. 7 As 126/2013-19). Důležité je, aby se soud vypořádal s obsahem a smyslem žalobní argumentace. Pokud soud posoudil všechny stěžejní námitky, může to být dostatečnou reakcí i na některé dílčí a související námitky. Takový postup je vhodný zejména u obsáhlých podání, jakým byla i stěžovatelčina žaloba. **Pokud se městský soud k některým dílčím otázkám nevyjádřil, lze jejich řešení dovodit z jeho obecnějších závěrů.***“

343. K námitce účastníka řízení ohledně nevypořádaných námitek správní orgán odkazuje k bodu a) na své vyjádření v odstavci 176 a 177 tohoto rozhodnutí, které jsou převzaty z odstavců 123 a 124 Rozhodnutí I.
344. Správní orgán dále k bodu b) námitky účastníka řízení tj., že zjišťování příjmů a výdajů ostatních členů domácnosti je ve světle další legislativy (občanský zákoník, Obecné nařízení o ochraně osobních údajů) nelogické a jeho respektování by vedlo k porušování zákona, uvádí, že na tuto námitku nedokáže reagovat, neboť účastník řízení neuvádí v čem, by mělo k porušení zákona docházet. Správní orgán k uvedenému pouze konstatuje, že si jen těžko lze představit porušení např. GDPR, pakliže není známa identita konkrétní osoby. Závěrem správní orgán odkazuje na odstavec 121 a násl. tohoto rozhodnutí, zejména na odstavce 76 a 80 Rozhodnutí I (nyní odstavec 122 a 124 tohoto rozhodnutí), ve kterých je vypořádána otázka zjišťování počtu členů domácnosti.
345. Správní orgán k ochraně osobních údajů ve vztahu k posuzování úvěruschopnosti spotřebitele odkazuje na webové stránky Úřadu pro ochranu osobních údajů²³⁹, kde je uvedeno cit.: „Žadatel prostřednictvím jednoho z výše uvedených způsobů poskytne kontrolovanému osobní údaje a další podklady nezbytné k řádnému posouzení žádosti o úvěr. Kontrolovaný je na základě ZSÚ povinen ověřit totožnost žadatele a dostatečně posoudit jeho úvěruschopnost. Následně je teprve možné poskytnout žadateli spotřebitelský úvěr, popř. zamítnout jeho žádost.“ Již rozsudek SDEU ze dne 5.3.2020 ve věci C-6779/18 OPR-Finance s.r.o. vs. GK stanovil, že i po účinnosti GDPR, tedy obecného nařízení o ochraně osobních údajů je výše uvedené rozhodnutí SDEU ze dne 18.12.2014 CA Consumer Finance, CE-449/13 (důkazní břemeno ohledně tvrzení, že došlo k řádnému posouzení úvěruschopnosti leží na poskytovateli) nadále aplikovatelné, neboť ochrana osobních údajů fyzických osob nastolená nařízením GDPR od konce května 2018 nemá dopad do povinnosti poskytovatelů úvěru shromažďovat a vyhodnocovat údaje a podklady v nezbytném rozsahu získané od spotřebitelů. Přičemž § 86 ZSÚ je ve vztahu k nařízení GDPR ve vztahu speciality ke generální úpravě, a proto má aplikační přednost. Z toho důvodu nemůže dojít k porušení zákonných ustanovení na ochranu osobních údajů.²⁴⁰
346. K bodu c) námitky účastníka řízení týkajícího se schválení Vnitřního předpisu 1 v rámci licenčního řízení odkazuje na odstavec 133 a 134 Rozhodnutí I a odstavec 137 a násl. tohoto rozhodnutí a dodává, že účelem posouzení postupů a pravidel²⁴¹ v licenčním řízení je zjištění, zda žadatel splňuje předpoklady stanovené zákonem **pro vydání** oprávnění k výkonu regulované činnosti. Postupy a pravidla obsažená v žádosti o vydání oprávnění k činnosti nelze pojímat jako definitivní (tj. absolutní a bezvýhradné), jelikož vychází z projektovaných odhadů, plánů a zamýšlených obchodních strategií, odrážejících vymezené produkty, segmenty trhu, distribuční kanály a ideální typy klientů, na něž se žadatel zamýšlí zaměřit ve své budoucí podnikatelské činnosti. Postupy a pravidla, která

²³⁹ Dostupné z: <https://www.uoou.cz/ziskavani-a-zpracovani-osobnich-udaju-v-souvislosti-s-poskytovanim-pujcek-uoou-03212-20/ds-6542/archiv=0&p1=3938>.

²⁴⁰ Rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 15.7.2020, č.j. 17 C 9/2020-118.

²⁴¹ Benchmark správního orgánu č. 3/2016.

jsou následně, po vydání oprávnění a zahájení činnosti, kontrolována, musí proto odpovídat nejen **reálné a aktuální praxi** poskytovatele spotřebitelských úvěrů, ale hlavně **aktuální právní úpravě**. K tomuto správní orgán doplňuje, že je rozhodující obsah a interpretace zákona a účastník řízení je povinen postupovat podle pravidel a postupů souladných s právními předpisy i přes to, že nebyly upraveny v jeho vnitřních předpisech. Pokud by účastník řízení měl ve všech jednotlivých případech postupovat pouze čistě na základě vnitřního předpisu, který není s to vždy pojmut veškeré možné situace a skutečnosti související s posuzováním úvěruschopnosti každého jednotlivého spotřebitele, nebylo by možné ve všech posuzovaných případech postavit najisto, že je spotřebitel schopen splácet úvěr, který je zamýšlen mu poskytnout. Účastník řízení se nemůže zříct své zákonem stanovené povinnosti a spoléhat se pouze a jen na správním orgánem akceptované základní předpoklady pro jeho podnikatelskou činnost.

Časové hledisko

347. Účastník řízení dále namítá časové hledisko příslušného správního řízení, neboť od okamžiku zahájení Kontroly do okamžiku vydání Příkazu uplynuly více než 2 roky, od okamžiku poslední komunikace ze strany správního orgánu v souvislosti s Kontrolou do vydání Příkazu uplynulo téměř 19 měsíců a od okamžiku doručení Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 uplynulo 10 měsíců, během kterých správní orgán ve správním řízení neučinil žádný úkon, a tedy od zahájení Kontroly do příprav Vyjádření účastníka řízení ze dne 20.6.2022 uplynuly téměř 3 roky.
348. Účastník řízení uvedl, že základním principem trestního řízení a obdobně správního řízení dle čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod musejí být případy vyřešeny během přiměřené lhůty. Přičemž dále uvedl, že příslušné navazuje i na čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, který stanovuje, že má každý právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům (...). Dle ustanovení § 6 odst. 1 správního řádu pak správní orgán vyřizuje věci bez zbytečných průtahů a dále v případě, že v zákoně není stanovena lhůta pro provedení úkonu, musí úkon učinit v přiměřené lhůtě.
349. Účastník řízení dále namítl, že správní orgán disponoval finálním Protokolem o kontrole a měl k dispozici skutková zjištění o stavu předmětu Kontroly ode dne 4.12.2019 a kdykoliv po tomto dni mohl vydat Příkaz. Dle účastníka řízení byl správní orgán ode dne 4.12.2019 do dne 1.7.2021 (datum vydání Příkazu) nečinný a předmětnou věc nevyřizoval a došlo tak ze strany správního orgánu ke zbytečným průtahům. K tomuto účastník řízení dále odkázal na komentář ke správnímu řádu.²⁴²
350. K výše uvedenému účastník řízení zmínil Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 4.7.2001, sp. zn. II. ÚS 225/01, ve kterém Ústavní soud České republiky došel k závěru cit.: „Skutečnost, že správní orgán po dobu více než 9 měsíců neučinil v řízení žádný úkon, jednoznačně dokládá, že nepostupoval tak, aby věc byla vyřízena bez zbytečných průtahů, což zakládá porušení čl. 38 odst. 2 Listiny“. Časové hledisko 9 měsíců nelze dle účastníka řízení samozřejmě aplikovat na veškerá správní řízení, nicméně účastník řízení se domnívá, že tento náález je obecným důležitým vodítkem.
351. Účastník řízení zmínil rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.4.2005, č.j. 2 Ans 1/2005-57, dle kterého správní orgány při absenci zákonného určení délky lhůty, mohou stanovit lhůty samy prostřednictvím správní praxe a na ní navazující zásady legitimního očekávání²⁴³. Účastník řízení k tomuto uvedl srovnání předchozí praxe

²⁴² POTĚŠIL, Lukáš. *Správní řád: komentář*. 2 vydání. C. H. Beck, 2020. Beckovy komentáře. Str. 62. ISBN 978-80-7400-804-7.

²⁴³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 28.4.2005, č.j. 2 Ans 1/2005-57.

správního orgánu v řízeních s poskytovateli spotřebitelského úvěru ohledně dodržování ZSÚ²⁴⁴ a uvedl zejména skutečnost, že ode dne vydání Rozhodnutí o námitkách do dne zahájení správního řízení, tj. ode dne 4.12.2019 do dne 1.7.2021, uplynulo 575 dnů, tedy dle účastníka řízení déle než v obdobných případech. Správní orgán tak dle účastníka řízení jedná v rozporu se svou správní praxí a legitimním očekáváním účastníka řízení. Účastník řízení založil své legitimní očekávání v souvislosti s obdobnými případy a absencí reakce správního orgánu na předložená nápravná opatření dne 6.8.2020, a to tak, že účastník řízení předpokládal, že správní orgán zjištění nepovažuje za zásadní a tudíž k uložení sankce nedojde. Uložení pokuty za spáchání velmi závažných přestupků je tak pro účastníka řízení překvapující, neboť rychlost uložení sankce je jedním ze základních principů správního trestání přispívajícím k jeho účinnosti. Účastník řízení tak uvádí, že uložení pokuty k zajištění generálně preventivního účelu trestu s ohledem na časové hledisko tento princip zcela popírá.

352. Účastník řízení dále uvedl, že sám účastník řízení na Kontrolu reagoval a předložil seznam nápravných opatření a byl připraven o nich se správním orgánem diskutovat tak, aby závadnému jednání předcházel, tedy k prevenci došlo vlastní aktivitou účastníka řízení bez časové prodlevy.
353. Dle účastníka řízení z výše uvedeného srovnání vyplývá, že došlo k odchylce v rámci správního řízení, kdy byl Příkaz vydán 575 dnů po vydání Rozhodnutí o námitkách, přičemž v ostatních případech je průměrnou časovou prodlevou 447 dní. Od zahájení správního řízení po vydání Rozhodnutí I uběhlo 684 dní, kdy v ostatních případech je průměrný počet dnů 374. Celková délka správního řízení činila 1 425 dní, přičemž v průměru dle účastníka řízení v obdobných případech činila 907 dní.
354. Účastník řízení uvedl celkovou délku případu, tedy od zahájení Kontroly ke dni 17.6.2022 uběhlo 1 092 dnů. Prodleva mezi Kontrolou, skončením Kontroly, zahájením správního řízení a samotného správního řízení trvá mnohem déle než v ostatních případech, čímž dochází k zásahu do ústavně zaručených práv účastníka řízení, neboť se účastník řízení po dobu 3 let nachází v nejistotě, zda činnost účastníka řízení byla v souladu se ZSÚ, zda bude účastník řízení uložena pokuta a v jaké výši, což vede účastníka řízení k tvorbě rezerv k případné úhradě pokuty a k nutnosti omezit tak investice do rozvoje svého podnikání. Do vydání pravomocného rozhodnutí ve správním řízení tak není jisté, zda a v jaké míře k pochybení ze strany účastníka řízení došlo.
355. Účastník řízení v rámci rozkladu rozporuje názor správního orgánu uvedený v odstavci 235 Rozhodnutí I (nyní obdobně v odstavci 362 tohoto rozhodnutí) týkající se nyní v odstavci 350 tohoto rozhodnutí uvedeného nálezu Ústavního soudu ČR ze dne 4.7.2001, sp. zn. II. ÚS 225/01, a odkazuje na čl. 89 odst. 2 Ústavy, dle kterého jsou vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu závazná pro všechny orgány i osoby a dále na související konstantní judikaturu Ústavního soudu, podle níž „právní názor obsažený v odůvodnění rozhodnutí Ústavního soudu, resp. v jeho právní větě, má-li obecnou povahu, je závazný při řešení typově shodných případů.“²⁴⁵ Účastník řízení setrvává na svém vyjádření a dodává, že skutečnost, že správní orgán byl po Kontrole a před zahájením řízení nečinný bezmála 19 měsíců a následně během řízení dvakrát po dobu 10 měsíců, však dle názoru účastníka řízení přiměřená není a má dokládat, že si správní orgán nepočínal tak, aby věc byla vyřízena bez zbytečných průtahů, tj. dopustil se v rámci řízení porušení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

²⁴⁴ Blíže viz příloha č. 2 rozkladu.

²⁴⁵ Např. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 14.10.2002, sp. zn. II. ÚS 355/02, obsahuje odkaz na obdobný závěr Ústavního soudu v dřívějších případech.

356. Účastník řízení dále v rozkladu uvedl časovou osu s uvedením dob mezi některými úkony správního orgánu a s doplněním, že účastník řízení správnímu orgánu poskytoval součinnost s přiměřenou časovou prodlevou.²⁴⁶
357. Účastník řízení nesouhlasí s tvrzením správního orgánu v odstavci 236 Rozhodnutí I (nyní odstavec 363). Účastník řízení potvrdil, že sice opakovaně žádal o prodloužení lhůty k podání vyjádření, předložení podkladů nebo informací, ale vždy se jednalo o prodloužení v nízkých jednotkách týdnů, nejdéle trvala účastníku řízení příprava Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 jako reakce na příkaz (46 dní). Takové prodloužení účastník řízení považuje v kontextu obsahu spisu a složitosti případu za přiměřené, nicméně prodlevy ze strany správního orgánu čítají v řádu měsíců.
358. Účastník řízení dále uvedl, že je nepochopitelné, že zatímco účastník řízení, který disponuje omezenými personálními zdroji přiměřenými rozsahu jeho činnosti a související běžné agendy, je schopen reagovat v nízkých jednotkách týdnů, a správní orgán, který disponuje jistě dostatečně robustně personálně obsazeným sankčním odborem, potřebuje na reakci měsíce, resp. roky.
359. Správní orgán poukazoval na rozsáhlost materie ve spisu, specificky na záznamy telefonických hovorů a odkázal na bod 178 Rozhodnutí I (nyní odstavec 279 tohoto rozhodnutí), kde přitom sám uvádí, že „některé telefonní hovory byly pouhým záznamem pokusu o učinění telefonního hovoru, tedy neúspěšného spojení se spotřebitelem, případně ústní odmítnutí hovoru či jiným záznamem bez jakýchkoli informací.“ V neposlední řadě je pak faktem, že určení rozsahu kontroly je plně v kompetenci správního orgánu. Není vůbec jasné, na základě jakého klíče se správní orgán rozhodl zkoumat vzorek 81 úvěrových složek. Pokud se tak již správní orgán rozhodl, je jeho vlastní odpovědností, aby pro kontrolu v tomto rozsahu měl dostatečné personální a materiální zázemí a byl tak schopen zajistit, že případ bude postupovat v obvyklém časovém rámci. Ze srovnání již pravomocných rozhodnutí v obdobných případech, které účastník řízení provedl, a které předložil jako přílohu č. 3 rozkladu, pak vyplývá, že rozsah kontrolního vzorku v rámci kontroly byl největší ze všech nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru. Produkt účastníka řízení přitom ničím nevybočuje ze standardních charakteristik produktů nabízených jinými nebankovními poskytovateli spotřebitelských úvěrů a produktová nabídka účastníka řízení není nijak komplikovaná (krátkodobý online spotřebitelský úvěr ve verzi jednosplátkové a třísplátkové). Účastník řízení nevybočoval ani rozsahem své činnosti v posledním účetním období ukončeném před kontrolou a jako příklad uvedl společnost [redacted] za účetní období roku 2019 čistý obrat ve výši 729 260 000 Kč, společnost [redacted] měla za účetní období roku 2017 čistý obrat ve výši 93 598 000 Kč nebo společnost [redacted] měla za účetní období 1.4.2017 – 31.3.2018 čistý obrat ve výši 260 293 000 Kč, přičemž kontrolní vzorek v rámci kontroly čítal 62, 41 a 16 úvěrových složek oproti 81 úvěrovým složkám, které byly předmětem Kontroly u účastníka řízení. Je otázkou, zda výběr kontrolního vzorku v rámci Kontroly v této šíři není za hranou volné úvahy správního orgánu a nedopustil-li se tak správní orgán libovůle (svévole), která je v demokratickém právním státě nepřijatelná.
360. Účastník řízení dále poukázal na bod 239 Rozhodnutí I (nyní 366 tohoto rozhodnutí), ve kterém správní orgán uvedl, že námitka účastníka řízení směřující na to, že vlivem délky řízení je účastník řízení ponechán v nejistotě, zda postupuje v souladu se ZSÚ, je účelová a zcela absurdní. K tomuto účastník řízení uvedl, že dokud není řízení ukončeno pravomocným rozhodnutím, nemůže si být účastník řízení skutečně jist, zda postupuje v souladu se ZSÚ či nikoli. Opačný závěr by znamenal, že prvostupňová rozhodnutí

²⁴⁶ Blíže viz strana 21 a 22 rozkladu.

správního orgánu jsou vždy bezvadná a představují absolutní pravdu o svém předmětu a jakékoli další stupně řízení by tedy byly zbytečné. Tak tomu ale ve skutečnosti není, jak dokazují jiná řízení v obdobných věcech²⁴⁷ a ostatně jak také vyplývá z jednání a činů správního orgánu v rámci tohoto řízení – např. ze skutečnosti, že po vydání příkazu bylo vydáno vyrozměnění o změně právní kvalifikace ze dne 5.4.2023, nebo ze skutečnosti, že v rámci Rozhodnutí I správní orgán přistoupil ke změně podstaty skutku, pro který je účastník řízení stíhán. Dle názoru účastníka řízení dochází k rozporu s Rozhodnutím o námitkách, kde bylo uvedeno, že v rámci Kontroly byla učiněna zjištění o předmětu Kontroly, nicméně právní posouzení bude předmětem navazujícího správního řízení. Právní kvalifikace skutků v rámci správního řízení je pak nepochybně najisto postavena teprve ve chvíli, kdy je správní řízení pravomocně uzavřeno.

361. Správní orgán v první řadě odkazuje na judikaturu NSS, a to např. na rozsudek NSS č.j. 2 Afs 8/2020 ze dne 16.6.2022, který uvádí, že z ustálené judikatury jasně vyplývá skutečnost, že lhůty pro vydání rozhodnutí jsou pouze lhůtami pořádkovými, což znamená, že jejich překročení samo o sobě nemůže vést k závěru o nezákonnosti procesního postupu či rozhodnutí, které z něj vzešlo. Dále např. v rozsudku NSS č.j. 9 As 246/2019 ze dne 21.5.2020 bylo stanoveno, že pokud správní orgány nezohlednily délku řízení jako polehčující okolnost, nejedná se o pochybení viz rozsudek NSS č.j. 9 As 56/2019 ze dne 16.5.2019 bod 21, dle kterého by cit.: „tato forma „kompenzace“ porušení práva na přiměřenou délku řízení by musela být založena přímo na rozhodnutí zákonodárce, což učinil výslovně toliko pro ukládání trestů v trestním řízení.“ Správní orgán tedy závěrem konstatuje, že podle recentní judikatury není překročení pořádkových lhůt pro vydání rozhodnutí ani důvodem pro snížení pokuty.
362. K účastníkem řízení zmiňovanému nálezu Ústavního soudu ze dne 4.7.2001, sp. zn. II. ÚS 225/01 správní orgán uvádí, že se jednalo o řízení o přiznání starobního důchodu Českou správou sociálního zabezpečení, toto řízení se tedy týkalo naprosto odlišné záležitosti. Správní orgán k tomuto dále v reakci doplnění námitek účastníka řízení v rámci rozkladu dodává, že sám účastník řízení uvedl cit.: „„Časové hledisko 9 měsíců samozřejmě **nelze beze zbytku aplikovat na veškerá správní řízení**, nicméně Společnost se domnívá, že i tak tento náález poskytuje důležité obecné vodítko, a že na předmětné řízení se aplikuje přiměřeně.“ Nutno dodat, že se jednalo o řízení zahájené na návrh, ve kterém dotčený správní orgán nepodnikl po značnou dobu žádné kroky k vyřízení tohoto návrhu.
363. Správní orgán nikterak nepopírá délku příslušného řízení, nicméně v rámci každého jednotlivého řízení je třeba individuálně přistupovat k obsahu spisu, složitosti případu a jiným okolnostem. Zároveň i sám účastník řízení požádal o prodloužení lhůty k podání vyjádření, předložení podkladů nebo informací, jak v rámci správního řízení tak i několikrát v rámci Kontroly. K tomuto správní orgán konstatuje, že se jednalo časově náročné rozhodnutí, a to nejen z důvodu délky a obsahu námitek účastníka řízení, ale i z důvodu nutnosti důsledného prověření spisové materie, například viz odstavec 279 tohoto rozhodnutí, kdy správní orgán musel projít a poslechnout veškeré účastníkem řízení předložené telefonní nahrávky. Pokud se účastník řízení domníval, že je správní orgán nečinný, mohl se např. domáhat opatření proti nečinnosti, když považoval délku správního řízení za nepřiměřenou.
364. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 7 Ans 3/2010-138 ze dne 31.3.2010 cit.: „Posuzování délky řízení a její nepřiměřenosti je otázkou relativní, při níž je třeba zkoumat vztah délky řízení k dalším atributům řízení, jako jsou složitost jeho předmětu,

²⁴⁷ Např. řízení ve věci HELP FINANCIÁL s.r.o., sp. zn. S-Sp-2019/00251/CNB/573, kde rozhodnutím o rozkladu byla bankovní radou snížena výše udělené sankce.

požadavky na provádění dokazování v průběhu řízení, jednání a procesní aktivity účastníků řízení aj. Závěr o tom, zda doba, po níž trvalo konkrétní řízení, je ještě přiměřená či nikoliv, lze formulovat vždy s ohledem na zohlednění těchto faktorů, jimiž bylo řízení bezprostředně ovlivněno. Přiměřenost lhůty musí být v řízení před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže posuzována individuálně případ od případu tak, aby byla zohledněna náročnost a složitost každého případu, zejména jeho věcná stránka a rozsah úvah, které musí tento Úřad učinit před vydáním rozhodnutí.“

365. Co se týče skutečnosti, že by se správní orgán dopustil svévole tím, že požadoval po účastníku řízení předložení 81 úvěrových složek, přičemž v jiných obdobných případech požadoval počet úvěrových složek nižší, správní orgán uvádí, že se jedná o zcela spekulativní námitku. Správní orgán dodává, že má nastavenou metodiku výběru velikosti vzorku úvěrových složek dle několika hledisek. Tj. počtu uzavřených smluv o spotřebitelském úvěru (o zápůjčce) za kontrolované období, přičemž v případě účastníka řízení se jedná o velkého nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, který v kontrolovaném období ode dne 1.6.2018 do dne 20.6.2019 poskytl celkem 22 745 jednosplátkových a 825 trísplátkových spotřebitelských úvěrů v objemu 326 mil. Kč. Za stejné období byla prodloužena doba splatnosti celkem u 21 892 spotřebitelských úvěrů, a to v některých případech i několikrát, celkem tak došlo k 107 008 prodloužení splatnosti formou dodatků. Správní orgán dále vychází z výkazů předložených účastníkem řízení tj. celkové výše pohledávek po splatnosti delší než 3 měsíce, objemu poskytnutých spotřebitelských úvěrů a celkového objemu zesplatněných spotřebitelských úvěrů.
366. Správní orgán k námitce účastníka řízení, že byl ponechán v nejistotě, zda postupuje v souladu se ZSÚ, odkazuje na odstavec 239 Rozhodnutí I, ve kterém je uvedeno, že účastník řízení jakožto profesionál si má být vědom a musí být znalý právních předpisů příslušných pro jeho podnikání, přičemž správní orgán své poznatky shrnul v Protokolu o kontrole a zároveň pak doplnil v Rozhodnutí o námitkách. Správní orgán tak námitku považuje za účelovou. Účastník řízení jak předvedl mj. v rámci rozkladu, je znalý rozhodnutí správního orgánu, tak judikatorních názorů jednotlivých soudů v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů.
367. Co se týče informování účastníka řízení o změně právní kvalifikace, správní orgán uvádí, že se tyto změny týkaly pouze skutkových zjištění vyplývajících z podkladů předložených účastníkem řízení, kdy došlo k navýšení počtu případů ze 46 na 48, ve kterých došlo k pochybení. Pokud jde o rozšíření výroku o 6 úvěrových případů, kdy účastník řízení uplatnil smluvní pokuty ve vyšší výši než je součin čísla 0,5 a celkové výše spotřebitelského úvěru, bezprostředně souviselo s problematikou omezení plateb souvisejících s prodlením spotřebitele. I toto omezení je přímo upraveno v ustanovení § 122, a to odst. 3 ZSÚ. Je zde stanoven zákaz překročení tohoto součinu. I v rámci Příkazu byl na toto ustanovení upozorněn. Vzhledem ke skutečnosti, že bylo Rozhodnutí I zrušeno a vráceno orgánu prvního stupně, měl navíc účastník řízení dostatečný prostor se k jednotlivým skutkovým zjištěním vyjádřit. Tohoto práva využil, blíže viz výše.
368. K předloženým nápravným opatřením účastníkem řízení správní orgán uvádí, že v souvislosti s okolnostmi tohoto případu přihlédl k přijatým nápravným opatřením jako k polehčující okolnosti již v rámci Příkazu, nicméně jak je účastník řízení uplatňuje v praxi, jestli jsou dostatečná a účinná, je možné ověřit až následnou kontrolou.
369. Správní orgán závěrem dodává, že je řízení vedeno pro nejzávažnější přestupky spáchané účastníkem řízení, u kterých nezanikla odpovědnost účastníka řízení za jím spáchané přestupky ani trestnost těchto přestupků.

Zásadní vady Příkazu

370. Účastník řízení ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 uvedl, že byl Příkaz stížen zásadními vadami, a proto má pochybnosti, že by byly splněny podmínky pro vydání Příkazu dle ustanovení § 150 odst. 2 správního řádu, tedy že o obsahu Protokolu o kontrole nejsou důvodné pochybnosti.
371. Správní orgán k námitce účastníka řízení uvádí, že zjištění z Protokolu o kontrole a dále zjištění uvedená v Příkaze se odrážejí ve spisové materii, tedy dokumentaci předložené účastníkem řízení.

Výše pokuty

372. Účastník řízení dále ve Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021 namítá výši pokuty 5 000 000 Kč uložené Příkazem jako nepřiměřenou a neadekvátní intenzitě zjištěného pochybení. V případě, že k porušení ZSÚ účastníkem řízení došlo, pak v nižším rozsahu, než tvrdí správní orgán v Příkaze. Účastník řízení namítl, že správní orgán uplatňuje přísnější pokuty na nebankovní poskytovatele spotřebitelského úvěru než na subjekty, které jsou držiteli bankovní licence. Správním orgánem uložená pokuta představuje 25 % zisku účastníka řízení za rok 2018, kdy výsledek hospodaření po zdanění činil 19 881 tis. Kč, téměř 20 % zisku účastníka řízení za rok 2019, kdy výsledek hospodaření po zdanění činil 24 569 tis. Kč. Účastník řízení dále srovnával výši pokuty za porušení ZSÚ²⁴⁸ a zisk Komerční banky, a.s., a tedy pokutu ve výši 7 500 000 Kč, která představuje 0,05 % zisku této společnosti za rok 2019 (výsledek hospodaření po zdanění činil 15 172 000 tis. Kč) a 0,09 % za rok 2020 (výsledek hospodaření po zdanění činil 8 299 000 tis. Kč). K tomuto účastník řízení v rámci rozkladu jako reakci na argumentaci správního orgánu v odstavci 243 Rozhodnutí I (nyní odstavec 383 tohoto rozhodnutí) dále dodal, že si je vědom, že je Komerční banka, a.s. držitelem bankovní licence, nicméně tato skutečnost dle účastníka řízení neodůvodňuje odlišný přístup v rámci sankcionování za porušení ZSÚ. Uvedl též, že v sektoru poskytování úvěrů na bydlení jsou spotřebitelé zranitelnější než v sektoru spotřebitelských úvěrů jiných než na bydlení, což odůvodnil tím, že chybným postupem poskytovatele úvěru na bydlení můžou spotřebitelé přijít o svůj domov.
373. Účastník řízení dále uvedl, že k pochybením uvedeným v Příkaze došlo selháním lidského faktoru a vykazovala nízkou intenzitu společenské nebezpečnosti.
374. Účastník řízení dále uvedl, že se správním orgánem v rámci Kontroly i v rámci správního řízení spolupracoval.
375. Účastník řízení zároveň namítl nutnost dodržení zásady legitimního očekávání, aby nevznikaly nedůvodné rozdíly u podobných případů a dále namítl systémová porušení jiných nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru, kterým správní orgán uložil pokutu nižší a zmiňoval, že u některých společností došlo k pochybením v téměř 100 % případů vzorku úvěrových případů, k čemuž vytvořil Přílohu č. 1, tj. str. 34 až 36 Vyjádření účastníka řízení ze dne 16.8.2021.
376. Závěrem účastník řízení namítl v souvislosti s rozhodovací praxí správního orgánu v rámci stanovení výše pokuty nutnost zohlednit skutečnost, že u žádných spotřebitelů nebyl prokázán vznik škody ve smyslu hmotné újmy, některá pochybení účastníka řízení byla administrativního charakteru či se dotkla pouze zlomku zákazníků účastníka řízení. Dále, že si zákazníci účastníka řízení nestěžují na jednání účastníka řízení a nakonec, že v případě, že došlo k některým porušením, pak se jednalo o nedbalostní zavinění a jedná se tak o polehčující okolnost.

²⁴⁸ Rozhodnutí České národní banky ze dne 16.2.2022, č.j. 2022/16856/570, sp.zn. Sp/2020/108/573.

377. Účastník řízení dále v rámci rozkladu považuje za nepřijatelné, aby správní orgán zohlednil výsledky hospodaření za rok 2020 (viz odstavec 242 Rozhodnutí I, nyní odstavec 382 tohoto rozhodnutí), neboť se jedná o období, které nebylo předmětem Kontroly.
378. Účastník řízení rozporuje i argumentaci správního orgánu v odstavci 244 Rozhodnutí I (nyní odstavec 384 tohoto rozhodnutí), kde uvedl, že správní orgán uvedl, že účastník řízení nemůže ve vztahu k výši v Příkazu udělené pokuty s poukazem na zásadu legitimního očekávání odkazovat na správním orgánem již vydaná rozhodnutí v řízeních vedených proti nebankovním poskytovatelům spotřebitelského úvěru, což dále odůvodnil v daném odstavci. Účastník řízení tuto argumentaci považuje za silně zavádějící, k čemuž uvedl několik důvodů, a to (i) kontrolní vzorek byl největší ze všech kontrolovaných nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru, a tedy čím větší je vzorek, tím vyšší je pravděpodobnost, že bude odhaleno pochybení, (ii) správní orgán uplatňuje polehčující okolnosti libovolně, správní orgán nevzal v potaz, že si zákazníci účastníka řízení na jeho jednání nestěžovali, jako je uvedeno v jiných rozhodnutích, (iii) nekonzistentní uplatňování dalších údajů správním orgánem, neboť kritérium objem poskytnutých úvěrů a počet uzavřených smluv za kontrolované období bylo vzato v potaz pouze ve 3 případech²⁴⁹ a objem poskytnutých úvěrů za kontrolované období pouze ve 2 případech²⁵⁰.
379. Účastník řízení má dále za to, že by měla být skutečnost z odstavce 247 Rozhodnutí I, tj. že nebyl u nikoho vytykaným jednáním prokázán vznik škody, využita ke snížení výše pokuty. Správní orgán tuto skutečnost zohlednil, ale pokutu nesnížil.
380. Účastník řízení dále odmítl závěr v odstavci 252 Rozhodnutí I, kde je uvedeno, že bylo zjištěno pochybení ve všech úvěrových složkách, nicméně dle účastníka řízení došlo k pochybení pouze v 64 případech.
381. Dle účastníka řízení byla porušena zásada reformationis in peius vyjádřený v § 90 odst. 3 přestupkového zákona, neboť byl Rozhodnutím I uznán vinným za méně závažné skutky než dle Příkazu.²⁵¹ Dle účastníka řízení byla doba tvrzených zjištění snížena o 220 dnů a o 13 úvěrových případů. Účastník řízení zmínil i změnu právní kvalifikace v rámci výroku (iv) písm. b) Rozhodnutí I, kterou považuje za změnu, která má směřovat k vyrušení uvedených skutečností, které měly dle účastníka řízení snížit závažnosti jeho jednání. Správní orgán však dle účastníka řízení tuto skutečnost blíže nepopsal, pouze v odstavci 264 Rozhodnutí I konstatoval „Přestože došlo oproti Příkazu k upřesnění skutkového stavu a dále k upřesnění vytykaného období, uvedené skutečnosti nemají dopad do závažnosti vytykaného jednání účastníka řízení, a tedy ani na výši sankce.“ Absence odůvodnění výroku o výši pokuty činí dle účastníka řízení tento výrok nepřezkoumatelným, přičemž dle účastníka řízení mělo dojít k vyšší výměře sankce.
382. Správní orgán má výši pokuty za odpovídající závažnosti přestupků a okolnostem, za kterých se jich účastník řízení dopustil. Blíže viz odst. 140 Příkazu, 250 Rozhodnutí I a 410 tohoto rozhodnutí. Správní orgán v reakci na námitku účastníka řízení v rámci rozkladu uvádí, že v odstavci 268 Rozhodnutí I hodnotil majetkové poměry účastníka řízení za rok 2018, 2019, 2020 a 2021²⁵², tak aby stanovil výši pokuty tak, aby byla přiměřená a adekvátní intenzitě zjištěných pochybení a zároveň pro něj nebyla likvidační. Pokuta byla uložena ve výši 25 % z horní hranice zákonné sazby.

²⁴⁹ Fair Credit Czech s.r.o., FlexiFin s.r.o. a HELP FINANCIAL s.r.o.

²⁵⁰ FlexiFin s.r.o. a HELP FINANCIAL s.r.o.

²⁵¹ Blíže viz tabulka na straně 27 a 28 rozkladu.

²⁵² Nyní rozšířeno o rok 2022 v odstavci .

383. K účastníkem řízení zmíněné pokutě 7 500 000 Kč uložené Komerční bance a.s., IČO 453 17 054, se sídlem Na Příkopě 33, 114 07 Praha 1,²⁵³ správní orgán konstatuje, že se uvedená společnost dopustila jednoho přestupku, který se týkal předčasného splacení spotřebitelského úvěru na bydlení. Účastník řízení tak uvedl příklad bankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, který je naprosto odlišný od případu účastníka řízení. Účastník řízení rozvedl svou argumentaci v rámci rozkladu, kdy považuje za neadekvátní přísnější udělování pokut nebankovním poskytovatelům spotřebitelského úvěru než držitelům bankovní licence. Účastník řízení dále uvedl, že spotřebitelé, kterým byl poskytnut úvěr na bydlení, jsou zranitelnější než spotřebitelé, kterým byl poskytnut úvěr jiný než na bydlení. Správní orgán uvedenou argumentaci s ohledem na skutečnost, že v případě Komerční banky a.s. šlo o spotřebitele, kteří svůj úvěr předčasně splatili, považuje za absurdní. Pokud jde o závažnost jednání účastníka řízení, odkazuje správní orgán na odstavec 251 Rozhodnutí I, nyní odstavec 411 v totožném znění.²⁵⁴ Správní orgán nicméně v této souvislosti odkazuje na rozhodnutí ze dne 1. 12. 2023 ve věci nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru Zaplo Finance s.r.o., IČO 294 13 575, se sídlem 5. května 1746/22, 140 00 Praha 4 – Nusle, kterému správní orgán uložil pokutu ve výši 7 500 000 Kč.
384. Účastník řízení namítl, že musí být dodržena zásada legitimního očekávání a odkázal na správním orgánem již vydaná rozhodnutí. Správní orgán proto uvádí, že účastník řízení nevzal v potaz jinou skladbu přestupků v rámci jednotlivých rozhodnutí, intenzitu jednotlivých pochybení, způsob spáchání přestupků, počet uzavřených smluv za kontrolované období, objem poskytnutých úvěrů, počet smluv, u nichž došlo k prodlžení, zisky jednotlivých společností apod. Je nutné vycházet z obdobných případů, u kterých musí být individuálně posouzeny veškeré skutečnosti.
385. Jak je uvedeno v odstavci 143 Příkazu účastník řízení je dle ZSÚ objektivně odpovědný za deliktní jednání, neboť účastník řízení jakožto právnická osoba jedná sice mj. skrze své zaměstnance, nicméně subjektem odpovědnosti je právnická osoba jako celek, nikoli její zaměstnanci.
386. Správní orgán k účastníkem řízení namítané spolupráci v rámci Kontroly a příslušného správního řízení uvádí, že účastník řízení jakožto nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru, tedy osoba podléhající dohledu, je povinen poskytnout České národní bance potřebnou součinnost, a to zcela v souladu s § 135 ZSÚ²⁵⁵. Plnění povinnosti stanovené zákonem nepovažuje správní orgán ani za polehčující okolnost.
387. Správní orgán odkazuje na odstavec 142 Příkazu a 258 Rozhodnutí I, kde uvedl, že zákonodárce považuje již ohrožení způsobené porušením příslušných povinností za natolik závažné, že k odpovědnosti za příslušné přestupky není třeba vzniku přímé škody. Argument účastníka řízení uvedený výše v odstavci 379 tohoto rozhodnutí, že nebylo prokázáno, že by některému ze spotřebitelů vznikla škoda jednáním účastníka

²⁵³ https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financni-trh/galleries/prilohy/S-Sp-2020_00108_CNB_573.pdf.

²⁵⁴ Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 1.4.2015 pod č.j. I As 30/2015 to odůvodnil tím, že „ZSÚ klade velký důraz na ochranu spotřebitelů před neodpovědným zadlužováním, které je v současnosti závažným společenským problémem, jehož řešení patrně nelze ponechat pouze na odpovědnosti samotných dlužníků. K řešení tohoto problému tak mají věřitelé přispět tím, že budou před uzavřením úvěrových smluv pečlivě zkoumat schopnost spotřebitele úvěr splácet, a eliminovat tak možné tendence spotřebitelů zkruslovat své majetkové poměry ve snaze získat spotřebitelský úvěr, bez ohledu na předchozí uvážení o svých schopnostech jej splácet. Jedná se tedy o právní úpravu orientovanou na ochranu spotřebitele, jakožto slabší smluvní strany, která s sebou nese naopak větší zatížení povinnostmi na straně podnikatele – zde poskytovatele spotřebitelského úvěru.“

²⁵⁵ Ustanovení § 135 cit.: „(1) Dohled nad dodržováním povinností poskytovatele, zprostředkovatele nebo osoby pořádající odborné zkoušky zaměřené na prokázání odborných znalostí a dovedností podle tohoto zákona, stanovených tímto zákonem a nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1125/2014, vykonává Česká národní banka. (2) Osoby podléhající dohledu jsou povinny poskytnout České národní bance při výkonu dohledu potřebnou součinnost, zejména jsou povinny jí na vyžádání předložit informace, podklady, objasnění skutečností, záznamy, zprávy nebo s nimi spojené údaje, a to bez zbytečného odkladu nebo ve lhůtě stanovené Českou národní bankou. To platí obdobně pro toho, kdo je důvodně podezřelý, že neoprávněně provozuje činnost podle tohoto zákona.“

řízení, je tak bezpředmětný, a to tím spíše, že správní orgán k tomu přihlédl, viz odst. 247 Rozhodnutí I.

388. Účastník řízení uvedl, že správní orgán uplatňuje polehčující okolnosti libovolně, přičemž jako příklad uvedl, že u účastníka řízení neuplatnil jako polehčující okolnost, že si na činnost účastníka řízení zákazníci nestěžovali. V této souvislosti správní orgán konstatuje, že s ohledem na skutečnost, že není subjektem, který může rozhodnout v soukromoprávní rovině o nárocích spotřebitelů, nemůže být skutečnost, že nezjišťoval v kontrolovaném období stížnosti spotřebitelů, okolností, které by měla ovlivňovat výši udělené sankce. Je nepochybné, že se takovými nároky zabýval např. finanční arbitr viz např. nález finančního arbitra ze dne 3.11.2019, č.j. FA/SR/SU/779/2019-21²⁵⁶ týkající se neposouzení úvěruschopnosti (blíže neidentifikovaného) spotřebitele, kterému účastník řízení v období ode dne 9.6.2017 do dne 28.12.2018 poskytl celkem 16 úvěrů (tj. již i po udělení povolení k činnosti účastníku řízení dne 13.4.2018). Nálezem finančního arbitra byla účastníku řízení uložena povinnost vydat navrhovateli (spotřebiteli, tj. klientu účastníka řízení) mj. bezdůvodné obohacení ve výši 57 777 Kč.
389. K námitce účastníka řízení uvedené v rozkladu, že správní orgán nesprávně vyhodnotil, že došlo k pochybení ve všech 81 úvěrových složkách, správní orgán uvádí, že souhlasí s námitkou účastníka řízení, neboť k pochybení došlo v 64 případech z 81 úvěrových složek, tj. v 85,2 %, což správní orgán v rámci tohoto rozhodnutí opravil. Co se týče v rozkladu uvedené námitky ohledně zkrácení délky doby, po kterou trvalo dílčí protiprávní jednání správní orgán uvádí, že tato skutečnost, kdy se jednalo v rámci jednotlivých jednání o několik dnů, maximálně týdnů, nemá zásadní vliv na určení závažnosti přestupků, a tedy výši uložené sankce, neboť v případě jednání ve výroku (ii) bylo celkové období protiprávního jednání účastníka řízení zkráceno o 5 dnů, v případě jednání ve výroku (iii) bylo období protiprávní jednání účastníka řízení zkráceno o cca 4,5 měsíce z důvodu, že účastník řízení získal povolení k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru až ke dni 13.4.2018, a proto bylo nutné vypustit prokázaná pochybení uskutečněná před tímto datem, což tedy neznamená, že k pochybení nedošlo. V případě přestupku (iv) bod a) pak došlo k rozšíření o 2 úvěrové případy a ke změně právní kvalifikace, čímž byl přidán bod b) obsahující porušení § 122 odst. 3 ZSÚ v 6 případech, což účastník řízení účelově považuje za nezohlednitelné. Protiprávní jednání účastníka řízení bylo zjištěno u jednoho přestupku v délce přes 12,5 měsíce, u 2 přestupků téměř 12 měsíců a u jednoho přestupku v délce 12,5 měsíce, čímž došlo k prokázání pochybení systémového charakteru ve všech případech. Správní orgán zároveň odkazuje na odstavec 264 Rozhodnutí I, ve kterém zdůraznil, že upřesněním skutkového stavu a vytýkaného období nedošlo ke snížení závažnosti jednání účastníka řízení a tedy není důvod ke snížení pokuty, přičemž účastník řízení ve více jak polovině úvěrových případů (ve 42 z 81 úvěrových případů) řádně neposoudil úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů.
390. Závěrem k námitce účastníka řízení týkající se výše pokuty uvedené v rámci rozkladu, tedy že mělo dojít k porušení zásady *reformatio in peius* správní orgán uvádí, že k tomuto nedošlo a pro úplnost odkazuje na ustanovení § 90 odst. 3 přestupkového zákona, které prolamuje zákaz změny v neprospěch obviněného cit.: „*Pokud byl proti příkazu podán odpor, nelze obviněnému v řízení uložit jiný druh správního trestu s výjimkou napomenutí nebo vyšší výměry správního trestu, než mu byly uloženy příkazem; to neplatí, pokud správní orgán v řízení změnil právní kvalifikaci skutku.*“

²⁵⁶ https://finarbitr.cz/download/sbirka_dokument_cs/1584520967_cs_fa_sr_su_779_2019_nalez.pdf.

Nezohlednění Vyjádření účastníka řízení ze dne 20.4.2023

391. Účastník řízení považuje opomenutí zohlednění Vyjádření účastníka řízení ze dne 20.4.2023 za podstatnou vadu předmětného řízení zakládající důvod pro zrušení Rozhodnutí, neboť účastníku řízení byla znemožněna možnost účinné, zákonem zaručené obrany ve správním řízení, která nemůže být následným průběhem správního řízení nijak zhojena.
392. Správní orgán připouští, že v Rozhodnutí I nereagoval na Vyjádření účastníka řízení ze dne 20.4.2023, tj. ke změně právní kvalifikace. Správní orgán v souladu s rozhodnutím o rozkladu toto pochybení napravil v rámci tohoto rozhodnutí.

Neposkytnutí možnosti vyjádřit se k podkladům před vydáním Rozhodnutí I

393. Účastník řízení uvedl, že je jednání správního orgánu matoucí a vzájemně si odporující a je v rozporu se zásadami správního řízení, kdy mu bylo odepřeno procesní právo, neboť mu nebyla dána jeho zákonná možnost vyjádřit se k podkladům před vydáním rozhodnutí a seznámit se s obsahem spisu, neboť poslední možnost mu byla dána prostřednictvím přípisu ze dne 6.6.2022, kterého účastník řízení využil, přičemž z protokolu o nahlížení do spisu ze dne 9.6.2022, č.j. 2022/55958/570, je dle účastníka řízení zřejmé, že předmětný spis obsahoval 27 položek (č.l. 1-117). Účastník řízení dále odkázal na odbornou literaturu a elektronický dokument Ministerstva vnitra ČR.²⁵⁷
394. Účastník řízení uvedl, že spis ke dni vydání Rozhodnutí I musel obsahovat minimálně 174 listů, viz poznámka pod čarou 181 Rozhodnutí I. Účastník řízení tak tedy neměl možnost seznámit se s obsahem spisu vedeným na č.l. 118 až minimálně 174. Účastník řízení tedy nemohl jakýmkoliv způsobem předjímat, které listiny (byť případně vzniklé činností účastníka řízení v jiné souvislosti) se správní orgán rozhodne zohlednit.
395. Účastník řízení dále upozornil, že zdůvodněním správního orgánu v odstavci 233 Rozhodnutí I, nyní odstavec 397 tohoto rozhodnutí, založil legitimní účastníka řízení, že mu před vydáním rozhodnutí bude dána možnost vyjádřit se k podkladům před vydáním rozhodnutí a seznámit se s obsahem spisu, neboť časová prodleva mezi prvním a druhým přípisem činila 329 dnů a časová prodleva mezi druhým přípisem a Rozhodnutím I činila 344 dnů.
396. Dále uvedl, že až po nahlížení do spisu dne 9.6.2022 došlo ke změně právní kvalifikace, čemuž dle účastníka řízení musela předcházet nová zjištění či závěry mající oporu ve spise. Tato změna dle účastníka řízení vzbuzuje pochybnosti o správnosti zjištění skutkového stavu a správnosti postupu, neboť správní orgán tímto popírá obsah přípisu ze dne 6.6.2022, tedy, že je připraven vydat rozhodnutí ve věci.
397. Závěrem účastník řízení konstatoval, že dle judikatury Nejvyššího správního soudu č.j. 7 A 112/2002-36 ze dne 14.11.2003 a odborné literatury je výše uvedené důvodem pro nezákonnost rozhodnutí a mělo by být Rozhodnutí I zrušeno jako celek pro vady řízení.
398. Správní orgán dále k námitce účastníka řízení, že je matoucí postup správního orgánu, kdy účastníku řízení bylo znovu doručeno seznámení s podklady k vydání rozhodnutí jehož součástí je i upozornění na možnost vyjádřit se k podkladům (prve dne 12.7.2021 a dále dne 6.6.2022), správní orgán uvádí, že opětovné doručení uvedeného přípisu správní orgán zvolil z důvodu časové prodlevy s tím, že účastníkovi řízení dal najevo, že může na svou obranu předložit své vyjádření a doložit další podklady. Účastník řízení svého práva vyjádřit

²⁵⁷ Z odborné literatury se podává: „Předně nelze přehlédnout, že v podstatě jediným účelem procesního kroku dle ustanovení § 36 odst. 3 je dát účastníku řízení na vědomí, k jakému okamžiku může mít jistotu, že rozsah podkladů nebude nadále doplňován, aby měl zároveň reálnou možnost se s těmito podklady pro rozhodnutí dostatečně seznámit.“ A dále odkázal na str. 87 až 96 elektronického dokumentu Význam a vybrané aspekty aplikace ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu dostupného z: <https://www.mvcr.cz/clanek/spravni-pravo-cislo-2-2017.aspx>

se k podkladům rozhodnutí využil dne 16.8.2021 a dále dne 20.6.2022, správní orgán tedy považuje tuto námitku za nedůvodnou.

399. Správní orgán doplňuje, že spis obsahuje pouze podklady účastníku řízení známé, přičemž účastník řízení je oprávněn nahlížet do spisu po celou dobu správního řízení, není tedy vázán přípisy správního orgánu, přičemž jak je uvedeno v rámci rozhodnutí, nebyly zjištěny žádné další skutečnosti, které by nebyly účastníku řízení známy. V případě, kdy správní orgán informoval účastníka řízení ohledně změny právní kvalifikace, vycházel pouze z podkladů předložených účastníkem řízení.

Případ [REDAKCE] – rozhodnutí Nejvyššího soudu a Ústavního soudu

400. Účastník řízení v rozkladu uvedl, že byl poškozen jednáním svého zákazníka [REDAKCE], který u něj dne 9.5.2017 čerpal úvěr ve výši 7 000 Kč. [REDAKCE] při sjednání úvěru účastníku řízení záměrně zatajil, že jen na splátkách svých do té doby sjednaných úvěrů a zápůjček má měsíčně hradit částku již vysoce přesahující jeho průměrné čisté měsíční příjmy, rovněž zatajil i skutečnost, že úvěr nebude schopen vůbec vrátit. Následně byl [REDAKCE] obžalován a pro výše uvedené jednání²⁵⁸ shledán vinným z přečinu úvěrového podvodu.²⁵⁹ Pan [REDAKCE] podal proti rozhodnutí NS ústavní stížnost, kterou Ústavní soud odmítl pro zjevnou neopodstatněnost, když nesouhlasil s argumentací [REDAKCE] směřující na nesplnění povinnosti řádného posouzení úvěruschopnosti spotřebitele, tj. [REDAKCE], když poskytovatelé spotřebitelského úvěru, tedy i účastník řízení, poskytli úvěr pouze na základě informací uvedených v žádosti o úvěr vyplněné na jejich webových stránkách.
401. Účastník řízení dále citoval z usnesení Ústavního soudu, dle kterého se obecné soudy cit.: „nedopustily výkladového excusu, kladly-li důraz na skutečnost, že bylo na stěžovateli, aby poskytovatelům spotřebitelského úvěru sdělil pravdivé informace (přičemž ve svých rozhodnutích podrobně vymezily, jaké podstatné údaje jim zamlčel), a není vyloučena jeho trestní odpovědnost jen proto, že tito poskytovatelé nezjistili včas, že údaje neodpovídají skutečnosti. Ústavní soud považuje za ústavněprávně souladnou též argumentaci obecných soudů, podle které lze přihlédnout k výši požadovaného úvěru (stěžovatel čerpal úvěry ve výši od 2 000 Kč do 15 000 Kč) v souvislosti s mírou prověřování bonity žadatele. Uvedené nikterak nekoliduje ani se stěžovatelem citovanou judikaturou, která se týká případů, kdy poskytovatelé spotřebitelského úvěru nevyžadovali údaje o schopnosti spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru.“²⁶⁰ K tomuto účastník řízení dále odkázal na další usnesení Ústavního soudu a Nejvyššího soudu.²⁶¹
402. Účastník řízení k výše uvedenému shrnul, že se domnívá, že a) při stanovení míry prověřování úvěruschopnosti žadatele o spotřebitelský úvěr je relevantní vzít v úvahu výši poskytovaného spotřebitelského úvěru, b) ZSÚ ze spotřebitele kompletně nesejímá odpovědnost za správnost/kompletnost informací, které v souvislosti se žádostí o úvěr poskytne poskytovateli spotřebitelského úvěru a c) pokud má poskytovatel spotřebitelského úvěru předchozí zkušenost se splácením úvěru ze strany daného žadatele o úvěr, je v souladu se zákonem, pokud poskytovatel spotřebitelského úvěru tuto informaci v rámci vyhodnocení úvěruschopnosti žadatele o úvěr vezme v úvahu.

²⁵⁸ Celkem bylo poškozeno 9 nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru.

²⁵⁹ Účastník řízení dále v dané věci odkázal na rozsudek Okresního soudu v Prostějově, Krajského soudu v Brně a Nejvyššího soudu, ze kterého citoval, viz strana 18 a 19 doplnění rozkladu. Následně pan [REDAKCE] podal proti uvedenému rozhodnutí Nejvyššího soudu ústavní stížnost, která byla Ústavním soudem odmítnuta pro zjevnou neopodstatněnost.

²⁶⁰ Usnesení Ústavního soudu ČR sp. zn. III. ÚS 1972/19 ze dne 28. ledna 2020.

²⁶¹ K obdobným závěrům dle účastníka řízení dospěl Nejvyšší soud a Ústavní soud v celé řadě dalších rozhodnutí týkajících se jiných nebankovních poskytovatelů úvěru – např. usnesení Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 1543/21 ze dne 22.6.2021, usnesení Ústavního soudu sp.zn. II ÚS 3000/19 ze dne 27.10.2020 a usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 1704/2019 ze dne 14.6.2019.

403. Správní orgán v první řadě k tomuto uvádí, že argumentace účastníka řízení odkazující na usnesení Ústavního soudu a Nejvyššího soudu, směřuje na situace, kdy došlo spotřebiteli ke zneužití ochrany spotřebitelů, kterou poskytuje § 87 ZSÚ (týkající se neplatnosti smlouvy z důvodu řádného neposouzení úvěruschopnosti), nebo dokonce k úvěrovým podvodům, kdy se spotřebitelé snažili argumentovat, že účastník řízení (spolu s dalšími poskytovateli) řádně neposoudil úvěruschopnosti spotřebitele, a současně se tedy domáhali absolutní neplatnosti úvěrových smluv. Tato argumentace účastníka řízení však nesouvisí se skutkovým stavem a jeho vyhodnocením v Rozhodnutí I.
404. Správní orgán k výše uvedenému dodává, že jednotlivá usnesení Ústavního soudu se zabývala otázkou posouzení úvěruschopnosti pouze okrajově, přičemž v trestních věcech se soudy posouzením úvěruschopnosti nezabývaly vůbec, případně je pouze zmínily, a to z důvodu nepříslušnosti, viz rozsudek Nejvyššího soudu²⁶², ve kterém je uvedeno, že nebyla posuzována platnost smluv v souvislosti s řádným posouzením úvěruschopnosti, neboť v tomto je nutné obrátit se v soukromoprávní rovině na příslušný soud. A dále uvedl cit.: „*Pro trestněprávní řízení a uznání viny obviněného je důležité, že obviněný uzavíral jak smlouvu o zápůjčce, tak i úvěrové smlouvy, s úmyslem obohatit se, když věděl, že nebude schopen řádně a včas své závazky splácet a úvěrovým společnostem zatajil rozhodné skutečnosti ... skutečnost, že sjednáváné smlouvy o úvěry by byly neplatné, nemůže mít vliv na trestní odpovědnost pachatele za uvedený přečin. Navíc je třeba uvést, že již samotné uvedení nepravdivého údaje či zatajení podstatného údaje postačí k naplnění skutkové podstaty přečinu úvěrového podvodu...*“
405. Správní orgán opakovaně zdůrazňuje, že poskytovatelé spotřebitelských úvěrů jsou ze zákona povinni v souladu s ustanovením § 86 ZSÚ řádně posoudit úvěruschopnost každého žadatele o úvěr před poskytnutím úvěru, a to i v případě, že je poskytován krátkodobý spotřebitelský úvěr. Správní orgán v této souvislosti nijak nerozporuje, že při posuzování úvěruschopnosti hraje roli i faktor přiměřenosti, nicméně upozorňuje, že přiměřenost musí vycházet z konkrétních okolností, není možné některé zjednodušené postupy bez dalšího aplikovat na všechny úvěry či spotřebitele stejně. Účastník řízení se nemůže spolehnout pouze na spotřebitelem poskytnuté informace, ale jak dovodila i početná judikatura „*posouzení se neomezuje pouze na údaje, které poskytne spotřebitel, ale i na jejich prověření (srov. slova ,na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací‘), případně na jejich konfrontaci s jinými informacemi (srov. slova ,z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů‘)*“ – viz rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 6 A 50/2022-90 ze dne 18.5.2023. Obdobně se k uvedenému postavil i Ústavní soud III. v nálezu ÚS 4129/18 ze dne 26.2.2019 nebo Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 7 As 62/2021-57 ze dne 7.3.2023²⁶³.
406. V této souvislosti a v souvislosti s obecnými tezemi, které účastník řízení dovodil z jím zmíněné judikatury, pak správní orgán konstatuje, že neplatí bez dalšího, čili jsou vytržené z kontextu konkrétního případu. Správní orgán tímto plně odkazuje na nálezy Ústavního

²⁶² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20.3.2019, č.j. 4 Tdo 238/2019.

²⁶³ Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 7 As 62/2021-57 ze dne 7. 3. 2023 cit.: „*To, že je součástí požadavku odborné péče při posuzování schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr i doložení spotřebitelem tvrzených údajů, vyplývá i z rozsudku Soudního dvora Evropské Unie ze dne 18. 12. 2014 ve věci C-449/13, CA Consumer Finance v. Ingrid Bakkaus a další. Soudní dvůr zde konstatoval, že „(...) pouhá ničím nepodložená prohlášení spotřebitele nemohou být sama o sobě kvalifikována jako dostatečná, nejsou-li podepřena žádnými doklady“ (důraz přidán soudem). Za takové doklady přitom nelze považovat obecná statistická či historická data, s nimiž pracuje stěžovatel při vlastní úvaze o úvěruschopnosti klienta. V té chvíli totiž již zkoumá data, která nebyla podložena doklady o konkrétní individuální situaci zájemce o úvěr. Městský soud správně odkázal na rozsudek kasačního soudu ze dne 1. 4. 2015, č. j. 1 As 30/2015-39, který k tomuto jasně uvádí, že „posouzení úvěruschopnosti spotřebitele může být provedeno pouze na základě informací uvedených spotřebitelem, pokud budou tyto informace dostatečné a jeho pouhá prohlášení budou podepřena doklady. Ustanovení § 9 odst. 1 ZSÚ, jež představuje transpozici článku 8 odst. 1 směrnice do českého právního řádu, by tak mělo být vykládáno stejným způsobem, neboť sleduje stejný účel. Závěr Soudního dvora ostatně konvenuje se závěrem žalované i krajského soudu, kteří taktéž shledali pouhé předložení ničím nedoložených prohlášení spotřebitele nedostatečným k řádnému posouzení úvěruschopnosti dlužníka.“*

soudu ÚS 4129/18, kde je mimo jiné uvedeno cit.: „...důsledky neschopnosti splácet úvěr se netýkají jen dlužníka (spotřebitele), ale dotýkají se společnosti jako celku, neboť na tu mají vliv důsledky dlužníkovy předlužení a případné insolvence. Do veřejné sociální sítě pak spadne často nejen dlužník, ale většinou i osoby na něm závislé, dojde k porušení rodinných a sociálních vztahů. Proto je na věřiteli (zde vedlejší účastníci), aby dlužníka - spotřebitele (zde stěžovatele) náležitě před poskytnutím úvěru prověřil (posoudil jeho schopnost úvěr splácet). Úvěr pak smí spotřebiteli poskytnout jen tehdy, když odbornou péčí schopnost dlužníka posoudil a z jeho zjištění je zřejmé, že dlužník bude schopen úvěr splácet. ...součástí odborné péče poskytovatele úvěru je i taková obezřetnost, že poskytovatel nespolehá na údaje o schopnosti splácet úvěr tvrzené samotným žadatelem, ale sám tyto údaje prověří (případně si je nechá od žadatele doložit). Pokud takto poskytovatel úvěru nepostupuje, dopouští se správního deliktu, ... poskytovatel úvěru má povinnost (nese v tomto ohledu důkazní břemeno - v originále "the burden of proving") posoudit úvěruschopnost dlužníka (spotřebitele) na základě dostatečných informací (na informace podané jen spotřebitelem může poskytovatel úvěru spoléhat jen tehdy, jsou-li dostatečné a podložené doklady); tím má být podle Soudního dvora zabráněno, aby věřitelé poskytovali úvěry nezodpovědně. Informace o spotřebiteli by si věřitelé měli ověřovat i za trvání obchodního vztahu. Podle Ústavního soudu lze na základě výše uvedeného učinit dílčí závěr, že poskytovatel úvěru, kdy dlužník je v postavení spotřebitele, má jednoznačnou povinnost prověřit spotřebitelovu schopnost plánovaný úvěr splatit. Uložením a řádným splněním této povinnosti přitom není chráněn - jak plyne z výše uvedené judikatury - jen samotný dlužník (spotřebitel) a věřitel jako poskytovatel úvěru, ale také v širším pojetí sama společnost jako taková. Oklikou se tak v rámci těchto úvah dostává znovu do popředí myšlenka formulovaná nálezelem sp. zn. I. ÚS 199/11; totiž proč by měla státní moc poskytovat ochranu právům v podobě vykonávacího řízení subjektu, který nejenže neproověřil finanční možnosti toho, komu půjčil své peníze, ale také toho, kdo úvěr neposkytl s odůvodněnou důvěrou v to, že bude řádně splacen, nýbrž spíše s cílem dosažení (většího) zisku realizací mnohdy násobného zajištění původního dluhu, k němuž žadatel úvěrů - dlužník, ať už z nevědomosti, z bezvýhodnosti aktuální životní situace nebo i z vlastní nezodpovědnosti a lhostejnosti přistoupil (srov. k tomu výslovně též sněmovní tisk číslo 679/0, důvodová zpráva k zákonu č. 257/2016 Sb., zvláštní část - k § 86; 7. volební období Poslanecké sněmovny Parlamentu, 2013-2017).“

407. Jak bylo uvedeno v rozhodnutí o rozkladu (viz odst. 30), lze obecně přisvědčit tvrzení účastníka řízení, že „pokud má poskytovatel spotřebitelského úvěru předchozí zkušenost se splácením úvěru ze strany daného žadatele o úvěr, je v souladu se zákonem, pokud poskytovatel spotřebitelského úvěru tuto informaci v rámci vyhodnocení úvěruschopnosti žadatele o úvěr vezme v úvahu“. Nicméně to, že poskytovatel spotřebitelského úvěru „vezme v úvahu“ nějakou okolnost, neznamená, že posouzení úvěruschopnosti provede poskytovatel spotřebitelského úvěru pouze na základě tohoto jednoho kritéria a že na ostatní okolnosti vedoucí k řádnému posouzení úvěruschopnosti bude rezignovat. Takové jednání by bez jakýchkoliv pochyb bylo v rozporu s § 86 odst. 1 ZSÚ. Slovnímu spojení „vezme v úvahu“ je tedy třeba rozumět tak, že i toto kritérium je možno při posouzení úvěruschopnosti zohlednit, nikoliv však pouze na jeho základě úvěruschopnost posoudit.

Odůvodnění pokuty

408. Ustanovení § 158 ZSÚ stanoví, že přestupky podle tohoto zákona projednává Česká národní banka.
409. V posuzovaném případě správní orgán prokázal, že se účastník řízení dopustil porušení povinností stanovených ZSÚ a naplnil tím pojmové znaky přestupků tak, jak je uvedeno

výše v tomto rozhodnutí, tj. dopustil se v rámci vícečinného souběhu nestejnorodého²⁶⁴ přestupků dle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) ZSÚ, ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ, ustanovení § 153 odst. 1 písm. d) ZSÚ a ustanovení § 154 odst. 2 písm. g) ZSÚ. Správní orgán proto při stanovení výše sankce vycházel ze **zásady absorpce** zakotvené v ustanovení § 41 odst. 1 přestupkového zákona, ze které vyplývá, že v případě, kdy správní orgán ukládá účastníkovi řízení sankci za dva nebo více přestupků projednávaných ve společném řízení, ukládá trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji trestný. V případě, že zákon stanoví pro sbíhající se přestupky shodné rozpětí sankcí, ukládá potom trest za přestupek nejzávažnější.

410. Přestupky, jichž se účastník řízení dopustil, hodnotí správní orgán obecně v souhrnu jako vysoce závažné. Podle typové závažnosti vyjádřené horní hranicí sazby pokut lze v souladu s ustanovením § 148 odst. 2 písm. b) ZSÚ za přestupek podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) ZSÚ uložit pokutu do 20 000 000 Kč (ad (i)); dle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) ZSÚ lze za přestupek podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ uložit pokutu do 20 000 000 Kč (ad (ii)); dle ustanovení § 153 odst. 2 písm. b) ZSÚ lze za přestupek podle § 153 odst. 1 písm. d) ZSÚ uložit pokutu do 10 000 000 Kč (ad (iii)) a dle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) ZSÚ lze za přestupek podle ustanovení § 154 odst. 2 písm. g) ZSÚ uložit pokutu do 20 000 000 Kč (ad (iv)).
411. Jako nejzávažnější přestupek hodnotí správní orgán přestupek ad (ii) podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ spočívající v poskytování spotřebitelského úvěru v rozporu s ustanovením § 86 odst. 1 ZSÚ, který byl vzat jako základ pro stanovení konkrétní výše pokuty. Podle **typové závažnosti**, vyjádřené horní hranicí sazby pokut, závažnost přestupku reflektuje rovněž zákon o spotřebitelském úvěru, když za něj lze v souladu s ustanovením § 154 odst. 3 písm. c) ZSÚ uložit pokutu do výše 20 000 000 Kč. Správní orgán uvádí, že jednání účastníka řízení, za které správní orgán ukládá sankci tímto rozhodnutím, **ohrožuje významný zájem chráněný zákonem**, a to primárně veřejný zájem na ochraně spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru ze strany nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru. Závažnost celé situace zvyšuje hrozící budoucí dopad na spotřebitele, a to nejen z finančního, ale zároveň i sociálního hlediska, neboť by účastník řízení svým neodpovědným poskytnutím úvěru mohl vyvolat pro spotřebitele negativní následky (např. insolvenci a s ní související dopady jak ekonomické v podobě ztráty majetku, tak společenské v podobě společenské stigmatizace). Předmětnou úpravou je chráněn současně celospolečenský zájem na minimalizaci negativních jevů spojených s exekucemi a insolvencemi spotřebitelů, jako je ztráta motivace k výdělečné činnosti, ztráta daňových příjmů státu a naopak nárůst výdajů na sociální dávky.²⁶⁵ Účastník řízení svým jednáním ohrozil zájem na ochraně spotřebitelů, tedy neprofesionálních zákazníků, na trhu spotřebitelských úvěrů, což je jeden z hlavních cílů regulace v této oblasti. Správní orgán považuje výše uvedené zájmy v oblasti regulace poskytování spotřebitelských úvěrů za velmi významné, a proto hodnotí společenskou škodlivost jednání účastníka řízení jako vysoce závažnou, neboť odborné, komplexní a důkladné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele ve smyslu ustanovení § 86 ZSÚ je elementárním předpokladem pro řádné poskytování spotřebitelského úvěru a tedy naplnění jednoho z hlavních účelů ZSÚ.²⁶⁶

²⁶⁴ Pachatel více skutky spáchá trestné činy (přestupky) různých skutkových podstat.

²⁶⁵ srov. ZSÚ, I. vydání, 2017, s. 425 – 435 (SLANINA, JEMELKA, VETEŠNÍK, WACHTLOVÁ, FLÍDR).

²⁶⁶ Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 1.4.2015 pod č.j. I As 30/2015 to odůvodnil tím, že „ZSÚ klade velký důraz na ochranu spotřebitelů před neodpovědným zadlužováním, které je v současnosti závažným společenským problémem, jehož řešení patrně nelze ponechat pouze na odpovědnosti samotných dlužníků. K řešení tohoto problému tak mají věřitelé přispět tím, že budou před uzavřením úvěrových smluv pečlivě zkoumat schopnost spotřebitele úvěr splácet, a eliminovat tak možné tendence spotřebitelů zkreslovat své majetkové poměry ve snaze získat spotřebitelský úvěr, bez ohledu na předchozí uvážení o svých schopnostech jej splácet. Jedná se tedy o právní úpravu orientovanou na ochranu spotřebitele, jakožto slabší smluvní strany, která s sebou nese naopak větší zatížení povinnostmi na straně podnikatele – zde poskytovatele spotřebitelského úvěru.“

412. V kontrolovaném období bylo v 64 případech z 81 úvěrových složek zjištěno celkem 118 závažných pochybení, které ve svém důsledku vedlo k ohrožení zájmu na řádném procesu posuzování úvěruschopnosti, respektive ochraně spotřebitele při poskytování spotřebitelských úvěrů. Jednání účastníka řízení je tedy posuzováno jako pokračování v přestupku.
413. K možné liberaci účastníka řízení podle ustanovení § 21 odst. 1 a 2 přestupkového zákona správní orgán uvádí, že mu není známo, že by účastník řízení vynaložil veškeré úsilí, které po něm bylo možné požadovat, aby přestupku zabránil.
414. Přestupkový zákon umožňuje uložení alternativních druhů trestů (např. napomenutí)²⁶⁷ a popř. modifikaci trestu (např. podmíněné upuštění od uložení správního trestu).²⁶⁸ S ohledem na závažnost protiprávního jednání účastníka řízení v tomto konkrétním případě a rovněž s přihlédnutím ke skutečnosti, že v případě účastníka řízení došlo ke spáchání přestupků uvedených ve výrokové části A. tohoto rozhodnutí, nepřipadá aplikace alternativních druhů trestání ani modifikace trestu v úvahu. Jako nejefektivnější prostředek, který zajistí naplnění individuálně a generálně preventivního i represivního účelu sankce, se jeví uložení pokuty.
415. Při stanovování výše pokuty se správní orgán řídil zásadami uvedenými v ustanovení § 37 přestupkového zákona, povahu a závažnost přestupku posoudil dle ustanovení § 38 přestupkového zákona, a přihlédl ke všem polehčujícím i přitěžujícím okolnostem ve smyslu ustanovení § 39 a § 40 přestupkového zákona. Zároveň správní orgán přihlédl k obecným právním zásadám, zejména k zásadě individualizace sankce a k zásadě legitimního očekávání.
416. Dále správní orgán zkoumal v souladu s ustanovením § 37 písm. i) přestupkového zákona, zda nestanovuje starší úprava ZSÚ ve znění účinném do 23.4.2020, za uvedené přestupky správní trest mírnější, nežli úprava ve znění účinném v době vydání tohoto rozhodnutí, a dospěl k závěru, že nikoliv.
417. Ustanovení § 38 přestupkového zákona stanoví, že **povaha a závažnost** přestupku je dána zejména: a) významem zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen, b) významem a rozsahem následku přestupku, c) způsobem spáchání přestupku, d) okolnostmi spáchání přestupku, f) délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele a g) počtem jednotlivých dílčích útoků, které tvoří pokračování v přestupku.
418. Kromě výše uvedeného významu zákonem chráněného zájmu, tedy objektu přestupku, je povaha a závažnost přestupků spáchaných účastníkem řízení v posuzovaném případě dána rovněž významem a rozsahem následků přestupku. Co se týče **následků**, resp. **účinků** způsobených protiprávním jednáním, k naplnění skutkové podstaty příslušných přestupků dochází bez ohledu na skutečnost, zda v konkrétním případě dojde příslušným jednáním ke vzniku škody na majetku zákazníků či nikoli, škodlivý následek netvoří znak skutkové podstaty těchto přestupků. Zákonodárce považuje již ohrožení způsobené porušením příslušných povinností za natolik závažné, že k odpovědnosti za příslušné přestupky není třeba vzniku přímé škody. Případné způsobení majetkové újmy jako účinku přestupku tak sice není podmínkou pro vznik odpovědnosti za deliktní jednání účastníka řízení, bylo by však bráno jako zásadně přitěžující okolnost. Správní orgán proto vznik škody nezkoumal.
419. ZSÚ konstruuje odpovědnost za deliktní jednání účastníka řízení jako **objektivní odpovědnost**, tj. jeho odpovědnost je dána bez ohledu na **zavinění** účastníka řízení

²⁶⁷Viz ustanovení § 35, § 45, § 47 až § 50 přestupkového zákona.

²⁶⁸Viz ustanovení § 42 až § 44 přestupkového zákona.

a konkrétní zavinění se nezkoumá. Účastník řízení si však jako nebankovní poskytovatel spotřebitelských úvěrů musí být bezesporu vědom, že řádné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je jednou z jeho základních povinností.

420. Z hlediska **způsobu**, jakým se účastník řízení dopustil protiprávního jednání, správní orgán konstatuje, že se jedná o jednání jak **omisivní povahy**, tedy nekonáním tam, kde měl konat, nicméně protiprávnosti svého opomenutí si vzhledem ke svým odborným znalostem měl být účastník řízení vědom, tak **komisivní povahy**, neboť účastník řízení se jej dopustil aktivním jednáním, když po spotřebitelích v prodlení požadoval smluvní pokutu nad rámec zákonného limitu a zároveň se spotřebiteli v prodlení, nebo kterým hrozilo prodlení, komunikoval nátlakovým nebo manipulativním způsobem.
421. Správní orgán uvádí k **povaze činnosti** účastníka řízení, že tento je nebankovním poskytovatelem spotřebitelského úvěru ve smyslu ZSÚ, přičemž tuto činnost vykonává za účelem podnikání a tvorby zisku. Účastník řízení, působící na trhu, by měl znát předpisy upravující problematiku nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru a dodržovat veškeré povinnosti z těchto předpisů vyplývající.
422. Správní orgán jako **polehčující okolnost** hodnotí nejen skutečnost, že účastník řízení nebyl doposud správním orgánem trestán, ale také, že účastník řízení deklaroval, že přijme příslušná opatření. Správní orgán nicméně zdůrazňuje, že účinnost přijatých opatření k nápravě bude možné vyhodnotit až při následné kontrole.
423. Správní orgán při úvaze o výši sankce přihlédl v rámci zákonem stanoveného rozpětí též k **délce doby**, po kterou trvalo vytýkané protiprávní jednání účastníka řízení, tj. téměř 13 měsíců, kterou považuje za dostatečně dlouhou k prokázání podnikatelského charakteru činnosti účastníka řízení. Délku trvání hodnotí správní orgán jako **přítěžující okolnost**. Správní orgán za přítěžující okolnost považuje zároveň skutečnost, že se účastník řízení dopustil vícera přestupků uvedených ve výrokové části A. tohoto rozhodnutí. Správní orgán přihlédl též k tomu, že porušení ZSÚ mělo systémový charakter.
424. Přestože došlo oproti Příkazu k upřesnění skutkového stavu a dále k upřesnění vytýkaného období, uvedené skutečnosti nemají dopad na závažnost vytýkaného jednání účastníka řízení, nicméně k nim správní orgán v rámci posuzování výše sankce přihlédl, a to i k délce řízení.
425. Účastník řízení se dopustil porušení § 86 ZSÚ, tím, že řádně neposoudil úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů před uzavřením celkem 42 smluv o spotřebitelském úvěru²⁶⁹.
426. Účastník řízení poskytuje tzv. mikroúvěry, pro které je typické, že jsou poskytovány v rádech tisíců se splatností několik týdnů. Mikroúvěry mají velmi vysoké roční procento celkových nákladů, jejichž součástí jsou často i náklady na prodlužování splatnosti půjčky. Mezi zákazníky účastníka řízení jsou spotřebitelé, kteří nedosáhnout na levnější formu financování a kteří se tak snaží spotřebitelským úvěrem řešit svou tíživou finanční situaci.
427. Účastník řízení za období ode dne 1.6.2018 do dne 20.6.2019 poskytl celkem 22 745 jednosplátkových a 825 trísplátkových spotřebitelských úvěrů v objemu 326 mil. Kč. Za stejné období byla prodloužena doba splatnosti celkem u 21 892 spotřebitelských úvěrů, a to v některých případech i několikrát, celkem tak došlo k 107 008 prodloužení splatnosti formou dodatků. Celková výše pohledávek po splatnosti delší než 3 měsíce činila za rok 2018 celkem 113 mil. Kč a za rok 2019 celkem 144 mil. Kč. Správní

²⁶⁹ Vzhledem ke skutečnosti, že účastník řízení ve většině případů nedisponoval prokazatelnými podklady k výdajům, čili nezjišťoval řádně výdaje jednotlivých žadatelů o úvěr, nemohl ani řádně posoudit úvěruschopnost téměř v celém kontrolním vzorku, nicméně vzhledem k tomu, že toto zjištění nebylo předmětem tohoto řízení, správní orgán k tomu nepřihlíží ani při uložení sankce, má však za to, že i s ohledem na námítky účastníka řízení, je nutné jej na uvedené porušení jeho povinnosti upozornit

orgán dodává, že za rok 2020 účastník řízení poskytl spotřebitelské úvěry v celkovém objemu 247 mil. Kč, celkový objem pohledávek po splatnosti delší než 3 měsíce a celkovým objem zesplatněných spotřebitelských úvěrů činil 175 mil. Kč. Za rok 2021 účastník řízení poskytl spotřebitelské úvěry v celkovém objemu 335 mil. Kč, pohledávky ze spotřebitelských úvěrů po splatnosti delší než 3 měsíce vykázal v objemu 206 mil. Kč, celkový objem zesplatněných spotřebitelských úvěrů vykázal ve výši 289 mil. Kč, přičemž za rok 2021 měly být zesplatněny úvěry v objemu 36 mil. Kč. Za rok 2022 účastník řízení poskytl spotřebitelské úvěry v celkovém objemu 402 mil. Kč, pohledávky ze spotřebitelských úvěrů po splatnosti delší než 3 měsíce vykázal v objemu 160 mil. Kč, celkový objem zesplatněných spotřebitelských úvěrů vykázal ve výši 27 mil. Kč, přičemž za rok 2022 měly být zesplatněny úvěry v objemu 9 mil. Kč²⁷⁰

428. V této souvislosti pak správní orgán dále zjišťoval z veřejně dostupných zdrojů majetkové poměry účastníka řízení. Ze sbírky listin²⁷¹ bylo možné zjistit informace o stavu hospodaření účastníka řízení za rok 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022. K datu 31.12.2018 účastník řízení vykázal vlastní kapitál ve výši 50 311 tis. Kč a výsledek hospodaření po zdanění ve výši 19 881 tis. Kč. K datu 31.12.2019 vykázal vlastní kapitál ve výši 64 281 tis. Kč a výsledek hospodaření po zdanění ve výši 24 569 tis. Kč. K datu 31.12.2020 vykázal vlastní kapitál ve výši 72 730 tis. Kč a výsledek hospodaření po zdanění ve výši 38 450 tis. Kč, k datu 31.12.2021 vykázal vlastní kapitál ve výši 93 551 tis. Kč a výsledek hospodaření po zdanění ve výši 57 821 tis. Kč, k datu 31.12.2022 vykázal vlastní kapitál ve výši 172 645 tis. Kč a výsledek hospodaření po zdanění ve výši 79 094 tis. Kč. K datu 31.12.2023 dle ročního výkazu činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru předloženého správnímu orgánu vykázal vlastní kapitál 277 291 tis. Kč a zisk ve výši 104 646 tis. Kč.
429. Správní orgán je přesvědčen, že s ohledem na represivní funkci sankce a generální prevenci je na místě uložit účastníku řízení za vytykaná jednání peněžitou sankci tak, aby dal ostatním účastníkům trhu na vědomí, že vytykaná jednání považuje za závažná porušení povinností, jejichž neplnění musí být trestáno a vynucováno a současně je cílem ukládané pokuty nejen potrestat účastníka řízení, ale zároveň ho odradit od dalšího takového jednání. Na základě výše uvedených skutečností dospěl správní orgán k závěru, že v souladu s kontinuitou rozhodovací sankční praxe České národní banky a s přihlédnutím k závažnosti spáchaných přestupků, zejména ke způsobu jejich spáchání a jejich následkům a k okolnostem, za nichž byly spáchány, jakož i relevantním polehčujícím a přitěžujícím okolnostem, jsou dány důvody pro uložení pokuty v dolní třetině shora vypočtené sazby pokuty. Správní orgán s ohledem na všechny zmiňované okolnosti, skutkový stav uvedený v tomto rozhodnutí a současně s ohledem na délku uplynulé doby mezi protiprávním jednáním a vydáním tohoto rozhodnutí, považuje pokutu ve výši **4 500 000 Kč, což odpovídá 22,5 % z horní hranice zákonné sazby**, za přiměřenou a adekvátní. Vzhledem k majetkovým poměrům účastníka řízení není uložena sankce likvidační.
430. Ze všech výše uvedených důvodů pak správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

²⁷⁰ Výkazy předložené účastníkem řízení za rok 2018, 2019, 2020 a 2021. Spis č.l. 144. A výkaz předložený účastníkem řízení za rok 2022, spis č.l. 166-174.

²⁷¹ <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=719331>

B.

Odůvodnění povinnosti uhradit náklady řízení

431. Podle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu uloží správní orgán účastníkovi řízení, který vyvolal správní řízení porušením své právní povinnosti povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou. Paušální částka je stanovena prováděcím předpisem ke správnímu řádu, kterým je vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění účinném do 30.6.2024 (dále jen „Vyhláška“). Z ustanovení § 6 odst. 1 této Vyhlášky vyplývá, že paušální částka nákladů správního řízení, které účastník vyvolal porušením své právní povinnosti, činí 1 000 Kč.
432. Vzhledem ke skutečnosti, že vedené správní řízení bylo, jak bylo podrobně podáno výše, vyvoláno porušením právní povinnosti účastníkem řízení, uložil mu správní orgán povinnost nahradit náklady tohoto správního řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí lze podat podle ustanovení § 81 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 1 správního řádu rozklad u České národní banky, Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1, a to prostřednictvím sekce dohledu nad finančním trhem II. Lhůta pro podání rozkladu činí podle ustanovení § 83 odst. 1 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 5 správního řádu 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. O rozkladu proti rozhodnutí České národní banky rozhoduje bankovní rada České národní banky.

prof. PhDr. Ing. Vladimír Tomšík, Ph.D.
ředitel sekce dohledu nad finančním trhem II
podepsáno elektronicky

Mgr. Luděk Pestr
ředitel odboru správních řízení
podepsáno elektronicky

- **rozhodnutí bankovní rady České národní banky o rozkladu č.j. 2025/022924/CNB/110 ze dne 27. února 2025, sp.zn. Sp/2019/584/573**

ROZHODNUTÍ O ROZKLADU

Bankovní rada České národní banky (dále „bankovní rada“) jako orgán příslušný podle § 5 odst. 2 písm. h) zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o České národní bance“) rozhodovat o rozkladech proti rozhodnutím České národní banky v prvním stupni přezkoumala na základě rozkladu podaného dne 1. 10. 2024 společností COOL CREDIT, s.r.o., IČO 021 12 621, se sídlem Václavské náměstí 841/3, 110 00 Praha 1 – Nové Město, a dále doplněného podáním ze dne 22. 10. 2024, rozhodnutí České národní banky č. j. 2024/106221/658 ze dne 17. 9. 2024, sp. zn. Sp/2019/584/573, a po projednání rozkladu v rozkladové komisi ustavené podle § 152 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“) rozhodla takto:

Rozhodnutí České národní banky č. j. 2024/106221/658 ze dne 17. 9. 2024 se:

I. podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu ve spojení s § 46c zákona o České národní bance mění tak, že

- (i) v návěti výrokové části se datum „31. 12. 2023“ nahrazuje datem „23. 4. 2020“;
- (ii) ve výroku A. v části porušení (i) se za slova „ustanovení § 15 odst. 1 ve spojení s odst. 2 písm. c)“ doplňují slova „a odst. 3“;
- (iii) ve výroku A. v části ukládání pokuty se slova „4 500 000 Kč (slovy čtyři miliony pět set tisíc korun českých)“ nahrazují slovy „4 000 000 Kč (slovy: čtyři miliony korun českých)“;

II. ve zbytku podle § 90 odst. 5 správního řádu ve spojení s § 46c zákona o České národní bance potvrzuje a rozklad společnosti COOL CREDIT, s.r.o., IČO 021 12 621, se sídlem Václavské náměstí 841/3, 110 00 Praha 1 – Nové Město se v tomto rozsahu zamítá.

ODŮVODNĚNÍ

[1.] U společnosti COOL CREDIT, s.r.o., IČO 021 12 621, se sídlem Václavské náměstí 841/3, 110 00 Praha 1 – Nové Město (dále „účastník řízení“) byla dne 21. 6. 2019 zahájena kontrola podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění zákona č. 183/2017 Sb. (dále „kontrola“). Předmětem této kontroly bylo prověření dodržování povinností při výkonu činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru ve smyslu zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění do 23. 4. 2020 (dále „zákon o spotřebitelském úvěru“). O provedené kontrole byl vypracován protokol o kontrole č. j. 2019/112726/CNB/650 ze dne 24. 10. 2019 (dále „protokol o kontrole“)¹.

[2.] Na základě nedostatků zjištěných při kontrole zahájila Česká národní banka jako správní orgán prvního stupně (dále „správní orgán prvního stupně“ nebo „ČNB“) s účastníkem řízení vydáním příkazu č. j. 2021/71138/570 ze dne 1. 7. 2021 (dále „příkaz“) přestupkové řízení. V příkazu byl účastník řízení uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 148 odst. 1 písm. b)

¹ Kontrolní spis je součástí správního spisu sp. zn. Sp/2019/584/573.

zákona o spotřebitelském úvěru, přestupku podle § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, přestupku podle § 153 odst. 1 písm. d) zákona o spotřebitelském úvěru a přestupku podle § 154 odst. 2 písm. g) zákona o spotřebitelském úvěru. Za spáchání uvedených přestupků byla účastníkovi řízení uložena podle § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru pokuta ve výši 5 000 000 Kč.

[3.] Proti příkazu podal účastník řízení dne 7. 7. 2021 v zákonné 8denní lhůtě odpor, čímž došlo ke zrušení příkazu, a bylo pokračováno v řízení.

[4.] Dne 16. 5. 2023 vydal správní orgán prvního stupně pod č. j. 2023/60058/570 rozhodnutí (dále „první rozhodnutí“), kterým byl účastník řízení ve výrokové části A. uznán vinným z toho, že:

- (i) v období ode dne 1. 6. 2018 do dne 20. 6. 2019 nezavedl a neudržoval vhodná a přiměřená pravidla a postupy pro řádné posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru a průběžně neověřoval a pravidelně nehodnotil přiměřenost a účinnost zavedených postupů a pravidel, když:
 - a) v období ode dne 1. 3. 2019 do dne 20. 6. 2019 zavedl do vnitřního předpisu č. 06/2017 pravidla a postupy, podle nichž znovu posoudil úvěruschopnost a požadoval tak aktuální informace o příjmové a výdajové stránce stálého zákazníka (spotřebitele) v případě další žádosti o úvěr až po uplynutí 1 roku a dále po účinnosti Manuálu pro oddělení schvalování od května 2019 i v případě, že byl při splácení předchozího úvěru alespoň 2 měsíce v prodlení;
 - b) neměl zavedena přiměřená a účinná pravidla a postupy pro hodnověrné osvědčení splnění povinnosti zjistit a ověřit informace o výši příjmů spotřebitele pro účely řádného posouzení úvěruschopnosti žadatele o spotřebitelský úvěr, neboť v období ode dne 1. 6. 2018 do 20. 6. 2019 při posuzování příjmové stránky spotřebitelů postupoval dle vnitřního předpisu č. 06/2017 a později současně dle Manuálu pro oddělení schvalování účinného od května 2019, dle kterých vycházel z nedostatečných podkladů, když považoval v případě zaměstnance za dostatečné předložení výpisu z bankovního účtu za poslední měsíc nebo výplatních pásek za poslední dva měsíce a u OSVČ výpisy z bankovního účtu za poslední dva měsíce;
 - c) neměl zavedena přiměřená a účinná pravidla a postupy pro hodnověrné osvědčení splnění povinnosti zjistit a ověřit informace o výši výdajů či závazků spotřebitele pro účely řádného posouzení úvěruschopnosti žadatele o spotřebitelský úvěr, neboť:
 - v období ode dne 1. 6. 2018 do 28. 2. 2019 nezohledňoval faktické výdaje spotřebitele, ale uplatňoval pravidlo, že maximální limit poskytnutého úvěru mohl být ve výši $\frac{1}{2}$ příjmu žadatele, u druhého a dalšího úvěru potom ve výši maximálně $\frac{3}{4}$ příjmu žadatele;
 - v období ode dne 1. 3. 2019 do dne 20. 6. 2019 při sjednávání spotřebitelských úvěrů nezískával nezbytné, spolehlivé, dostatečné a přiměřené informace dokládající výdaje žadatelů o spotřebitelský úvěr, když výdaje pouze nahrazoval normativní částkou ve výši 6 400 Kč;
- (ii) v období ode dne 1. 3. 2019 do dne 20. 6. 2019 nezjišťoval a nezohledňoval při zjišťování výdajové stránky, jaký je počet členů domácnosti podílejících se na úhradě výdajů a ani počet vyživovaných osob, čímž porušil ustanovení § 15 zákona o spotřebitelském úvěru; v období ode dne 12. 6. 2018 do dne 7. 6. 2019 poskytl ve 44 případech z celkového vzorku 81 úvěrových složek spotřebitelské úvěry bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když:

a) v období ode dne 12. 6. 2018 do dne 7. 6. 2019 v 18 případech (smlouva č. [redacted]
[redacted] ze dne 7. 6. 2019, č. [redacted] [redacted] ze dne 24. 8. 2018,
č. [redacted] [redacted] ze dne 21. 9. 2018, č. [redacted] [redacted] ze dne
31. 10. 2018, č. [redacted] [redacted] ze dne 29. 11. 2018, č. [redacted] [redacted]
ze dne 12. 12. 2018, č. [redacted] [redacted] ze dne 18. 12. 2018, č. [redacted]
[redacted] ze dne 10. 12. 2018, č. [redacted] [redacted] ze dne 14. 2. 2019,
č. [redacted] [redacted] ze dne 7. 2. 2019, č. [redacted] [redacted] ze dne 14. 1. 2019,
č. [redacted] [redacted] ze dne 1. 2. 2019, č. [redacted] [redacted] ze dne 20. 2. 2019,
č. [redacted] [redacted] ze dne 26. 3. 2019, č. [redacted] [redacted] ze dne 24. 4. 2019,
č. [redacted] [redacted] ze dne 15. 5. 2019, č. [redacted] [redacted] ze dne 23. 4. 2019,
č. [redacted] [redacted] ze dne 12. 6. 2018) při posuzování úvěruschopnosti
vycházel z neaktuálních dokladů o příjmu, nebo vycházel pouze z jednoho dokladu
o příjmu bez toho, aby zjistil, zda se jedná o pravidelný příjem spotřebitele;

b) v období ode dne 3. 7. 2018 do dne 29. 5. 2019 v 7 případech (smlouva č. [redacted]
[redacted] ze dne 3. 7. 2018, č. [redacted] [redacted] ze dne 24. 10. 2018,
č. [redacted] [redacted] ze dne 20. 12. 2018, č. [redacted] [redacted]
ze dne 1. 2. 2019, č. [redacted] [redacted] ze dne 29. 5. 2019, č. [redacted]
[redacted] ze dne 4. 12. 2018, č. [redacted] [redacted] ze dne 24. 1. 2019)
započítal při výpočtu bonity spotřebitele příjem, který neodpovídal spotřebitelem
doloženým podkladům, respektive bez zjevného důvodu započítal příjem vyšší, než
vyplývá z doložených dokladů o příjmu;

c) v období ode dne 3. 7. 2018 do dne 16. 4. 2019 v 16 případech (smlouva č. [redacted]
[redacted] ze dne 3. 7. 2018, č. [redacted] [redacted] ze dne 5. 9. 2018, č. [redacted]
[redacted] ze dne 31. 10. 2018, č. [redacted] [redacted] ze dne 8. 11. 2018,
č. [redacted] [redacted] ze dne 3. 12. 2018, č. [redacted] [redacted] ze dne 7.
12. 2018, č. [redacted] [redacted] ze dne 15. 7. 2018, č. [redacted] [redacted] ze dne
27. 1. 2019, č. [redacted] [redacted] ze dne 3. 2. 2019, č. [redacted]
[redacted] ze dne 28. 2. 2019, č. [redacted] [redacted] ze dne 19. 3.
2019, č. [redacted] [redacted] ze dne 26. 3. 2019, č. [redacted] [redacted] ze dne
1. 4. 2019, č. [redacted] [redacted] ze dne 16. 4. 2019, č. [redacted] [redacted] ze
dne 25. 2. 2019, č. [redacted] [redacted] ze dne 15. 3. 2019) bez odůvodnění
nezohlednil rozdíl mezi deklarovanými výdaji uvedenými v žádosti o úvěr a výdaji,
které by byly patrné z doložených bankovních výpisů, ani neprověřil, a tedy ani
nezohlednil, zda žadatel o úvěr řádně splácí jiný spotřebitelský úvěr uvedený
v žádosti o úvěr;

d) v období ode dne 29. 6. 2018 do dne 7. 6. 2019 ve 13 případech (smlouva č. [redacted]
[redacted] ze dne 2. 7. 2018, č. [redacted] [redacted] ze dne 9. 7. 2018, č. [redacted]
[redacted] ze dne 10. 8. 2018, č. [redacted] [redacted] ze dne 24. 8. 2018,
č. [redacted] [redacted] ze dne 8. 11. 2018, č. [redacted] [redacted] ze dne 27. 1.
2019, č. [redacted] [redacted] ze dne 24. 1. 2019, č. [redacted] [redacted]
ze dne 1. 2. 2019, č. [redacted] [redacted] ze dne 28. 8. 2018, č. [redacted] [redacted] ze
dne 24. 11. 2018, č. [redacted] [redacted] ze dne 14. 1. 2019, č. [redacted] [redacted]
ze dne 7. 6. 2019, č. [redacted] [redacted] ze dne 24. 4. 2019), ve kterých došlo
k prodloužení splatnosti úvěru, nezajistil, aby před prodloužením doby splatnosti
úvěru došlo k novému posouzení úvěruschopnosti spotřebitele ke zjištění aktuální
situace spotřebitele, čímž porušil ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském
úvěru;

(iii) v období ode dne 27. 7. 2018 do dne 12. 8. 2019 v 9 případech (smlouva č. [redacted]
[redacted], hovor ze dne 21. 8. 2018; 2x smlouva č. [redacted] [redacted], hovor ze dne

27. 7. 2018 a ze dne 6. 8. 2018; smlouva č. [REDACTED], hovor ze dne 16. 10. 2018; smlouva č. [REDACTED], hovor ze dne 8. 11. 2018; 2x smlouva č. [REDACTED], hovor ze dne 7. 12. 2018 a ze dne 6. 12. 2018; smlouva č. [REDACTED], hovor ze dne 4. 7. 2019 a smlouva č. [REDACTED], hovor ze dne 12. 8. 2019) komunikoval se spotřebiteli, kteří se dostali do nepříznivé situace, kdy jim hrozilo prodlení či byli v prodlení, nátlakovým či manipulativním způsobem a podával jim nepravdivé či navzájem si odporující informace, přičemž zamlčoval důležité skutečnosti, čímž porušil ustanovení § 77 zákona o spotřebitelském úvěru;

(iv) v období od 12. 6. 2018 do 7. 6. 2019 porušil zákonem stanovené omezení plateb souvisejících s prodlením spotřebitele, když:

a) ve 48 případech (smlouva č. [REDACTED] ze dne 29. 6. 2018, č. [REDACTED] ze dne 7. 6. 2019, č. [REDACTED] ze dne 2. 7. 2018, č. [REDACTED] ze dne 2. 7. 2018, č. [REDACTED] ze dne 3. 7. 2018, č. [REDACTED] ze dne 9. 7. 2018, č. [REDACTED] ze dne 10. 8. 2018, č. [REDACTED] ze dne 24. 8. 2018, č. [REDACTED] ze dne 22. 8. 2018, č. [REDACTED] ze dne 21. 9. 2018, č. [REDACTED] ze dne 5. 9. 2018, č. [REDACTED] ze dne 4. 10. 2018, č. [REDACTED] ze dne 31. 10. 2018, č. [REDACTED] ze dne 3. 11. 2018, č. [REDACTED] ze dne 22. 11. 2018, č. [REDACTED] ze dne 8. 11. 2018, č. [REDACTED] ze dne 3. 12. 2018, č. [REDACTED] ze dne 4. 12. 2018, č. [REDACTED] ze dne 18. 12. 2018, č. [REDACTED] ze dne 14. 2. 2019, č. [REDACTED] ze dne 22. 8. 2018, č. [REDACTED] ze dne 27. 1. 2019, č. [REDACTED] ze dne 24. 1. 2019, č. [REDACTED] ze dne 1. 2. 2019, č. [REDACTED] ze dne 3. 2. 2019, č. [REDACTED] ze dne 28. 2. 2019, č. [REDACTED] ze dne 19. 3. 2019, č. [REDACTED] ze dne 23. 3. 2019, č. [REDACTED] ze dne 1. 4. 2019, č. [REDACTED] ze dne 16. 4. 2019, č. [REDACTED] ze dne 24. 4. 2019, č. [REDACTED] ze dne 15. 5. 2019, č. [REDACTED] ze dne 31. 5. 2019, č. [REDACTED] ze dne 26. 3. 2019, č. [REDACTED] ze dne 3. 6. 2019, č. [REDACTED] ze dne 1. 6. 2019, č. [REDACTED] ze dne 14. 5. 2019, č. [REDACTED] ze dne 28. 8. 2018, č. [REDACTED] ze dne 23. 4. 2019, č. [REDACTED] ze dne 30. 11. 2018, č. [REDACTED] ze dne 8. 3. 2019, č. [REDACTED] ze dne 5. 12. 2018, č. [REDACTED] ze dne 25. 2. 2019, č. [REDACTED] ze dne 14. 10. 2018, č. [REDACTED] ze dne 15. 3. 2019, č. [REDACTED] ze dne 12. 6. 2018 a č. [REDACTED] ze dne 29. 10. 2018) požadoval smluvní pokutu za prodlení spotřebitele s plněním peněžitého dluhu ve výši 15 %, čímž překročil zákonný limit smluvní pokuty ve výši 0,1 % denně z částky, ohledně níž byl spotřebitel v prodlení;

b) v 6 případech z výše uvedených 48 případů (smlouva č. [REDACTED] ze dne 2. 7. 2018, č. [REDACTED] ze dne 3. 7. 2018, č. [REDACTED] ze dne 9. 7. 2018, č. [REDACTED] ze dne 24. 8. 2018, č. [REDACTED] ze dne 3. 11. 2018 a č. [REDACTED] ze dne 8. 3. 2019) přesáhl souhrn všech uplatněných smluvních pokut součin čísla 0,5 a celkové výše spotřebitelského úvěru, čímž porušil ustanovení § 122 zákona o spotřebitelském úvěru.

[5.] Jednáním výše uvedeným ad (i) se účastník řízení dopustil přestupku podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru, jednáním výše uvedeným ad (ii) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, jednáním

výše uvedeným ad (iii) přestupku podle ustanovení § 153 odst. 1 písm. d) zákona o spotřebitelském úvěru a jednáním výše uvedeným ad (iv) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 2 písm. g) zákona o spotřebitelském úvěru.

[6.] Za spáchání uvedených přestupků byla účastníkovi řízení ve výrokové části A. uložena podle § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru pokuta ve výši 5 000 000 Kč.

[7.] Ve výrokové části B. prvního rozhodnutí byla dále účastníkovi řízení uložena povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

[8.] První rozhodnutí bylo účastníkovi řízení doručeno dne 16. 5. 2023. Proti prvnímu rozhodnutí podal účastník řízení v zákonné 15denní lhůtě dne 30. 5. 2023 blanketní rozklad, ve kterém absentovalo uvedení toho, v čem účastník řízení spatřuje rozpor s právními předpisy, nesprávnost prvního rozhodnutí či předcházejícího řízení. V rozkladu účastník řízení navrhl, aby bankovní rada první rozhodnutí zrušila. Současně účastník řízení sdělil, že rozklad doplní o jeho důvody do 15 pracovních dnů, tj. do 20. 6. 2023. Na základě toho správní orgán prvního stupně podáním č. j. 2023/67820/570 ze dne 31. 5. 2023 účastníkovi řízení sdělil, že na odůvodnění rozkladu do navrhovaného data vyčká. Doplnění odůvodnění rozkladu zaslal účastník řízení správnímu orgánu prvního stupně dne 20. 6. 2023.

[9.] Rozhodnutím o rozkladu č. j. 2023/132047/CNB/110 ze dne 12. 10. 2023 (dále „zrušovací rozhodnutí o rozkladu“) bylo bankovní radou první rozhodnutí z důvodu nepřezkoumatelnosti podle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu ve spojení s § 46c zákona o České národní bance zrušeno a věc byla vrácena správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání. V jeho rámci bylo správnímu orgánu prvního stupně uloženo:

- řádně odůvodnit výrok A. (i) zejména v bodě b) prvního rozhodnutí;
- s ohledem na doplnění odůvodnění výroku A. (i) prvního rozhodnutí posoudit rozsah zjištění uvedených ve výroku A. (ii) prvního rozhodnutí;
- řádně se vypořádat s vyjádřením účastníka řízení ze dne 20. 4. 2023 a v návaznosti na to posoudit rozsah zjištění uvedených ve výroku A. (iv) prvního rozhodnutí;
- umožnit účastníkovi řízení, aby se podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“), aby se před vydáním nového rozhodnutí ve věci vyjádřil k jeho podkladům;
- vypořádat se s těmi námitkami účastníka řízení, se kterými se z důvodu vad prvního rozhodnutí nemohla vypořádat bankovní rada a jejichž řešení bude mít význam pro další řízení a rozhodnutí ve věci.

[10.] Dne 17. 9. 2024 vydal správní orgán prvního stupně pod č. j. 2024/106221/658 rozhodnutí (dále „napadené rozhodnutí“), kterým byl účastník řízení ve výrokové části A. uznán vinným z toho, že:

- (i) v období ode dne 1. 6. 2018 do dne 20. 6. 2019 nezavedl a neudržoval vhodná a přiměřená pravidla a postupy pro řádné posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru a průběžně neověřoval a pravidelně nehodnotil přiměřenost a účinnost zavedených postupů a pravidel, když
 - a) v období ode dne 1. 3. 2019 do dne 20. 6. 2019 zavedl do vnitřního předpisu č. 06/2017 a *Manuálu pro oddělení schvalování* pravidla a postupy, podle nichž, vyjma zákazníků v 2 měsíčním prodlení se splácením úvěru, znovu posuzoval úvěruschopnost a požadoval tak aktuální informace o příjmové a výdajové stránce stálého zákazníka (spotřebitele) v případě další žádosti o úvěr až po uplynutí 1 roku

od předchozího posouzení;

b) jeho vnitřní předpisy

- v období od 1. 6. 2018 do 20. 6. 2019 neupravovaly povinnost řádně zjišťovat výši příjmu, když u spotřebitelů, kteří byli v pracovním poměru, stačilo bez dalšího předložení pouze jednoho výpisu z bankovního účtu za poslední měsíc, a v případě spotřebitelů, kteří byli OSVČ, postačovalo předložení pouze dvou výpisů z bankovního účtu za poslední dva měsíce;
- v období od 1. 6. 2018 do 28. 2. 2019 nestanovily povinnost ověřovat skutečné výdaje spotřebitele, ale umožňovaly uplatňovat pravidlo, že maximální limit poskytnutého úvěru mohl být ve výši $\frac{1}{2}$ příjmu žadatele, u druhého a dalšího úvěru potom ve výši maximálně $\frac{3}{4}$ příjmu žadatele;
- v období od 1. 3. 2019 do 20. 6. 2019 neupravovaly povinnost získávat nezbytné, spolehlivé, dostatečné a přiměřené informace dokládající skutečné výdaje žadatelů o spotřebitelský úvěr, když výdaje umožňovaly nahradit normativní částkou ve výši 6 400 Kč;
- v období od 1. 3. 2019 do 20. 6. 2019 nestanovily povinnost zohledňovat při zjišťování výdajů, jaký je počet vyživovaných osob ze strany spotřebitele;

(ii) v období ode dne 12. 6. 2018 do dne 7. 6. 2019 poskytl ve 42 případech z celkového vzorku 81 úvěrových složek spotřebitelské úvěry bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když

- a) v období ode dne 12. 6. 2018 do dne 7. 6. 2019 v 18 případech (sml. č. [redacted] ze dne 7. 6. 2019, č. [redacted] ze dne 24. 8. 2018, č. [redacted] ze dne 21. 9. 2018, č. [redacted] ze dne 31. 10. 2018, č. [redacted] ze dne 29. 11. 2018, č. [redacted] ze dne 12. 12. 2018, č. [redacted] ze dne 18. 12. 2018, č. [redacted] ze dne 10. 12. 2018, č. [redacted] ze dne 14. 2. 2019, č. [redacted] ze dne 7. 2. 2019, č. [redacted] ze dne 14. 1. 2019, č. [redacted] ze dne 1. 2. 2019, č. [redacted] ze dne 20. 2. 2019, č. [redacted] ze dne 26. 3. 2019, č. [redacted] ze dne 24. 4. 2019, č. [redacted] ze dne 15. 5. 2019, č. [redacted] ze dne 23. 4. 2019, č. [redacted] ze dne 12. 6. 2018) při posuzování úvěruschopnosti vycházel z neaktuálních dokladů o příjmu, nebo vycházel pouze z jednoho dokladu o příjmu bez toho, aby zjistil, zda se jedná o pravidelný příjem spotřebitele;
- b) v období ode dne 3. 7. 2018 do dne 29. 5. 2019 v 5 případech (sml. č. [redacted] ze dne 3. 7. 2018, č. [redacted] ze dne 24. 10. 2018, č. [redacted] ze dne 29. 5. 2019, č. [redacted] ze dne 4. 12. 2018, č. [redacted] ze dne 24. 1. 2019) započítal při výpočtu disponibilního zůstatku spotřebitele příjem, který neodpovídal spotřebitelem doloženým podkladům, respektive bez zjevného důvodu započítal příjem vyšší, než vyplývá z doložených dokladů o příjmu;
- c) v období ode dne 3. 7. 2018 do dne 16. 4. 2019 v 15 případech z 18 úvěrových případů, ve kterých byly předloženy výpisy z bankovních účtů (sml. č. [redacted] ze dne 3. 7. 2018, č. [redacted] ze dne 5. 9. 2018, č. [redacted] ze dne 31. 10. 2018, č. [redacted] ze dne 8. 11. 2018, č. [redacted] ze dne 3. 12. 2018, č. [redacted] ze dne 7. 12. 2018)

2018, č. [REDACTED] ze dne 15. 7. 2018, č. [REDACTED] ze dne 3. 2. 2019, č. [REDACTED] ze dne 28. 2. 2019, č. [REDACTED] ze dne 19. 3. 2019, č. [REDACTED] ze dne 26. 3. 2019, č. [REDACTED] ze dne 1. 4. 2019, č. [REDACTED] ze dne 16. 4. 2019, č. [REDACTED] ze dne 25. 2. 2019, č. [REDACTED] ze dne 15. 3. 2019) bez odůvodnění nezohlednil rozdíl mezi deklarovanými výdaji uvedenými v žádosti o úvěr a výdaji, které by byly patrné z doložených bankovních výpisů, ani neproověřil, a tedy ani nezohlednil, zda žadatel o úvěr řádně splácí jiný spotřebitelský úvěr uvedený v žádosti o úvěr;

d) v období ode dne 2. 7. 2018 do dne 7. 6. 2019 ve 13 případech (sml. č. [REDACTED] ze dne 2. 7. 2018, č. [REDACTED] ze dne 9. 7. 2018, č. [REDACTED] ze dne 10. 8. 2018, č. [REDACTED] ze dne 24. 8. 2018, č. [REDACTED] ze dne 8. 11. 2018, č. [REDACTED] ze dne 27. 1. 2019, č. [REDACTED] ze dne 24. 1. 2019, č. [REDACTED] ze dne 1. 2. 2019, č. [REDACTED] ze dne 28. 8. 2018, č. [REDACTED] ze dne 24. 11. 2018, č. [REDACTED] ze dne 14. 1. 2019, č. [REDACTED] ze dne 7. 6. 2019, č. [REDACTED] ze dne 24. 4. 2019), ve kterých došlo k prodloužení splatnosti úvěru, neposoudil před prodloužením doby splatnosti úvěru úvěruschopnost spotřebitele, aby zjistil jeho aktuální situaci;

(iii) v období ode dne 27. 7. 2018 do dne 12. 8. 2019 v 9 případech z 81 úvěrových složek (sml. č. [REDACTED], hovor ze dne 21. 8. 2018; 2x sml. č. [REDACTED], hovor ze dne 27. 7. 2018 a ze dne 6. 8. 2018; sml. č. [REDACTED], hovor ze dne 16. 10. 2018; sml. č. [REDACTED], hovor ze dne 8. 11. 2018; 2x sml. č. [REDACTED], hovor ze dne 7. 12. 2018 a ze dne 6. 12. 2018; sml. č. [REDACTED], hovor ze dne 4. 7. 2019 a sml. č. [REDACTED], hovor ze dne 12. 8. 2019) při komunikaci se spotřebiteli, kteří se dostali do nepříznivé situace, kdy jim hrozilo prodlení či již byli v prodlení, jim podával nepravdivé či navzájem si odporující informace a přitom zamlčoval důležité skutečnosti;

(iv) v období od 12. 6. 2018 do 7. 6. 2019 porušil zákonem stanovené omezení plateb souvisejících s prodlením spotřebitele, když

a) ve 48 případech z 81 úvěrových složek (sml. č. [REDACTED] ze dne 29. 6. 2018, č. [REDACTED] ze dne 7. 6. 2019, č. [REDACTED] ze dne 2. 7. 2018, č. [REDACTED] ze dne 2. 7. 2018, č. [REDACTED] ze dne 3. 7. 2018, č. [REDACTED] ze dne 9. 7. 2018, č. [REDACTED] ze dne 10. 8. 2018, č. [REDACTED] ze dne 24. 8. 2018, č. [REDACTED] ze dne 22. 8. 2018, č. [REDACTED] ze dne 21. 9. 2018, č. [REDACTED] ze dne 5. 9. 2018, č. [REDACTED] ze dne 4. 10. 2018, č. [REDACTED] ze dne 31. 10. 2018, č. [REDACTED] ze dne 3. 11. 2018, č. [REDACTED] ze dne 22. 11. 2018, č. [REDACTED] ze dne 8. 11. 2018, č. [REDACTED] ze dne 3. 12. 2018, č. [REDACTED] ze dne 4. 12. 2018, č. [REDACTED] ze dne 18. 12. 2018, č. [REDACTED] ze dne 14. 2. 2019, č. [REDACTED] ze dne 22. 8. 2018, č. [REDACTED] ze dne 27. 1. 2019, č. [REDACTED] ze dne 24. 1. 2019, č. [REDACTED] ze dne 1. 2. 2019, č. [REDACTED] ze dne 3. 2. 2019, č. [REDACTED] ze dne 28. 2. 2019, č. [REDACTED] ze dne 19. 3. 2019, č. [REDACTED] ze dne 23. 3. 2019, č. [REDACTED] ze dne 1. 4. 2019, č. [REDACTED] ze dne 1. 4. 2019, č. [REDACTED] ze dne 16. 4. 2019, č. [REDACTED] ze dne 24. 4. 2019,

č. [redacted] ze dne 15. 5. 2019, č. [redacted] ze dne 31. 5. 2019, č. [redacted] ze dne 26. 3. 2019, č. [redacted] ze dne 3. 6. 2019, č. [redacted] ze dne 1. 6. 2019, č. [redacted] ze dne 14. 5. 2019, č. [redacted] ze dne 28. 8. 2018, č. [redacted] ze dne 23. 4. 2019, č. [redacted] ze dne 30. 11. 2018, č. [redacted] ze dne 8. 3. 2019, č. [redacted] ze dne 5. 12. 2018, č. [redacted] ze dne 25. 2. 2019, č. [redacted] ze dne 14. 10. 2018, č. [redacted] ze dne 15. 3. 2019, č. [redacted] ze dne 12. 6. 2018 a č. [redacted] ze dne 29. 10. 2018) požadoval smluvní pokutu za prodlení spotřebitele s plněním peněžitého dluhu ve výši 15 % u jednosplátkových zápůjček z výše jistiny a poplatku za poskytnutí úvěru a u vícesplátkových zápůjček z výše splátky či její části, čímž překročil zákonný limit smluvní pokuty ve výši 0,1 % denně z částky, ohledně níž byl spotřebitel v prodlení;

- b) v 6 případech z výše uvedených 48 případů (sml. č. [redacted] ze dne 2. 7. 2018, č. [redacted] ze dne 3. 7. 2018, č. [redacted] ze dne 9. 7. 2018, č. [redacted] ze dne 24. 8. 2018, č. [redacted] ze dne 3. 11. 2018 a č. [redacted] ze dne 8. 3. 2019) navíc přesáhl souhrn všech uplatněných smluvních pokut součin čísla 0,5 a celkové výše spotřebitelského úvěru.

[11.] Jednáním výše uvedeným ad (i) se účastník řízení dopustil přestupku podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru, jednáním výše uvedeným ad (ii) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, jednáním výše uvedeným ad (iii) přestupku podle ustanovení § 153 odst. 1 písm. d) zákona o spotřebitelském úvěru a jednáním výše uvedeným ad (iv) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 2 písm. g) zákona o spotřebitelském úvěru.

[12.] Za spáchání uvedených přestupků byla účastníkovi řízení ve výrokové části A. napadeného rozhodnutí uložena podle § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru pokuta ve výši 4 500 000 Kč.

[13.] Ve výrokové části B. napadeného rozhodnutí byla dále účastníkovi řízení uložena povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

[14.] Napadené rozhodnutí bylo účastníkovi řízení doručeno dne 17. 9. 2024. Proti napadenému rozhodnutí podal účastník řízení v zákonné 15 denní lhůtě dne 1. 10. 2024 blanketní rozklad, ve kterém absentovalo uvedení toho, v čem účastník řízení spatřuje rozpor s právními předpisy, nesprávnost prvního rozhodnutí či předcházejícího řízení. V rozkladu účastník řízení navrhl, aby bankovní rada napadené rozhodnutí zrušila. Současně účastník řízení sdělil, že rozklad doplní o jeho důvody do 15 pracovních dnů, tj. do 22. 10. 2024. Na základě toho správní orgán prvního stupně podáním č. j. 2023/113419/650 ze dne 3. 10. 2024 účastníkovi řízení sdělil, že na odůvodnění rozkladu do navrhovaného data vyčká. Doplnění odůvodnění rozkladu zaslal účastník řízení správnímu orgánu prvního stupně dne 22. 10. 2024.

[15.] *V řízení o rozkladu přezkoumala bankovní rada napadené rozhodnutí v rozsahu uvedeném v § 98 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o přestupcích“).*

I. K odstranění vad prvního rozhodnutí

[16.] Jak již bylo uvedeno, zrušovacím rozhodnutím o rozkladu bylo bankovní radou první rozhodnutí zrušeno a věc byla vrácena správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání. V jeho rámci bylo správnímu orgánu prvního stupně uloženo: řádně odůvodnit výrok A. (i)

zejména v bodě b) prvního rozhodnutí; s ohledem na doplnění odůvodnění výroku A. (i) napadeného rozhodnutí posoudit rozsah zjištění uvedených ve výroku A. (ii) prvního rozhodnutí; řádně se vypořádat s Vyjádřením ze dne 20. 4. 2023 a v návaznosti na to posoudit rozsah zjištění uvedených ve výroku A. (iv) prvního rozhodnutí; umožnit účastníkovi řízení, aby se podle § 36 odst. 3 správního řádu před vydáním nového rozhodnutí ve věci vyjádřil k jeho podkladům; a vypořádat se s těmi námitkami účastníka řízení, se kterými se z důvodu vad napadeného rozhodnutí nemohla vypořádat bankovní rada a jejichž řešení bude mít význam pro další řízení a rozhodnutí ve věci. Po přezkoumání napadeného rozhodnutí bankovní rada konstatuje, že správní orgán prvního stupně veškeré úkony učinil.

II. Vypořádání námitek

[17.] Bankovní rada v zájmu přehlednosti vypořádává námitky účastníka řízení v pořadí a struktuře, v jakém je účastník řízení uvedl na str. 13 a 14 rozkladu (celkem 23 námitek). Bankovní rada doplňuje, že účastník řízení většinu námitek opakuje z řízení před správním orgánem prvního stupně.

[18.] K jednotlivým námitkám účastníka řízení uvádí bankovní rada následující.

II.1 K námitce, že napadené rozhodnutí je zmatečné a obsahuje celou řadu podstatných chyb

[19.] *Účastník řízení namítá, že napadené rozhodnutí je nepřehledné a zmatečné, neboť je pouze upraveným prvním rozhodnutím. Dle účastníka řízení je orientace v napadeném rozhodnutí ztížena, přičemž obsahuje několik chyb.*

[20.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení za nedůvodnou a uvádí k ní následující. Protože zrušovacím rozhodnutím o rozkladu bylo bankovní radou zrušeno první rozhodnutí, nemůže se účastník řízení tímto rozkladem vymezovat proti znění prvního rozhodnutí. Z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že správní orgán prvního stupně reagoval jednak na námitky účastníka řízení, jednak na hodnocení věci bankovní radou obsažené ve zrušovacím rozhodnutí o rozkladu. Bankovní rada dodává, že pokud byla argumentace v prvním rozhodnutí správná, pak není důvod nepřevzít ji i do napadeného rozhodnutí, a pokud byla nesprávná, pak ji správní orgán prvního stupně upravil.

[21.] *Účastník řízení s odkazem na bod 208 napadeného rozhodnutí namítá, že je v něm řešena problematika smluv č. ■■■■■, ■■■■■, ■■■■■ a ■■■■■, které spadají do části (ii) písm. a) výroku napadeného rozhodnutí, nikoliv do části (ii) písm. b) výroku napadeného rozhodnutí.*

[22.] Bankovní rada k této námitce uvádí, že po posouzení věci dospěla k závěru, že v bodě 208 napadeného rozhodnutí měl být proveden odkaz na bod 154 napadeného rozhodnutí a nikoliv na bod 157 napadeného rozhodnutí. K této nepřesnosti bankovní rada dodává, že nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neb dotčená část námitek účastníka řízení a stanovisko správního orgánu prvního stupně je souhrnné pro část (ii) napadeného rozhodnutí jako celek.

[23.] *Účastník řízení cituje z bodu 158 písm. c) napadeného rozhodnutí, že: „ze zjištění správního orgánu tak vyplývá, že účastník řízení v celkem 25 případech z 81 úvěrových složek nedostatečně posoudil úvěruschopnost spotřebitele z hlediska příjmové stránky“, a namítá, že na rozdíl od prvního rozhodnutí došlo ke snížení počtu případů, ve kterých bylo shledáno pochybení o 2 případy, tj. z 25 na 23 případů.*

[24.] Bankovní rada k této námitce uvádí, že po posouzení věci dospěla k závěru, že v bodě 158 písm. c) napadeného rozhodnutí mělo být uvedeno, že k nedostatečnému posouzení

úvěruschopnosti spotřebitele z hlediska příjmové stránky došlo ze strany účastníka řízení v 23 případech a nikoliv v 25 případech. K této nepřesnosti bankovní rada dodává, že z bodu 158 písm. a) a b) napadeného rozhodnutí stejně jako z bodu (ii) písm. a) a b) výroku napadeného rozhodnutí je zřejmé, že se jedná o nepřesnost, která nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

[25.] *Účastník řízení namítá, že v tabulce č. 3 napadeného rozhodnutí je správně uvedeno, že za sázky a online hry klient účastníka řízení [redacted] ve stanoveném období uhradil celkem 9 479 Kč (za služby společností [redacted] a [redacted] 8 670 Kč a za služby [redacted] 809 Kč), avšak v bodě 164 napadeného rozhodnutí je uvedena úhrada 9 479 Kč za [redacted] a 8 670 Kč za [redacted]), přičemž v bodě 217 odrážce ii) napadeného rozhodnutí je pak souhrnná částka 18 958 Kč (tj. 8 670 Kč + 9 749 Kč + 809 Kč).*

[26.] Bankovní rada k této námitce uvádí, že po posouzení věci dospěla k závěru, že v bodech 164 a 217 je nepřesnost, která však nemá žádný vliv na skutková zjištění vztahující se k nedostatečnému posouzení úvěruschopnosti [redacted], který byl hazardním hráčem. [redacted] navíc měl nejen u účastníka řízení opakované úvěry, přičemž byl veden v seznamu dlužníků (srov. body 105, 153, 154, 164 a 196 a Tabulku č. 3 a 4 napadeného rozhodnutí). Tato nepřesnost tak nemá žádný vliv ani na závěr uvedený v bodě 217 odrážce ii) napadeného rozhodnutí, že v případě [redacted], nejenže účastník řízení nedisponoval dostatečnými informacemi, ale zároveň informace, kterými disponoval, nezohlednil dostatečně.

[27.] *Účastník řízení dále upozorňuje na chyby v bodech 170, 365, 143 a 427 napadeného rozhodnutí a namítá, že uvedené body neodpovídají skutečnosti a obsahu spisu. Účastník řízení se domnívá, že tato chyba představuje významnou vadu, pro kterou by napadené rozhodnutí mělo být zrušeno. Dopady této chyby jsou zcela zásadní, neboť výše uvedená kritéria, která byla správním orgánem prvního stupně vzata v úvahu v nesprávné výši, mají, resp. měly dopad na určení velikosti kontrolního vzorku a na stanovení výše pokuty.*

[28.] Bankovní rada k této námitce uvádí, že ji vypořádala samostatně v bodu 120 tohoto rozhodnutí o rozkladu.

[29.] Bankovní rada závěrem vypořádání této námítky uvádí, že napadené rozhodnutí za zmatečné nepovažuje.

II.2 K námitce, že napadené rozhodnutí není v mnoha částech řádně odůvodněno, což jej činí nepřezkoumatelným

[30.] *Tato námitka účastníka řízení je bez dalšího uvedena ve shrnutí základních námitek na str. 13 rozkladu.*

[31.] Bankovní rada k této námitce uvádí, že po posouzení věci dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí je odůvodněno dostatečným a právními předpisy a navazující judikaturou předvídaným způsobem, a proto není nepřezkoumatelným.

II.3 K námitce, že správní orgán prvního stupně neporozuměl produktové nabídce účastníka řízení

[32.] *Účastník řízení odkazuje na bod 154 druhou odrážku napadeného rozhodnutí, cituje z bodu 190 napadeného rozhodnutí a považuje za zcela smyšlený tam uvedený názor správního orgánu prvního stupně, že v případě, kdy účastník řízení poskytl úvěr jednomu spotřebiteli opakovaně, tak se dle správního orgánu prvního stupně jednalo o „řetězení úvěrů, tedy, že spotřebitel opakovaně hradil poplatek za poskytnutí úvěru a umořoval předchozí dluh dalším*

úvěrem“. Účastník řízení dodává, že nikdy neumožnil ani neumožňuje klientům v jednom okamžiku čerpat více než jeden spotřebitelský úvěr, klient musí tedy vždy nejprve splatit úvěr předchozí.

[33.] Bankovní rada k této námitce uvádí, že po posouzení věci dospěla k závěru, že správní orgán prvního stupně neprokázal, že by došlo k umoření předchozího úvěru novým úvěrem, neboť mezi jednotlivými úvěry je určitá časová prodleva. Nedošlo tak k řetězení úvěrů, jak jej vymezil správní orgán prvního stupně v napadeného rozhodnutí. K této vadě bankovní rada dodává, že nemá vliv na skutková zjištění, respektive na porušení vytýkaná ve výroku napadeného rozhodnutí. Podle názoru bankovní rady tato vada však mohla mít vliv na určení výše pokuty (srov. bod 228 tohoto rozhodnutí o rozkladu).

II.4 K námitce, že se správní orgán prvního stupně v řízení dopustil svévole ohledně velikosti kontrolního vzorku

[34.] Účastník řízení s odkazem na bod 365 napadeného rozhodnutí uvádí, že správní orgán prvního stupně má pro provádění kontrol u nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru nastavenou metodiku výběru velikosti vzorku úvěrových složek podle několika hledisek, kterými jsou počet uzavřených smluv o spotřebitelském úvěru za kontrolované období; celková výše pohledávek po splatnosti delší než 3 měsíce; objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů; a celkový objem zesplatněných spotřebitelských úvěrů. K tomu účastník řízení namítá, že tvrzení správního orgánu prvního stupně ohledně této metodiky je účelové a buď neexistuje, nebo se jí správní orgán prvního stupně v praxi neřídí. Své tvrzení účastník řízení dokládá srovnáním dalších obdobných případů (příloha č. 1 rozkladu), ze kterého vyplývá, že některá kritéria uvedená v metodice ve většině případů absentují a že u účastníka řízení byl vybrán ke kontrole největší vzorek smluv, i přes to, že dle kritérií správního orgánu prvního stupně uvedených v metodice vykazovaly jiné kontrolované subjekty vyšší hodnoty.

[35.] Bankovní rada s odkazem na bod 43 zrušovacího rozhodnutí o rozkladu, kde se touto námitkou již zabývala, připouští, že rozsah kontrolního vzorku byl vyšší oproti kontrolním vzorkům jiných nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru, nicméně odpovídající tomu, kolik účastník řízení uzavřel za kontrolované období smluv o spotřebitelském úvěru (o zápůjčce). K tomu bankovní rada dodává, že v případě účastníka řízení se jedná o velkého nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, který v kontrolovaném období ode dne 1. 6. 2018 do dne 20. 6. 2019 poskytl celkem 22 745 jednosplátkových a 825 třísplátkových spotřebitelských úvěrů v objemu 191 mil. Kč². Za stejné období byla prodloužena doba splatnosti celkem u 5 862 smluv, a to celkem 16 030 dodatky. Z výkazů předložených účastníkem řízení celková výše pohledávek po splatnosti delší než 3 měsíce činila za rok 2018 celkem 113 mil. Kč a za rok 2019 celkem 144 mil. Kč.

[36.] Bankovní rada k této námitce doplňuje, že i když ČNB zvolila větší vzorek úvěrových složek, není to v neprospěch účastníka řízení. Větší vzorek úvěrových složek by měl objektivněji vypovídat o stavu úvěrových složek účastníka řízení. Z posuzovaného případu vyplývá, že do vzorku byly vybrány smlouvy uzavřené rovnoměrně v jednotlivých měsících, také smlouvy, které byly aktivní, zesplatněné, v prodlení, splaceny po splatnosti, prodlouženy, jednosplátkové (70 smluv) i trojsplátkové úvěry (11 smluv). Součástí vzorku byly i smlouvy, které byly uzavřeny samotným účastníkem řízení nebo prostřednictvím zprostředkovatelů. Ve vzorku se nacházejí první úvěry poskytnuté klientovi nebo opakované úvěry, bez prodloužení doby splatnosti nebo s prodloužením doby splatnosti. Z tohoto výčtu je zřejmé, že

² Bankovní rada orgán k těmto číselným údajům uváděných v mil. Kč uvádí, že zaokrouhlila objemy miliony.

správní orgán prvního stupně se výběrem a počtem úvěrových složek zahrnutých do výběru snažil objektivně zjistit skutečný stav úvěrových složek účastníka řízení.

[37.] Bankovní rada závěrem této námitky konstatuje, že skutečnosti uvedené v bodech 170, 365, 143 a 427 napadeného rozhodnutí neměly vliv na určení velikosti kontrolního vzorku.

II.5 K námitce, že pravidla a postupy pro řádné posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru byly ke dni vydání oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru vyhovující, ale v období vytykaném v napadeném rozhodnutí již vyhovující nebyly

[38.] Účastník řízení uvádí, že vnitřní předpis (směrnice verze 1 účinná od 1. 2. 2017) v roce 2018 neaktualizoval, protože měl za to, že obsahuje vhodná a přiměřená pravidla a postupy pro řádné posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru, když byl předložen v rámci řízení o vydání oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru. Účastník řízení namítá, že pokud ke dni vydání oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, tj. ke dni 18. 4. 2018, byl vnitřní předpis vyhovující, nerozumí tomu, proč v období vytykaném v napadeném rozhodnutí, tj. od 1. 6. 2018 již vyhovující nebyl. Účastník řízení dále namítá, že takový postup je v rozporu s principy veřejné správy, obecnými právními principy a legitimním očekáváním. Účastník řízení dále zčásti cituje z bodu 186 napadeného rozhodnutí a polemizuje s tím, co si správní orgán prvního stupně myslí o stáří dokumentace poskytnuté spotřebitelem pro vyhodnocení úvěruschopnosti.

[39.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení za nedůvodnou a odkazuje na závěry správního orgánu prvního stupně v bodech 137 až 141 a v bodě 346 napadeného rozhodnutí. Bankovní rada uvádí, že v rámci řízení o udělení oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru lze posoudit toliko základní předpoklady pro výkon činnosti ve smyslu § 10 zákona o spotřebitelském úvěru, ale nelze předvídat aplikační praxi nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru při poskytování spotřebitelských úvěrů. V rámci řízení o udělení oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru tak nedochází ke schvalování vnitřních předpisů³. Vnitřní předpis, který byl předložen v rámci řízení o vydání oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, tak nemůže mít absolutní povahu bez ohledu na právní úpravu a praxi či konkrétní okolnosti každého případu. To ostatně potvrzuje i § 15 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru, na nějž upozornil správní orgán prvního stupně a podle kterého je nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru povinen průběžně ověřovat a pravidelně hodnotit přiměřenost a účinnost zavedených postupů a pravidel. Poskytovatel je tak zásadně povinen své postupy průběžně přizpůsobovat nejen právní úpravě, ale i vývoji praxe. Bankovní rada proto upozorňuje, že účastník řízení se nemůže oprávněně domnívat, že splnění podmínek pro udělení oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru představuje bez dalšího i budoucí plnění zákonných podmínek během poskytování spotřebitelských úvěrů. K tomuto závěru dospěla i judikatura⁴. Bankovní rada dodává, že pouhá existence vnitřního předpisu, který byl předložen v rámci řízení o udělení oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele

³ Jak vyplývá z dohledového benchmarku č. 3/2016 „Požadavky na výkon činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru podle § 15 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru“, který je dostupný na: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financi-trh/galleries/vykon_dohledu/dohledove_benchmarky/download/dohledovy_benchmark_2016_03.pdf, „Účelem posouzení postupů a pravidel není schválení souladu konkrétních postupů s jednotlivými hmotněprávními ustanoveními zákona, ale zjištění, zda žadatel splňuje předpoklady stanovené zákonem pro vydání oprávnění k výkonu regulované činnosti.“.

⁴ Rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2024, č. j. 8 A 90/2023-59, nebo ze dne 8. 4. 2024, č. j. 18 A 11/2023-81.

spotřebitelského úvěru, nezbavuje účastníka řízení povinnosti postupovat v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru v každém individuálním případě. Účastníkem řízení zmíněné principy veřejné správy, obecné právní principy a legitimní očekávání tak porušeny nebyly.

[40.] K polemice účastníka řízení nad tím, co si správní orgán prvního stupně myslí o stáří dokumentace poskytnuté spotřebitelem pro vyhodnocení jeho úvěruschopnosti, bankovní rada uvádí, že účastník řízení podsouvá svoje zavádějící dedukce, které však nejsou relevantní.

II.6 K námitce, že správní orgán prvního stupně postihuje účastníka řízení za porušení benchmarků, jejichž vydávání nemá oporu v zákoně

[41.] *Účastník řízení zčásti cituje z bodu 74 napadeného rozhodnutí s tím, že dohledový benchmark slouží pouze k upřesnění již zákonem stanovených povinností, a dále cituje z § 49a odst. 3 zákona o České národní bance, podle kterého Česká národní banka vydává úřední sdělení České národní banky, kterými informuje zejména o rozhodnutích bankovní rady o úrokových sazbách, o výkladových stanoviscích České národní banky, o podmínkách pro provádění obchodů České národní banky a o skutečnostech důležitých pro osoby, které působí na finančním trhu. Účastník řízení namítá, že dohledové benchmarky, na které správní orgán prvního stupně odkázal v odůvodnění napadeného rozhodnutí, nebyly vydány formou úředního sdělení, proto postrádají jakoukoli právní relevanci a správní orgán prvního stupně by na ně neměl odkazovat.*

[42.] *Účastník řízení zčásti cituje z bodu 74 napadeného rozhodnutí, kde správní orgán prvního stupně uvádí, že: „...sankcionuje účastníka řízení za porušení ZSÚ, nikoliv dohledového benchmarku České národní banky.“, a namítá, že v bodě 176 napadeného rozhodnutí správní orgán prvního stupně uvádí protichůdnou informaci, že: „Česká národní banka dále z dohledového benchmarku č. 1/2014 vychází a jeho zohledňování regulovanými subjekty při poskytování spotřebitelských úvěrů v praxi prověřuje.“. Účastník řízení dále odkazuje na bod 177 napadeného rozhodnutí, v kterém správní orgán prvního stupně konkretizuje povinnosti poskytovatele spotřebitelského úvěru při posouzení úvěruschopnosti žadatele o úvěr vyplývající z dohledového benchmarku č. 1/2014, a dále odkazuje na bod 178 napadeného rozhodnutí, v němž správní orgán prvního stupně konstatuje, že účastníkem řízení nastavené postupy jsou ve zjevném rozporu s § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Obdobně pak také v bodech 36 a 69 napadeného rozhodnutí správní orgán prvního stupně konstatuje, že: „Očekávání správního orgánu týkající se nastavení pravidel a postupů pro posouzení úvěruschopnosti jsou popsány v dohledovém benchmarku č. 3/2016.“. Účastník řízení namítá, že jej správní orgán prvního stupně sankcionuje za porušení dohledových benchmarků, nikoliv zákona o spotřebitelském úvěru, přičemž odkázal na čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle kterého „Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.“.*

[43.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení za nedůvodnou, a protože se jedná o opakující námitku, se kterou se správní orgán prvního stupně vypořádal v bodě 74 napadeného rozhodnutí, bankovní rada na tyto závěry odkazuje, stejně jako na závěry v bodech 23 až 26 zrušovacího rozhodnutí o rozkladu, kde se touto námitkou již zabývala. Bankovní rada v prvé řadě zdůrazňuje, že účastník řízení nebyl postihován za to, že porušil povinnosti stanovené dohledovými benchmarky, ale povinnosti stanovené zákonem o spotřebitelském úvěru. Jestliže správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí v některých jeho částech odkázal na dohledové benchmarky, tak pouze jako na možná interpretační stanoviska příslušného zákonného ustanovení.

[44.] K dohledovým benchmarkům bankovní rada obecně uvádí, že to jsou informativní akty, které ČNB vypracovává mimo jiné proto, aby osoby, které působí na finančním trhu,

informovala o důležitých skutečnostech, například o tom, jak bude ČNB při výkonu dohledu přistupovat k aplikaci určitých regulatorních pravidel v praxi. Dohledový benchmark je tedy výkladovým a metodickým vodítkem pro účastníky finančního trhu, jak řádně plnit povinnosti stanovené jednotlivými právními předpisy, a žádná nová práva ani povinnosti nezakládá. Nejinak je tomu i v případě dohledového benchmarku č. 1/2014 – K výkladu povinnosti věřitele posoudit s odbornou péčí schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr podle § 9 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů⁵, anebo dohledového benchmarku č. 3/2016 – Požadavky na výkon činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru podle § 15 zákona o spotřebitelském úvěru. Již ze samotného názvu uvedených benchmarků je zřejmé, že slouží pouze k upřesnění již zákonem stanovených povinností, konkrétně pak těch souvisejících s povinností řádně posoudit úvěruschopnost spotřebitele podle zákona o spotřebitelském úvěru. Mimochodem, povaha dohledových benchmarků by měla být účastníkovi řízení jako profesionálovi v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů dobře známá, navíc když se s odkazy na dohledové benchmarky účastník řízení setkával již od licenčního řízení.

[45.] Skutečnost, že dohledové benchmarky, na které správní orgán prvního stupně odkázal v odůvodnění napadeného rozhodnutí, nebyly vydány formou úředního sdělení, netratí nic na jejich účelu, kterým je seznámení adresátů právních povinností s dohledovými poznatky a očekáváními dohledového orgánu, pokud jde o dodržování konkrétních právních povinností. S dohledovými benchmarky jsou adresáti právních povinností seznamovány v rámci řízení o povolení k činnosti, na internetových stránkách České národní banky⁶ a při kontrole. I když nebyl dohledový benchmark vydán formou úředního sdělení, není jediný důvod, proč by na něj nemohl správní orgán prvního stupně odkazovat či z něho vycházet v napadeném rozhodnutí. Závěrem tak bankovní rada dodává, že zásadní je skutečnost, že dotčené dohledové benchmarky byly dostupně široké laické i odborné veřejnosti, která má možnost se s nimi seznámit.

[46.] Bankovní rada závěrem dodává, že účastníkem řízení zmíněná tvrzení správního orgánu prvního stupně uvedená v bodech 36, 39, 176, 177 a 179 nejsou protichůdná a účastník řízení nebyl postihován za to, že porušil povinnosti stanovené dohledovými benchmarky, ale povinnosti stanovené zákonem o spotřebitelském úvěru.

II.7 K námitce, že výroky napadeného rozhodnutí porušují princip totožnosti skutku

[47.] Účastník řízení konstatuje, že s ním bylo zahájeno řízení o přestupku vydáním příkazu, který v případě podání odporu, jak dovodila judikatura⁷, supluje oznámení o zahájení řízení ve smyslu § 78 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Účastník řízení dále odkazuje na § 78 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a uvádí, že oznámení o zahájení řízení musí obsahovat popis skutku, o kterém má být v řízení rozhodováno, a jeho předběžnou právní kvalifikaci. Účastník řízení dodává, že správní orgán prvního stupně může ve výroku rozhodnutí skutek popsat jinými slovy, avšak musí dodržet princip, že změna v popisu skutku nebude rovněž znamenat změnu podstaty skutku⁸. Účastník řízení namítá, že mu byla odňata možnost v rámci řízení se účinně bránit, neboť správní orgán prvního stupně

⁵ Tento dohledový benchmark se sice vztahuje k předchozí právní úpravě, nicméně je přiměřeně aplikovatelný i ve vztahu k požadavkům na posouzení úvěruschopnosti podle zákona o spotřebitelském úvěru.

⁶ Dostupné na: <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/dohledova-uredni-sdeleni-a-benchmarky/>.

⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 4. 2023, č. j. 4 As 67/2023.

⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 4. 2019, č. j. 1 As 26/2019.

překročil hranici změny podstaty skutku ve výroku napadeného rozhodnutí, neboť se dle účastníka řízení jedná o jiný skutek, než který byl uveden ve výroku příkazu.

[48.] Bankovní rada k vypořádání této námitky v úvodu konstatuje, že k zúžení, respektive změně časového období a rozsahu jednotlivých jednání a skutkových okolností v napadeném rozhodnutí došlo na základě námitek účastníka řízení, přičemž tato změna byla ve prospěch účastníka řízení.

[49.] Předmětem současného posouzení ze strany bankovní rady je tak skutečnost, zda touto změnou došlo k zachování totožnosti skutku. Správní orgán prvního stupně se tím zabýval v bodě 81 a násl. napadeného rozhodnutí a bankovní rada se s jeho závěry ztotožňuje. Správní orgán prvního stupně při svých úvahách vycházel z relevantní judikatury⁹, na kterou je odkazováno i v pozdější judikatuře.

[50.] Bankovní rada vycházejíc z této judikatury k totožnosti skutku obecně sděluje následující. Pro posouzení totožnosti skutku je třeba rozlišit mezi pojmy „skutek“ a „popis skutku“, přičemž „skutek“ je to, co se ve vnějším světě objektivně stalo. Jedná se o určitou událost vyvolanou jednáním (konáním či opomenutím) osoby, naproti tomu „popis skutku“ je jen jeho slovním vyjádřením, které zahrnuje popis těch jednání či skutkových okolností, které lze podřadit formálním znakům přestupku uvedeným v zákoně. Popis skutku je tak nezbytnou náležitostí příslušného rozhodnutí¹⁰ a musí obsahovat skutkové okolnosti, které jsou právně významné z hlediska naplnění jednotlivých znaků skutkové podstaty přestupku, který je předmětem řízení. Musí se tak jednat alespoň o natolik podrobný popis, aby byly naplněny požadavky jednoznačné identifikace skutku a srozumitelnosti tak, aby v popisu skutku byly uvedeny veškeré jeho zákonné znaky příslušné skutkové podstaty a aby již z výroku napadeného rozhodnutí vyplývalo, jakým jednáním byl předmětný přestupek spáchán.

[51.] Správní orgán prvního stupně správně uvedl, že správní řízení se vede právě ohledně samotného skutku, nikoli popisu skutku, přičemž podstatu skutku je třeba spatřovat v jednání a následku, který jím byl způsoben. Totožnost skutku bude proto zachována, bude-li zachována alespoň totožnost jednání nebo totožnost následku, případně jsou-li jednání nebo následek (případně obojí) shodné alespoň částečně, za předpokladu, že bude daná shoda v podstatných okolnostech, které individualizují skutek. Povinnost zachovat totožnost skutku totiž neznamená, že správní orgán prvního stupně musí rozhodnout na základě totožného popisu skutku, který byl uveden v oznámení o zahájení řízení (příkaze). Řízení slouží právě k tomu, aby konkrétní okolnosti charakterizující daný skutek byly zjištěny a ověřeny. Některé okolnosti tak mohou být proti oznámení o zahájení řízení přidány, jiné naopak odpadnou, ukáže-li se, že jsou pro následek irelevantní. Toto upřesnění proto nenarušuje totožnost skutku.

[52.] Jak bankovní rada uvede dále, správní orgán prvního stupně totožnost skutku ve výroku napadeného rozhodnutí nezměnil a účastníkovi řízení nebyla odňata možnost v rámci řízení se účinně bránit.

II.8 K námitce, že bod (i) výroku napadeného rozhodnutí porušuje princip totožnosti skutku

[53.] *Dle účastníka řízení jej správní orgán prvního stupně shledal v příkazu vinným z nedodržování pravidel a postupů pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, která si účastník řízení stanovil, naproti tomu v napadeném rozhodnutí jej shledal vinným z nezavedení a neudržování vhodných a přiměřených pravidel a postupů pro řádné posuzování*

⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2016, č. j. 1 As 46/2016-24.

¹⁰ § 78 odst. 2 a § 93 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

úvěruschopnosti spotřebitele, z čehož dle účastníka řízení vyplývá nová argumentace správního orgánu prvního stupně. Změny měl správní orgán prvního stupně provést účelově, a to jako reakci na vyjádření účastníka řízení k příkazu, který byl stížen vadami, pro které by neobstál.

[54.] Účastník řízení namítá, že výrok příkazu nezmiňuje pochybení popsané v bodu i) písm. b) druhé a čtvrté odrážce výroku napadeného rozhodnutí. Pokud jde o tvrzené pochybení popsané v bodu i) písm. b) čtvrté odrážce napadeného rozhodnutí, tak to se dle výroku příkazu mělo týkat: „systematického nezjišťování a nezohledňování příjmů a výdajů ostatních členů domácnosti v období od 1. 6. 2018 do 20. 6. 2019“, dle prvního rozhodnutí pak: „nezjišťování a nezohledňování při zjišťování výdajové stránky jaký je počet členů domácnosti podílejících se na úhradě výdajů a ani počet vyživovaných osob v období ode dne 1. 3. 2019 do dne 20. 6. 2019“ a nakonec dle napadeného rozhodnutí má jít o to, že: „vnitřní předpisy Společnosti v období od 1. 3. 2019 do 20. 6. 2019 nestanovily povinnost zohledňovat při zjišťování výdajů, jaký je počet vyživovaných osob ze strany spotřebitele“. Zatímco dle příkazu a prvního rozhodnutí tedy tvrzené pochybení účastníka řízení spočívalo a) v jeho údajně závadném jednání při posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr a b) týkalo se nezjišťování, resp. nezohledňování informací týkajících se členů domácnosti žadatele o úvěr, tak v rámci napadeného rozhodnutí je účastníku řízení a) vytýkána nedostatečná úprava v rámci jeho vnitřních předpisů a b) ve vztahu ke zjišťování počtu osob vyživovaných ze strany spotřebitele, což je však zcela jiná množina osob, než jsou členové domácnosti a jejich počet představuje zcela jinou množinu informací než informace o příjmech a výdajích ostatních členů domácnosti.

[55.] Účastník řízení uvádí, že si je vědom, že výrok i) příkazu obsahuje i text „nezavedla jiná adekvátní pravidla a postupy pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele“, nicméně na rozdíl od části výroku týkající se údajného nedodržování pravidel a postupů pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele, které si účastník řízení stanovil, nebylo toto tvrzení správního orgánu prvního stupně v příkazu žádným způsobem odůvodněno, resp. v odůvodnění příkazu zcela absentuje jakákoli zmínka o „nezavedení jiných adekvátních pravidel a postupů pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele“. Účastník řízení je tedy toho názoru, že tato část výroku i) příkazu byla stížena zásadní vadou, neboť absence jeho odůvodnění jej činí nepřezkoumatelným. Proto je nutné na tuto část výroku i) příkazu pohlížet, jako kdyby nebyla, a není možné od ní odvozovat legitimitu výroku i) napadeného rozhodnutí. K citaci judikatury správním orgánem prvního stupně v bodě 81 napadeného rozhodnutí, podle níž je totožnost skutku zachována, pokud je zachována alespoň totožnost jednání nebo totožnost následku¹¹, účastník řízení uvádí, že z ním uvedeného vyplývá, že v rámci vztahu mezi výrokem příkazu a napadeného rozhodnutí nebyla zachována ani totožnost vytýkaného jednání ani totožnost následku.

[56.] Účastníkem řízení uvedené skutečnosti dokládají, že výrok i) napadeného rozhodnutí je stížen zásadními vadami a měl by být zrušen. Účastník řízení je dále toho názoru, že v důsledku jím uvedených vad úkonů provedených správním orgánem prvního stupně nebylo řízení ve věci skutku popsaného ve výroku i) písm. b) druhé a čtvrté odrážce napadeného rozhodnutí vůbec zahájeno.

[57.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení za nedůvodnou a sděluje k ní následující. Předmětem této námítky je skutečnost, zda skutek popsaný v bodu (i) výroku příkazu je totožný se skutkem popsaným v bodě (i) výroku napadeného rozhodnutí. Pro posouzení této věci je zapotřebí uvést, že vůči účastníkovi řízení je vyvozována odpovědnost ze spáchání přestupku podle § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru, podle kterého „Nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru se dopustí přestupku

¹¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2016, č. j. 1 As 46/2016-24.

tím, že nesplní některý z požadavků na výkon činnosti podle § 15.“, přičemž podle § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru „Nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru zavede a udržuje postupy a pravidla, která jsou vhodná z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru a z hlediska dodržování povinností souvisejících s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Postupy a pravidla musí být přiměřená povaze, rozsahu a složitosti činností nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru a musí zajišťovat řádné a plynulé poskytování spotřebitelského úvěru.“, podle § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru „Postupy a pravidla podle odstavce 1 zahrnují pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele.“ a podle § 15 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru „Nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru je povinen průběžně ověřovat a pravidelně hodnotit přiměřenost a účinnost zavedených postupů a pravidel.“.

[58.] Popis skutku je v bodě (i) výroku příkazu vymezen tak, že účastník řízení v období od 1. 6. 2018 do 20. 6. 2019 nedodržoval pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele upravená v Manuálu pro oddělení schvalování, ani do své praxe nezavedl jiná adekvátní pravidla a postupy pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele, která dále rozvedl. Tomu odpovídá i bod 74 příkazu, ve kterém je uvedeno, že „Správní orgán má na základě zjištěných skutečností za to, že účastník řízení v období od 1. 6. 2018 do 20. 6. 2019 jednal v rozporu s požadavky stanovenými v ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s ustanovením § 15 odst. 2 písm. c) téhož zákona, když nedodržoval svá zavedená pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele upravená v Manuálu pro oddělení schvalování, ani do své praxe nezavedl jiná adekvátní pravidla a postupy pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele (...).“ Popis skutku je v bodě (i) výroku napadeného rozhodnutí vymezen tak, že účastník řízení v období ode dne 1. 6. 2018 do dne 20. 6. 2019 nezavedl a neudržoval vhodná a přiměřená pravidla a postupy pro řádné posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru a průběžně neověřoval a pravidelně nehodnotil přiměřenost a účinnost zavedených postupů a pravidel, která dále rozvedl. Tomu odpovídá i bod 144 napadeného rozhodnutí, ve kterém je uvedeno, že „Vzhledem k výše uvedenému má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období ode dne 1. 6. 2018 do dne 20. 6. 2019 nezavedl a neudržoval vhodná a přiměřená pravidla a postupy pro řádné posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru ve smyslu ustanovení § 15 odst. 1 ZSÚ, a průběžně neověřoval a pravidelně nehodnotil přiměřenost a účinnost zavedených postupů a pravidel (...).“ Ačkoliv popisy skutku nejsou totožné, z jejich znění je zřejmé, že jednání účastníka řízení porušuje stejnou povinnost, a to povinnost stanovenou v § 15 odst. 1 ve spojení s odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru, tj. povinnost zavést a udržovat postupy a pravidla pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, která jsou vhodná z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru. Bankovní rada je toho závěru, že správní orgán prvního stupně ve výroku napadeného rozhodnutí jinými slovy vymezil totéž jako ve výroku příkazu.

[59.] K námitce účastníka řízení, že v odůvodnění příkazu zcela absentuje jakákoli zmínka o „nezavedení jiných adekvátních pravidel a postupů pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele“, bankovní rada uvádí, že je nedůvodná. Ze samotného textu výroku příkazu „nezavedla jiná adekvátní pravidla a postupy pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele“ je zřejmé, jaké jednání je účastníkovi řízení vytýkáno. Bankovní rada doplňuje, že pokud by měl účastník řízení zavedena pravidla a postupy ve své praxi odlišně od vnitřních předpisů, které by však splňovaly zákonné požadavky na posouzení úvěruschopnosti spotřebitele, pak by správní orgán prvního stupně za tuto skutečnost nevyvozoval odpovědnost za přestupek, ale požadoval by opravu vnitřních předpisů dle skutečnosti.

[60.] Jak již bankovní rada uvedla, „skutek“ je určitá událost vyvolaná jednáním osoby (projev vůle osoby ve vnějším světě¹²), naproti tomu „popis skutku“ je jen jeho slovním vyjádřením, které zahrnuje popis těch jednání či skutkových okolností, které lze podřadit formálním znakům přestupku uvedeným v zákoně. Bankovní rada je toho názoru, že jednání vytýkané účastníku řízení v příkaze je totožné s jednáním vytýkaným účastníku řízení v napadeném rozhodnutí, tudíž i skutek vyvolaný tímto jednáním je totožný. Na tom nic nemění skutečnost, že popis skutku totožný není. Bankovní rada proto uzavírá, že byla zachována i totožnost skutku, protože byla zachována totožnost jednání.

[61.] Pokud je účastníkem řízení vytýkáno rozdílné vymezení konkrétních pravidel a postupů pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele v bodě (i) výroku příkazu a v bodě (i) písm. b) druhé a čtvrté odrážce výroku napadeného rozhodnutí, bankovní rada uvádí, že se jedná pouze o detailnější vymezení vytýkaného jednání účastníka řízení (bod 81 a násl. napadeného rozhodnutí).

[62.] K otázce rozdílu mezi pojmem „členové domácnosti“ a „vyživované osoby“ bankovní rada uvádí, že se jedná pouze o ekonomickou závislost a správní orgán prvního stupně přistoupil k zúžení pouze na vyživované osoby, tedy osoby, které jsou mj. ekonomicky závislé na spotřebiteli, jehož úvěruschopnost má být posuzována. Z bodů 61, 112, 122 napadeného rozhodnutí jednoznačně vyplývá, že se jednalo o vyživované osoby, které sdílely s žadatelem o úvěr domácnost. K zúžení členů domácnosti pouze na vyživované osoby tak je ku prospěchu účastníkovi řízení, který však počet členů domácnosti včetně vyživovaných osob řádně nezjišťoval, a tedy ani nezohledňoval.

[63.] Bankovní rada dále rozporuje, že by šlo o účelovou změnu znění výroku z důvodu vyjádření účastníka řízení, neboť správní orgán prvního stupně pouze reagoval na námitky účastníka řízení, které správní orgán prvního stupně vypořádal, přičemž správní orgán prvního stupně rozšířil svou argumentaci právě v souvislosti s námitkami a vyjádřeními účastníka řízení, aby blíže odůvodnil zjištěná pochybení účastníka řízení.

[64.] Závěrem této námítky tak bankovní rada dodává, že bod (i) výroku napadeného rozhodnutí netrpí vadami, pro které by měl být zrušen, a řízení o přestupku ve věci skutku popsáného v bodu (i) písm. b) druhé a čtvrté odrážce výroku napadeného rozhodnutí bylo zahájeno způsobem předvídaným zákonem a judikaturou.

II.9 K námitce, že bod (ii) výroku napadeného rozhodnutí porušuje princip totožnosti skutku

[65.] *Účastník řízení namítá, že hranice změny podstaty skutku byla ze strany správního orgánu prvního stupně překročena i u bodu (ii) výroku napadeného rozhodnutí a on je stíhán za jiný skutek, než který byl předmětem řízení dle příkazu, a tím mu byla odňata možnost se v rámci řízení účinně bránit.*

[66.] *Účastník řízení namítá, že bodem (ii) písm. b) výroku příkazu byl shledán vinným z toho, že v rámci posouzení úvěruschopnosti žadatelů o úvěr vůbec nedisponoval podklady dokládajícími deklarované výdaje spotřebitele. Naproti tomu dle bodu (ii) písm. c) výroku napadeného rozhodnutí účastník řízení v případech, kdy měl k dispozici výpisy z bankovního účtu žadatele o úvěr, nezohlednil v rámci posouzení úvěruschopnosti dané osoby výdaje z těchto výpisů vyplývající a dále neproověřil (nezohlednil), zda žadatel o úvěr řádně splácí jiný spotřebitelský úvěr uvedený v žádosti o úvěr.*

¹² Usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2002, sp. zn. II. ÚS 143/02.

[67.] *Účastník řízení dále namítl zkrácení období daného skutku z důvodu snížení počtu případů, ve kterých mělo dojít ke spáchání uvedeného skutku. Z této změny pak dle účastníka řízení měla vyplynout nová argumentace správního orgánu prvního stupně. Účastník řízení se domnívá, že tato změna byla ze strany správního orgánu prvního stupně provedena účelově, neboť na základě argumentů, které účastník řízení předložil, správní orgán prvního stupně seznal, že bod (ii) písm. b) výroku příkazu byl stižen zásadními vadami a měl by být zrušen. Účastník řízení je dále toho názoru, že v důsledku jím uvedených vad úkonů provedených správním orgánem prvního stupně nebylo řízení ve věci skutku popsaného v bodu (ii) písm. c) výroku napadeného rozhodnutí vůbec zahájeno.*

[68.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení za nedůvodnou a sděluje k ní následující. Předmětem této námítky je skutečnost, zda skutek popsaný v bodu (ii) písm. b) výroku příkazu je totožný se skutkem popsaným v bodu (ii) písm. c) výroku napadeného rozhodnutí. Pro posouzení této věci je zapotřebí uvést, že vůči účastníkovi řízení je vyvozována odpovědnost ze spáchání přestupku podle § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, podle kterého „Ten, kdo je oprávněn poskytovat spotřebitelský úvěr, se dopustí přestupku tím, že poskytne spotřebitelský úvěr v rozporu s § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru.“, přičemž podle § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru „Poskytovatel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo změnou závazku z takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru posoudí úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.“.

[69.] Popis skutku je v bodě (ii) výroku příkazu vymezen tak, že účastník řízení v období od 5. 6. 2018 do 16. 6. 2019 při poskytování spotřebitelských úvěrů řádně neposuzoval úvěruschopnost spotřebitele (...). Tomu odpovídá i bod 78 příkazu, ve kterém je uvedeno, že „Správní orgán má na základě zjištěných skutečností za to, že účastník řízení v období od 5. 6. 2018 do 16. 6. 2019 před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru jednal v rozporu s požadavky stanovenými v ustanovení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s ustanovením § 86 odst. 2 a § 84 odst. 2 věta třetí téhož zákona (...).“. Popis skutku je v bodě (ii) výroku napadeného rozhodnutí vymezen tak, že účastník řízení v období ode dne 12. 6. 2018 do dne 7. 6. 2019 poskytl ve 42 případech z celkového vzorku 81 úvěrových složek spotřebitelské úvěry bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací (...). Tomu odpovídá i bod 228 napadeného rozhodnutí, ve kterém je uvedeno, že „Vzhledem k výše uvedenému má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období ode dne 12. 6. 2018 do dne 7. 6. 2019 postupoval v rozporu s požadavky stanovenými v ustanovení § 86 odst. 1 ZSÚ, neboť poskytl spotřebitelské úvěry bez toho, aby před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru řádně posoudil úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací (...).“. Ačkoliv popisy skutku nejsou totožné, z jejich znění je zřejmé, že jednání účastníka řízení porušuje stejnou povinnost, a to povinnost stanovenou v § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, tj. povinnost před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací.

[70.] Jak již bankovní rada uvedla, „skutek“ je určitá událost vyvolaná jednáním osoby (projev vůle osoby ve vnějším světě¹³), naproti tomu „popis skutku“ je jen jeho slovním

¹³ Usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2002, sp. zn. II. ÚS 143/02.

vyjádřením, které zahrnuje popis těch jednání či skutkových okolností, které lze podřadit formálním znakům přestupku uvedeným v zákoně. Bankovní rada je toho názoru, že jednání vytýkané účastníku řízení v příkaze je totožné s jednáním vytýkaným účastníku řízení v napadeném rozhodnutí, tudíž i skutek vyvolaný tímto jednáním je totožný. Na tom nic nemění skutečnost, že popis skutku totožný není. Bankovní rada proto uzavírá, že byla zachována i totožnost skutku, protože byla zachována totožnost jednání.

[71.] Pokud je účastníkem řízení vytýkáno rozdílné vymezení konkrétních pravidel a postupů pro posuzování úvěru schopnosti spotřebitele v bodě (ii) písm. b) výroku příkazu a v bodě (ii) písm. c) výroku napadeného rozhodnutí bankovní rada uvádí, že se jedná pouze o detailnější vymezení vytýkaného jednání účastníka řízení (bod 201 a násl. napadeného rozhodnutí).

[72.] Bankovní rada nijak nezpochybňuje částečné zúžení bodu (ii) písm. c) výroku napadeného rozhodnutí na základě námitek účastníka řízení a zjištění správního orgánu prvního stupně, a to tak, že došlo ke snížení vytýkaného počtu případů z 22 na 15, přičemž zároveň došlo k upřesnění časového období a vytýkaného jednání tak, aby bylo zřejmé, v čem spočívalo nedostatečné posuzování výdajové stránky spotřebitelů. Po porovnání bodu (ii) písm. b) výroku příkazu: „(...) ve 22 úvěrových případech byly schváleny žádosti o poskytnutí spotřebitelského úvěru bez nezbytných podkladů dokládajících deklarované výdaje spotřebitele;“ a bodu (ii) písm. c) výroku napadeného rozhodnutí: „(...) v 15 případech z 18 úvěrových případů, ve kterých byly předloženy výpisy z bankovních účtů (...) bez odůvodnění nezohlednila rozdíl mezi deklarovanými výdaji uvedenými v žádosti o úvěr a výdaji, které by byly patrné z doložených bankovních výpisů, ani neprověřila a tedy ani nezohlednila, zda žadatel o úvěr řádně splácí jiný spotřebitelský úvěr uvedený v žádosti o úvěr;“ bankovní rada konstatuje, že totožnost skutku byla zachována, neboť ve výroku napadeného rozhodnutí byly zachovány skutkové okolnosti, které byly uvedeny již v příkaze.

[73.] Bankovní rada opětovně rozporuje, že by šlo o účelovou změnu znění výroku z důvodu vyjádření účastníka řízení, neboť správní orgán prvního stupně pouze reagoval na námítky účastníka řízení, které správní orgán prvního stupně vypořádal, přičemž správní orgán prvního stupně rozšířil svou argumentaci právě v souvislosti s námitkami a vyjádřeními účastníka řízení, aby blíže odůvodnil zjištěná pochybení účastníka řízení. Bankovní rada k tomu dodává, že účastník řízení účelově namítá nedodržení totožnosti skutku, a to i pro změny ve výroku, které správní orgán prvního stupně provedl ve prospěch účastníka řízení.

[74.] Závěrem této námítky bankovní rada dodává, že bod (ii) výroku napadeného rozhodnutí netrpí vadami, pro které by měl být zrušen, a řízení o přestupku ve věci skutku popsaného v bodu (ii) písm. c) výroku napadeného rozhodnutí bylo zahájeno způsobem předvídaným zákonem a judikaturou.

II.10 K námitce, že došlo k zániku odpovědnosti účastníka řízení za některé přestupky (skutky) vlivem uplynutí promlčecí doby

[75.] *Účastník řízení namítá, že závěry ohledně nedodržení totožnosti skutku popsaného v bodě (i) písm. b) druhé a čtvrté odrážce výroku napadeného rozhodnutí a dále v bodě (ii) písm. c) výroku napadeného rozhodnutí mají dopad i na otázku posouzení promlčení odpovědnosti za přestupek. Protože u výše uvedených skutků nebylo řízení o přestupku vůbec zahájeno, nemohla být ohledně těchto skutků vydáním příkazu ani přerušena promlčecí doba a nemohla začít běžet promlčecí doba nová. Ve vztahu k těmto skutkům tedy odpovědnost za přestupek vzhledem k době jejich údajného spáchání a okamžiku vydání napadeného rozhodnutí odpovědnost za přestupek v souladu s § 29 zákona o odpovědnosti za přestupek zanikla.*

[76.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení za nedůvodnou a sděluje k ní následující. Vyhodnocení této námítky je přímo odvislé od vyhodnocení námitek týkajících se porušení principu totožnosti skutku. Jak již bankovní rada uvedla v bodech 57 až 66 a 68 až 74 tohoto rozhodnutí o rozkladu, k porušení principu totožnosti skutku nedošlo a řízení o přestupku ve věci skutků popsanych v bodě (i) písm. b) druhé a čtvrté odrážce výroku napadeného rozhodnutí a dále v bodě (ii) písm. c) výroku napadeného rozhodnutí bylo zahájeno způsobem předvídaným zákonem a judikaturou. S ohledem na dobu spáchání vytýkaného jednání (tj. období od 1. 6. 2018 do 28. 2. 2019, respektive od 1. 3. 2019 do 20. 6. 2019, respektive od 3. 7. 2018 do 16. 4. 2019) a okamžik vydání příkazu (1. 7. 2021) k přerušení běhu promlčecí doby došlo v 5 leté promlčecí době stanovené § 46e odst. 3 zákona o České národní bance a s ohledem na okamžik vydání napadeného rozhodnutí (17. 9. 2024) odpovědnost za přestupek nezanikla.

II.11 K námitce, že správní orgán prvního stupně odmítá judikaturu vyšších soudů týkající se vyhodnocení úvěruschopnosti žadatelů o spotřebitelský úvěr, jejíž závěry znějí ve prospěch účastníka řízení, a přimyká se výhradně k judikatuře vyšších soudů k této problematice, jejíž závěry znějí v neprospěch účastníka řízení

- i. K uznání vhodnosti a přiměřenosti postupů uplatňovaných účastníkem řízení v rámci posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů v rámci judikatury Nejvyššího soudu a Ústavního soudu

[77.] *Účastník řízení opakovaně namítá, že byl poškozen jednáním svého klienta, pana [REDAKCE], který u něho dne 9. 5. 2017 načerpal úvěr ve výši 7 000 Kč. Pan [REDAKCE] při sjednání úvěru účastníkovi řízení záměrně zatajil, že jen na splátkách svých do té doby sjednaných úvěrů a zápůjček má měsíčně hradit částku již vysoce přesahující jeho průměrné čisté měsíční příjmy, rovněž zatajil i skutečnost, že úvěr nebude schopen vůbec vrátit. Okresním soudem v Prostějově¹⁴ byl pan [REDAKCE] shledán vinným z přečinu úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, 4 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Krajským soudem v Brně¹⁵ byl rozsudek Okresního soudu v Prostějově potvrzen co do výroku o vině a zrušen co do výroku o trestu. Proti rozsudku Krajského soudu v Brně podal pan [REDAKCE] dovolání, které Nejvyšší soud odmítl¹⁶. Proti rozhodnutí Nejvyššího soudu podal pan [REDAKCE] ústavní stížnost, která byla Ústavním soudem odmítnuta pro zjevnou neopodstatněnost¹⁷. Účastník řízení i z této judikatury cituje.*

[78.] *Účastník řízení dodává, že k obdobným závěrům, jaké vyplývají z ním citované judikatury, dospěly soudy i v dalších rozhodnutích¹⁸ týkajících se jiných nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru. V posledním z nich Nejvyšší soud dospěl k závěru, že úvěruschopnost spotřebitele byla dostatečně posouzena pouze na základě jeho tvrzení, informací z Centrální evidence exekucí, insolvenčního rejstříku a katastru nemovitostí. Účastník řízení tedy shrnul, že při stanovení míry prověřování úvěruschopnosti žadatele o spotřebitelský úvěr je relevantní vzít v potaz výši poskytovaného úvěru, že zákon o spotřebitelském úvěru z žadatele o úvěr kompletně nesnímá odpovědnost*

¹⁴ Rozsudek Okresního soudu v Prostějově ze dne 30. 8. 2018, č. j. 3 T 58/2018-884.

¹⁵ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 6. 11. 2018, č. j. 8 To 368/2018-916.

¹⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 3. 2019, sp. zn. 4 Tdo 238/2019.

¹⁷ Usnesení Ústavního soudu ČR sp. zn. III. ÚS 1972/19 ze dne 28. ledna 2020.

¹⁸ Např. usnesení Ústavního soudu sp. zn. ze dne 22. 6. 2021 I. ÚS 1543/21, usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2020, sp. zn. II. ÚS 3000/19, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 6. 2019, sp. zn. 20 Cdo 1704/2019, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 7. 2020, sp. zn. 20 Cdo 1522/2020.

za správnost/kompletnost informací poskytnutých v souvislosti s žádostí o úvěr, a že je v pořádku vzít v úvahu i předchozí zkušenost poskytovatele úvěru se splácením úvěru žadatelem.

[79.] Účastník řízení odkazuje na bod 405 napadeného rozhodnutí, ve kterém správní orgán prvního stupně odkázal na judikaturu¹⁹ podporující jeho názor na posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů. Účastník řízení se proto domnívá, že v otázkách týkajících se posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů panuje nejednoznačný názor, a proto názor prezentovaný správním orgánem prvního stupně neprezentuje jedinou absolutní pravdu.

[80.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení za nedůvodnou, a protože se jedná o opakující námitku, se kterou se správní orgán prvního stupně vypořádal v bodech 403 až 407 napadeného rozhodnutí, bankovní rada na tyto závěry odkazuje, stejně jako na závěry v bodech 31 až 35 zrušovacího rozhodnutí o rozkladu, od nichž nemá žádný důvod se odchylovat.

[81.] Bankovní rada má za to, že soudní judikatura, ze které účastník řízení v rozkladu podrobně cituje, se skutkovým stavem a jeho vyhodnocením uvedeným v napadeném rozhodnutí bezprostředně nesouvisí. V citovaných rozsudcích se soudy zabývaly tím, že klient účastníka řízení při sjednání úvěru záměrně zatajil výši splátek dosavadních úvěrů i skutečnost, že nebude schopen úvěr vůbec splatit. Pro toto jednání byl tento klient shledán vinným z přečinu úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, 4 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. V citovaných rozsudcích se však soudy nezabývaly posuzováním platnosti smluv v souvislosti s řádným posouzením úvěruschopnosti, přičemž Nejvyšší soud ČR uvedl, že k posouzení platnosti smluv a výše plnění je nezbytné se obrátit v rámci soukromoprávního řízení na příslušný soud, aby posoudil zákonnost uzavíraných smluv z pohledu ne/platnosti smluvního vztahu²⁰.

[82.] Pokud účastník řízení z citovaných rozsudků dovozuje, že při stanovení míry prověřování úvěruschopnosti žadatele o spotřebitelský úvěr by měla být zohledněna i výše poskytovaného spotřebitelského úvěru, pak lze podle bankovní rady souhlasit s tím, že se může lišit rozsah informací, které je potřeba zjistit o spotřebiteli v případě, že je poskytován úvěr na bydlení, a v případě, kdy je poskytován mikroúvěr. Nicméně, a to bankovní rada zdůrazňuje, povinnost disponovat doloženými informacemi o příjmech, výdajích a závazcích jednotlivých spotřebitelů a posoudit na jejich základě schopnost spotřebitele úvěr splatit má poskytovatel jakéhokoliv spotřebitelského úvěru vždy, a to bez ohledu na výši poskytnutého úvěru.

[83.] Ostatně, nesprávné vyhodnocení úvěruschopnosti právě v případě mikroúvěrů vede v řadě případů k mnohem závažnějšímu dopadu na jednotlivé spotřebitele, než je tomu v případě třeba hypotéčních úvěrů. Do dluhových pastí se totiž většinou nedostávají spotřebitelé, kteří si půjčují proto, aby vyřešili své bytové potřeby, ale spotřebitelé, kteří každý měsíc bojují s nedostatkem peněžních prostředků a které tak jakýkoliv výdaj navíc staví na hranu jejich možností. Nastavení volnějších pravidel pro posuzování úvěruschopnosti u tohoto typu úvěru by proto nebylo ani ve veřejném zájmu²¹.

¹⁹ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 5. 2023, č. j. 6 A 50/2022-90, náleží Ústavního soudu ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. 4129/18, nebo rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 3. 2023, č. j. 7 As 62/2021-57.

²⁰ Nejvyšší soud ČR v rozsudku č. j. 4 Tdo 238/2019 ze dne 20. 3. 2019 pak dále uvedl: „Pro trestněprávní řízení a uznání viny obviněného je důležité, že obviněný uzavíral jak smlouvu o zápůjčce, tak i úvěrové smlouvy, s úmyslem obohatit se, když věděl, že nebude schopen řádně a včas své závazky splácet a úvěrovým společenstvem zatajil rozhodné skutečnosti ... skutečnost, že sjednáváné smlouvy o úvěry by byly neplatné, nemůže mít vliv na trestní odpovědnost pachatele za uvedený přečin. Navíc je třeba uvést, že již samotné uvedení nepravdivého údaje či zatajení podstatného údaje postačí k naplnění skutkové podstaty přečinu úvěrového podvodu“.

²¹ Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 444/2019-99 ze dne 25. 5. 2022, kde soud uvedl: „Tato povinnost má významný veřejný přesah. Povinnost posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen

[84.] Podle bankovní rady lze přisvědčit i tvrzení účastníka řízení, který z citovaných rozsudků dovodil, že zákon o spotřebitelském úvěru z žadatele nesnímá odpovědnost za správnost/kompletnost informací, které v souvislosti se žádostí o úvěr poskytne poskytovateli spotřebitelského úvěru. Neznamená to však, že se poskytovatel spotřebitelského úvěru při posuzování úvěruschopnosti zcela spolehne na informace poskytnuté spotřebitelem a pouze na jejich základě spotřebitelský úvěr poskytne. Naopak, jak dovodila i početná soudní judikatura, řádné „posouzení se neomezuje pouze na údaje, které poskytne spotřebitel, ale i na jejich prověření (srov. slova „na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací“), případně na jejich konfrontaci s jinými informacemi (srov. slova „z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů“)“ – viz rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 6 A 50/2022-90 ze dne 18. 5. 2023. Obdobně se k uvedenému postavil i Ústavní soud III. v nálezu ÚS 4129/18 ze dne 26. 2. 2019²² nebo Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 7 As 62/2021-57 ze dne 7. 3. 2023²³.

spotřebitele samého před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácet, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd.“.

²² „Nejvyšší soud k úvěrovým smlouvám ve spotřebitelských vztazích v rozsudku ze dne 25. 7. 2018 sp. zn. 33 Cdo 2178/2018 mimo jiné uvedl, že důsledky neschopnosti splácet úvěr se netýkají jen dlužníka (spotřebitele), ale dotýkají se společnosti jako celku, neboť na tu mají vliv důsledky dlužníkovy předlužení a případné insolvence. Do veřejné sociální sítě pak spadne často nejen dlužník, ale většinou i osoby na něm závislé, dojde k porušení rodinných a sociálních vztahů. Proto je na věřiteli (zde vedlejší účastníci), aby dlužníka - spotřebitele (zde stěžovatele) náležitě před poskytnutím úvěru prověřil (posoudil jeho schopnost úvěr splácet). Úvěr pak smí spotřebiteli poskytnout jen tehdy, když odbornou péčí schopnost dlužníka posoudil a z jeho zjištění je zřejmé, že dlužník bude schopen úvěr splácet. Neprovedl-li věřitel dlužníka dostatečně nebo poskytne-li dlužníkovi úvěr i přes svá negativní zjištění, je úvěrová smlouva podle Nejvyššího soudu neplatná. Nedostatečné zjištění poměrů dlužníka má i veřejnoprávní souvislosti. Nejvyšší správní soud posuzoval kasační stížnost obchodní společnosti [srov. jeho rozsudek z 1. 4. 2015 č. j. 1 As 30/2015-39] poskytující spotřebitelské úvěry a při výkladu § 9 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, účinného do 30. 11. 2016 (obsahově obdobná úprava je zakotvena i v § 86 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, tedy pro účely tohoto výkladu lze vycházet z toho, že se právní úprava nezměnila), dovodil, že součástí odborné péče poskytovatele úvěru je i taková obezřetnost, že poskytovatel nespolehlá na údaje o schopnosti splácet úvěr tvrzené samotným žadatelem, ale sám tyto údaje prověří (případně si je nechá od žadatele doložit). Pokud takto poskytovatel úvěru nepostupuje, dopouští se správního deliktu, za což mu může podle Nejvyššího správního soudu Česká obchodní inspekce v souladu se zákonem uložit pokutu. Výklad přijatý Nejvyšším správním soudem přitom konvenuje interpretaci zaujaté Soudním dvorem Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) v rozsudku ze dne 18. 12. 2014 ve věci C-449/13 (CA Consumer Finance SA v. Ingrid Bakkaus a další). V citovaném rozsudku Soudní dvůr vyložil čl. 8 směrnice 2008/48/ES o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (dále jen „směrnice“) a bod 26 její preambule tak, že poskytovatel úvěru má povinnost (nese v tomto ohledu důkazní břemeno – v originále „the burden of proving“) posoudit úvěruschopnost dlužníka (spotřebitele) na základě dostatečných informací (na informace podané jen spotřebitelem může poskytovatel úvěru spoléhat jen tehdy, jsou-li dostatečné a podložené doklady); tím má být podle Soudního dvora zabráněno, aby věřitelé poskytovali úvěry nezodpovědně. Informace o spotřebiteli by si věřitelé měli ověřovat i za trvání obchodního vztahu. Podle Ústavního soudu lze na základě výše uvedeného učinit dílčí závěr, že poskytovatel úvěru, kdy dlužník je v postavení spotřebitele, má jednoznačnou povinnost prověřit spotřebitelovu schopnost plánovaný úvěr splatit. Uložení a řádným splněním této povinnosti přitom není chráněn – jak plyne z výše uvedené judikatury – jen samotný dlužník (spotřebitel) a věřitel jako poskytovatel úvěru, ale také v širším pojetí sama společnost jako taková. Oklikou se tak v rámci těchto úvah dostává znovu do popředí myšlenka formulovaná nálezem sp. zn. I. ÚS 199/11; totiž proč by měla státní moc poskytovat ochranu právům v podobě vykonávacího řízení subjektu, který nejenže neprovedl finanční možnosti toho, komu půjčil své peníze, ale také toho, kdo úvěr neposkytl s odůvodněnou důvěrou v to, že bude řádně splacen, nýbrž spíše s cílem dosažení (většího) zisku realizací mnohdy násobného zajištění původního dluhu, k němuž žadatel úvěrů - dlužník, ať už z nevědomosti, z bezvýchodnosti aktuální životní situace nebo i z vlastní nezodpovědnosti a lhostejnosti přistoupil (srov. k tomu výslovně též sněmovní tisk číslo 679/0, důvodová zpráva k zákonu č. 257/2016 Sb., zvláštní část - k § 86; 7. volební období Poslanecké sněmovny Parlamentu, 2013-2017).“.

²³ Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 7 As 62/2021-57 ze dne 7. 3. 2023: „To, že je součástí požadavku odborné péče při posuzování schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr i doložení spotřebitelem tvrzených údajů,

[85.] Stejně tak lze obecně přisvědčit i tvrzení účastníka řízení, že: „pokud má poskytovatel spotřebitelského úvěru předchozí zkušenost se splácením úvěru ze strany daného žadatele o úvěr, je v souladu se zákonem, pokud poskytovatel spotřebitelského úvěru tuto informaci v rámci vyhodnocení úvěruschopnosti žadatele o úvěr vezme v úvahu“. Nicméně to, že poskytovatel spotřebitelského úvěru „vezme v úvahu“ nějakou okolnost, podle bankovní rady neznámá, že posouzení úvěruschopnosti provede poskytovatel spotřebitelského úvěru pouze na základě tohoto jednoho kritéria a že na ostatní okolnosti vedoucí k řádnému posouzení úvěruschopnosti bude rezignovat. Takové jednání by bez jakýchkoliv pochyb bylo v rozporu s § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Slovnímu spojení „vezme v úvahu“ je tedy třeba rozumět tak, že i toto kritérium je možno při posouzení úvěruschopnosti zohlednit, nikoliv však pouze na jeho základě úvěruschopnost posoudit.

ii. K povinnosti vyhodnocovat úvěruschopnost spotřebitele při prodloužení splatnosti úvěru v rámci judikatury Městského soudu v Praze

[86.] *Účastník řízení nově argumentuje rozhodnutím Městského soudu v Praze²⁴, ze kterého vyplývá, že není nutné znovu vyhodnocovat úvěruschopnost spotřebitele při každém prodloužení splatnosti úvěru, ale pouze pokud (i) poplatek za prodloužení splatnosti, resp. jejich souhrn převyší výši jistiny poskytnutého úvěru a (ii) dojde k prodloužení opakovaně. Z tohoto rozhodnutí účastník řízení zčásti cituje.*

[87.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení za nedůvodnou a v této souvislosti konstatuje, že v případě modelu účastníka řízení došlo k úplatnému prodloužení splatnosti, které je nutné považovat za odložení splatnosti dluhu, a tedy za (další) smlouvu o úvěru, a to ve smyslu zákona o spotřebitelském úvěru, neboť je nepochybně odloženou platbou ve smyslu ustanovení § 2 zákona o spotřebitelském úvěru (body 173 a 223 napadeného rozhodnutí).

[88.] Pokud jde o účastníkem řízení citované rozhodnutí Městského soudu v Praze, bankovní rada odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu, který došel k závěru, že každá dohoda o změně závazku, která podstatným způsobem modifikuje jeho podmínky, musí respektovat ochranu spotřebitele vyjádřenou v § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, neboť nelze připustit, aby nová dohoda pod záminkou, že se spotřebiteli poskytuje dobrodíní nových splátek, vedla k výraznému prohloubení jeho dosavadního zadlužení. Cílem § 75 ve spojení s § 86 zákona o spotřebitelském úvěru je totiž ochrana spotřebitele před přijetím neuvážených a nezodpovědných rozhodnutí plynoucích z neznalosti a nedostatečných zkušeností, jakož i osobních morálně volných vlastností a životních i sociálních poměrů vlastním neúměrným

vyplývá i z rozsudku Soudního dvora Evropské Unie ze dne 18. 12. 2014 ve věci C-449/13, CA Consumer Finance v. Ingrid Bakkaus a další. Soudní dvůr zde konstatoval, že: „(...) pouhá ničím nepodložená prohlášení spotřebitele nemohou být sama o sobě kvalifikována jako dostatečná, nejsou-li podepřena žádnými doklady“ (důraz přidán soudem). Za takové doklady přitom nelze považovat obecná statistická či historická data, s nimiž pracuje stěžovatel při vlastní úvaze o úvěruschopnosti klienta. V té chvíli totiž již zkoumá data, která nebyla podložena doklady o konkrétní individuální situaci zájemce o úvěr. Městský soud správně odkázal na rozsudek kasačního soudu ze dne 1. 4. 2015, č. j. 1 As 30/2015-39, který k tomuto jasně uvádí, že: „posouzení úvěruschopnosti spotřebitele může být provedeno pouze na základě informací uvedených spotřebitelem, pokud budou tyto informace dostatečné a jeho pouhá prohlášení budou podepřena doklady. Ustanovení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, jež představuje transpozici článku 8 odst. 1 směrnice do českého právního řádu, by tak mělo být vykládáno stejným způsobem, neboť sleduje stejný účel. Závěr Soudního dvora ostatně konvenuje se závěrem žalované i krajského soudu, kteří taktéž shledali pouhé předložení ničím nedoložených prohlášení spotřebitele nedostatečným k řádnému posouzení úvěruschopnosti dlužníka.“.

²⁴ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 10. 2023, č. j. 14 A 107/2023-46.

zadlužováním, respektive přijímáním takových dluhů, které by v budoucnosti nebyl schopen splácet²⁵.

[89.] K tomu ještě bankovní rada odkazuje na § 15 odst. 2 písm. h) zákona o spotřebitelském úvěru, dle kterého postupy a pravidla pro řádné poskytování spotřebitelského úvěru zahrnují „pravidla pro jednání se spotřebiteli, kteří jsou v prodlení“. Vnitřní předpisy tak musí obsahovat též pravidla a postupy, které počítají s možným prodlením spotřebitele. Tato pravidla pak mají podle důvodové zprávy k zákonu o spotřebitelském úvěru odrážet požadavek shovívavého přístupu poskytovatele, jak požaduje evropské právo.

iii. K principu materiality v souvislosti s vyhodnocováním úvěruschopnosti spotřebitele v rámci judikatury

[90.] Účastník řízení odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu²⁶, který rozhodoval o věci, kdy žadatel o úvěr v žádosti uvedl, že jeho „výdaje na bydlení a energie [činí] 2 000 Kč měsíčně a výdaje na dopravu, jídlo a osobní náklady 3 410 Kč měsíčně,“ přičemž poskytovatel úvěru tato tvrzení spotřebitele neověřil. Nejvyšší soud dospěl k závěru, že vzhledem k principu proporcionality se „způsob a rozsah posouzení úvěruschopnosti spotřebitele v konkrétních případech bude lišit, neboť se vždy jedná o posouzení individuální,“ a že také s ohledem na výši úvěru (18 000 Kč) není „zřejmé, proč je neproověření údaje uvedeného předchůdcem žalobkyně v žádosti o úvěr natolik závažným pochybením, že to mohlo mít vliv na jeho schopnost úvěr splatit.“

[91.] Účastník řízení dodává, že Nejvyšší soud se přiklonil k materiálnímu pojetí neplatnosti smlouvy o spotřebitelském úvěru v případě, že došlo k pochybení v rámci procesu vyhodnocení úvěruschopnosti žadatele o úvěr. Podle materiálního pojetí je neplatná pouze smlouva o spotřebitelském úvěru, pokud poskytovatel poskytl spotřebiteli úvěr, ačkoli nedostatečně posoudil jeho úvěruschopnost, přičemž kdyby tak učinil, zjistil by, že spotřebitel není úvěruschopný a úvěr by mu neposkytl. Materiální pojetí povinnosti posoudit úvěruschopnost a s tím spojenou neplatnost smlouvy tak chrání pouze nebonitní spotřebitele. Pokud spotřebitel v době uzavření smlouvy úvěruschopný byl, smlouva o spotřebitelském úvěru není neplatná, třebaže poskytovatel úvěruschopnost spotřebitele řádně neposoudil. Účastník řízení namítá, že závěry tohoto rozhodnutí Nejvyššího soudu jsou případné i v rámci projednávané věci, neboť ačkoli se v něm Nejvyšší soud zabýval platností smlouvy, tak ta je odvozená od dodržení povinnosti dle § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, když pokud poskytovatel spotřebitelského úvěru tuto povinnost nedodrží, je smlouva dle § 87 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru neplatná. Předmětem tohoto rozhodnutí je tedy inherentně i posouzení souladu jednání poskytovatele úvěru se zákonem o spotřebitelském úvěru.

[92.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení za nedůvodnou a v této souvislosti konstatuje, že domněnka účastníka řízení, že Nejvyšší soud *de facto* vyhodnotil, že jsou jeho postupy v oblasti posuzování úvěruschopnosti v pořádku, z uvedeného rozhodnutí nevyplývá. Pouze uvádí, že bonitní spotřebitelé, kteří chtějí zneužít institut neplatnosti smlouvy kvůli tomu, že poskytovatel řádně neposoudil jejich úvěruschopnost, tímto institutem chráněni nebudou. Nejvyšší soud sám uvedl, že: „nepostačuje jen samo zjištění, že poskytovatel řádně neposoudil úvěruschopnosti.“, musí tedy dojít ke komplexnímu prošetření daného případu. K tomu bankovní rada odkazuje na jiné rozhodnutí Nejvyššího soudu, podle kterého: „Konkrétním účelem § 87 zákona o spotřebitelském úvěru je (krom ochrany spotřebitele) postih poskytovatele spotřebitelského úvěru, který nedostatečně posoudil úvěruschopnost žadatele (při

²⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 5. 2023, sp. zn. 20 Cdo 1063/2023, nebo SVOBODA, Karel. Zkoumání úvěruschopnosti při skrytém přeúčtování spotřebitelského úvěru. Obchodněprávní revue, 2023, č. 2, s. 120.

²⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2023, sp. zn. 33 Cdo 1819/2023.

upřednostnění svého ekonomického zájmu poskytnout úvěr) a zapříčinil tak neplatnost úvěrové smlouvy, soukromoprávní sankcí, jejímž faktickým důsledkem je ztráta zisku v podobě smluvních úroků a dalších poplatků za poskytnutí spotřebitelského úvěru.“²⁷.

[93.] Bankovní rada dodává, že soukromoprávní vyhodnocení jednoho konkrétního případu nemá žádný vliv na povinnost řádně posuzovat úvěruschopnost stanovenou v zákoně o spotřebitelském úvěru. Závěr o tom, zda spotřebitel skutečně nebyl schopen úvěr splácet, který Nejvyšší soud dovodil ve vztahu k posuzování neplatnosti úvěrové smlouvy, nemá místo v případě posuzování odpovědnosti za přestupek, spočívající v porušení povinnosti poskytovatele úvěru zkoumat před uzavřením úvěrové smlouvy úvěruschopnost spotřebitele. Nejvyšší správní soud k tomu doplnil, že: „Ten je totiž ze své podstaty koncipován jako přestupek ohrožovací a nastoupení poruchového následku (ve formě faktické platební neschopnosti spotřebitele v důsledku uzavření smlouvy o úvěru) proto není pro odpovědnost za něj vyžadováno. K tomu je třeba dodat, že i dle judikatury Soudního dvora splnění úvěrové smlouvy uzavřené spotřebitelem nemůže porušení povinnosti věřitele spočívající v ověření úvěruschopnosti spotřebitele zhojit. Je tomu tak proto, že negativní důsledky uzavření této smlouvy (jako například nadměrné zadlužení či platební neschopnost) mohou nastat i po případném splacení úvěru. Zajišťování odpovědného jednání věřitelů a předcházení nezodpovědným praktikám při poskytování úvěrů spotřebitelům nadto zásadním způsobem přispívá k řádnému fungování trhu spotřebitelských úvěrů. Opačný výklad by mohl věřitele motivovat k neplnění jejich povinnosti vyplývající z čl. 8 směrnice CCD, a mohl by tak zbavit toto ustanovení užitečného účinku (rozsudek Soudního dvora ze dne 11. 1. 2024 ve věci C–755/22, Nárokuj, body 34 až 37).“²⁸.

II.12 K námitce, že správní orgán prvního stupně nepostupoval tak, aby věc byla vyřízena bez zbytečných průtahů

[94.] Účastník řízení odkázal na svá předchozí vyjádření týkající se délky správního řízení, na něž reagoval správní orgán prvního stupně v bodech 361 až 366 napadeného rozhodnutí, a dále je doplňuje v rámci rozkladu následovně. Účastník řízení nesouhlasí s tím, jak se správní orgán prvního stupně vypořádal s jeho odkazem na rozhodnutí Ústavního soudu²⁹ a odkazuje na čl. 89 odst. 2 Ústavy, dle kterého jsou vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu závazná pro všechny orgány i osoby, a dále na rozhodnutí Ústavního soudu, podle kterého: „právní názor obsažený v odůvodnění rozhodnutí Ústavního soudu, resp. v jeho právní větě, má-li obecnou povahu, je závazný při řešení typově shodných případů.“³⁰ Účastník řízení dále vypočítává, jaká doba uplynula od okamžiku zahájení kontroly do vydání napadeného rozhodnutí a jaká byla časová prodleva mezi podáními účastníka řízení a úkony správního orgánu prvního stupně. Účastník řízení s odkazem na již zmíněné rozhodnutí Ústavního soudu namítá, že správní orgán prvního stupně věc nevyřídil bez zbytečných průtahů, čímž porušil čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

[95.] Protože lhůtu pro realizaci pravomoci si správní orgány při absenci zákonného určení délky lhůty mohou stanovit také samy, a to prostřednictvím správní praxe a na ní navazující zásady legitimního očekávání³¹, účastník řízení v příloze č. 2 rozkladu přiložil správní praxi správního orgánu prvního stupně. Srovnáním s jinými případy dochází účastník řízení k závěru, že až do okamžiku vydání rozhodnutí o námitkách se z časového hlediska kontrola a navazující kroky správního orgánu prvního stupně odvíjely standardně a srovnatelně s ostatními

²⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 4. 2022, sp. zn. 33 Cdo 3675/2021.

²⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2024, č. j. 9 As 127/2024-34.

²⁹ Nález Ústavního soudu ze dne 4. 7. 2001, sp. zn. II ÚS 225/01.

³⁰ Nález Ústavního soudu ČR ze dne 14. 10. 2002, sp. zn. II. ÚS 355/02.

³¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 28. 4. 2005, č. j. 2 Ans 1/2005-57.

kontrolami vůči nebankovním poskytovatelům spotřebitelských úvěrů v minulosti provedenými správním orgánem prvního stupně. K podstatné odchylce pak podle účastníka řízení došlo až v případě vydání příkazu a napadeného rozhodnutí.

[96.] *Účastník cituje z bodu 364 napadeného rozhodnutí, kde správní orgán prvního stupně cituje z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu³², a namítá, že dotčené rozhodnutí Nejvyššího správního soudu podporuje jeho tvrzení, nikoliv tvrzení správního orgánu prvního stupně, neboť řízení s účastníkem řízení nebylo nikterak složitější než s jinými nebankovními poskytovateli spotřebitelského úvěru, kdy účastník řízení toto řízení ani nikterak nekomplikoval svými podáními či prodlužováním lhůt.*

[97.] *Účastník řízení dále nesouhlasí s tvrzením správního orgánu prvního stupně v bodě 363 napadeného rozhodnutí, ve kterém správní orgán prvního stupně mimo jiné uvedl, že účastník řízení opakovaně žádal o prodloužení lhůty k úkonům. Účastník řízení rovněž poukazuje na to, že rozsah kontrolního vzorku byl největší ze všech kontrolních vzorků nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru, u nichž správní orgán prvního stupně kontrolu provedl.*

[98.] *Účastník řízení dále nesouhlasí s tvrzením správního orgánu prvního stupně v bodě 366 napadeného rozhodnutí, že námitka účastníka řízení, že vlivem délky řízení byl ponechán v nejistotě, zda postupuje v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru, je účelová. Účastník řízení dodává, že dokud není řízení ukončeno pravomocným rozhodnutím, nemůže si být skutečně jist, zda postupuje v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru či nikoli.*

[99.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení za nedůvodnou, a protože se jedná o opakující námitku, se kterou se správní orgán prvního stupně vypořádal v bodech 361 až 369 napadeného rozhodnutí, bankovní rada na tyto závěry odkazuje, stejně jako na závěry v bodech 37 až 42 zrušovacího rozhodnutí o rozkladu, od nichž nemá žádný důvod se odchýlovat.

[100.] Bankovní rada v úvodu konstatuje, že správní orgán prvního stupně se řádně vypořádal s námitkami účastníka řízení týkajícími se časové prodlevy v řízení o přestupku.

[101.] K odkazu účastníka řízení na nález Ústavního soudu sp. zn. II ÚS 225/01 ze dne 4. 7. 2001 bankovní rada uvádí, že ho ve shodě se správním orgánem prvního stupně nepovažuje pro projednávanou věc za přílehlavý. V případě popsaném v nálezu Ústavního soudu se řešila úplně jiná problematika, neboť se jednalo o řízení, které bylo zahájeno na návrh, a dotčený správní orgán po značnou dobu nepodnikl žádné kroky k vyřízení tohoto návrhu.

[102.] K odkazu na čl. 89 odst. 2 Ústavy, dle kterého jsou vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu závazná pro všechny orgány i osoby, a dále na rozhodnutí Ústavního soudu³³, podle kterého právní názor obsažený v odůvodnění rozhodnutí Ústavního soudu, respektive v jeho právní větě, má-li obecnou povahu, je závazný při řešení typově shodných případů, bankovní rada odkazuje na odbornou literaturu k čl. 89 odst. 2 Ústavy, podle které: „Lze snad tedy uzavřít: 1. rozhodnutím Ústavního soudu (podle odstavce 2) se rozumí pouze jeho nález (meritorní rozhodnutí), nikoli však usnesení (procesní rozhodnutí), 2. rozhodnutím Ústavního soudu (podle odstavce 2) se rozumí pouze výrok nálezu, 3. výroky nálezů, jimiž se zrušují právní předpisy nebo jejich ustanovení, jsou závazné pro každého dnem jejich uveřejnění ve Sbírce zákonů anebo pozdějším dnem, který Ústavní soud určil (závaznost erga omnes); jde vlastně o obdobnou závaznost jako u publikovaných právních předpisů (zásada ignorantia iuris neminem excusat), 4. výroky ostatních nálezů jsou sice vykonatelné a závazné od jejich vyhlášení nebo doručení jejich písemného vyhotovení účastníkům, neplatí však pro ně právní

³² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 7 Ans 3/2010-138.

³³ Nález Ústavního soudu ČR ze dne 14. 10. 2002, sp. zn. II. ÚS 355/02.

fikce, že jsou od počátku závaznosti známy i jiným orgánům a osobám než účastníkům a zavazují jen v rámci vymezeném právním dosahem výroku (závaznost inter partes), 5. právní názory Ústavního soudu, vyjádřené v odůvodněních jeho nálezů, jsou závazné pro tento soud, který se od nich může odchylovat postupem podle ZÚS [§ 23 ve spojení s § 11 odst. 2 písm. i)] nebo (mlčky či výslovně) v odůvodnění pozdějšího rozhodnutí pléna; pro jiné orgány veřejné moci, jakož i pro fyzické a právnické osoby nejsou závazné právně, nýbrž silou své myšlenkové a názorové přesvědčivosti v předestřené argumentaci, 6. stanoviska a sdělení Ústavního soudu zavazují toliko Ústavní soud a jeho orgány.“³⁴.

[103.] K namítaným zbytečným průtahům a časové prodlevě bankovní rada dodává, že správní orgán prvního stupně podle bankovní rady dostatečně vysvětlil, jaké okolnosti v projednávaném případě ovlivnily délku dotčeného řízení. Bankovní rada nepochybuje o tom, že se jednalo o náročné řízení včetně vydaného napadeného rozhodnutí, které svým rozsahem významně překračuje rozsah rozhodnutí u většiny účastníkem řízení uvedených případů. Jak je patrné ze správního spisu i z napadeného rozhodnutí, správní orgán prvního stupně musel shromáždit a pečlivě vyhodnotit velký rozsah podkladů. Bankovní rada opakuje, že každé obecné srovnání je vždy problematické a nelze ho provést bez znalosti konkrétních individuálních okolností jednotlivých případů a učinit z něj např. závěr o nepřiměřené délce řízení, jak to v rozkladu činí účastník řízení. Stejně tak se k tomu vyjadřuje i soudní judikatura, podle které: „Posuzování délky řízení a její nepřiměřenosti je otázkou relativní, při níž je třeba zkoumat vztah délky řízení k dalším atributům řízení, jako jsou složitost jeho předmětu, požadavky na provádění dokazování v průběhu řízení, jednání a procesní aktivity účastníků řízení aj. Závěr o tom, zda doba, po níž trvalo konkrétní řízení, je ještě přiměřená či nikoliv, lze formulovat vždy s ohledem na zohlednění těchto faktorů, jimiž bylo řízení bezprostředně ovlivněno. Přiměřenost lhůty musí být v řízení před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže posuzována individuálně případ od případu tak, aby byla zohledněna náročnost a složitost každého případu, zejména jeho věcná stránka a rozsah úvah, které musí tento Úřad učinit před vydáním rozhodnutí.“³⁵.

[104.] V případě účastníkem řízení namítané délky přestupkového řízení je však podle bankovní rady důležité zmínit, že překročení lhůt pro vydání rozhodnutí předvídaných v § 71 odst. 3 správního řádu (a to i několikanásobně) sice nelze považovat za úplně správný postup, nicméně toto překročení bez dalšího nepůsobí nezákonnost rozhodnutí ve věci samé. Je tomu tak proto, že: „Lhůta pro vydání správního rozhodnutí, která je zakotvena v § 71 odst. 3 SpŘ, je lhůtou toliko pořádkovou. Samotné nedodržení této lhůty nemůže být důvodem pro zrušení správního rozhodnutí soudem“³⁶.

[105.] K námitce vztahující se k účastníkem řízení opakované žádosti o prodloužení lhůty k úkonům bankovní rada dodává, že takovou skutečnost uvedl správní orgán prvního stupně v bodě 363 napadeného rozhodnutí pro dokreslení situace v dotčeném řízení o přestupku. K námitce týkající se rozsahu kontrolního vzorku bankovní rada odkazuje na body 35 a 36 tohoto rozhodnutí o rozkladu a dodává, že věcně nesouvisí s nyní vypořádanou námitkou.

[106.] K námitce, že vlivem délky řízení byl účastník řízení ponechán v nejistotě, zda postupuje v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru, protože dokud není řízení ukončeno pravomocným rozhodnutím, nemůže si být skutečně jist, zda postupuje v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru či nikoli, bankovní rada dodává, že účastník řízení v každém okamžiku své činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelských úvěrů musí postupovat v souladu s právními předpisy a navazující judikaturou. Skutečnost, že je s účastníkem řízení zahájeno

³⁴ SLÁDEČEK, Vladimír, MIKULE, Vladimír, SUCHÁNEK, Radovan, SYLLOVÁ, Jindřiška. Ústava České republiky. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1026.

³⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 7 Ans 3/2010-138.

³⁶ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 7. 2011, sp. zn. 9 A 128/2010.

řízení o přestupku, ještě neznamená, že by měl slevit z těchto požadavků. Bankovní rada doplňuje, že účastník řízení se pohybuje v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů od 1. 10. 2013, kdy si do obchodního rejstříku jako předmět podnikání nechal zapsat „Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru“. Není tedy žádným nováčkem, který by se teprve seznamoval s trhem.

[107.] Závěrem bankovní rada dodává, že nezpochybňuje, že v dotčeném řízení k časové prodlevě došlo. To však ještě neznamená, že by samotné řízení či napadené rozhodnutí bylo nesouladné s právními předpisy. Bankovní rada doplňuje, že správní orgán prvního stupně v bodě 429 napadeného rozhodnutí délku uplynulé doby mezi protiprávním jednáním a vydáním napadeného rozhodnutí zohlednil jako okolnost pro snížení pokuty. A to navzdory tomu, že délka řízení o přestupku není polehčující okolností³⁷. Délka řízení o přestupku, a to ani nepřiměřená, totiž sama o sobě nezakládá povinnost správního orgánu, aby zmírnil ukládaný správní trest³⁸.

II.13 K námitce, že při stanovení výše pokuty uložené účastníkovi řízení došlo ze strany správního orgánu prvního stupně k řadě pochybení

[108.] Účastník řízení odkázal na svá předchozí vyjádření týkající se odůvodnění výše pokuty, na která reagoval správní orgán prvního stupně v bodech 382 až 390 a v bodech 408 až 430 napadeného rozhodnutí, a dále je doplňuje v rámci rozkladu následovně.

[109.] Účastník řízení namítá, že protože správní orgán prvního stupně opakuje chybné údaje o smluvním portfoliu účastníka řízení a odůvodnění výše pokuty udělené dle napadeného rozhodnutí se opírá o zcela chybné předpoklady. Napadené rozhodnutí by proto mělo být zrušeno. Konkrétně účastník řízení spatřuje rozpory v počtech prodloužení úvěrů uvedených v bodech 143, 170, 365 a 427 napadeného rozhodnutí, kdy správně bylo v kontrolovaném období prodlouženo 5 862 smluv o úvěru z celkového počtu 23 570 smluv, kdy došlo k uzavření 21 892 dodatků za prodloužení doby splatnosti úvěru. Účastník řízení poskytl 22 745 jednosplátkových a 825 třísplátkových úvěrů. Za kontrolované období tak účastník řízení poskytl úvěry v celkovém objemu 191 620 400 Kč nikoliv 326 mil. Kč, jak uvedl správní orgán prvního stupně.

[110.] Účastník řízení opakovaně namítá, že je nepřípustné, aby správní orgán prvního stupně pro stanovení výše uložené pokuty zohlednil jeho výsledky hospodaření za roky 2020, 2021 a 2022, neboť se jedná o účetní období, která nastala až po období, které bylo předmětem kontroly, tedy o skutkové okolnosti, které v době kontroly neexistovaly.

[111.] S odkazem na bod 383 napadeného rozhodnutí účastník řízení nesouhlasí s vypořádáním jeho námitky, že případ uložení pokuty Komerční bance a.s. je srovnatelný s jeho případem, a dodává, že důvodem odlišnosti případů nemůže být skutečnost, že Komerční banka a.s. není nebankovním poskytovatelem spotřebitelských úvěrů nebo druh poskytovaného spotřebitelského úvěru a důvod jeho předčasného splacení.

[112.] S odkazem na bod 383 napadeného rozhodnutí, kde správní orgán prvního stupně jako srovnatelný případ s případem účastníka řízení uvedl případ společnosti Zaplo Finance s.r.o., účastník řízení namítá, že společnost Zaplo Finance s.r.o. je mnohonásobně větším (cca 4x-5x) nebankovním poskytovatelem spotřebitelských úvěrů než účastník řízení.

³⁷ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2025, s. 316.

³⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2024, č. j. 8 As 95/2023-68.

[113.] Účastník řízení na základě jeho tvrzení namítá, že výše pokuty, kterou mu správní orgán prvního stupně uložil napadeným rozhodnutím, je nepřiměřená.

[114.] Účastník řízení s odkazem na bod 384 napadeného rozhodnutí, kde správní orgán prvního stupně uvedl kritéria pro stanovování výše pokuty, namítá, že v jeho případě v porovnání se srovnatelnými případy, na které odkázal, nebyla tato kritéria naplněna, a to ze dvou důvodů. Prvním důvodem je rozsah kontrolního vzorku, který byl největší ze všech kontrolních vzorků nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru, u nichž správní orgán prvního stupně kontrolu provedl. Účastník řízení dodává, že je logické, že čím větší je kontrolní vzorek, tím vyšší je pravděpodobnost, že bude odhaleno nějaké pochybení. Druhým důvodem je libovolné uplatňování polehčujících okolností, konkrétně nezohlednění polehčující okolnosti spočívající v absenci stížností spotřebitelů, kterou v případě společnosti Český triangel, a.s., správní orgán prvního stupně zohlednil. Účastník řízení dále namítá, že vyjma jednoho rozhodnutí Finančního arbitra, které bylo vydáno až po skončení období, které bylo předmětem kontroly, žádné jiné rozhodnutí Finančního arbitra vůči němu nevydal.

[115.] Účastník řízení s odkazem na přílohu č. 3 rozkladu dále namítá, že správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí trvá na tom, že pro správné určení výše uložené pokuty je nezbytné zohlednit určitá kritéria, která však sám zohlednil jen ve zlomku obdobných případů, a odkazuje na kritéria: „počet uzavřených smluv za kontrolované období, objem poskytnutých úvěrů, počet smluv, u nichž došlo k prodloužení, zisky jednotlivých společností“ uplatněná v konkrétních případech.

[116.] Účastník řízení namítá, že výrokem napadeného rozhodnutí, kterým mu byla uložena pokuta ve výši 4 500 000 Kč, došlo k porušení zásady zákazu reformatio in peius podle 90 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich³⁹, a to proto, že skutky, za které byl uznán vinným dle napadeného rozhodnutí, jsou méně závažné než skutky, za které byl uznán vinným dle příkazu. Tento závěr odůvodňuje tím, že v napadeném rozhodnutí oproti příkazu byla doba tvrzených porušení snížena o 322 dní a počet dotčených úvěrových případů o 22 kusů.

[117.] Účastník řízení cituje z bodu 424 napadeného rozhodnutí a namítá, že správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí nedostatečně odůvodnil snížení pokuty oproti příkazu, čímž se stává napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným. Dodává, že snížení doby porušení o 322 dní a počtu dotčených úvěrových případů o 22 má zásadní dopad na závažnost vytýkaného jednání, neboť jak správní orgán prvního stupně v bodě 412 napadeného rozhodnutí uvádí, celkem zjistil 118 pochybení, z čehož počet 22 představuje téměř 20 %.

[118.] Účastník řízení také namítá, že údaj o počtu 118 zjištěných pochybení, ze kterého vycházel správní orgán prvního stupně v bodě 412 napadeného rozhodnutí při odůvodnění výše pokuty, je chybný.

[119.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení za částečně důvodnou, a to v rozsahu uvedení nesprávných údajů o smluvním portfoliu účastníka řízení a v rozsahu uvedení nesprávného počtu pochybení.

[120.] Bankovní rada po posouzení věci dospěla k závěru, že správní orgán prvního stupně v bodech 143, 170, 365 a 427 napadeného rozhodnutí uvedl chybné údaje o počtu prodloužených smluv, o počtu dodatků o prodloužení doby splatnosti úvěru a o celkovém

³⁹ Pokud byl proti příkazu podán odpor, nelze obviněnému v řízení uložit jiný druh správního trestu s výjimkou napomenutí nebo vyšší výměry správního trestu, než mu byly uloženy příkazem; to neplatí, pokud správní orgán v řízení změnil právní kvalifikaci skutku.

objemu poskytnutých úvěrů za kontrolované období. Bankovní rada pro upřesnění konstatuje, že účastník řízení za kontrolované období (od 1. 6. 2018 do 20. 6. 2019) poskytl 22 745 jednosplátkových a 825 trísplátkových úvěrů. Z těchto 23 570 smluv bylo v kontrolovaném období prodlouženo 5 862 úvěrových smluv, u nichž došlo k uzavření 16 030 dodatků o prodloužení doby splatnosti úvěru⁴⁰. Za kontrolované období účastník řízení poskytl úvěry v celkovém objemu 191 620 400 Kč. Správní orgán prvního stupně tak v bodě 427 napadeného rozhodnutí při odůvodnění výše pokuty vycházel z chybných údajů.

[121.] Bankovní rada po posouzení věci dále dospěla k závěru, že údaj o počtu 118 zjištěných pochybení, ze kterého vycházel správní orgán prvního stupně v bodě 412 napadeného rozhodnutí při odůvodnění výše pokuty, je chybný. Bankovní rada doplňuje, že ke zjištěným pochybením došlo celkem ve 114 případech.

[122.] K námitce, že se odůvodnění výše uložené pokuty opírá o zcela chybné předpoklady, a tak by napadené rozhodnutí mělo být zrušeno, bankovní rada dodává, že tyto chybné údaje nemají vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Při hodnocení kritérií pro stanovení výše pokuty správní orgán prvního stupně při hodnocení povahy činnosti účastníka řízení přihlížel i k dalším okolnostem – zejména rozsahu jeho činnosti a s tím souvisejícího dopadu na spotřebitele. Bankovní rada však nevylučuje, že tyto chybné údaje mohly mít vliv na úvahu správního orgánu prvního stupně při stanovení výše pokuty, tedy na správnost napadeného rozhodnutí (k tomu srov. bod 228 tohoto rozhodnutí o rozkladu).

[123.] V ostatním považuje bankovní rada námitku účastníka řízení za nedůvodnou, a protože se jedná o opakující námitku, se kterou se správní orgán prvního stupně vypořádal v bodech 408 až 430 napadeného rozhodnutí. Bankovní rada na tyto závěry, se kterými se ztotožňuje, odkazuje. K doplněným námitkám sděluje bankovní rada následující.

[124.] K námitce zohlednění výsledků hospodaření účastníka řízení za roky 2020, 2021 a 2022, neboť se jedná o účetní období, která nastala až po období, které bylo předmětem kontroly, pro stanovení výše uložené pokuty, bankovní rada uvádí, že správní orgán prvního stupně je při určení druhu a výše správního trestu povinen přihlídnout, zda je správní trest přiměřený a zda není likvidační⁴¹. Z tohoto důvodu se přihlíží k majetkovým poměrům pachatele přestupku a „Správní orgán vychází při zjišťování osobních a majetkových poměrů z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.“⁴². Při stanovení výše uložené pokuty je zapotřebí, pokud to je možné, vycházet z aktuálních údajů, které reflektují majetkové poměry účastníka řízení,⁴³ nikoliv pouze z údajů z doby spáchání přestupku. Zjištěné majetkové poměry musí odrážet aktuální majetkovou situaci pachatele přestupku. Zohlednění výsledků hospodaření účastníka řízení za roky 2020, 2021 a 2022 tak bankovní rada považuje za správné.

[125.] Nad rámec výše uvedeného bankovní rada konstatuje, že i kdyby se vycházelo pouze z let 2018 a 2019, byla by výše pokuty taktéž přiměřená a adekvátní zjištěným pochybením

⁴⁰ Účastníkem řízení uvedený údaj o 21 892 dodatků je po posouzení předložené tabulky nesprávný – spis č.l. 14, CD, soubor: 2019_077168_CNB_650_vyjádření k výzvě č 1.zfo.

⁴¹ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2025, s. 310.

⁴² Usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133.

⁴³ Nález Ústavního soudu ze dne 9. 3. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 38/02.

a zároveň by nebyla likvidační, přičemž současně by byla uložena ve výši 25 % z horní hranice zákonné sazby.

[126.] K námitce vztahující se k případu uložení pokuty Komerční bance, a.s., a spočívající v otázce srovnatelnosti tohoto případu s případem účastníka řízení bankovní rada konstatuje, že se jedná o naprosto odlišný případ. K polemice účastníka řízení ohledně důvodů předčasného splacení spotřebitelského úvěru na bydlení bankovní rada dodává, že je bezpředmětná. Bankovní rada dodává, že účastník řízení poměruje nepoměřitelné.

[127.] K námitce týkající se případu společnosti Zaplo Finance s.r.o. bankovní rada uvádí, že při stanovování výše pokuty nejsou objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů a počet uzavřených smluv o spotřebitelském úvěru jedinými kritérii. K tomu odkazuje bankovní rada na bod 384 napadeného rozhodnutí.

[128.] K námitce nepřiměřenosti uložené pokuty bankovní rada po posouzení věci uvádí, že ji za nepřiměřenou nepovažuje. Při ukládání pokuty se správní orgán prvního stupně zabýval všemi okolnostmi, které zákon stanovuje či předpokládá, a podrobně a přesvědčivě odůvodnil, ke které okolnosti přihlédl a ke které nikoliv. Pokud správní orgán prvního stupně z nějakých chybných údajů vycházel, lze nápravy dosáhnout změnou napadeného rozhodnutí, což také bankovní rada tímto rozhodnutím o rozkladu učinila.

[129.] K opakující se námitce týkající se nenaplnění kritérií pro stanovování výše pokuty bankovní rada sděluje následující. K námitce týkající se rozsahu kontrolního vzorku bankovní rada odkazuje na body 35 a 37 tohoto rozhodnutí o rozkladu a dodává, že věcně nesouvisí s nyní vypořádávanou námitkou. Pokud účastník řízení předjímá, že čím větší je kontrolní vzorek, tím vyšší je pravděpodobnost, že bude odhaleno nějaké pochybení, bankovní rada doplňuje, že větší vzorek úvěrových složek objektivněji vypovídá o stavu úvěrových složek účastníka řízení. K námitce týkající se absence stížností spotřebitelů bankovní rada odkazuje na závěry uvedené v bodě 388 napadeného rozhodnutí, se kterými se ztotožňuje, a odkazuje na informaci zveřejněnou Finančním arbitrem o ukončených řízeních před ním⁴⁴, ze které vyplývá, že od roku 2017 do polovinu roku 2024 se na Finančního arbitra obrátilo celkem 270 spotřebitelů se svým návrhem vůči účastníkovi řízení (z toho se v roce 2018 jednalo o 3 návrhy a v roce 2019 o 19 návrhů)⁴⁵. Těžko tak lze hovořit o absenci stížností spotřebitelů. Většina případů skončila zastavením řízení, protože spotřebitelé vzali návrh na zahájení řízení zpět. Jak k tomu uvádí Finanční arbitr: „Finanční arbitr tam, kde to přichází v úvahu, usiluje o smírné řešení sporu. O smíru mohou strany sporu jednat kdykoli v průběhu řízení před finančním arbitrem, za jeho účasti i bez ní.“⁴⁶.

[130.] K námitce, že ačkoliv správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí trvá na tom, že pro správné určení výše uložené pokuty je nezbytné zohlednit určitá kritéria, která však sám zohlednil jen ve zlomku obdobných případů, kdy účastník řízení odkazuje na kritéria: „počet uzavřených smluv za kontrolované období, objem poskytnutých úvěrů, počet smluv, u nichž došlo k prodlení, zisky jednotlivých společností“ uplatněná v konkrétních případech.“, bankovní rada k účastníkem řízení namítaným jiným rozhodnutím konstatuje, že každý případ má jinou délku protiprávního jednání, odlišný počet spáchaných přestupků, v každém případě konkrétní pochybení v posuzování úvěruschopnosti nejsou totožná, majetkové poměry jednotlivých pachatelů přestupků jsou odlišné, počty a objemy poskytnutých spotřebitelských úvěrů v kontrolovaných obdobích se různí atd. V této souvislosti bankovní rada zdůrazňuje, že

⁴⁴ Dostupné na: <https://finarbitr.cz/cs/informace-pro-verejnost/informace-podle-zakona-106-1999-sb/otazky-a-odpovedi/zadost-o-informace-prehled-ukoncenych-rizeni-56.html>.

⁴⁵ Dostupné na: https://finarbitr.cz/download/seznam_zadosti_cs/1724234012_cs_prehled-rizeni-2003_2024.pdf.

⁴⁶ Dostupné na: <https://finarbitr.cz/cs/financni-arbitr/zakladni-informace.html>.

účastníkovi řízení uložená pokuta nevybočuje z dosavadní rozhodovací praxe. Bankovní rada doplňuje, že zavedená správní praxe není překážkou pro rozdíly při stanovování výše pokut s přihlédnutím k individuálním okolnostem v jednotlivých konkrétních případech.

[131.] K námitce, že výrokem napadeného rozhodnutí došlo k porušení zásady zákazu *reformatio in peius*, a to proto, že skutky, za které byl účastník řízení uznán vinným dle napadeného rozhodnutí, jsou méně závažné než skutky, za které byl uznán vinným dle příkazu, bankovní rada dodává, že k porušení této zásady nedošlo. Účastníkovi řízení nebyl v napadeném rozhodnutí uložen jiný druh správního trestu, než byl uložen příkazem a ani mu nebyla uložena vyšší výměra správního trestu, než mu byla uložena příkazem. Dokonce mu byla uložena nižší výměra správního trestu. Skutečnost, že na rozdíl od příkazu byl účastník řízení postižen za nižší dobu porušení a nižší počet dotčených úvěrových případů, neměla dopad na závažnost účastníkovi řízení vytýkaného jednání, ale na úvahu o výši uložené pokuty (srov. bod 424 napadeného rozhodnutí). Na tom nic nemění skutečnost, že bankovní rada tímto rozhodnutím o rozkladu výši pokuty mění.

[132.] K námitce, že správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí nedostatečně odůvodnil snížení pokuty oproti příkazu, bankovní rada odkazuje na bod 429 napadeného rozhodnutí a dodává, že takové odůvodnění považuje za dostačující. Odůvodnění výše pokuty nelze hodnotit izolovaně na základě jednoho bodu, ale komplexně. V tomto rozsahu nepovažuje bankovní rada napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.

[133.] K námitce, že snížení doby porušení o 322 dní⁴⁷ a počtu dotčených úvěrových případů o 22 má zásadní dopad na závažnost vytýkaného jednání, bankovní rada odkazuje na předchozí bod 131 tohoto rozhodnutí o rozkladu a opakuje, že tato skutečnost na závažnost účastníkovi řízení vytýkaného jednání vliv neměla, ale na úvahu o výši snižované částky ano.

II.14 K námitce, že pravidla a postupy pro řádné posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru byly účastníkem řízení nastaveny vhodně a přiměřeně vzhledem k typu jím nabízených produktů (zejména online sjednání, jejich jednoduchosti a nízké částce, která může být spotřebiteli poskytnuta)

[134.] Účastník řízení zopakoval svou již dříve vznesenou námitku, že v celém období od 1. 6. 2018 do 28. 6. 2019 byla pravidla a postupy nastavené s ohledem na typ produktu, který účastník řízení nabízí, tedy výhradně online sjednávané spotřebitelské mikroúvěry (jednosplátkové v částce 1 000 Kč až 20 000 Kč na období od 5 do 30 dnů, přičemž u prvního úvěru v maximální výši 8 000 Kč, u druhého úvěru 10 000 Kč, třetího úvěru 12 000 Kč, čtvrtého úvěru 15 000 Kč a u následujících úvěrů 20 000 Kč, a třísplátkové v částce 7 500 Kč do 15 000 Kč na období maximálně 90 dnů), které mají navíc velmi jednoduchou konstrukci odměny účastníka řízení, kdy klient neplatí žádný úrok, ale pouze určitou částkou jasně vyjádřenou pevně stanoveným poplatkem za poskytnutí úvěru. Jedná se tedy o dva velmi jednoduché produkty s velmi omezenou maximální výší úvěru. Dále účastník řízení poukazuje na komentářovou literaturu, která k § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru uvádí: „Klíčová je druhá věta komentovaného ustanovení. Ta stanoví, že postupy a pravidla pro poskytování spotřebitelského úvěru musejí být přiměřená povaze, rozsahu a složitosti činností nebankovního poskytovatele. Zákon tak klade rozdílné kvalitativní požadavky na nebankovního poskytovatele v závislosti na povaze, rozsahu a složitosti jejich činnosti. Odlišné požadavky je proto třeba klást na nebankovního poskytovatele zaměřujícího se na vybraný segment úvěrového trhu či poskytujícího omezené množství úvěrů na straně jedné a na nebankovního

⁴⁷ Bankovní rada doplňuje, že se jedná o součet dnů, o které byla jednotlivá období zkrácena, nikoliv o zkrácení celkového období o 322 dnů.

poskytovatele s rozsáhlou distribuční sítí, širokou produktovou nabídkou a velkým objemem poskytovaných úvěrů na straně druhé.“⁴⁸.

[135.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení za bezdůvodnou. S ohledem na to, že se jedná o opakující námitku, se kterou se správní orgán prvního stupně vypořádal v bodě 77 napadeného rozhodnutí, bankovní rada na tyto závěry odkazuje. Bankovní rada k tomu doplňuje, že si je taktéž vědoma toho, že účastník řízení poskytuje krátkodobé spotřebitelské úvěry, avšak tato skutečnost nemění nic na tom, že je povinen podle ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele (srov. bod 80 a násl. tohoto rozhodnutí o rozkladu). Bankovní rada má za to, že je nutné posuzovat účastníka řízení nejen z hlediska, že se jedná o krátkodobé půjčky, ale je nutné zohlednit vícero faktorů, a to i např. objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů, objem úvěrů po splatnosti delší než 3 měsíce, výše splátek spotřebitelského úvěru, typ spotřebitele, který si u něj finanční prostředky půjčuje (osoby v tíživé životní situaci, dluhové pasti apod.).

[136.] Účastník řízení za období ode dne od 1. 6. 2018 do dne 20. 6. 2019 poskytl celkem 22 745 jednosplátkových a 825 trísplátkových spotřebitelských úvěrů v objemu 191 mil. Kč.⁴⁹ Za stejné období byla prodloužena doba splatnosti celkem u 5 862 spotřebitelských úvěrů, a to v některých případech i několikrát. Celkem tak došlo k 16 030 prodloužení splatnosti formou dodatků. Za rok 2018 účastník řízení poskytl úvěry v objemu 149 mil. Kč, kdy celková výše pohledávek po splatnosti delší než 3 měsíce činila celkem 113 mil. Kč, tj. 75,8 %, a za rok 2019 poskytl spotřebitelské úvěry v celkovém objemu 212 mil. Kč, kdy celková výše pohledávek po splatnosti delší než 3 měsíce činila celkem 144 mil. Kč, tj. 67,9 %. Bankovní rada pro účely vypořádání této námitky dodává, že za rok 2020 účastník řízení poskytl spotřebitelské úvěry v celkovém objemu 247 mil. Kč, celkový objem pohledávek po splatnosti delší než 3 měsíce a celkovým objem zesplatněných spotřebitelských úvěrů činil 175 mil. Kč, tj. 70,9 %. Za rok 2021 účastník řízení poskytl spotřebitelské úvěry v celkovém objemu 335 mil. Kč, pohledávky ze spotřebitelských úvěrů po splatnosti delší než 3 měsíce vykázal v objemu 206 mil. Kč, tj. 61,5 %. Za rok 2022 účastník řízení poskytl spotřebitelské úvěry v celkovém objemu 402 mil. Kč, pohledávky ze spotřebitelských úvěrů po splatnosti delší než 3 měsíce vykázal v objemu 160 mil. Kč, tj. 39,8 %. Z uvedených údajů jednoznačně vyplývá, že účastník řízení nemá vhodně nastavená pravidla a postupy, když v letech 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022 byly pohledávky po splatnosti delší než 3 měsíce v rozmezí od 39,8 % do 75,8 % z objemu poskytnutých spotřebitelských úvěrů za uvedené roky (srov. bod 143 napadeného rozhodnutí).

[137.] Podle názoru bankovní rady je potřeba kromě výše úvěru zohlednit i výši měsíční splátky. Zejména u mikroúvěru – viz např. úvěrový případ [REDACTED]⁵⁰ ze dne 3. 7. 2018 ve výši 8 000 Kč s poplatkem za poskytnutí úvěru 2 600 Kč a dobou trvání úvěru 30 dnů (dle údajů v klientské kartě bylo prodloužení splatnosti prodlouženo 3x, celkem o 37 dnů, a to za poplatek celkem 5 200 Kč), je jasné, že již z povahy tohoto typu úvěru bude jednorázová splátka nesrovnatelně vyšší než u úvěru ve výši 20 000 Kč rozloženého na 12 měsíců. Právě „výše splátky“ zvyšuje rizikovost poskytovaných krátkodobých spotřebitelských úvěrů, které mohou dostat spotřebitele do dluhové pasti. Opakovaně na to upozorňuje i odborná veřejnost zabývající se pomocí spotřebitelům, kteří se dostali do dluhové pasti.⁵¹ Nelze ani opomenout tu

⁴⁸ Slanina, J. a kol.: Zákon o spotřebitelském úvěru. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 129.

⁴⁹ Bankovní rada orgán k těmto číselným údajům uváděných v mil. Kč uvádí, že zaokrouhlila objemy na miliony.

⁵⁰ Srov. bod 210 napadeného rozhodnutí.

⁵¹ Správní orgán např. doporučuje shlédnout dokumentární seriál na České televizi V exekuci, dostupné na: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/13804070011-v-exekuci/>, anebo opakovaná varování organizace Člověk

skutečnost, že tyto poměrně drahé krátkodobé spotřebitelské úvěry využívají často právě spotřebitelé s nižší bonitou, kteří vzhledem ke své finanční situaci mají problém získat spotřebitelský úvěr např. u banky za lepších podmínek. Proto není ve veřejném zájmu, aby u tohoto typu úvěru byla pravidla pro posuzování úvěruschopnosti naopak velmi volná.⁵²

[138.] K odkazu na komentářovou literaturu bankovní rada dodává, že není přiléhavý, protože v něm není uvedeno, že by nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru, který poskytuje krátkodobé spotřebitelské úvěry, nebyl povinen posoudit úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele ve smyslu ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru.

II.15 K námitce, že účastník řízení průběžně zavedené postupy a pravidla ověřoval a hodnotil, jak dokládá existence Směrnice verze 1, Směrnice verze 2 a Manuálu pro oddělení schvalování v řadě aktualizovaných verzí

[139.] *Účastník řízení zopakoval svou již dříve vznesenou námitku týkající se ověřování a pravidelného hodnocení přiměřenosti a účinnosti zavedených postupů a pravidel, když tyto postupy a pravidla jsou zachycena v jeho vnitřních předpisech.*

[140.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení za bezdůvodnou, a protože se jedná o opakující námitku, se kterou se správní orgán prvního stupně vypořádal v bodě 89 a násl. napadeného rozhodnutí, bankovní rada na tyto závěry odkazuje. Bankovní rada nepopírá, že účastník řízení činil jisté změny v rámci svých vnitřních předpisů (srov. body 37 a 38 napadeného rozhodnutí), nicméně tyto změny musí odrážet zákonem stanovené požadavky, tedy v tomto případě požadavky na řádné posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů, přitom změna ve Vnitřním předpisu 2 a Manuálu pro oddělení schvalování týkající se posouzení úvěruschopnosti spotřebitele v případě opakované žádosti až po uplynutí 12 měsíců (1 roku) ode dne předložení údajů spotřebitelem, nejen že nebyla dostatečná, ale vedla naopak ke zhoršení nastavených pravidel a postupů.

II.16 K námitce, že bod (i) písm. a) výroku napadeného rozhodnutí je formulován vadně, v rozporu se zněním Manuálu pro oddělení schvalování z května 2019

[141.] *Účastník řízení namítá, že bod (i) písm. a) výroku napadeného rozhodnutí trpí vadou, neboť správní orgán prvního stupně nezahrnul v případě Manuálu pro oddělení schvalování taktéž druhé pravidlo, kdy dochází k opakovanému posouzení úvěruschopnosti v případě, že předchozí úvěr spotřebitel splatil více než 2 měsíce po splatnosti. Účastník řízení podpořil své tvrzení odkazem na bod 143 napadeného rozhodnutí, ve kterém správní orgán prvního stupně uvádí přehled spotřebitelských úvěrů poskytnutých účastníkem řízení a zesplatněných pohledávek, ze kterého vyplývá klesající trend počtu zesplatněných úvěrů (43 % v roce 2018, 30 % v roce 2019, 24 % v roce 2020, 11 % v roce 2021). Účastník řízení cituje z bodu 92 napadeného rozhodnutí, ve kterém správní orgán prvního stupně konstatoval, že účastník řízení musí mít taková pravidla a postupy, díky kterým před poskytnutím úvěru nebude mít důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele splácet úvěr. Účastník řízení změnil Vnitřní předpis 1, a to tak, že postupoval přesně, jak správní orgán prvního stupně požaduje. Správní orgán prvního stupně ani dle účastníka řízení nepředložil žádnou argumentaci týkající se stáří*

v tísni, dostupné na: <https://www.jakprezidtluhy.cz/clovek-v-tisni-srovnal-mikropujcky-varuje-pred-naklady-na-prodluzovani-pujcky>.

⁵² Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2022, sp. zn. 7 As 444/2019-99, kde soud uvedl: „Tato povinnost má významný veřejný přesah. Povinnost posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen spotřebitele samého před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácet, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd.“.

dokumentace poskytnuté spotřebitelem pro posouzení úvěruschopnosti, když správní orgán prvního stupně tvrdí, že se účastník řízení nemůže spoléhat na to, že se finanční či sociální situace spotřebitele nezměnila. Účastník řízení s uvedeným tvrzením souhlasil a dodal, že spotřebitelova situace se ale může změnit i v průběhu trvání úvěru a položil řečnickou otázku, jak jsou spotřebitelé chráněni např. u hypotečního úvěru na 30 let? Ochrana spotřebitele tedy není dle účastníka řízení bezbřehá a odkázal na § 4 odst. 1 občanského zákoníku, ve kterém je uvedena definice svéprávné osoby. K tomu účastník řízení dodal, že spotřebitel si musí být vědom, jaké údaje jsou pro poskytnutí úvěru podstatné, když o úvěr žádá opakovaně. Pokud by se změnily některé ze spotřebitelem poskytnutých údajů, tento by měl účastníku řízení změny nahlásit, což má účastník řízení stanoveno i ve svých obchodních podmínkách.

[142.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení za bezdůvodnou a sděluje k ní následující. Správní orgán prvního stupně skutečnost, že účastník řízení zavedl do Manuálu pro oddělení schvalování i pravidlo, že dojde k opakovanému posouzení úvěruschopnosti, pokud spotřebitel předchozí úvěr splatil 2 měsíce po splatnosti, nevyhodnotil za problematickou. Ke klesajícímu trendu zesplatněných pohledávek bankovní rada poukazuje na skutečnost, že klesající trend zesplatněných pohledávek není směrodatným ukazatelem v souvislosti s prodloužením doby pro opakované posouzení úvěruschopnosti. Účastník řízení svůj obchodní model staví na prodlužování doby splatnosti. S ohledem na problematické soudní vymáhání pohledávek je však zesplatnění pro účastníka řízení až krajním řešením. Bankovní rada považuje námitky a postoj účastníka řízení za účelové se snahou zřici se svých zákonem stanovených povinností a tyto přenést na spotřebitele. Bankovní rada si je vědoma toho, že ochranu spotřebitele nelze chápat jako bezbřehou, v posuzovaném případě jsou však cíle právní úpravy provedené v zákoně o spotřebitelském úvěru v § 86 odst. 1 upravující předsmělnou povinnost věřitele posoudit úvěruschopnost dlužníka k ochraně spotřebitele před riziky nadměrného zadlužení a platební neschopnosti jasné. Závěrem proto bankovní rada dodává, že bod (i) písm. a) výroku napadeného rozhodnutí je formulován správně.

II.17 K námitce, že bod (i) písm. b) výroku napadeného rozhodnutí je stižen vadou, neboť shledává porušení povinnosti účastníka řízení v něčem, co zákon o spotřebitelském úvěru účastníkovi řízení neukládá

[143.] *Účastník řízení nesouhlasí s bodem (i) písm. b) výroku napadeného rozhodnutí a uvádí, že pochybení mělo započít 44 dnů od udělení oprávnění k výkonu činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, a tedy po schválení Vnitřního předpisu 1 v rámci licenčního řízení. Účastník řízení též nesouhlasí s tvrzením správního orgánu prvního stupně, že není u OSVČ dostatečné doložení 2 výpisů z bankovního účtu za poslední dva měsíce pro řádné zjištění příjmů spotřebitele, přičemž toto tvrzení dle účastníka řízení není správním orgánem prvního stupně odůvodněné, a proto není přezkoumatelné.*

[144.] *Účastník řízení též argumentuje tím, že správní orgán prvního stupně neodůvodnil proč postup účastníka řízení spočívající v uplatňování pravidla, že maximální limit poskytnutého úvěru mohl být ve výši 1/2 příjmu žadatele, u druhého a dalšího úvěru potom ve výši maximálně 3/4 příjmu žadatele, jakožto náhradu za posouzení výdajů spotřebitele.*

[145.] *K nahrazování výdajů normativní částkou 6 400 Kč, což správní orgán prvního stupně považuje za nesprávné, účastník řízení znovu odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. 33 Cdo 2178/2018. Správní orgán prvního stupně tvrdí, že z rozsudku vyplývá povinnost používat i veřejně dostupné údaje, nikoli pouze částku nezabavitelného minima, jak to činí účastník řízení. Účastník řízení je však toho názoru, že tento názor správního orgánu prvního stupně je nutné vnímat v kontextu výše poskytovaných úvěrů, což potvrzuje i rozhodnutí Ústavního soudu: „Ústavní soud považuje za ústavněprávně souladnou též*

argumentaci obecných soudů, podle které lze přihlédnout k výši požadovaného úvěru (stěžovatel čerpal úvěry ve výši od 2 000 Kč do 15 000 Kč) v souvislosti s mírou prověřování bonity žadatele. Uvedené nikterak nekoliduje ani se stěžovatelem citovanou judikaturou, která se týká případů, kdy poskytovatelé spotřebitelského úvěru nevyžadovali údaje o schopnosti spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru.“⁵³.

[146.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení za bezdůvodnou, a protože se jedná o opakující námitku, se kterou se správní orgán prvního stupně vypořádal v bodech 110 až 113 napadeného rozhodnutí, bankovní rada na tyto závěry odkazuje a sděluje následující.

[147.] K námitce týkající se toho, že Vnitřní předpis 1 byl schválen v rámci licenčního řízení, odkazuje bankovní rada na bod 39 tohoto rozhodnutí o rozkladu, kde se s touto námitkou vypořádala. K námitce týkající se neodůvodnění nedostatečnosti 2 výpisů z bankovního účtu pro doložení příjmů OSVČ bankovní rada odkazuje na body 53 a 155 napadeného rozhodnutí, s jehož závěry se ztotožňuje a opakuje, že tyto doklady bez dalších informací nedokládají finanční situaci spotřebitele. Nemůže z nich bez dalšího vyplynout udržitelnost a pravidelnost příjmů, ani průměrná měsíční výše příjmů daného spotřebitele. V procesu řádného posouzení úvěruschopnosti nemůžou, pokud nejsou doplněny jinými spolehlivými informacemi, takto omezené doklady obstát. Takové odůvodnění považuje bankovní rada za dostatečné.

[148.] K námitce týkající se údajně správním orgánem prvního stupně neodůvodněného odmítnutí postupu v podobě nahrazení posouzení výdajové stránky spotřebitele pouhým omezením výše úvěru v podobě kreditního limitu, tj. $\frac{1}{2}$ nebo $\frac{3}{4}$ příjmu spotřebitele, bankovní rada odkazuje na body 55 a 63 napadeného rozhodnutí, s jehož závěry se ztotožňuje a opakuje, že účastník řízení nezjišťoval a nezohledňoval faktické výdaje spotřebitele a uplatňoval pouze výpočet kreditního limitu. Další odůvodňování postupu správního orgánu prvního stupně není zapotřebí, protože postup účastníka řízení je v rozporu s § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, který výslovně stanovuje povinnost porovnat mj. jak příjmy, tak výdaje spotřebitele.

[149.] K námitce týkající se normativně stanovené částky 6 400 Kč nahrazující výdaje spotřebitele bankovní rada odkazuje na body 110 až 113 napadeného rozhodnutí, s jejichž závěry se ztotožňuje a opakuje, že pouhé převzetí částky nezabavitelného minima samo o sobě nemůže být považováno za přiměřené stanovení a zohlednění životních nákladů spotřebitele, případně všech členů domácnosti. Bankovní rada opětovně poukazuje na § 86 zákona o spotřebitelském úvěru, který požaduje posouzení úvěruschopnosti na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, případně z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů, přičemž poskytovatel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzuje zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů. Bankovní rada k tomu doplňuje, že zákon o spotřebitelském úvěru z výše uvedené povinnosti žádnou výjimku nezavádí. Účastník řízení má povinnost disponovat spolehlivými informacemi, a pokud vůbec nemá informace o výdajích, nebo je nevyužívá, pak informace, z nichž vychází při posuzování úvěruschopnosti, těžko mohou být spolehlivé. Stanovení výdajů na základě jakékoliv částky vycházející pouze z příjmů bez dalšího tak nemůže vést k řádnému posouzení úvěruschopnosti. Na uvedeném závěru nic nemění ani judikatura předložená účastníkem řízení, která se zabývá individuálním vyhodnocením úvěruschopnosti v konkrétních případech, a to jen z hlediska absolutní neplatnosti konkrétní smlouvy o úvěru. Pro úplnost lze odkázat například na úvěrovou složku [REDAKCE] (sml. č. [REDAKCE] ze dne 15. 7. 2018)⁵⁴, ze které vyplynulo, že spotřebitel

⁵³ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 28. 1. 2020, sp. zn. III. ÚS 1972/19.

⁵⁴ Body 105, 164 a 196 napadeného rozhodnutí.

je hazardním hráčem, přičemž v tomto případě je jednoznačné, že nelze vycházet pouze z výpočtu kreditního limitu z příjmů spotřebitele.

[150.] K účastníkem řízení použité judikatuře bankovní rada odkazuje na body 80 až 85 tohoto rozhodnutí o rozkladu, kde se závěrům této judikatury věnuje. Závěrem proto bankovní rada dodává, že bod (i) písm. b) výroku napadeného rozhodnutí je formulován správně, protože vymezuje porušení povinností, které zákon o spotřebitelském úvěru ukládá účastníkovi řízení.

II.18 K námitce, že účastník řízení se přestupku tvrzeného v bodě (ii) písm. a) výroku napadeného rozhodnutí dopustil nikoli v 18 případech, ale maximálně v 8 případech, z čehož v 6 případech je namístě, aby jako polehčující okolnost bylo zohledněno, že klient úvěr řádně splácel, což odpovídá rovněž judikatuře Nejvyššího soudu

[151.] *Účastník řízení se dále vyjádřil k jednotlivým úvěrovým případům uvedeným v bodě (ii) písm. a) výroku napadeného rozhodnutí, které zařazoval do období, kdy byl účinný Vnitřní předpis 1, podle kterého v čl. 4 odst. 4.4. pododst. 4.4.6. zaměstnanec účastníka řízení „v případě opakované žádosti o zápůjčku ověřuje údaje výše po uplynutí 6 měsíců od jejich posledního poskytnutí“, a Vnitřní předpis 2, podle kterého čl. 4 odst. 4.4. pododst. 4.4.6. zaměstnanec účastníka řízení „v případě opakované žádosti o zápůjčku ověřuje údaje výše po uplynutí jednoho roku od jejich posledního poskytnutí“. Pod údaji je nutno rozumět i podklady dokládající příjmy spotřebitelů.*

[152.] Bankovní rada považuje námitky účastníka řízení za bezdůvodné, a protože se jedná o opakující námitky, se kterými se správní orgán prvního stupně vypořádal v bodě 154 napadeného rozhodnutí, bankovní rada na tyto závěry odkazuje.

i. Smlouva č. [REDAKCE] ze dne 7. 6. 2019

[153.] *Smlouva byla s klientkou uzavřena dne 7. 6. 2019, kdy byl účinný Vnitřní předpis 2. Jak uvádí sám správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí, tak ke dni uzavření smlouvy byly podklady předložené spotřebitelkou téměř 12 měsíců staré – rok od jejich posledního poskytnutí tedy ještě neuplynul a byly použity v souladu s vnitřními předpisy účastníka řízení. Správní orgán prvního stupně dále tvrdí, že si klientka od účastníka řízení půjčila 5x a z toho 4x úvěr uhradila po splatnosti. To je pravda, ale nejednalo se o nijak zásadní prodlení (konkrétně úvěr ze dne 29. 6. 2018 uhrazen o 12 dní později, úvěr ze dne 22. 8. 2018 uhrazen o 5 dní později, úvěr ze dne 26. 10. 2018 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 20. 12. 2018 uhrazen o 3 dny později), ze kterého by měl účastník řízení nabýt důvodné pochybnosti o schopnosti klientky úvěr splácet. Teprve poslední úvěr ze dne 7. 6. 2019 byl uhrazen o 20 dní později, což rovněž není zásadní prodlení.*

[154.] Bankovní rada uvádí, že účastník řízení v rámci posouzení úvěruschopnosti spotřebitelky vycházel pouze ze dvou výplatních pásek za duben a květen 2018, které tak byly v době poskytnutí úvěru dne 7. 6. 2019 neaktuální. Účastník řízení současně neměl k dispozici jakékoliv podklady dokládající výdaje spotřebitelky. Informace o tom, že spotřebitelka opakovaně neuhradila svůj dluh včas (ve dvou případech i prodložovala), jen dokresluje, že informace, kterými účastník řízení disponoval, nebyly dostatečné. Z klientské karty vedené účastníkem řízení vyplývá následující: dne 29. 6. 2018 si klientka půjčila 8 000 Kč na 30 dnů, náklady byly uvedeny ve výši 2 660 Kč, vráceno mělo být dne 29. 7. 2018, nicméně bylo vráceno o 12 dnů později; dne 22. 8. 2018 si klientka půjčila 10 000 Kč na 30 dnů, náklady byly uvedeny ve výši 360 Kč, vráceno mělo být dne 21. 9. 2018, nicméně bylo vráceno o 5 dnů později; dále bylo uvedeno storno úvěru bez uvedeného data půjčky ve výši 5 000 Kč, nicméně měl být uhrazen za 14 dnů, tj. 8. 11. 2018; dne 26. 10. 2018 si klientka půjčila 6 000 Kč na 22

dnů, náklady byly uvedeny ve výši 2 113 Kč, vráceno bylo v den splatnosti dne 12. 12. 2018, nicméně spotřebitelka provedla prodloužení splatnosti úvěru o 15 dnů za poplatek 1 500 Kč, jinak by též došlo k prodlení; dne 20. 12. 2018 si klientka půjčila 10 000 Kč na 22 dnů, náklady byly uvedeny ve výši 210 Kč, vráceno mělo být dne 11. 1. 2019, nicméně bylo vráceno o 3 dny později; dne 7. 6. 2019 si klientka půjčila 2 000 Kč na 5 dnů, náklady byly uvedeny ve výši 1 065 Kč, vráceno mělo být 10. 7. 2019, nicméně bylo vráceno 16 dnů po splatnosti, přičemž splatnost byla prodloužena o 15 dnů za poplatek 500 Kč, tj. splatnost sice byla prodloužena, přesto spotřebitelka uhradila úvěr 16 dnů po splatnosti. Poslední posouzení úvěruschopnosti proběhlo dne 29. 6. 2018. Z výše uvedeného je tak patrné, že klientka nebyla opakovaně způsobilá uhradit svůj dluh včas a řádně, přičemž účastník řízení poskytl opakovaně úvěr i přesto, že musel mít důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitelky spotřebitelský úvěr splácet. Přičemž klientce v rámci posledního úvěru naúčtoval 2 x 320 Kč smluvní pokutu ve výši 15 % za porušení informační povinnosti v souvislosti s prodlením. Bankovní rada shodně se správním orgánem prvního stupně tak má za prokázané, že v případě [REDAKCE] poskytl účastník řízení úvěr bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když při posuzování úvěruschopnosti vycházel z neaktuálních dokladů o příjmu.

ii. Smlouva č. [REDAKCE] [REDAKCE] ze dne 24. 8. 2018

[155.] *Správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí uvádí, že klientka 7 z 8 poskytnutých úvěrů splatila po splatnosti. To je sice pravda, nicméně žádné z těchto prodlení nelze považovat za signifikantní, typicky šlo o prodlení v nízkých jednotkách dnů (úvěr ze dne 4. 7. 2017 uhrazen 3 dny před splatností, úvěr ze dne 26. 9. 2017 uhrazen 25 dnů po splatnosti, úvěr ze dne 7. 1. 2018 uhrazen 1 den po splatnosti, úvěr ze dne 6. 2. 2018 uhrazen 3 dny po splatnosti, úvěr ze dne 30. 3. 2018 uhrazen 1 den po splatnosti, úvěr ze dne 4. 6. 2018 uhrazen 2 dny po splatnosti, úvěr ze dne 4. 7. 2020 uhrazen 5 dní po splatnosti, úvěr ze dne 24. 8. 2018 uhrazen 4 dny po splatnosti). Účastník řízení tedy neměl důvod pro to, aby nabyl důvodné pochybnosti o schopnosti klientky úvěr splácet. Pokud jde o poznámku správního orgánu prvního stupně týkající se toho, že klientka několikrát prodloužila splatnost jednoho z předchozích úvěrů a že jí byla naúčtována pokuta za porušení informační povinnosti, považuje účastník řízení tyto poznámky v kontextu problematiky ověření příjmů klienta za zcela irelevantní.*

[156.] Bankovní rada uvádí, že účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti spotřebitelky vycházel pouze ze dvou výpisů z bankovního účtu za duben a květen roku 2017, které tak byly v době poskytnutí úvěru dne 24. 8. 2018 neaktuální. Správní orgán prvního stupně upozornil na další informace vyplývající z karty klientky, když účastník řízení tvrdí, že neměl důvodné pochybnosti o její schopnosti úvěr splácet, a proto zmínil následující skutečnosti. Spotřebitelce byl dle klientské karty vedené účastníkem řízení poskytnut úvěr 8x: dne 4. 7. 2017 ve výši 1 500 Kč na 30 dnů, vráceno bylo 3 před splatností; dne 26. 9. 2017 ve výši 1 500 Kč na 30 dnů, náklady byly uvedeny ve výši 948 Kč, vráceno bylo 25 dnů po splatnosti; dne 7. 1. 2018 ve výši 1 500 Kč, náklady byly uvedeny ve výši 180 Kč, vráceno bylo den po splatnosti; dne 6. 2. 2018 ve výši 1 000 Kč, vráceno bylo 3 dny po splatnosti, nicméně spotřebitelka prodloužila splatnost o 7 dnů; dne 30. 3. 2018 ve výši 1 500 Kč, náklady byly uvedeny ve výši 180 Kč, vráceno bylo den po splatnosti; dne 4. 6. 2018 ve výši 1 500 Kč, náklady byly uvedeny ve výši 180 Kč, vráceno bylo dva dny po splatnosti; dne 4. 7. 2018 ve výši 1 500 Kč, náklady byly uvedeny ve výši 589 Kč, vráceno bylo 5 dnů po splatnosti, nicméně spotřebitelka prodloužila splatnost o 7 dnů; neurčeného dne spotřebitelka požádala o úvěr ve výši 1 500 Kč, který měl být vrácen 15. 9. 2018, nicméně byl stornován; dne 24. 8. 2018 ve výši 1 500 Kč, náklady byly uvedeny ve výši 931 Kč, vráceno bylo 4 dny po splatnosti, nicméně spotřebitelka prodloužila splatnost 26x celkem o 190 dnů za poplatek za prodloužení splatnosti v celkové výši 6 000 Kč,

spotřebitelce byla zároveň 4x naúčtována smluvní pokuta za porušení informační povinnosti v souvislosti s prodlením v celkové výši 1 500 Kč. Z výše uvedeného je tak patrné, že spotřebitelka nebyla opakovaně způsobilá uhradit svůj dluh včas a řádně, přičemž účastník řízení poskytl opakovaně úvěr i přesto, že musel mít důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet. Bankovní rada shodně se správním orgánem prvního stupně tak má za prokázané, že v případě [REDAKCE] poskytl účastník řízení úvěr bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když při posuzování úvěruschopnosti vycházel z neaktuálních dokladů o příjmu.

iii. Smlouva č. [REDAKCE] [REDAKCE] ze dne 21. 9. 2018

[157.] *Příjmy klienta byly doloženy 2 výplatními páskami za leden a únor 2018, které byly klientem poskytnuty dne 26. 3. 2018, tedy ke dni 21. 9. 2018 ještě nebyly 6 měsíců staré. Jejich využití tedy bylo v souladu s Vnitřním předpisem 1. Pokud správní orgán prvního stupně v jiných případech poukazuje na to, že klient si u účastníka řízení půjčoval opakovaně a splácel se zpožděním, považuje účastník řízení a contrario za vhodné poukázat na skutečnost, že klient ze 7 poskytnutých spotřebitelských úvěrů 4 splatil před datem splatnosti, 1 přesně v den splatnosti a 1 se zpožděním v řádu nízkých jednotek dní (konkrétně úvěr ze dne 26. 3. 2018 uhrazen 3 dny po splatnosti, úvěr ze dne 19. 5. 2018 uhrazen 2 dny před splatností, úvěr ze dne 21. 6. 2018 uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 10. 8. 2018 uhrazen 10 dnů před splatností, úvěr ze dne 18. 8. 2018 uhrazen 8 dnů před splatností, úvěr ze dne 22. 8. 2018 uhrazen v den splatnosti). Teprve úvěr ze dne 13. 10. 2018⁵⁵ byl řešen v rámci insolvenčního řízení vedeného s klientem, každopádně z předchozího průběhu splácení úvěrů klientem účastník řízení nemohl nabýt důvodné pochybnosti o schopnosti klienta úvěr ze dne 13. 10. 2018 splácet.*

[158.] Bankovní rada uvádí, že účastník řízení v rámci posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vycházel pouze ze dvou výplatních pásek za leden a únor 2018, které spotřebitel poskytl dne 26. 3. 2018 a v době poskytnutí prvního úvěru dne 21. 9. 2018 tak byly již cca 6 měsíců staré. Bankovní rada shodně se správním orgánem prvního stupně tak má za prokázané, že v případě [REDAKCE] poskytl účastník řízení úvěr bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když při posuzování úvěruschopnosti vycházel z neaktuálních dokladů a navíc vůbec nezjišťoval jeho výdaje. Z klientské karty vedené účastníkem řízení vyplývá, že již první úvěr, jehož splatnost byla prodloužena o 7 dnů za poplatek 300 Kč, byl splacen 3 dny po splatnosti, kdy pod záložkou náklady bylo uvedeno 360 Kč. Ostatní úvěry sice byly uhrazeny před splatností, ale dle tohoto není možné jednoznačně stanovit platební schopnost spotřebitele, navíc se jednalo o úvěry ve výši 2 000 Kč na 30 dnů ze dne 26. 3. 2018, ve výši 2 500 Kč na 28 dnů ze dne 19. 5. 2018, ve výši 8 000 Kč na 30 dnů ze dne 21. 6. 2018, ve výši 1 000 Kč na 15 dnů ze dne 10. 8. 2018, ve výši 1 000 Kč na 10 dnů ze dne 18. 8. 2018 a ve výši 3 000 Kč na 30 dnů ze dne 22. 8. 2018. V posledním případě pak došlo k poskytnutí úvěru dne 21. 9. 2018 na 22 dnů ve výši 16 000 Kč a poplatek za poskytnutí úvěru 4 160 Kč, kdy dne 16. 10. 2018 došlo k uskutečnění telefonního hovoru (srov. bod 241 napadeného rozhodnutí), ve kterém se spotřebitel zajímal o splátkový kalendář, což mu bylo odepřeno s odůvodněním, že účastník řízení splátkové kalendáře neumožňuje, přičemž spotřebitel uvedl, že je na nemocenské. Účastník řízení za porušení informační povinnosti účtoval spotřebiteli 3 024 Kč jakožto 15 % smluvní pokutu. Bankovní rada nad rámec výše uvedeného konstatuje, že účastník řízení nemohl posoudit, zda bude spotřebitel s to splatit úvěr, neboť nikterak nezjišťoval výdajovou

⁵⁵ Účastník řízení zde zřejmě písařskou chybou zaměnil datum splatnosti za datum poskytnutí úvěru, tj. dne 21. 9. 2018.

stránku spotřebitele, kdy ani klientská karta spotřebitele neobsahuje výši výdajů spotřebitele, a to ani jím deklarované. Účastník řízení ani nezjišťoval závazky, neboť z insolvenčního rejstříku vyplývá, že bylo přihlášeno celkem 12 pohledávek, z toho jedna byla přihlášena účastníkem řízení, a to právě na úvěr ze dne 21. 9. 2018. Bankovní rada pro úplnost uvádí pohledávky jednoznačně vzniklé před poskytnutím posledního úvěru spotřebiteli účastníkem řízení: 1) společnost [REDAKCE] poskytla úvěr ze dne 31. 7. 2018 ve výši 10 000 Kč na 24 měsíců, 2) společnost [REDAKCE] poskytla úvěr ze dne 2. 7. 2018 ve výši 65 000 Kč s datem poslední uhrazené splátky 9. 10. 2018, 3) společnost [REDAKCE], poskytla úvěr ze dne 15. 8. 2018 ve výši 10 000 Kč, vrácení do 16. 9. 2018, 4) společnost [REDAKCE] poskytla úvěr ve výši 20 000 Kč a dále dočerpáváním celkem 33 600 Kč dle smlouvy o úvěru ze dne 26. 7. 2015 (splatná od 25. 10. 2018), 5) společnost [REDAKCE] poskytla úvěr ze dne 8. 2. 2018 ve výši 10 455 Kč, 6) společnost [REDAKCE], poskytla dne 9. 4. 2018 úvěr ve výši 67 570 Kč, dne 6. 1. 2018 úvěr ve výši 284 871 Kč a dne 9. 11. 2017 kontokorentní úvěr ve výši 1 508 Kč, 6) společnost [REDAKCE] poskytla úvěr ze dne 22. 8. 2018 ve výši 5 000 Kč, který byl dne 24. 8. 2018 navýšen o 6 000 Kč, dne 28. 8. 2018 o 2 000 Kč, dne 31. 8. 2018 o 5 000 Kč, dne 3. 9. 2018 o 2 000 Kč, dne 6. 9. 2018 o 5 000 Kč, uvedené finanční prostředky měl spotřebitel vrátit do dne 21. 9. 2018, a 7) společnost [REDAKCE], poskytla dne 16. 5. 2018 úvěr ve výši 8 365 Kč⁵⁶. K námitce účastníka řízení, že správní orgán prvního stupně v jiných případech poukazoval na to, že klient si u účastníka řízení půjčoval opakovaně a splácel se zpožděním, bankovní rada dodává, že z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že správní orgán prvního stupně uváděl tyto skutečnosti pro dokreslení skutkového stavu týkajícího se posuzování úvěruschopnosti účastníkem řízení, aby upozornil na nedostatečnost spolehnutí se na včasné, případně předčasné splácení úvěrů. Účastník řízení totiž nemůže zanevřít na posuzování úvěruschopnosti a spoléhat se na platební morálku spotřebitele bez dalšího.

iv. Smlouva č. [REDAKCE] [REDAKCE] ze dne 31. 10. 2018

[159.] *Účastník řízení se domnívá, že správní orgán prvního stupně ignoroval argumentaci účastníka řízení k tomuto úvěrovému případu uvedenou ve vyjádření ze dne 16. 8. 2021⁵⁷ a žádným způsobem nevysvětlil, jakými jinými doklady by mohla klientka prokázat své příjmy v situaci, kdy vzhledem k tomu, že čerstvě nastoupila do nového zaměstnání, nemohla mít v okamžiku žádosti o úvěr k dispozici jiné doklady, než které účastník řízení požadoval a které mu poskytla. Pokud jde o tvrzení správního orgánu prvního stupně, je pravda, že z pracovní smlouvy výše příjmu klientky nevyplývá, nicméně účastník řízení zároveň kromě skenu pracovní smlouvy disponoval rovněž screenshotem příchozí platby na bankovní účet klientky ve výši 11 070 Kč, kdy z tohoto screenshotu vyplývá, že klientce byla na její bankovní účet dne 5. 10. 2018 od společnosti [REDAKCE] (tj. jejího zaměstnavatele) připsána příchozí platba ve výši 11 070 Kč. Pokud jde o skutečnost, že v zákaznické kartě klientky bylo jako datum*

⁵⁶ Dostupné na: [REDAKCE]

⁵⁷ Je pravda, že podkladem dokládajícím příjmy klientky využitým v rámci posouzení její úvěruschopnosti, byl: a) screenshot příchozí platby od zaměstnavatele, kdy z tohoto screenshotu vyplývá, že klientce byla na její bankovní účet dne 5. 10. 2018 od společnosti [REDAKCE] připsána příchozí platba ve výši 11 070 Kč; v kombinaci s b) pracovní smlouvou uzavřenou mezi klientkou a společností [REDAKCE] s datem nástupu do zaměstnání dne 1. září 2018.

Klientka o poskytnutí úvěru žádala a smlouva o úvěru byla podepsána dne 31. 10. 2018, tedy v den, kdy klientka vzhledem k tomu, že do zaměstnání u společnosti [REDAKCE] nastoupila dne 1. 9. 2018, nemohla mít více příchozích plateb od společnosti [REDAKCE] (resp. výplatních pásek), neboť mzdy jsou vypláceny zpětně za odpracovaný měsíc, tj. mzdu za měsíc říjen 2018 mohla dostat teprve v listopadu 2018. Pracovní poměr vzniklý na základě pracovní smlouvy doložené klientkou sice byl sjednán na dobu určitou do 28. února 2019, nicméně poslední splátka úvěru poskytnutého na základě smlouvy č. [REDAKCE] připadala na 29. ledna 2019, tudíž na období před skončením tohoto pracovního poměru.“

ukončení pracovní smlouvy klientky poznamenáno „1. 4. 2019“ namísto „28. 2. 2019“, jednalo se o chybu jednotlivce – zpracovatele úvěrového případu. Vzhledem k datu splatnosti úvěru č. [REDAKCE] (poslední splátka připadala na 29. 1. 2019) však tato chyba neměla na posouzení úvěruschopnosti klientky ve vztahu k úvěru č. [REDAKCE] žádný vliv. Účastník řízení je toho názoru, že smlouva č. [REDAKCE] se smlouvou č. [REDAKCE] nijak nespojuje a poznámka správního orgánu týkající se tohoto úvěru je tedy irelevantní.

[160.] Bankovní rada uvádí, že účastník řízení v rámci posouzení úvěruschopnosti spotřebitelky vycházel pouze ze screenshotu jedné příchozí platby od zaměstnavatele ve výši 11 070 Kč a z pracovní smlouvy, ve které nebyla uvedena výše příjmu, ani žádná jiná informace, ze které by vyplývalo alespoň, v jakém rozmezí se bude pohybovat. Pro úplnost bankovní rada shrnuje základní údaje k úvěrovému případu: účastník řízení měl k dispozici pracovní smlouvu s uvedeným datem nástupu 1. 9. 2018; zkušební doba 3 měsíce; zkrácený úvazek na 75 %; doba určitá do dne 28. 2. 2019; trísplátkový úvěr na 90 dnů ve výši 10 000 Kč, tj. měsíční splátka 5 333 Kč; poplatek za poskytnutí úvěru 6 000 Kč; poslední splátka měla být dne 29. 1. 2019; účastník řízení měl k dispozici screenshot příchozí platby zaměstnavatele ve výši 11 070 Kč; a výdaje deklarované spotřebitelkou 6 500 Kč.

[161.] Bankovní rada konstatuje, že jen z těchto údajů je patrné, že disponibilní zůstatek spotřebitelky v tomto případě, kdy účastník řízení vycházel pouze z deklarovaných výdajů, které nebyly nikterak ověřeny, byl v záporných hodnotách (-763 Kč). Výdaje spotřebitelky a měsíční splátka úvěru poskytnutého spotřebitelem tak převyšovala příjem spotřebitelky, z toho je tedy jednoznačně patrné, že ke dni uzavření smlouvy o úvěru musel účastník řízení mít důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitelky splácet úvěr (srov. dále bod 193 napadeného rozhodnutí). Bankovní rada dodává, že spotřebitelka navíc opakovaně komunikovala s účastníkem řízení a řešila s ním své prodlení (srov. bod 250 a násl. napadeného rozhodnutí). Bankovní rada shodně se správním orgánem prvního stupně tak má za prokázané, že v případě [REDAKCE] poskytl účastník řízení úvěr bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když při posuzování úvěruschopnosti vycházel pouze z jednoho údaje. Navíc pokud by zohlednil deklarované výdaje, zjistil by, že není schopna splátky v navržené výši ani splácet. K námitce, že správní orgán prvního stupně žádným způsobem nevysvětlil, jakými jinými doklady by mohla klientka prokázat své příjmy v situaci, kdy vzhledem k tomu, že čerstvě nastoupila do nového zaměstnání, nemohla mít v okamžiku žádosti o úvěr k dispozici jiné doklady, než které účastník řízení požadoval a které mu klientka poskytla, bankovní rada odkazuje na bod 193 napadeného rozhodnutí, kde správní orgán prvního stupně uvádí, že účastník řízení si měl ověřit u zaměstnavatele informace, které neobsahovala pracovní smlouva, a to zejména výši příjmu, nebo alespoň v jakém rozmezí se bude pohybovat, což ostatně vyžaduje i Vnitřní předpis 1. K poznámce účastníka řízení ke smlouvě č. [REDAKCE] bankovní rada dodává, že odkaz na tuto smlouvu u spotřebitelky [REDAKCE] byl pro dokreslení situace spotřebitelky.

v. Smlouva č. [REDAKCE] [REDAKCE] ze dne 29. 11. 2018

[162.] Účastník řízení namítá, že pokud správní orgán prvního stupně v jiných případech poukazuje na to, že klientka si u účastníka řízení půjčovala opakovaně a splácela se zpožděním, považuje účastník řízení a contrario za vhodné poukázat na skutečnost, že klientka všech 5 poskytnutých spotřebitelských úvěrů splatila před datem splatnosti (úvěr ze dne 29. 11. 2018 byl uhrazen 6 dní před splatností, úvěr ze dne 20. 12. 2018 byl uhrazen 11 dní před splatností, úvěr ze dne 8. 1. 2019 byl uhrazen 10 dní před splatností, úvěr ze dne 4. 3. 2019 byl uhrazen 5 dní před splatností, úvěr ze dne 5. 4. 2019 byl uhrazen 3 dny před splatností). V tomto kontextu odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 1819/2023 ze dne 27. 9. 2023.

[163.] Bankovní rada uvádí, že účastník řízení v rámci posouzení úvěruschopnosti spotřebitelky vycházel pouze z jednoho výpisu z bankovního účtu za říjen 2018 a z jednoho výpisu z bankovního účtu za únor 2018, tedy 9 měsíců starého, které byly spotřebitelkou poskytnuty 29. 11. 2018. Jednalo se o OSVČ, u které nebylo možné spolehlivě určit pravidelný příjem pouze ze dvou výpisů z bankovního účtu, navíc výpisů s velkým časovým rozestupem, ve kterých se nadto objem příchozích plateb výrazně lišil. Z klientské karty vedené účastníkem řízení vyplývá příjem 18 000 Kč a výdaje zadané klientkou ve výši 16 500 Kč, které účastník řízení jinak nezjišťoval. Bankovní rada k této námitce dodává, že účastník řízení nemůže zanevřít na posuzování úvěruschopnosti a spoléhat se na platební morálku spotřebitele bez dalšího. Bankovní rada shodně se správním orgánem prvního stupně má za prokázané, že v případě [REDAKCE] poskytl účastník řízení úvěr bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, neboť při posuzování úvěruschopnosti nedisponoval dostatečnými informacemi o příjmu, přičemž vycházel pouze ze dvou údajů. K odkazu účastníka řízení na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2023 sp. zn. 33 Cdo 1819/2023 bankovní rada odkazuje na body 92 a 93 tohoto rozhodnutí o rozkladu, kde závěry tohoto soudního rozhodnutí vypořádává.

vi. Smlouva č. [REDAKCE] [REDAKCE] ze dne 12. 12. 2018

[164.] *Účastník řízení namítá, že pokud správní orgán prvního stupně v jiných případech poukazuje na to, že klient si u účastníka řízení půjčoval opakovaně a splácel se zpožděním, považuje účastník řízení a contrario za vhodné poukázat na skutečnost, že klient 11 z 15 poskytnutých spotřebitelských úvěrů splatil před datem splatnosti, 3 s nemateriálním prodlením v řádu nízkých jednotek dnů, ze kterého jednoznačně nelze usuzovat problémy s úhradou závazků, a teprve poslední úvěr nesplatil a účastník řízení jej přihlásil do insolvenčního řízení (úvěr ze dne 21. 5. 2018 uhrazen 9 dnů před splatností, úvěr ze dne 24. 6. 2018 uhrazen 3 dny před splatností, úvěr ze dne 27. 7. 2018 uhrazen 3 dny před splatností, úvěr ze dne 21. 8. 2018 uhrazen 9 dnů před splatností, úvěr ze dne 25. 9. 2018 uhrazen 5 dnů před splatností, úvěr ze dne 11. 10. 2018 uhrazen 4 dny po splatnosti, úvěr ze dne 15. 11. 2018 byl uhrazen 4 dny před splatností, úvěr ze dne 12. 12. 2018 byl uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 11. 1. 2019 byl uhrazen 9 dní po splatnosti, úvěr ze dne 5. 3. 2019 byl uhrazen 4 dny před splatností, úvěr ze dne 18. 3. 2019 byl uhrazen 8 dní před splatností, úvěr ze dne 15. 4. 2019 byl uhrazen 27 dní před splatností, úvěr ze dne 30. 4. 2019 byl uhrazen 6 dní před splatností, úvěr ze dne 6. 6. 2019 byl uhrazen 4 dny po splatnosti). Účastník řízení tedy z předchozí platební morálky klienta nemohl nabýt důvodné pochybnosti o schopnosti klienta úvěr ze dne 16. 7. 2019 splácet.*

[165.] Bankovní rada dodává, že účastník řízení správnímu orgánu prvního stupně předložil výplatní pásku za únor, březen a duben 2019, přičemž úvěr byl poskytnut dne 12. 12. 2018. V klientské kartě vedené účastníkem řízení bylo uvedeno 21 723 Kč čistého příjmu, výdaje zaznamenány nebyly klientem ani účastníkem řízení. I tento spotřebitel skončil v insolvenčním řízení, do kterého bylo přihlášeno 12 pohledávek, včetně pohledávky účastníka řízení na úvěr poskytnutý dne 16. 7. 2019 ve výši 10 000 Kč⁵⁸. Bankovní rada shodně se správním orgánem prvního stupně tak má za prokázané, že v případě [REDAKCE] poskytl účastník řízení úvěr bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když při posuzování úvěruschopnosti nedisponoval dostatečnými informacemi o příjmu spotřebitele. Bankovní rada k této námitce opakuje, že účastník řízení nemůže zanevřít na posuzování úvěruschopnosti a spoléhat se na platební morálku spotřebitele bez dalšího.

⁵⁸ Dostupné na: [REDAKCE]

vii. Smlouva č. [REDACTED] ze dne 10. 12. 2018

[166.] Účastník řízení namítá, že správní orgán prvního stupně ignoroval argumentaci účastníka řízení k tomuto úvěrovému případu uvedenou ve vyjádření ze dne 16. 8. 2021. Účastník řízení tedy ve vztahu k vyjádření správního orgánu prvního stupně k tomuto úvěrovému případu v napadeném rozhodnutí odkazuje na své předchozí vyjádření. Účastník řízení dodává, že správní orgán prvního stupně dále v napadeném rozhodnutí poukazuje na to, že klientka si u účastníka řízení půjčila minimálně 23x. Účastník řízení se domnívá, že tato skutečnost ukazuje na to, že klientka byla se službami účastníka řízení spokojená, a proto je využívala opakovaně. Pokud správní orgán prvního stupně v jiných případech poukazuje na to, že klient si u účastníka řízení půjčoval opakovaně a splácel se zpožděním, považuje účastník řízení a contrario za vhodné poukázat na skutečnost, že 12 z 23 poskytnutých úvěrů klientka splatila předčasně, 4 v den splatnosti a 7 se zpožděním v nízkých jednotkách dní (úvěr ze dne 24. 8. 2017 byl uhrazen 2 dny před splatností, úvěr ze dne 18. 9. 2017 byl uhrazen 8 dnů před splatností, úvěr ze dne 23. 10. 2017 byl uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 2. 1. 2018 byl uhrazen 20 dnů před splatností, úvěr ze dne 23. 1. 2018 byl uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 22. 2. 2018 byl uhrazen 11 dnů před splatností, úvěr ze dne 14. 3. 2018 byl uhrazen 2 dny před splatností, úvěr ze dne 11. 4. 2018 byl uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 10. 5. 2018 byl uhrazen 2 dny po splatnosti, úvěr ze dne 12. 6. 2018 byl uhrazen 2 dny před splatností, úvěr ze dne 10. 7. 2018 byl uhrazen 8 dnů po splatnosti, úvěr ze dne 9. 8. 2018 byl uhrazen 2 dny po splatnosti, úvěr ze dne 10. 9. 2018 byl uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 10. 10. 2018 byl uhrazen 3 dny po splatnosti, úvěr ze dne 12. 11. 2018 byl uhrazen dva dny před splatností, úvěr ze dne 10. 12. 2018 byl uhrazen 1 den po splatnosti, úvěr ze dne 10. 1. 2019 byl uhrazen 2 dny po splatnosti, úvěr ze dne 11. 2. 2019 byl uhrazen 2 dny před splatností, úvěr ze dne 11. 3. 2019 byl uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 10. 4. 2019 byl uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 9. 5. 2019 byl uhrazen 2 dny po splatnosti, úvěr ze dne 10. 6. 2019 byl uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 15. 7. 2019 byl uhrazen 6 dní před splatností).

[167.] Bankovní rada k této námitce uvádí, že účastník řízení předložil správnímu orgánu prvního stupně podklady doložené spotřebitelkou, tj. výplatní pásky za březen a červen 2017 a červen 2018, poskytnuté spotřebitelkou dne 9. 8. 2018, přičemž úvěr byl poskytnut dne 10. 12. 2018. Účastník řízení tímto pouze doložil možnou stabilitu příjmu v době od března 2017 do června 2018. K účastníkem řízení uvedenému tvrzení, že klientka využívá jeho služeb opakovaně, protože je spokojená s jeho službami, bankovní rada dodává, že se jedná o pouhou polemiku, protože důvodem takového postupu může být např. i skutečnost, že se spotřebitelka dostala do dluhové spirály, a proto žádala o úvěr téměř každý měsíc od srpna 2017 do července roku 2019, případně i dvakrát v jednom měsíci, a to v rozmezí výše úvěru od 3 200 Kč do 12 000 Kč. Spotřebitelce mohlo být navíc poskytnuto více spotřebitelských úvěrů, neboť je patrné, že se v záložce „Půjčky“ nachází minimálně jeden další poskytnutý úvěr. Bankovní rada shodně se správním orgánem prvního stupně tak má za prokázané, že v případě [REDACTED] poskytl účastník řízení úvěr bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když při posuzování úvěruschopnosti nedisponoval dostatečnými informacemi o příjmu.

viii. Smlouva č. [REDACTED] a [REDACTED] ze dne 14. 2. 2019

[168.] Účastník řízení uvádí, že smlouva č. [REDACTED] byla s klientem uzavřena dne 23. 4. 2019, kdy byl účinný Vnitřní předpis 2. Jak uvádí sám správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí, tak ke dni uzavření smlouvy byly podklady dokládající příjmy téměř 8, resp. 10 měsíců staré – rok od jejich posledního poskytnutí tedy ještě neuplynul a byly použity v souladu s vnitřními předpisy účastníka řízení. Správní orgán prvního stupně dále tvrdí, že klient si od účastníka řízení půjčil 7x a z toho 2x úvěr uhradil po splatnosti. To je sice pravda, ovšem předchozích 5 úvěrů klient splatil vždy předčasně (konkrétně úvěr ze dne 27. 6. 2018 uhrazen

2 dny před splatností, úvěr ze dne 29. 7. 2018 uhrazen 7 dní před splatností, úvěr ze dne 23. 8. 2018 uhrazen 4 dny před splatností, úvěr ze dne 22. 9. 2018 uhrazen 16 dní před splatností, úvěr ze dne 24. 11. 2018 uhrazen 1 den před splatností). Předposlední úvěr ze dne 14. 2. 2019 klient uhradil se zpožděním 31 dnů, což nelze považovat za nijak dramatické prodloužení. Reálné problémy se splacením úvěru nastaly až u posledního úvěru poskytnutého 15. 7. 2019, který klient splatil se zpožděním 77 dnů, účastník řízení však z předchozí platební morálky klienta nemohl nabýt důvodné pochybnosti o schopnosti klienta tento úvěr splácet.

[169.] Bankovní rada k této námitce uvádí, že účastník řízení předložil správnímu orgánu prvního stupně 2 výplatní pásky za duben a květen 2018, které byly poskytnuty spotřebitelem dne 27. 6. 2018, od jejich poskytnutí tedy uběhlo v případě prvního úvěru téměř 8 měsíců a v případě druhého úvěru téměř 10 měsíců, přičemž ke dni uzavření smluv byly značně neaktuální. Bankovní rada odkazuje na svá již výše uvedená vyjádření a doplňuje, že spotřebitel prodloužil splatnost dvou předchozích úvěrů o celkem 67 dnů, a to úvěr ve výši 12 000 Kč ze dne 22. 9. 2018 na 30 dnů byl prodloužen o 30 dnů a dále úvěr ve výši 11 500 Kč ze dne 24. 11. 2018 na 30 dnů prodloužen o 37 dnů, což již muselo jevit jasný signál, že se spotřebitel mohl dostat do dluhové spirály, když i výše požadovaného úvěru vzrostla postupně z 8 000 Kč na 20 000 Kč, neboť účastník řízení poskytl spotřebiteli dne 14. 2. 2019 a 23. 4. 2019 úvěr ve výši 20 000 Kč na 30 dnů. Nedostatečným či žádným posouzením úvěruschopnosti spotřebitele nemusí dojít k problémům se splácením úvěrů ihned, nýbrž se mohou problémy projevit později. Bankovní rada opakuje, že se účastník řízení nemůže spolehnout na předchozí platební morálku spotřebitele, aniž by zjistil jeho aktuální příjmy, výdaje a závazky, tj. řádně posoudil úvěruschopnost, jak požaduje zákon o spotřebitelském úvěru. Bankovní rada shodně se správním orgánem prvního stupně tak má za prokázané, že v případě [REDAKCE] poskytl účastník řízení úvěr bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když při posuzování úvěruschopnosti vycházel z neaktuálních dokladů.

ix. Smlouva č. [REDAKCE] [REDAKCE] ze dne 7. 2. 2019

[170.] Účastník řízení uvádí, že smlouva byla s klientkou uzavřena dne 7. 2. 2019, kdy byl účinný Vnitřní předpis 1. Příjmy klientky byly doloženy 2 výplatními páskami za červen a červenec 2018, které byly klientkou poskytnuty dne 22. 8. 2018, tedy ke dni 7. 2. 2019 ještě nebyly 6 měsíců staré. Jejich využití tedy bylo v souladu s Vnitřním předpisem 1. Účastník řízení tvrdí, že správní orgán prvního stupně uvádí, že spotřebitelka měla problém se splacením posledního úvěru poskytnutého dne 17. 5. 2019. To je pravda, nicméně je také pravdou, že předchozí úvěr poskytnutý 7. 5. 2019 uhradila 22 dní před splatností a úvěr před ním, poskytnutý 7. 2. 2019 uhradila 25 dní před splatností. Z předchozí platební morálky klientky tedy účastník řízení nemohl usuzovat, že úvěr poskytnutý 17. 5. 2019 bude mít klientka problém splatit. Problematika úvěru ze dne 17. 5. 2019 je však ve vztahu k úvěru č. [REDAKCE], za který je účastník řízení ukládána sankce, irelevantní.

[171.] Bankovní rada k této námitce uvádí, že účastník řízení předložil správnímu orgánu prvního stupně výplatní pásky za červen a červenec 2018, které byly poskytnuty spotřebitelkou dne 22. 8. 2018, přičemž ke dni uzavření smluv byly neaktuální. Ohledně nastavení pravidel a postupů posuzování úvěruschopnosti, respektive opakovaného posouzení úvěruschopnosti spotřebitele až po uplynutí 6 měsíců od posledního poskytnutí údajů spotřebitelem bankovní rada odkazuje na bod 92 napadeného rozhodnutí a shodně se správním orgánem prvního stupně konstatuje, že takto zavedená pravidla a postupy nepovažuje za dostatečná. Bankovní rada opakuje, že se účastník řízení nemůže spolehnout na předchozí platební morálku spotřebitele, aniž by zjistil jeho aktuální příjmy, výdaje a závazky, tj. řádně posoudil úvěruschopnost, jak požaduje zákon o spotřebitelském úvěru. Bankovní rada shodně se správním orgánem prvního

stupně tak má za prokázané, že v případě [REDACTED] poskytl účastník řízení úvěr bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když při posuzování úvěruschopnosti nedisponoval dostatečnými informacemi o příjmu.

x. Smlouva č. [REDACTED] [REDACTED] ze dne 14. 1. 2019

[172.] Účastník řízení ve vztahu k vyjádření správního orgánu prvního stupně k tomuto úvěrovému případu v napadeném rozhodnutí odkazuje na své relevantní vyjádření obsažené ve vyjádření ze dne 16. 8. 2021. Účastník řízení dále uvádí, že pokud jde o tvrzení správního orgánu prvního stupně, že spotřebitel byl ode dne 26. 7. 2013 v insolvenční a že k ukončení zápisu v insolvenčním rejstříku došlo dne 12. 4. 2018 a že platí, že spotřebitel je nadále po dobu 5 let od pravomocného skončení insolvenčního řízení veden v seznamu dlužníků, tak to je sice pravda, nicméně zároveň je dle názoru účastníka řízení třeba vzít v úvahu i to, že žádný právní předpis nezakazuje poskytovatelům spotřebitelských úvěrů poskytovat úvěry osobám, které mají zápis v insolvenčním rejstříku o skončeném insolvenčním řízení, kdy toto je zcela na nastavení pravidel řízení rizik daného poskytovatele. Navíc smlouva byla s klientem uzavřena dne 14. 1. 2019, kdy byl účinný Vnitřní předpis 1, podle jehož čl. 4 odst. 4.7. pododst. 4.7.1. „úspěšné oddlužení není překážkou poskytnutí zápůjčky“. První úvěrová smlouva byla s klientem uzavřena dne 15. 7. 2018 (smlouva č. [REDACTED]). V souvislosti s žádostí o tento úvěr účastník řízení získal výpis klienta z jeho bankovního účtu z června 2018 a také informaci o jeho zápise v insolvenčním rejstříku. Klient účastníka řízení žádal o úvěr ve výši 5 000 Kč. Po vyhodnocení informací vyplývajících z jeho bankovního účtu a skutečnosti o jeho zápise v insolvenčním rejstříku však bylo klientovi umožněno (nastaven úvěrový limit) půjčit si pouze částku 2 500 Kč. Účastník řízení tedy přistupoval ke klientovi s opatrností. Navíc byl klient zaměstnán u stabilního a renomovaného zaměstnavatele – [REDACTED] jako [REDACTED]. Správní orgán prvního stupně uvádí, že účastník řízení klientovi poskytl celkem 7 úvěrů. Účastník řízení se domnívá, že z toho lze usuzovat, že klient byl se službami účastníka řízení spokojen. Nadto, všech 7 úvěrů mu bylo (vzhledem k vyhodnocení jeho rizikovosti) poskytnuto v řádu nízkých jednotek tisíc korun českých a všechny byly splaceny před datem splatnosti (úvěr ze dne 15. 7. 2018 poskytnut ve výši 2 500 Kč a uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 14. 8. 2018 poskytnut ve výši 3 000 Kč a uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 23. 10. 2018 poskytnut ve výši 7 000 Kč a uhrazen 4 dny před splatností, úvěr ze dne 28. 11. 2018 poskytnut ve výši 4 000 Kč a uhrazen 4 dny před splatností, úvěr ze dne 14. 12. 2018 poskytnut ve výši 6 000 Kč a uhrazen 2 dny před splatností, úvěr ze dne 14. 1. 2019 poskytnut ve výši 5 000 Kč a uhrazen 7 dnů před splatností, úvěr ze dne 13. 3. 2019 poskytnut ve výši 3 000 Kč a uhrazen 9 dnů před splatností).

[173.] Bankovní rada sice nepopírá, že v případě, že byl žadatel o úvěr veden v seznamu dlužníků, není povinností účastníka řízení mu úvěr neposkytnout, nicméně účastník řízení v takovém případě musí řádnému prověření příjmů, výdajů a závazků takového spotřebitele věnovat zvýšenou pozornost. V rámci posouzení úvěruschopnosti tohoto spotřebitele byl přitom předložen jeden výpis z bankovního účtu za červen 2018, který byl poskytnut spotřebitelem 15. 7. 2018, a úvěr byl poskytnut až dne 14. 1. 2019. Z bankovního výpisu je patrná příchozí platba ve výši 29 062 Kč, pravděpodobně mzda spotřebitele, a dále 2 platby v celkové výši 10 650 Kč jako poskytnutý úvěr. Z odchozích plateb jsou jednoznačně patrné závazky (splátky půjček) spotřebitele 3x platba v celkové výši 5 041 Kč, dále celkem 32 plateb v celkové výši 8 670 Kč na účty společností [REDACTED] a [REDACTED], z čehož je patrné, že byl spotřebitel hazardním hráčem. Dále byla patrná úhrada ve výši 809 Kč za internetové služby, další výdaje účastníka řízení není možné zjistit, kromě několika drobných nákupů v supermarketu (bod 196 napadeného rozhodnutí). Bankovní rada doplňuje, že spotřebitel prodloužil splatnost úvěru ze dne 14. 1. 2019 o 30 dnů za poplatek za prodloužení

splatnosti 1 625 Kč (tabulka č. 4 napadeného rozhodnutí) a dále úvěr ze dne 13. 3. 2019 dokonce o 120 (4 x 30 dnů) dnů za poplatek za prodloužení splatnosti v celkové výši 3 900 Kč. K účastníkem řízení uvedenému tvrzení, že klient využívá jeho služeb opakovaně, protože je spokojený s jeho službami, bankovní rada opakuje, že se jedná o pouhou polemiku, protože důvodem takového postupu může být např. i skutečnost, že se spotřebitel dostal do dluhové spirály, a proto žádal o úvěr opakovaně. Nicméně i kdyby spokojený byl, pak účastník řízení je i tak povinen řádně posoudit jeho úvěruschopnost, přičemž v případě, že byl spotřebitel veden v seznamu dlužníků a zároveň hazardním hráčem, pak měl účastník řízení o to více zjišťovat platební schopnost takového spotřebitele. Bankovní rada shodně se správním orgánem prvního stupně tak má za prokázané, že v případě [REDAKCE] poskytl účastník řízení úvěr bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když při posuzování úvěruschopnosti nedisponoval dostatečnými informacemi o příjmu.

xi. Smlouva č. [REDAKCE] [REDAKCE] ze dne 1. 2. 2019

[174.] Účastník řízení konstatuje, že správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí uvádí, že účastník řízení klientovi poskytl celkem 16 úvěrů. Účastník řízení je toho názoru, že z toho lze usuzovat, že klient byl se službami účastníka řízení spokojen. Nadto klient u všech těchto úvěrů vykazoval příkladnou platební morálku, když 11 z nich splatil v den splatnosti, 2 před splatností a 3 sice po splatnosti, ale max. 2 dny (úvěr ze dne 6. 11. 2017 uhrazen 1 den po splatnosti, úvěr ze dne 5. 12. 2017 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 10. 1. 2018 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 9. 5. 2018 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 14. 8. 2018 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 5. 9. 2018 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 3. 10. 2018 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 5. 11. 2018 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 5. 12. 2018 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 2. 1. 2019 uhrazen 2 dny po splatnosti, úvěr ze dne 1. 2. 2019 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 1. 3. 2019 uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 12. 4. 2019 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 2. 5. 2019 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 3. 6. 2019 uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 3. 7. 2019 uhrazen 1 den po splatnosti).

[175.] Bankovní rada k této námitce uvádí, že účastník řízení předložil správnímu orgánu prvního stupně 1 výplatní pásku za říjen 2018, která byla poskytnuta spotřebitelem dne 5. 12. 2018, což je pro posouzení úvěruschopnosti nedostatečné. Vzorná platební morálka spotřebitele nemění nic na závěru bankovní rady a shodně správního orgánu prvního stupně, že i v případě [REDAKCE] poskytl účastník řízení úvěr bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když při posuzování úvěruschopnosti nedisponoval dostatečnými informacemi o příjmu.

xii. Smlouva č. [REDAKCE] [REDAKCE] ze dne 20. 2. 2019

[176.] Účastník řízení ve vztahu k vyjádření správního orgánu prvního stupně k tomuto úvěrovému případu v napadeném rozhodnutí odkazuje na své vyjádření obsažené ve vyjádření ze dne 16. 8. 2021. Dále uvádí, že správní orgán prvního stupně uvádí, že účastník řízení klientovi poskytl 18 úvěrů. Účastník řízení je toho názoru, že z toho lze usuzovat, že klient byl se službami účastníka řízení spokojen. Nadto klient u všech těchto úvěrů vykazoval příkladnou platební morálku, když 14 z nich splatil před splatností, 3 splatil v den splatnosti a pouze 1 splatil po splatnosti, a to se zcela zanedbatelným zpožděním v délce 1 dne (konkrétně úvěr ze dne 25. 7. 2017 uhrazen 10 dní před splatností, úvěr ze dne 29. 8. 2017 uhrazen 13 dní před splatností, úvěr ze dne 6. 11. 2017 uhrazen 3 dny před splatností, úvěr ze dne 24. 11. 2017 uhrazen 11 dní před splatností, úvěr ze dne 2. 3. 2018 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 27. 3. 2018 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 6. 5. 2018 uhrazen 2 dny před splatností, úvěr

ze dne 27. 5. 2018 uhrazen 2 dny před splatností, úvěr ze dne 18. 6. 2018 uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 23. 7. 2018 uhrazen 7 dní před splatností, úvěr ze dne 20. 8. 2018 uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 1. 10. 2018 uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 27. 12. 2018 uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 23. 1. 2019 uhrazen 3 dny před splatností, úvěr ze dne 20. 2. 2019 uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 18. 3. 2019 uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 17. 4. 2019 uhrazen 1 den po splatnosti, úvěr ze dne 19. 6. 2019 uhrazen v den splatnosti).

[177.] Bankovní rada k této námitce uvádí, že účastník řízení předložil správnímu orgánu prvního stupně 1 výpis z účtu z července 2018 a 2 výplatní pásky, které však nebyly datované, což je pro posouzení úvěruschopnosti nedostatečné. Výdaje v klientské kartě uvedeny neměl vůbec. Vzorná platební morálka spotřebitele nebo opakované využívání služeb účastníka řízení nic nemění na tom, že i v případě [redacted] poskytl účastník řízení úvěr bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když při posuzování úvěruschopnosti nedisponoval dostatečnými informacemi o příjmu. K tomuto závěru dospěla bankovní rada shodně se správním orgánem prvního stupně.

xiii. Smlouva č. [redacted] [redacted] ze dne 26. 3. 2019

[178.] Účastník řízení ve vztahu k vyjádření správního orgánu prvního stupně k tomuto úvěrovému případu v napadeném rozhodnutí odkazuje na své vyjádření obsažené ve vyjádření ze dne 16. 8. 2021. Dále uvádí, že v napadeném rozhodnutí správní orgán prvního stupně uvádí, že: „Účastník řízení tak ani nedodržel vnitřní předpis účinný v době poskytnutí úvěru dne 19. 7. 2018, když úvěr poskytl na základě jedné výplatní pásky z června 2018, avšak měly být předloženy výplatní pásky dvě.“. Problematika úvěru ze dne 19. 7. 2018 je však ve vztahu k úvěru č. [redacted], za který je účastník řízení ukládána sankce, irelevantní. Účastník řízení konstatuje, že správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí uvádí, že účastník řízení klientovi poskytl 9 úvěrů, z nichž poslední klient nesplatil a účastník řízení byl nucen svou pohledávku vůči klientovi přihlásit v insolvenčním řízení, které je s ním vedeno. To je sice pravda, na druhou stranu klient v předchozích 8 úvěrech vykazoval velmi dobrou platební morálku (2 úvěry splaceny v den splatnosti, 2 úvěry splaceny předčasně a 4 úvěry splaceny se zcela zanedbatelným prodlením v řádu jednotek dnů), z níž žádným způsobem účastník řízení nemohl dovozovat, že klient má finanční potíže a nachází se v situaci iminentního úpadku (úvěr ze dne 22. 9. 2016 uhrazen 18 dní po splatnosti, úvěr ze dne 30. 12. 2016 uhrazen 2 dny před splatností, úvěr ze dne 6. 3. 2017 uhrazen 4 dny po splatnosti, úvěr ze dne 4. 7. 2017 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 20. 12. 2017 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 2. 2. 2018 uhrazen 5 dní po splatnosti, úvěr ze dne 18. 1. 2019 uhrazen 5 dní před splatností, úvěr ze dne 18. 1. 2019 uhrazen 3 dny po splatnosti).

[179.] Bankovní rada k této námitce uvádí, že účastník řízení předložil správnímu orgánu prvního stupně 2 výplatní pásky z června a prosince 2018, což účastník řízení považoval za dostatečné k poskytnutí úvěru ze dne 26. 3. 2019. Bankovní rada doplňuje, že spotřebitel musel uhradit 19 640 Kč jakožto jistinu a poplatek za poskytnutí úvěru při příjmu 25 854 Kč, kdy po odečtení 6 400 Kč, tj. normativní částky, kterou účastník řízení odečítal, aniž by zjišťoval reálné výdaje spotřebitelů, pak disponibilní zůstatek spotřebitele byl mínus 186 Kč (tabulka č. 3 napadeného rozhodnutí). Bankovní rada dodává, že vzorná platební morálka spotřebitele nebo opakované využívání služeb účastníka řízení nic nemění na tom, že i v případě [redacted] poskytl účastník řízení úvěr bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když při posuzování úvěruschopnosti nedisponoval dostatečnými informacemi o příjmu. K tomuto závěru dospěla bankovní rada shodně se správním orgánem prvního stupně.

Bankovní rada k námitce, že správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí zmínil úvěr ze dne 19. 7. 2018, který je k úvěru ze dne 26. 3. 2019 irelevantní, sděluje, že z bodu 154 napadeného rozhodnutí je zřejmé, že správní orgán prvního stupně tak učinil pro dokreslení situace, čímž chtěl poukázat na dlouhodobě trvající neposuzování úvěruschopnosti u jednoho a toho samého spotřebitele.

xiv. Smlouva č. [REDACTED] [REDACTED] ze dne 24. 4. 2019

[180.] Účastník řízení ve vztahu k vyjádření správního orgánu prvního stupně k tomuto úvěrovému případu v napadeném rozhodnutí odkazuje na své vyjádření obsažené ve vyjádření ze dne 16. 8. 2021. Dále uvádí, že správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí uvádí, že účastník řízení klientovi poskytl 3 úvěry, z nichž poslední klient nesplatil a účastník řízení byl nucen svou pohledávku vůči klientovi přihlásit v insolvenčním řízení, které je s ním vedeno. To je sice pravda, na druhou stranu klient v předchozích 2 úvěrech vykazoval příkladnou platební morálku, když oba dva úvěry splatil před datem splatnosti (úvěr ze dne 29. 10. 2018 a úvěr ze dne 2. 1. 2019, oba dva splaceny 2 dny před splatností), z čehož žádným způsobem účastník řízení nemohl dovozovat, že klient má finanční potíže a nachází se v situaci iminentního úpadku.

[181.] Bankovní rada k této námitce uvádí, že účastník řízení předložil správnímu orgánu prvního stupně 2 výplatní pásky ze srpna a září 2018, které byly poskytnuty spotřebitelem dne 29. 10. 2018, přičemž ke dni uzavření smlouvy byly neaktuální. Účastník řízení tedy vzal v potaz pouze příjmy spotřebitele a dále jím deklarované výdaje ve výši 4 500 Kč, přičemž údaje o výdajích neověřil a jeho závazky vůbec neřešil. Dne 18. 6. 2019 byl podán insolvenční návrh, do kterého účastník řízení a dalších 21 věřitelů přihlásili své pohledávky⁵⁹. Z přihlášených pohledávek bylo 13 pohledávek vzniklých na základě smluv uzavřených před uzavřením smlouvy s účastníkem řízení dne 24. 4. 2019, tato skutečnost tedy poukazuje na nutnost řádného a pečlivého posuzování úvěruschopnosti a nikoliv až po 6 či dokonce 12 měsících od předložení informací a podkladů spotřebitele. Pro úplnost bankovní rada uvádí, že spotřebitel prodloužil splatnost u úvěru ze dne 29. 10. 2018 ve výši 5 000 Kč (na 30 dnů) o 7 dnů za poplatek 750 Kč, úvěru ze dne 2. 1. 2019 ve výši 10 000 Kč (na 30 dnů) o 43 dnů za poplatky v celkové výši 10 375 Kč a úvěr ze dne 24. 4. 2019 ve výši 12 500 Kč (na 22 dnů) o 7 dnů za poplatek 1 875 Kč. Jak uvedl účastník řízení, platební morálka u předešlých úvěrů sice byla v případě účastníka řízení v pořádku, nicméně z pohledu spotřebitele bylo splacení příslušných úvěrů náročné vzhledem k opakovaným prodloužením splatnosti za vysoké náklady s následnou insolvencí. Účastníkovi řízení zároveň byla v souvislosti s úvěrovou smlouvou č. [REDACTED] naúčtována smluvní pokuta ve výši 15 % za porušení informační povinnosti ve výši 2 302 Kč (tabulka č. 4 a 6 napadeného rozhodnutí). V souvislosti s předčasným splacením, případně splacením po splatnosti v nízkém řádu dnů nemůže účastník řízení zanevřít na posuzování úvěruschopnosti a spoléhat se na platební morálku spotřebitele bez dalšího. Bankovní rada shodně se správním orgánem prvního stupně tak má za prokázané, že v případě [REDACTED] poskytl účastník řízení úvěr bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když při posuzování úvěruschopnosti nedisponoval dostatečnými informacemi o příjmu.

xv. Smlouva č. [REDACTED] [REDACTED] ze dne 15. 5. 2019

[182.] Správní orgán prvního stupně uvádí, že klient si od účastníka řízení půjčil celkem 19x, z čehož ve 12 případech úvěr uhradil po splatnosti. Účastník řízení se domnívá, že je rovněž

⁵⁹ Dostupné na: [REDACTED]
[REDACTED]

podstatná informace, že se v žádném z těchto případů nejednalo o nikterak zásadní prodlení – maximálně šlo o 13 dnů, typicky pak o prodlení v rozmezí 2 – 5 dnů. Z takového prodlení nelze usuzovat na potíže klienta se splácením závazků (konkrétně úvěr ze dne 24. 7. 2017 uhrazen 10 dní po splatnosti, úvěr ze dne 25. 9. 2017 uhrazen 3 dny po splatnosti, úvěr ze dne 1. 11. 2017 uhrazen 3 dny po splatnosti, úvěr ze dne 28. 2. 2018 uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 28. 3. 2018 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 27. 4. 2018 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 14. 5. 2018 uhrazen 6 dní po splatnosti, úvěr ze dne 28. 6. 2018 uhrazen 2 dny po splatnosti, úvěr ze dne 17. 7. 2018 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 24. 9. 2018 uhrazen 5 dní po splatnosti, úvěr ze dne 26. 10. 2018 uhrazen 5 dní po splatnosti, úvěr ze dne 16. 11. 2018 uhrazen 1 den před splatností, úvěr ze dne 3. 12. 2018 uhrazen 2 dny po splatnosti, úvěr ze dne 8. 1. 2019 uhrazen 2 dny po splatnosti, úvěr ze dne 27. 2. 2019 uhrazen v den splatnosti, úvěr ze dne 19. 3. 2019 uhrazen 4 dny po splatnosti, úvěr ze dne 15. 4. 2019 uhrazen 4 dny po splatnosti, úvěr ze dne 15. 5. 2019 uhrazen 13 dní po splatnosti, úvěr ze dne 17. 7. 2019 uhrazen 8 dní po splatnosti). Jinými slovy, důsledkem toho nemohly být důvodné pochybnosti účastníka řízení o schopnosti klienta úvěr splácet.

[183.] Bankovní rada k této námitce uvádí, že účastník řízení předložil správnímu orgánu prvního stupně 3 výplatní pásky z května a června 2017 a srpna 2018, které byly poskytnuty spotřebitelem dne 24. 9. 2018, přičemž ke dni uzavření smlouvy byly neaktuální. Účastník řízení dále nezjišťoval výdaje, jak vyplývá z jím vedené klientské karty. Navíc spotřebiteli byla naúčtována pokuta za porušení informační povinnosti týkající se prodlení ve výši 15 %, tj. ve výši 2 062 Kč (tabulka č. 6 napadeného rozhodnutí). Bankovní rada shodně se správním orgánem prvního stupně tak má za prokázané, že v případě [redacted] poskytl účastník řízení úvěr bez toho, aby předtím řádně posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když při posuzování úvěruschopnosti nedisponoval dostatečnými informacemi o příjmu.

[184.] Účastník řízení závěrem shrnuje, že z 18 úvěrových případů ve 4 případech byly podklady dokládající příjmy jednotlivých klientů shromážděny v souladu se Směrnicí verze 1, která byla ČNB schválena v rámci licenčního řízení, ve 4 případech byly podklady dokládající příjmy jednotlivých klientů shromážděny v souladu se Směrnicí verze 2, která byla přiměřená a účinná, ve 2 případech rozsah podkladů dokládajících příjmy jednotlivých klientů striktně formálně neodpovídal znění Směrnice verze 1, resp. Směrnice verze 2, ovšem účastník řízení se domnívá, že tyto dokumenty poskytly dostatečný doklad příjmů těchto klientů (ostatně sama ČNB ve své rozhodovací praxi odchýlení od vnitřních předpisů poskytovatelem spotřebitelského úvěru za předpokladu, že poskytovatel spotřebitelského úvěru použije jiné zdroje informací o spotřebiteli, přípouští)⁶⁰, v 6 případech, ačkoli nebyly podklady dokládající příjmy jednotlivých klientů shromážděny v souladu s tehdy platnými vnitřními předpisy účastníka řízení, klient poskytnuté úvěry splácel bez problémů. Účastník řízení je tedy názoru, že přestupku tvrzeného v bodu (ii) písm. a) napadeného rozhodnutí se dopustil nikoli v 18 případech, ale maximálně v 8 případech, z čehož v 6 případech je na místě, aby jako polehčující okolnost bylo zohledněno, že klient úvěr řádně splácel, což odpovídá rovněž judikatuře.

[185.] Bankovní rada se závěry účastníka řízení nesouhlasí a dodává, že má za prokázané, že se účastník řízení přestupku vymezeného v bodu (ii) písm. a) napadeného rozhodnutí dopustil ve všech v 18 případech. K námitce ohledně toho, že podklady dokládající příjmy jednotlivých klientů byly shromážděny v souladu se Směrnicí verze 1, která byla ČNB schválena v rámci licenčního řízení, odkazuje bankovní rada na bod 39 tohoto rozhodnutí o rozkladu. K námitce ohledně toho, že podklady dokládající příjmy jednotlivých klientů byly shromážděny v souladu

⁶⁰ K odkazu účastníka řízení na bod 43 rozhodnutí bankovní rady o rozkladu ze dne 20. května 2021, č. j. 2021/052137/CNB/110 bankovní rada uvádí, že je nepřiléhavý, protože se týká jiné skutkové věci.

se Směrnicí verze 2, která byla přiměřená a účinná, odkazuje bankovní rada na bod 140 tohoto rozhodnutí o rozkladu. K námitce ohledně toho, že rozsah podkladů dokládajících příjmy jednotlivých klientů striktně formálně neodpovídal znění Směrnice verze 1, resp. Směrnice verze 2, ovšem účastník řízení se domnívá, že tyto dokumenty poskytly odpovídající podklad příjmů těchto klientů, bankovní rada konstatuje, že tyto dokumenty dostatečný podklad příjmů těchto klientů neposkytly. K námitce ohledně toho, že ačkoli nebyly podklady dokládající příjmy jednotlivých klientů shromážděny v souladu s tehdy platnými vnitřními předpisy účastníka řízení, klient poskytnuté úvěry splácel bez problémů, bankovní rada opakuje, že účastník řízení nemůže zanevřít na posuzování úvěruschopnosti a spoléhat se na platební morálku spotřebitele bez dalšího. K námitce, že je na místě, aby jako polehčující okolnost bylo zohledněno, že klient úvěr řádně splácel, což má odpovídat judikatuře, bankovní rada konstatuje, že takový požadavek je absurdní, neboť na skutečnost, zda úvěry mohly či nemohly být spotřebiteli spláceny, neměl účastník řízení po poskytnutí úvěru žádný vliv.

II.19 K námitce, že účastník řízení se přestupku tvrzeného ve výroku ii) písm. b) napadeného rozhodnutí dopustil nikoli v 5 případech, ale maximálně ve 4 případech

[186.] Účastník řízení setrvává na názoru, že průměrná výše doloženého příjmu tvrzená správním orgánem prvního stupně v rámci napadeného rozhodnutí (tj. 19 600 Kč) v souvislosti se smlouvou č. ■■■■■ není správná. Správný orgán prvního stupně již v příkazu tvrdil, že klientův průměrný doložený příjem byl 19 600 Kč, což účastník řízení rozporoval ve vyjádření ze dne 16. 8. 2021 a předložil vlastní detailně odůvodněný výpočet, ze kterého vyplývá průměrný doložený příjem klienta ve výši 24 136 Kč. Účastník řízení dodává, že v bodě 210 napadeného rozhodnutí se správný orgán prvního stupně věnuje tomuto úvěrovému případu (zřejmě vlivem písařské chyby je zde smlouva označena jako č. ■■■■■ a nikoli č. ■■■■■), avšak ani v napadeném rozhodnutí žádným způsobem neodůvodnil, z jakého důvodu některé platby došlé na bankovní účet klienta zahrnuje a jiné nezahrnuje do výpočtu průměrné výše jeho doloženého příjmu, přičemž tato úvaha se zdá být naprosto libovolnou, když do výpočtu zahrnuje např. pouze některé platby došlé ze stejného bankovního účtu. Pokud jde o komentář správním orgánu prvního stupně týkající se výdajů klienta, ten je v tomto kontextu zcela irrelevantní, neboť pochybení účastníka řízení tvrzené správním orgánem prvního stupně v této části výroku napadeného rozhodnutí se mělo týkat rozdílu mezi skutečným a deklarovaným příjmem, nikoli výdajů klienta. Ve vztahu k tomuto případu tedy účastník řízení nadále trvá na tom, že na základě klientem předložených bankovních výpisů měl doložený jeho průměrný příjem ve výši 24 136 Kč a plně odkazuje na argumentaci, kterou v této souvislosti předložil ve vyjádření ze dne 16. 8. 2021. Rozdíl mezi touto částkou a částkou 25 000 Kč, která byla uvedena v interním systému účastníka řízení, tedy činí 864 Kč, což je částka, která na posouzení úvěruschopnosti klienta neměla a nemohla mít vliv. Odchylka byla menší než 1 000 Kč a došlo k ní zřejmě individuálním pochybením zpracovatele úvěrového případu, který při záznamu příjmu klienta do systému účastníka řízení provedl nepřípustné zjednodušení zaokrouhlením. Účastník řízení se domnívá, že v tomto případě není naplněna definice přestupku dle § 5 přestupkového zákona, neboť zcela absentuje naplnění kritéria společenské škodlivosti. Účastník řízení dodává, že dále mimo tabulku č. 2, ve vztahu k bodu 207 napadeného rozhodnutí, kde správný orgán prvního stupně uvádí, že i odchylka v příjmech menší než 1 000 Kč může zasáhnout do finanční situace spotřebitele, účastník řízení uvádí, že vzhledem k tomu, že při posouzení úvěruschopnosti se vždy vychází z informací majících původ v minulosti a že úvěruschopnost se má posoudit na celou dobu trvání spotřebitelského úvěru, není nikdy možné zcela vyloučit existenci určitých odchylek ve skutečném budoucím příjmu oproti příjmu realizovanému v minulosti. Účastník řízení závěrem shrnuje, že se dopustil přestupku max. ve 4 případech, nikoliv v 5 případech, jak je uvedeno v bodu (ii) písm. b) výroku napadeného rozhodnutí.

[187.] Bankovní rada k této námitce uvádí, že je nedůvodná, a ke smlouvě č. [REDAKCE] [REDAKCE] uvádí následující. Spotřebitel si půjčil od účastníka řízení jednou, a to částku ve výši 8 000 Kč na 30 dnů, jejíž splatnost prodloužil 3x o celkem 37 dnů za poplatek za prodloužení splatnosti ve výši 5 200 Kč. [REDAKCE] se živil jako OSVČ a účastníku řízení v rámci posuzování úvěruschopnosti předložil 3 výpisy z bankovního účtu, ze kterých vyplynulo několik příchozích plateb. Jak vyplývá z bodů 157 a 210 napadeného rozhodnutí, správní orgán prvního stupně znovu zkontroloval tvrzení účastníka řízení ve vyjádření ze dne 16. 8. 2021 s tím, že účastník řízení nemůže nepodloženě započítávat valnou většinu příchozích plateb jen proto, že se jedná o OSVČ. Správní orgán prvního stupně započítal z prvního výpisu částku 20 000 Kč, z druhého částku 14 800 Kč a z třetího částku 24 000 Kč. Účastník řízení ve vyjádření ze dne 16. 8. 2021 namítl, že je nutné započítat částky z prvního výpisu 20 000 Kč a 8 000 Kč (s odůvodněním, že je běžné u OSVČ, že vkládají příjmy v hotovosti), z druhého výpisu částky 1 500 Kč (platba poukázána ze stejného čísla účtu jako částka 20 000 Kč vyplývající z prvního výpisu), 2 886 Kč (bez odůvodnění) a 14 800 Kč. Ze třetího výpisu účastník řízení započítal 1 223 Kč (bez odůvodnění) a 24 000 Kč. I kdyby správní orgán započítal odůvodněné částky, pak by průměrný příjem spotřebitele činil 23 174 Kč, což je částka stále odlišná od částky započítávané účastníkem řízení ve výši 25 000 Kč. Bankovní rada se závěry správního orgánu prvního stupně souhlasí a dodává následující. K vložení hotovosti bankovní rada dodává, že nelze započítávat bez dalšího každou vloženou hotovost, ať se jedná o OSVČ nebo ne. Pokud ji chce účastník řízení započítávat, musel by posoudit více měsíců, jestli je to u spotřebitele běžná praxe. Bankovní rada dodává, že jednorázový vklad (např. částka 1 500 Kč) může být mimořádnou platbou. Bankovní rada doplňuje, že u zbylých částek ani sám účastník řízení neodůvodnil, proč by měly být do příjmů spotřebitele započítávány. Přitom musí být ověřeno, zda se jedná o pravidelný a doložitelný příjem. Ne všechny příchozí platby musí souviset s podnikáním a nemusejí představovat pravidelný příjem. Například může jít o jednorázové prodeje majetku, vratky plateb, půjčky od rodiny nebo jiný jednorázový příjem, který nezajišťuje dlouhodobou schopnost splácet úvěr. Nad rámec uvedeného bankovní rada konstatuje, že z výpisů z bankovního účtu spotřebitele plynou další závazky, přičemž účastník řízení zaznamenal v klientské kartě spotřebitelem deklarované výdaje ve výši 20 000 Kč.

[188.] K námitce, že odchylka do 1 000 Kč je částka, která na posouzení úvěruschopnosti klienta nemá a nemůže mít vliv, bankovní rada odkazuje na bod 207 napadeného rozhodnutí a shodně se správním orgánem prvního stupně dodává, že není možné spoléhat na skutečnost, že i drobná odchylka v rozdílu mezi účastníkem řízení zapsanou a doloženou výší příjmu, nezasáhne do finanční situace spotřebitele. K námitce, že odchylka byla menší než 1 000 Kč a došlo k ní zřejmě individuálním pochybením zpracovatele úvěrového případu, který při záznamu příjmu klienta do systému účastníka řízení provedl nepřipustné zjednodušení zaokrouhlením, bankovní rada doplňuje, že skutečnost, že se mělo jednat o chybu zaměstnance účastníka řízení, jej odpovědnosti nezbavuje. Zaměstnanci účastníka řízení jsou podle § 20 odst. 2 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich považováni za osoby, jejichž (protiprávní) jednání je přičitatelné právnické osobě, tj. účastníkovi řízení. Účastník řízení se navíc nikterak nemůže zříct řádného posouzení úvěruschopnosti spotřebitele před poskytnutím úvěru, jak se o to pokouší. Zaokrouhlování příjmů při posuzování úvěruschopnosti může mít vliv na výsledek posouzení úvěruschopnosti, a tedy na poskytnutí úvěru, což následně může ohrozit schopnost spotřebitele úvěr splácet a bude to mít negativní dopad na jeho finanční situaci. Je proto nedůvodná námitka, že není naplněna definice přestupku dle § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, neboť má zcela absentovat naplnění kritéria společenské škodlivosti. Znak společenské škodlivosti, tj. porušení nebo ohrožení zákonem chráněného zájmu tak byl jednoznačně naplněn.

[189.] K závěru účastníka řízení, že se dopustil přestupku max. ve 4 případech, nikoliv v 5 případech, jak je uvedeno v bodu (ii) písm. b) výroku napadeného rozhodnutí, bankovní rada konstatuje, že má za prokázané, že se účastník řízení jednání vymezeného v bodu (ii) písm. b) výroku napadeného rozhodnutí dopustil ve všech 5 případech.

II.20 K námitce, že účastník řízení se přestupku tvrzeného v bodu (ii) písm. c) výroku napadeného rozhodnutí dopustil nikoli v 15 případech, ale maximálně v 9 případech

[190.] Bankovní rada považuje námitky účastníka řízení za bezdůvodné, a protože se jedná o opakující námitky, se kterými se správní orgán prvního stupně vypořádal v bodech 216 až 219 napadeného rozhodnutí, bankovní rada na tyto závěry odkazuje.

[191.] *Účastník řízení u několika úvěrových případů (smlouva č. [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE] a smlouva č. [REDAKCE]) pro podporu svojí argumentace uvádí, že jak dovozuje i všeobecně respektovaná komentářová literatura, věřitel může logicky a legitimně očekávat, že žadatel o úvěr během splácení úvěru přiměřeně omezí svou spotřebu na fakultativní záležitosti – např. výdaje spojené s trávením volného času jako je cestování či kultura⁶¹.*

[192.] Bankovní rada k této námitce odkazuje na bod 129 napadeného rozhodnutí, kde se se závěry komentářové literatury, která předpokládá, že spotřebitelé, kteří si úvěr vezmou, omezí své výdaje, správní orgán prvního stupně vypořádává. K těmto závěrům bankovní rada shodně se správním orgánem prvního stupně konstatuje, že uvedená teorie vychází z předpokladu, že poskytovatel spotřebitelských úvěrů zjistí, že příjem stačí na úhradu nezbytných životních nákladů a existujících závazků, resp., že existuje kategorie zbytečných výdajů, které si spotřebitel může po velmi krátkou dobu dovolit omezit. To však nedopadá na úvěrové případy účastníka řízení, u kterých účastník řízení konkrétní výdaje nezjišťoval, a to ani u vyživovaných osob. Bankovní rada zdůrazňuje, že účastník řízení poskytuje úvěry i osobám s nízkými příjmy, u kterých i část výdajů citovaných účastníkem řízení, tedy výdaje související s domácností (nájemné, poplatky za elektřinu, vodu, plyn), mohou odčerpat většinu příjmů, a pokud se na provozu domácnosti nepodílí další osoba, stávají se pro ně zátěží i jen další běžné výdaje jako jsou platby za telefon, jídlo či dopravu.

i. Smlouva č. [REDAKCE]

[193.] *Účastník řízení uvádí, že správní orgán prvního stupně provádí následující výpočet: 11 650 Kč (příjmy) – 8 000 Kč (výdaje deklarované klientkou) – 3 975 Kč (jistina + poplatek za poskytnutí úvěru) – 2 000 Kč ([REDAKCE]) = - 2 325 Kč. Účastník řízení měl při vyhodnocení úvěruschopnosti klientky k dispozici výpisy z jejího bankovního účtu za měsíce září, říjen a listopad 2018. Platba ve výši 2 000 Kč ve prospěch společnosti [REDAKCE] se přitom objevuje pouze na výpisu z října 2018; na ostatních výpisech žádná platba ve prospěch společnosti [REDAKCE] není. Předmětná platba je navíc doprovázena zprávou pro příjemce ve znění „[REDAKCE]“. Lze tedy důvodně usuzovat, že klientka platbu pro společnost [REDAKCE] poukázala ve prospěch paní [REDAKCE], která byla dlužnicí této společnosti. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že rozdíl ve skutečnosti nebyl -2 325 Kč, ale -325 Kč. Účastník řízení se domnívá, že omezení fakultativních výdajů v rozsahu 325 Kč je v rámci jednoho měsíce zcela přiměřené a přijatelné. Účastník řízení namítá, že argument správního orgánu prvního stupně, že účastník řízení pochybil, když nezjistil, že klientka dlužila na místních poplatcích za komunální odpad, resp.*

⁶¹ Viz komentářová literatura – SLANINA Jan, JEMELKA Luboš, VETEŠNÍK, Pavel, WACHTLOVÁ Lucie, FLÍDR Jan. *Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář*. Praha: C.H. Beck, 2017. 904 stran, str. 433.

na zdravotním pojištění (bod 217 (i) napadeného rozhodnutí) je absurdní. Zdravotní pojišťovny ani obecní úřady nejsou účastníky žádného z rejstříků o dlužnících existujících v ČR. Informaci o takových dlužích tedy věřitel (pokud mu ji dlužník nesdělí dobrovolně sám) nemá jak zjistit, dokud tento dluh neprojde soudním řízením a není jako pohledávka, jejímž vymáháním byl pověřen soudní exekutor, zapsán v Centrální evidenci exekucí. V okamžiku poskytnutí úvěru č. [REDAKCE] však klientka žádný zápis v Centrální evidenci exekucí neměla, jinak by jí úvěr poskytnut nebyl.

[194.] Účastník řízení dále namítá, že správní orgán prvního stupně ve vztahu k případu paní [REDAKCE] (smlouva č. [REDAKCE]) shledal účastníka řízení prvním rozhodnutím vinným z toho, že započítal při výpočtu bonity spotřebitele příjem, který neodpovídal spotřebitelem doloženým podkladům, resp. bez zjevného důvodu započítal příjem vyšší, než vyplývá z doložených dokladů o příjmu (výrok ii) písm. b) prvního rozhodnutí). Rozdíl mezi skutečným a doloženým příjmem činil v tomto případě 322 Kč. V rámci napadeného rozhodnutí správní orgán prvního stupně v bodě 209 uvedl, že s ohledem na nižší nebezpečnost považuje za dostatečné projednání této věci ve správním řízení, a proto tuto skutečnost zohlednil ve výroku napadeného rozhodnutí (ve výroku ii) písm. b) napadeného rozhodnutí již úvěrová smlouva č. [REDAKCE] uvedena není). V případě shora uvedené smlouvy č. [REDAKCE] činí odchylka 325 Kč, tedy o pouhé 3 Kč více než v případě smlouvy č. [REDAKCE]. Účastník řízení se tedy domnívá, že v rámci konzistentnosti svého rozhodování by správní orgán prvního stupně měl v případě smlouvy č. [REDAKCE] zaujmout stejný přístup jako u smlouvy č. [REDAKCE], tj. že dostatečným je již jen projednání této věci ve správním řízení.

[195.] K této námitce bankovní rada odkazuje na bod 217 i. napadeného rozhodnutí, s jehož závěry se ztotožňuje. Bankovní rada konstatuje, že disponibilní zůstatek spotřebitelky v okamžiku posuzování úvěruschopnosti byl - 2 325 Kč. Bankovní rada doplňuje, že i kdyby se v případě platby 2 000 Kč ve prospěch společnosti [REDAKCE] nejednalo o úvěr spotřebitelky, pak by disponibilní zůstatek spotřebitelky byl nadále v záporných hodnotách. Podstatou případu je však skutečnost, že účastník řízení jednoznačně dostatečně nezjišťoval a ani jinak neověřoval závazky spotřebitelky, neboť z insolvenčního rejstříku je zjištělné, že spotřebitelka dlužila za úvěrové smlouvy od roku 2012. Na tom nic nemění skutečnost, zda pohledávky za komunální odpad nebo na zdravotním pojištění byly uvedeny v některém z rejstříků o dlužnících v ČR. Bankovní rada dodává, že v rámci insolvenčního řízení v roce 2020 byly přihlášeny i pohledávky např. společnosti [REDAKCE], kdy první z nich byla splatná již od 14. 12. 2013 a poslední od 16. 4. 2020⁶², přičemž spotřebitelce byl úvěr poskytnut 7. 12. 2018. K odkazu na případ paní [REDAKCE] (smlouva č. [REDAKCE]) bankovní rada dodává, že není přiléhavý, a opakuje, že i drobná odchylka v rozdílu mezi deklarovaným a doloženým výdajem může zasáhnout do finanční situace spotřebitele. Bankovní rada doplňuje, že je povinností účastníka řízení provést posouzení úvěruschopnosti řádně, tedy na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a dle způsobu plnění dosavadních dluhů.

ii. Smlouva č. [REDAKCE] [REDAKCE]

[196.] Účastník řízení uvádí, že skutečnost, že klient dle výpisu z účtu čerpal i jiné úvěry v celkové výši 11 000 Kč, ještě nutně neznamená, že tyto úvěry byly splatné v jedné splátce (splátka úvěrů splatných v několika splátkách je nižší, a proto by zbývající disponibilní částka klienta byla vyšší). Účastník řízení dodává, že pokud jde o skutečnost, že klient měl dle výpisu z bankovního účtu výdaje za sázky a hry v celkové výši 9 479 Kč, z čehož správní orgán prvního stupně v bodě 164 první odrážce napadeného rozhodnutí dovozuje, že jde o „hazardního

⁶² Dostupné na: [REDAKCE]
[REDAKCE]

hráče“, tak účastník řízení je toho názoru, že požadavek na zohledňování výdajů na sázky a hry formulovaný správním orgánem prvního stupně v napadeném rozhodnutí nevyplyvá ani ze zákona o spotřebitelském úvěru, ani z další relevantní legislativy, judikatury či benchmarků ČNB. Pokud existuje v ČR společenský zájem na tom, aby se omezilo online sázení a hry, měl by zákonodárce adekvátně zareagovat a přijmout omezující opatření, která by dopadla tam, kde tento problém vzniká – tedy na poskytovatele služeb online sázek, heren a kasin. Správní orgán prvního stupně není voleným orgánem, nemá kompetenci suplovat zákonodárce a přenášení odpovědnosti ze sektoru online gamingu na sektor spotřebitelských půjček je nelogické a neefektivní pro dosažení cíle (kterým je zřejmě omezení možnosti vzniku závislosti na online sázkách a hrách). Tento požadavek je správním orgánem prvního stupně také nově formulován – v rámci příkazu uveden nebyl. Konečně je účastník řízení toho názoru, že pokud byl čistý příjem klienta 29 062 Kč, tak výdaje na sázky a hry ve výši 9 479 Kč lze považovat za nacházející se na samé hraně obecné společenské akceptovatelnosti (nepřekračují $\frac{1}{3}$ příjmu). Konečně v tomto kontextu účastník řízení uvádí, že dle jeho názoru nelze platby za služby [redacted] považovat za výdaje na hazard, neboť prostřednictvím těchto plateb si zákazníci kupují licence pro hraní online her, které ovšem nejsou hrami hazardními (strategické hry, válečné hry, hry pro děti), výše plateb klienta za hazard tedy mohla být maximálně 8 670 Kč. Tento postoj konečně zastává jinde v napadeném rozhodnutí i sám správní orgán prvního stupně, neboť v bodě 196 napadeného rozhodnutí za výdaje na hazard považuje právě pouze platby ve výši 8 670 Kč ve prospěch společnosti [redacted] a [redacted]. Účastník řízení se domnívá, že omezení fakultativních výdajů v rozsahu 1 092 Kč je v rámci jednoho měsíce zcela přiměřené a přijatelné.

[197.] K této námitce bankovní rada odkazuje na bod 217 ii. napadeného rozhodnutí, s jehož závěry se ztotožňuje, a to i přesto, že tam je uvedený nesprávný údaj (k tomu srov. bod 26 tohoto rozhodnutí o rozkladu). Bankovní rada odkazuje na tabulku č. 3 napadeného rozhodnutí, ze které vychází popis skutkového stavu, a konstatuje, že má za prokázané, že se jednalo o sázky a hry. K tomu je zapotřebí odkázat na bod 59 napadeného rozhodnutí, ve kterém je uveden popis pravidel a postupů účastníka řízení při posuzování úvěruschopnosti, kdy sám účastník řízení uvedl, že pokud z bankovního výpisu vyplývají sázky, pak dojde k zamítnutí žádosti o úvěr spotřebitele. Bankovní rada dodává, že účastník řízení předložil pouze jeden výpis z bankovního účtu spotřebitele, tudíž nebylo možné posoudit, v jaké výši se průměrně pohybují měsíční sázky spotřebitele.

iii. Smlouva č. [redacted] [redacted]

[198.] Účastník řízení k argumentaci správního orgánu prvního stupně v bodě 217 odrážce iv) napadeného rozhodnutí namítá, že tato je založena na chybném podkladu, tj. na výpisu z účtu klientky za období měsíce ledna 2019. Tento výpis však účastník řízení od klientky obdržel a do systému byl uložen až dne 3. 2. 2019 v souvislosti s další žádostí klientky o úvěr. Smlouva č. [redacted] byla uzavřena dne 31. 1. 2019 a v tento den ani nemohl být výpis klientky za měsíc leden 2019 k dispozici, neboť jej banka může vyhotovit nejdříve v první den měsíce následujícího, tj. v tomto případě 1. 2. 2019. Z tohoto důvodu tedy nebylo napadené rozhodnutí správního orgánu prvního stupně řádně odůvodněno, což jej činí nepřezkoumatelným, a mělo by být zrušeno.

[199.] Bankovní rada v první řadě odkazuje na účastníkem řízení zmíněný bod 217 odrážka iv. napadeného rozhodnutí a dodává, že v klientské kartě spotřebitelky je dne 3. 2. 2019 zapsáno, že byl předložen 1 výpis z bankovního účtu, ze kterého vyplývá příchozí platba, a to peněžitá pomoc v mateřství 8 773 Kč, odchozí půjčky 1 651 Kč a čerpání kontokorentu 6 700 Kč. Dne 3. 2. 2019 jí byla poskytnuta půjčka ve výši 2 000 Kč s poplatkem za poskytnutí úvěru 650 Kč. Bude-li se při výpočtu vycházet pouze z informací uvedených v klientské kartě, pak by

disponibilní zůstatek spotřebitelky činil - 2 228 Kč. Nicméně bankovní rada konstatuje, že datum doložení výpisu z bankovního účtu není nikde zaevidováno, přičemž spotřebitelka jej mohla předložit až 1. 2. 2019, 2. 2. 2019 nebo 3. 2. 2019, přes to, že žádost o poskytnutí úvěru zadala 31. 1. 2019. Správní orgán prvního stupně však v napadeném rozhodnutí posuzoval smlouvu, která byla uzavřena až 3. 2. 2019 a nikoliv 31. 1. 2019. Námitka účastníka řízení je tak nedůvodná a není tak žádný důvod, aby napadené rozhodnutí bylo v této části nepřezkoumatelné.

iv. Smlouva č. [REDACTED]

[200.] Účastník řízení zopakoval, že se stal obětí trestného činu podvodu, a dodal, že když osoba klienta v tomto případě neexistuje. Nemohl být proto naplněn § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, neboť tento ukládá poskytovateli spotřebitelského úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele. Přičemž dále definuje, kdo je spotřebitelem dle občanského zákoníku, a dodal, že člověk, se kterým účastník řízení uzavřel smlouvu č. [REDACTED], neexistuje, resp. člověk, který se společností reálně jednal, neměl ve skutečnosti vůli smlouvu uzavřít, a jedná se tedy o zdánlivé právní jednání podle § 551 občanského zákoníku. Z toho důvodu se účastník řízení domnívá, že v souvislosti se smlouvou č. [REDACTED] se pochybení tvrzeného správním orgánem prvního stupně nemohl dopustit, neboť tato smlouva jakožto právní jednání neexistuje a nemá žádné právní následky.

[201.] Bankovní rada považuje tuto námitku za irelevantní, protože účastník řízení je postihován za porušení předsmělní povinnosti, nikoliv za faktické uzavření smlouvy. Podle ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru je účastník řízení povinen před uzavřením smlouvy posoudit úvěruschopnost spotřebitele. I přes to, že účastník řízení jednal s podvodníkem, nemění to nic na jeho způsobu posouzení úvěruschopnosti, kdy v případě, že by posoudil úvěruschopnost řádně, zjistil by, že daná osoba není bonitní, a tudíž by jí úvěr poskytnut nebyl. Účastník řízení by se nestal obětí podvodu.

v. Smlouva č. [REDACTED]

[202.] Účastník řízení namítá, že správní orgán prvního stupně v rámci výpočtu bere v úvahu příjmy ve výši 12 836 Kč. Tento údaj vyplývá z printscreenu části „Zaměstnání“ klientské karty klientky v interním systému účastníka řízení, který byl v rámci kontroly předložen. Do karty byl zanesen písařskou chybou operátora, který tento úvěrový případ zpracovával. V nahrávaném hovoru, který je rovněž součástí spisu, klientka uvedla, že její měsíční příjem činí 16 000 Kč. Klientka pro ověření svých příjmů doložila platový výměr znějící na částku 20 390 Kč hrubého, výplatní pásku z pracovního poměru za únor 2019, ze které vyplývá, že zaměstnavatelem jí byla vyplacena částka 12 836 Kč, a výplatní pásku z dohody o provedení práce za únor 2019, ze které vyplývá, že zaměstnavatelem jí byla vyplacena částka ve výši 3 120 Kč. Výpočet by tedy měl být $12\,836\text{ Kč} + 3\,120\text{ Kč} - 7\,950\text{ Kč (jistina + poplatek)} - 6\,400\text{ Kč (výdaje klientky)} = 1\,606\text{ Kč}$. Účastník řízení provádí další výpočet, a to $12\,836\text{ Kč} + 3\,120\text{ Kč} = 15\,956\text{ Kč}$, což odpovídá částce uvedené jako čistá mzda na výplatní pásce klientky za měsíc únor 2019 z pracovního poměru.

[203.] Bankovní rada k této námitce uvádí, že z v bodu 217 odrážka vi. napadeného rozhodnutí vyplývá, že správní orgán prvního stupně při svém hodnocení vycházel z příjmu 12 836 Kč, který jednoznačně vyplývá z výplatní pásky spotřebitelky za únor 2019, kde je tato hodnota uvedena jako částka, která má být vyplacena na účet, neboť účastník řízení v klientské kartě spotřebitelky zapsal čistou mzdu ve výši 12 800 Kč, se kterou tak počítal v rámci posuzování úvěruschopnosti. Nicméně spotřebitelka skutečně předložila další výplatnici z dohody o provedení práce, ze které vyplývá přijetí částky 3 120 Kč. Příjem za únor tak činil 15 956 Kč, což vyplývá i z výplatnice, že čistá mzda činila 15 956 Kč ($12\,836\text{ Kč} + 3\,120\text{ Kč}$). Disponibilní

zůstatek tak činil 1 606 Kč, a proto je nutno tuto skutečnost zohlednit. Nicméně bankovní rada upozorňuje, že účastník řízení počítal s částkou 12 800 Kč. Na základě řádného posouzení úvěruschopnosti neměl být úvěr poskytnut, protože disponibilní zůstatek spotřebitelky činil – 1 514 Kč.

vi. Smlouva č. [REDACTED] [REDACTED]

[204.] *Účastník řízení zopakoval svou námitku, že v rámci výpočtu úvěruschopnosti klientky vychází záporná hodnota - 664 Kč. Účastník řízení se domnívá, že omezení fakultativních výdajů v rozsahu 664 Kč je v rámci jednoho měsíce zcela přiměřené a přijatelné. Účastník řízení dále poukazuje na skutečnost, že v prvním rozhodnutí správní orgán prvního stupně uváděl, že výsledná záporná hodnota je - 2624 Kč. Pokud by snad tedy v tomto případě mělo dojít ze strany účastníka řízení k pochybení, je jeho závažnost dle napadeného rozhodnutí významně nižší než dle prvního rozhodnutí.*

[205.] Bankovní rada k této námitce může jenom konstatovat, že nemá pochybnosti o tom, že ze strany účastníka řízení došlo k porušení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru nezávisle na tom, zda byl disponibilní zůstatek spotřebitelky ve výši – 664 Kč nebo – 2 624 Kč.

[206.] *Účastník řízení ještě obecně konstatuje, že v bodě 166 napadeného rozhodnutí správní orgán prvního stupně uvádí, že účastník řízení nemůže „ověření nahrazovat nepodloženými výpočty“. Účastník řízení se proti tomuto výroku ohrazuje – z důkazů u předmětných případů v žádném případě nijak nevyplývá, že by účastník řízení prováděl nepodložené výpočty.*

[207.] Bankovní rada k tomu uvádí, že účastník řízení pouze konstatoval, že neprováděl nepodložené výpočty, nicméně tuto námitku dále nerozvedl, tudíž není zřejmé, na čem je jeho závěr založen. Bankovní rada dodává, že správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí prokázal, že účastník řízení prováděl nepodložené výpočty, neboť buď neměl vstupní údaje doložené a ověřené, nebo počítal s výdaji, které neodpovídaly hodnotám uvedeným v žádostech, a tyto nikterak nepodložil.

[208.] *Účastník řízení k vyjádření správního orgánu prvního stupně v bodě 164 odrážce 2 napadeného rozhodnutí, kde správní orgán prvního stupně uvádí, že: „účastník řízení poskytl [REDACTED] třísplátkový úvěr sjednaný na 90 dnů (poslední splátka připadala na den 29. 1. 2019) ve výši 10 000 Kč s poplatkem za poskytnutí úvěru 6 000 Kč, který byl splacen předčasně dne 10. 12. 2018, v kartě klientky vedené účastníkem řízení byla uvedena celková částka k úhradě ve výši 19 517 Kč“, a tvrdí, že klientka skutečně požádala o předčasnou úhradu úvěru č. [REDACTED] ke dni 10. 12. 2018, kdy částka k úhradě jí byla účastníkem řízení vyčíslena na částku 13 917 Kč, kterou také klientka téhož dne uhradila a úvěr tak byl splacen. Dále správní orgán prvního stupně uvádí, že klientka si od účastníka řízení opětovně půjčila dne 19. 12. 2018 a 21. 6. 2019 jí bylo povoleno oddlužení v rámci insolvenčního řízení. Účastník řízení k tomu dodává, že z výše uvedeného plyne, že z předchozí platební morálky klientky nemohl nabýt důvodné pochybnosti o tom, že klientka nebude schopna úvěr ze dne 19. 12. 2018 splácet.*

[209.] Bankovní rada k tomu s odkazem na tabulku č. 3 napadeného rozhodnutí uvádí, že disponibilní zůstatek spotřebitelky v případě, že je počítáno s měsíční splátkou třísplátkového úvěru, činí – 763 Kč, na základě čehož vyplývá důvodná pochybnost o možnosti spotřebitelky úvěr splatit. Další informace uvedené v bodě 164 odrážce 2 napadeného rozhodnutí jsou pro dokreslení finanční situace spotřebitelky.

[210.] *Účastník řízení závěrem shrnuje, že přestupku v bodu (ii) písm. c) výroku napadeného rozhodnutí se dopustil nikoli v 15 případech, ale maximálně v 9 případech.*

[211.] Bankovní rada k tomuto tvrzení konstatuje, že má za prokázané, že se účastník řízení jednání vymezeného v bodu (ii) písm. b) výroku napadeného rozhodnutí dopustil ve všech 15 případech.

II.21 K námitce, že bod (ii) písm. d) výroku napadeného rozhodnutí je v rozporu s ustálenou rozhodovací praxí správního orgánu prvního stupně a účastník řízení se tvrzeného porušení zákona o spotřebitelském úvěru dopustil nikoli ve 13 případech, nýbrž maximálně v 7 případech

[212.] Účastník řízení je toho názoru, že bod (ii) písm. d) výroku napadeného rozhodnutí je v rozporu s ustálenou rozhodovací praxí správního orgánu prvního stupně. V rozhodnutí č. j. 2023/37147/570 ze dne 29. 3. 2023 správní orgán prvního stupně společnost FlexiFin s.r.o. uznal vinnou z toho, že: „při opakovaném prodloužení splatnosti spotřebitelského úvěru řádně neposoudila úvěruschopnost spotřebitelky“, a v rozhodnutí č. j. 2022/133035/570 ze dne 14. 12. 2022 správní orgán prvního stupně společnost FINSPACE s.r.o. uznal vinnou z toho, že: „při opakovaném prodloužení doby splatnosti spotřebitelského úvěru řádně neposuzovala úvěruschopnost spotřebitele“. Účastník řízení z toho vyvodil, že vyhodnocení v případě prvního prodloužení doby splatnosti spotřebitelského úvěru správní orgán prvního stupně nepovažuje za nutné. K tomu účastník řízení odkázal na případ [REDACTED] (smlouva č. [REDACTED] ze dne 24. 4. 2019), u kterého se jednalo o první prodloužení splatnosti. Účastník řízení namítá, že skutečnost, že účastník řízení s tímto prodloužením doby splatnosti úvěru znovu neprověřil úvěruschopnost klienta, tedy v souladu s ustálenou shora uvedenou rozhodovací praxí správního orgánu prvního stupně, nelze účastníkovi řízení klást za vinu.

[213.] Bankovní rada s odkazem na bod 87 tohoto rozhodnutí o rozkladu považuje námitku účastníka řízení za nedůvodnou, protože v případě modelu účastníka řízení došlo k úplatnému prodloužení splatnosti, které je nutné považovat za odložení splatnosti dluhu, a tedy za (další) smlouvu o úvěru, a to ve smyslu zákona o spotřebitelském úvěru, neboť je nepochybně odloženou platbou ve smyslu ustanovení § 2 zákona o spotřebitelském úvěru (body 173 a 223 napadeného rozhodnutí). Odkazy na jiná rozhodnutí správního orgánu prvního stupně tak jsou nepřiléhavé.

[214.] Účastník řízení odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 10. 2023, č. j. 14 A 107/2023-46, a namítá, že nelze za jeho pochybení považovat postup v případech: smlouvy č. [REDACTED] ([REDACTED]) – jistina úvěru 7 500 Kč, kdy celková výše poplatku za prodloužení 5 625 Kč je nižší než jistina úvěru; smlouvy č. [REDACTED] ([REDACTED]) – jistina úvěru 10 000 Kč, kdy celková výše poplatku za prodloužení 8 500 Kč je nižší než jistina úvěru; smlouvy č. [REDACTED] ([REDACTED]) – jistina úvěru 11 500 Kč, kdy celková výše poplatku za prodloužení 7 475 Kč je nižší než jistina úvěru; smlouvy č. [REDACTED] ([REDACTED]) – jistina úvěru 5 000 Kč, kdy celková výše poplatku za prodloužení 1 625 Kč je nižší než jistina úvěru; smlouvy č. [REDACTED] ([REDACTED]) – jistina úvěru 2 000 Kč, kdy celková výše poplatku za prodloužení 500 Kč je nižší než jistina úvěru; smlouvy č. [REDACTED] ([REDACTED]) – jistina úvěru 12 500 Kč, kdy celková výše poplatku za prodloužení 1 875 Kč je nižší než jistina úvěru. Účastník řízení setrvává na svém názoru, že výklad § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru správním orgánem prvního stupně je extenzivní a nepřipustný, neboť na základě dodatku ke smlouvě o úvěru o prodloužení splatnosti úvěru nedochází k poskytnutí odložené platby, peněžité zápůjčky, úvěru nebo obdobné finanční služby poskytované nebo zprostředkované spotřebiteli, když úvěr byl klientovi účastníkem řízení poskytnut na základě podkladové smlouvy o úvěru a dodatkem k této smlouvě o prodloužení splatnosti úvěru nedochází k dodatečnému poskytnutí žádných dalších finančních prostředků (resp. k navýšení úvěru), přičemž nedochází ani k významnému navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru, když na základě dodatku ke smlouvě úvěru o prodloužení splatnosti úvěru nedochází k žádnému navýšení částky, která je

spotřebiteli dána k dispozici. Pokud nebude akceptováno jeho stanovisko, že bod (ii) písm. d) výroku napadeného rozhodnutí by měl být zrušen, tak je toho názoru, že by měl být změněn, a to tak, že se účastník řízení dopustil pochybení nikoliv ve 13 případech, nýbrž v 7 případech (smlouva č. [REDACTED] ze dne 2. 7. 2018, smlouva č. [REDACTED] ze dne 9. 7. 2018, smlouva č. [REDACTED] ze dne 10. 8. 2018, smlouva č. [REDACTED] ze dne 24. 8. 2018, smlouva č. [REDACTED] ze dne 8. 11. 2018, smlouva č. [REDACTED] ze dne 1. 2. 2019, smlouva č. [REDACTED] ze dne 28. 8. 2018).

[215.] K námitce, že výklad § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru správním orgánem prvního stupně je extenzivní a nepřipustný, neboť na základě dodatku ke smlouvě o úvěru o prodloužení splatnosti úvěru nedochází k poskytnutí odložené platby, peněžité zápůjčky, úvěru nebo obdobné finanční služby poskytované nebo zprostředkované spotřebiteli, když úvěr byl klientovi účastníkem řízení poskytnut na základě podkladové smlouvy o úvěru a když dodatkem k této smlouvě o prodloužení splatnosti úvěru nedochází k dodatečnému poskytnutí žádných dalších finančních prostředků (resp. k navýšení úvěru), bankovní rada odkazuje na vyjádření v předchozí části. Proto je bezpředmětné zabývat se námitkou vztahující se k významnému navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru.

II.22 K námitce, že účastník řízení se přestupku tvrzeného v bodu (iii) výroku napadeného rozhodnutí dopustil nikoli v 9 případech, ale maximálně v 7 případech

[216.] Účastník řízení je toho názoru, že bod (iii) výroku napadeného rozhodnutí je stížen vadou, neboť je v něm uvedeno, že se účastník řízení dopustil tvrzeného pochybení v: „9 případech z 81 úvěrových složek“. Tvrzená pochybení se však týkají pouze 7 klientů a 7 smluv (smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED] a smlouva č. [REDACTED]), přičemž u klientů [REDACTED] a paní [REDACTED] byly jako nevyhovující správním orgánem vyhodnoceny vždy dva telefonické hovory týkající se shora uvedených smluv. Tuto skutečnost účastník řízení namítal již ve Vyjádření ze dne 16. 8. 2021, avšak správní orgán prvního stupně se s ní dosud nevypořádal. Účastník řízení tedy znovu opakuje, že pochybení se mohlo týkat maximálně „7 případů z 81 úvěrových složek“, což per analogiam vyplývá rovněž z ostatních částí výroku, v nichž je slovo „případ“ používáno jako synonymum pro „úvěrovou složku“ nebo „úvěrový případ“.

[217.] Dále se účastník řízení vyjádřil k telefonickým hovorům:

a) Smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED] (hovory č. 2 a č. 5, č. 6 a č. 9): Účastník řízení souhlasí se správním orgánem prvního stupně, že v těchto případech došlo na straně účastníka řízení k pochybení, přičemž toto pochybení bylo způsobeno individuálním selháním operátorů. Tímto tvrzením se účastník řízení nesnaží zprostit své odpovědnosti, jak správní orgán prvního stupně mylně dovozuje v bodě 281 napadeného rozhodnutí, nýbrž se pouze snaží poukázat na skutečnost, že se nejednalo o jednání zaměstnanců účastníka řízení v souladu s pokyny.

b) Smlouva č. [REDACTED] (hovor č. 1), smlouva č. [REDACTED] (hovor č. 3), smlouva č. [REDACTED] (hovor č. 4), smlouva č. [REDACTED] (hovor č. 7): Účastník řízení se nadále domnívá, že tyto hovory proběhly korektně. Pochybení, která správní orgán prvního stupně shledává, nejsou založena na objektivních kritériích, ale na subjektivním zhodnocení provedeném jeho pracovníky.

c) Smlouva č. [REDACTED] (hovor č. 8): Účastník řízení je toho názoru, že argumentace správního orgánu prvního stupně v bodě 290 napadeného rozhodnutí nedává smysl. Jak účastník řízení

podrobně vyložil, tak hovor č. 8 proběhl dne 4. 7. 2019 v návaznosti na oznámení klientky ze dne 2. 7. 2019 o tom, že utrpěla pracovní úraz. Hovor č. 8 tedy nelze posuzovat odděleně, jak zastává správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí, ale v rámci této celkové situace, jejímž výsledkem bylo uzavření splátkového kalendáře s klientkou. O nepřiměřeném nátlaku není možné hovořit, klientka sama ve své zprávě ze dne 2. 7. 2019 uvedla, že: „okamžitě to dám do pořádku“, a v rámci předmětného telefonického hovoru byl tedy pouze dohodnut postup, jak bude věc vyřešena, nadto ještě vstřícným způsobem pro klientku, když účastník řízení netrval na okamžité celkové platbě dlužné částky, ale akceptoval platbu částečnou.

[218.] Bankovní rada považuje námitku za nedůvodnou a sděluje k ní následující. K námitce, že bod (iii) výroku napadeného rozhodnutí je stížen vadou, neboť je v něm uvedeno, že se účastník řízení dopustil tvrzeného pochybení v „9 případech z 81 úvěrových složek“, protože tvrzená pochybení se však týkají pouze 7 klientů a 7 smluv, tedy pochybení se mohlo týkat maximálně „7 případů z 81 úvěrových složek“, bankovní rada po posouzení věci dodává, že popis skutku v bodě (iii) výroku napadeného rozhodnutí není přesný, když 9 pochybení bylo zjištěno v 7 úvěrových složkách z 81. Tato nepřesnost však nemění nic na zjištěném jednání a skutkových okolnostech a vyplývá jak z dotčeného výroku (je zde u dvou smluv uvedeno, že se jedná o dvě pochybení), tak z odůvodnění napadeného rozhodnutí. Proto bankovní rada ani nepřistoupila ke změně bodu (iii) výroku napadeného rozhodnutí.

[219.] Bankovní rada k písm. a) odkazuje na bod 288 napadeného rozhodnutí, kdy se účastník řízení nemůže v tomto případě zříci odpovědnosti za jednání svých zaměstnanců, přičemž sám pochybení přiznal. K písm. b) bankovní rada odkazuje na body 284, 286, 287 a 289 napadeného rozhodnutí a dodává, že úřední osoby správního orgánu prvního stupně hovory vyhodnotily objektivně. K písm. c) bankovní rada uvádí, že nelze bez dalšího určit, zda se spotřebitelka dopustila úvěrového podvodu v době posouzení úvěruschopnosti dne 1. 4. 2019, když telefonní hovor se uskutečnil dne 4. 7. 2019 a spotřebitelka v době posouzení úvěruschopnosti skutečně žádné závazky po splatnosti mít nemusela, navíc uvedla, že měla finanční problém z důvodu pracovního úrazu, což sám účastník řízení v rámci rozkladu uvedl. Bankovní rada však uvádí, že správní orgán prvního stupně v tomto případě neposuzoval přístup účastníka řízení v rámci řešení situace spotřebitelky související s pracovním úrazem, nýbrž posuzoval pochybení v rámci daného uskutečněného telefonního hovoru. Tedy, že byl na spotřebitelku činěn nepřiměřený nátlak tvrzeními, že když spotřebitelka v monitorovaném hovoru sdělila, že nemá závazky po splatnosti a nyní má finanční problémy, účastník řízení by jednání spotřebitelky mohl posuzovat jako podvodné. Z výše uvedeného ovšem zjevně vyplývá, že zaměstnanec účastníka řízení záměrně spojuje nesouvisející informace (viz bod 285 napadeného rozhodnutí).

[220.] Bankovní rada má za to, že správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí dostatečně popsal zjištěný skutkový stav a vyvodil z něho závěry, se kterými se bankovní rada ztotožňuje a v podrobnostech na ně odkazuje. Bankovní rada nemá pochyb o tom, že účastník řízení v 9 poměrně podrobně popsaných telefonických hovorech komunikoval v rozporu s ustanovením § 77 zákona o spotřebitelském úvěru se spotřebiteli, kteří se dostali do nepříznivé situace, kdy jim hrozilo prodlení či byli v prodlení, nátlakovým či manipulativním způsobem, podával jim nepravdivé či navzájem si odporující informace, přičemž zamlčoval důležité skutečnosti. Bankovní rada má dále za to, že účastník řízení v rozkladu neuvedl žádné podstatné skutečnosti, které by na tento závěr správního orgánu prvního stupně měly vliv.

II.23 K námitce vztahující se k bodu (iv) písm. a) výroku napadeného rozhodnutí, že pokuta ve výši 15 % dle bodu 2.3 smlouvy o úvěru účastníka řízení není ani dle textu smlouvy, ani fakticky dle jednání účastníka řízení smluvní pokutou, kterou by bylo sankcionováno prodlení spotřebitele s plněním povinnosti peněžité povahy, a proto se na ni omezení dle věty první § 122 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru nepoužije

[221.] Účastník řízení namítá, že pokuta ve výši 15 % dle bodu 2.3 smlouvy o úvěru Společnosti není smluvní pokutou, kterou by bylo sankcionováno prodlení spotřebitele s plněním povinnosti peněžité povahy, a proto se na ni omezení dle věty první § 122 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru nepoužije. Účastník řízení cituje z bodů 310 a 323 a odkazuje na bod 324 napadeného rozhodnutí a uvádí, že použití slovního spojení „pro případ“ je ze strany správního orgánu prvního stupně v tomto kontextu zavádějící, neboť může vést k výkladu, že může existovat případ, kdy se klient dostane do prodlení, aniž by věděl, že nebude schopen včas a řádně splnit svůj závazek. Účastník řízení s odkazem na smlouvy o úvěru namítá, že příslušná ustanovení úvěrových smluv však znějí jinak. Účastník řízení je toho názoru, že skutečnost, že klient zjistil, že nebude schopen splatit úvěr včas a řádně a) nemá jak zkoumat, b) nemusí zkoumat, protože klient, který se ocitne v prodlení, vždy v nějakém okamžiku před tím, než prodlení nastane, zjistí, že není schopen včas a řádně splnit svůj dluh. Účastník řízení dále upozorňuje na to, že v příslušných ustanoveních úvěrových smluv není stanovena lhůta, do kdy by klient mohl tuto skutečnost účastníkovi řízení oznámit. Účastník řízení cituje z bodu 330 napadeného rozhodnutí ohledně shodně konstruované smluvní pokuty za porušení informační povinnosti využívanou společností [REDAKCE] a polemizuje se závěry správního orgánu prvního stupně.

[222.] Bankovní rada považuje opakující se námitky za bezdůvodné a odkazuje na body 322 až 333 napadeného rozhodnutí, s jehož závěry se ztotožňuje. Bankovní rada shodně se správním orgánem prvního stupně konstatuje, že smyslem ustanovení § 122 zákona o spotřebitelském úvěru je regulovat omezení plateb souvisejících s prodlením spotřebitele, resp. regulovat míru zhoršení v postavení spotřebitele. Účastníkem řízení sjednaný institut smluvní pokuty ve výši 15 % za porušení informační povinnosti související s prodlením představuje utvrzení věřitelova závazku pro případy, kdy spotřebitel porušil svou smluvní informační povinnost a nesplnil ji řádně a včas. Bankovní rada uvádí, že nemá pochybnosti o tom, že se jedná o smluvní pokutu spojenou s prodlením spotřebitele, tj. s plněním peněžité povinnosti. Bankovní rada dodává, že správní orgán prvního stupně správně vyhodnotil, že pouze z textu ujednání o smluvní pokutě ve výši 15 % za porušení informační povinnosti, tedy povinnosti nepeněžitého charakteru, nelze bez dalšího dovozovat, že by se na všechny smluvní pokuty uplatněné podle tohoto ujednání použilo ustanovení § 122 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru. Bankovní rada shodně se správním orgánem prvního stupně konstatuje, že účastník řízení nijak nedoložil a ani ze správním orgánem prvního stupně provedené kontroly jednotlivých úvěrových složek nevyplývalo, že by účastník řízení v jednotlivých případech měl v souladu se smluvním ujednáním postaveno na jisto, že spotřebitel zjistil, že nebude schopen uhradit splátku řádně a včas, a řádně a včas o tom účastníka řízení neinformoval, a tedy že spotřebitel porušil svou smluvně sjednanou informační povinnost, na základě čehož účastníkovi řízení vznikl nárok na smluvní pokutu za prodlení se splněním nepeněžité povinnosti spotřebitele. Účastník řízení nedoložil, že by pokuty, které si fakticky účtoval, byly smluvně sjednanými pokutami podle čl. 2.3 smlouvy o zápůjčce. Účastník řízení podle zjištění správního orgánu prvního stupně účtoval smluvní pokutu ve výši 15 % pouze na základě skutečnosti, že se spotřebitel dostal do prodlení se splněním peněžitého dluhu. K tomuto bankovní rada doplňuje, že tento závěr nemůže případně ani změnit skutečnost, že účastník řízení upozornil spotřebitele na blížící se den splatnosti pohledávky. Bankovní rada uvádí, že nelze spoléhat pouze na dvě možné situace, které uvedl účastník řízení, neboť může nastat situace, kdy spotřebitel je v prodlení s provedením splátky, aniž by předtím zjistil, že nebude schopen splátku uhradit, a tedy aniž by

mu informační povinnost v konkrétním případě vznikla. Důvody mohou spočívat například v náhlých nepředvídatelných situacích (úraz, nemoc, opožděná výplata apod.), kdy spotřebitel spoléhá na svou schopnost úvěr splatit do data splatnosti, nicméně vlivem nahodilé situace nebude schopen svého závazku informovat účastníka řízení dostat. Na tom nic nemění skutečnost, že v příslušných ustanoveních úvěrových smluv není stanovena lhůta, do kdy by klient mohl tuto skutečnost účastníkovi řízení oznámit. Účastník řízení neověřuje a tvrdí, že ani ověřovat nemusí, zda spotřebitel skutečně zjistil, že mu v budoucnu hrozí prodlení, které má ohlásit bez zbytečného odkladu, nicméně sám spotřebitel nemusí tuto skutečnost zjistit. Účastník řízení i uvedeným členěním přiznal, že rozhodnou skutečností pro naúčtování smluvní pokuty ve výši 15 % je prodlení spotřebitele, nikoliv skutečnost, zda spotřebiteli vznikla informační povinnost, kterou nesplnil. Ohledně shodně konstruované smluvní pokuty za porušení informační povinnosti využívanou společností [REDAKCE] bankovní rada s odkazem na bod 310 napadeného rozhodnutí konstatuje, že účastníkem řízení uvedený hypertextový odkaz byl ke dni vydání napadeného rozhodnutí neaktivní. Těžko tak lze reagovat na polemiku účastníka řízení.

II.24 K námitce vztahující se k bodu (iv) písm. b) výroku napadeného rozhodnutí, že je nedostatečně odůvodněný

[223.] *Účastník řízení považuje uvedený výrok za nedostatečně odůvodněný a tudíž nepřezkoumatelný. Správní orgán prvního stupně v bodě 332 napadeného rozhodnutí konstatuje, že: „je prokázáno, že účastník řízení ve všech v Tabulce č. 6 a v odstavci 311 tohoto rozhodnutí uvedených 6 případech několikrát uplatnil smluvní pokutu ve výši 15 % za porušení informační povinnosti související s prodlením, čímž překročil ustanovením § 122 odst. 3 ZSÚ stanovený limit.“. Nikde však v napadeném rozhodnutí není uvedeno, čím toto „uplatnění smluvní pokuty“ je prokázáno. Správní orgán prvního stupně pouze v bodě 308 napadeného rozhodnutí uvádí, že níže v Tabulce č. 6 je uvedeno 48 smluv, u nichž účastník řízení při prodlení spotřebitele naúčtoval smluvní pokutu ve výši 15 %. Slovo „naúčtovat“ a slovo „uplatnit“ však nejsou synonyma. Skutečnost, že účastník řízení nějakou částku „naúčtoval“ ve svém interním systému, neznamená, že ji pak skutečně „uplatnil“. Účastník řízení tyto částky skutečně neuplatňoval, jak vyplývá z obsahu jeho Vyjádření ze dne 20. 4. 2023, na něž tímto účastník řízení v této souvislosti plně odkazuje. Účastník řízení se domnívá, že v této souvislosti správní orgán prvního stupně opomněl zohlednit jeho faktické jednání.*

[224.] Bankovní rada považuje námitku účastníka řízení za bezdůvodnou a sděluje k ní následující. Jedná se o čistě účelovou námitku, kdy se snaží účastník řízení polemizovat o slovech „naúčtovat“ a „uplatnit“. Účastník řízení pak v případě vymáhání pohledávky skutečně danou částku neuplatňoval. To nic nemění na tom, že účastník řízení spoléhal, že ji spotřebitelé zaplatí ještě před samotným případným vymáháním pohledávky. Bankovní rada doplňuje, že z napadeného rozhodnutí vyplývá, že správní orgán prvního stupně vycházel z jednotlivých úvěrových složek předložených účastníkem řízení a též na ně v napadeném rozhodnutí odkazoval. Účastník řízení navíc tato zjištění potvrdil (bod 309 napadeného rozhodnutí).

III. Změna napadeného rozhodnutí

[225.] Bankovní rada po posouzení věci zjistila ve třech případech nesprávnost napadeného rozhodnutí.

[226.] Prvním případem je použité znění zákona o spotřebitelském úvěru. Správní orgán prvního stupně v návěti výrokové části napadeného rozhodnutí vymezil zákon o spotřebitelském úvěru ve znění do 31. 12. 2023. V roce 2020 však došlo zákonem č. 186/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění

pozdějších předpisů, který vstoupil v účinnost dne 24. 4. 2020, k novele zákona o spotřebitelském úvěru. Ta změnila ustanovení § 122 (Omezení plateb souvisejících s prodlením spotřebitele), jehož porušení je vytýkáno účastníku řízení. Ačkoliv se změna § 122 zákona o spotřebitelském úvěru nedotkla jednání vytýkaného účastníku řízení, podle názoru bankovní rady by mělo napadené rozhodnutí vycházet z relevantního znění v příslušné době. Z tohoto důvodu přistoupila bankovní rada ke změně návěti výrokové části napadeného rozhodnutí a datum „31. 12. 2023“ nahradila datem „23. 4. 2020“.

[227.] Druhým takovým případem je absence příslušného zákonného ustanovení, jehož porušení je účastníkovi řízení vytýkáno ve výroku napadeného rozhodnutí. Ve výroku A. v části porušení (i) napadeného rozhodnutí je účastníkovi řízení vytýkáno porušení ustanovení § 15 odst. 1 ve spojení s odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru. V bodech 34 a 35 napadeného rozhodnutí však správní orgán prvního stupně vymezoval relevantní právní úpravu některých požadavků na výkon činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, kde mimo jiné uvedl i ustanovení § 15 odst. 3 zákona o spotřebitelského úvěru. V bodě 68 napadeného rozhodnutí správní orgán prvního stupně relevantní právní úpravu včetně § 15 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru aplikoval na posuzovaný případ, přičemž v bodě 102 napadeného rozhodnutí učinil závěr, že: „Přestože je účastník řízení v souladu s ustanovením § 15 odst. 3 ZSÚ povinen průběžně ověřovat a pravidelně hodnotit přiměřenost a účinnost zavedených pravidel a postupů, ze zjištění správního orgánu vyplynulo, že tak nečinil, resp. jejich přiměřenost a účinnost nevyhodnotil správně.“. Z tohoto důvodu přistoupila bankovní rada ke změně výroku A. napadeného rozhodnutí v části porušení (i) a za slova „ustanovení § 15 odst. 1 ve spojení s odst. 2 písm. c)“ doplnila slova „a odst. 3“.

[228.] Třetím případem nesprávnosti jsou vady, které mohly mít vliv na určení správního trestu, respektive jeho výměry. Tedy takové vady, které mohly mít vliv na určení výše pokuty. První takovou vadou je tvrzení správního orgánu prvního stupně, že se v případě úvěrů poskytnutých účastníkem řízení stejnému spotřebiteli jednalo o řetězení úvěrů, tedy, že spotřebitel opakovaně hradil poplatek za poskytnutí úvěru a umořoval předchozí dluh dalším úvěrem, čímž mělo docházet k jeho vyššímu úvěrovému zatížení (srov. body 154 a 190 napadeného rozhodnutí)⁶³. Bankovní rada však po posouzení věci dospěla k závěru, že správní orgán prvního stupně neprokázal, že by došlo k umoření předchozího úvěru novým úvěrem, neboť mezi jednotlivými úvěry je určitá časová prodleva (srov. bod 33 tohoto rozhodnutí o rozkladu). Druhou takovou vadou jsou chybné údaje v bodech 143, 170, 365 a 427 napadeného rozhodnutí, a to o počtu prodloužených smluv, o počtu dodatků o prodloužení doby splatnosti úvěru a o celkovém objemu poskytnutých úvěrů za kontrolované období (srov. bod 120 tohoto rozhodnutí o rozkladu). Tyto chybné údaje správní orgán prvního stupně uvedl i v bodě 427 napadeného rozhodnutí při odůvodnění výše pokuty. Třetí takovou vadou je údaj o počtu zjištěných pochybení, ze kterého vycházel správní orgán prvního stupně v bodě 412 napadeného rozhodnutí při odůvodnění výše pokuty (srov. bod 121 tohoto rozhodnutí o rozkladu).

[229.] Podle názoru bankovní rady výše uvedené vady mohly mít vliv na určení výše pokuty. Z tohoto důvodu přistoupila bankovní rada ke změně ve výroku A. napadeného rozhodnutí v části ukládání pokuty a slova „4 500 000 Kč (slovy čtyři miliony pět set tisíc korun českých)“ nahradila slovy „4 000 000 Kč (slovy: čtyři miliony korun českých)“. K těmto vadám bankovní rada dodává, že nemají vliv na skutková zjištění, respektive na porušení vytýkaná ve výroku napadeného rozhodnutí.

⁶³ K tomu je zapotřebí podotknout, že k faktickému řetězení úvěrů (opakované žádosti o úvěr) docházelo, avšak bez umořování předchozího úvěru novým úvěrem.

[230.] Bankovní rada posoudila výši správního trestu a s přihlédnutím k bodu 228 tohoto rozhodnutí o rozkladu dovodila, že je potřeba uložit pokutu nižší, než jaká byla uložena v napadeném rozhodnutí. Vzala v úvahu, že první vada se týká hodnocení závažnosti poskytování spotřebitelského úvěru v rozporu s ustanovením § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru (bod 417 napadeného rozhodnutí) a druhá a třetí vada se týká hodnocení povahy činnosti účastníka řízení (bod 421 napadeného rozhodnutí). Bankovní rada vzala v úvahu veškerá kritéria, která vzal v úvahu i správní orgán prvního stupně. Konstatuje, že správní orgán prvního stupně řádně přihlédl k typové závažnosti protiprávního jednání, zásadám pro ukládání správních trestů a majetkové situaci účastníka řízení a vzhledem k okolnostem protiprávního jednání, zejména s přihlédnutím k polehčujícím a přitěžujícím okolnostem stanovil správní trest na hranici dosahující téměř čtvrtiny zákonem stanovené horní hranice pokuty. Ve vztahu k závažnosti protiprávního jednání je však třeba vzít v úvahu, že správní orgán prvního stupně vycházel z nesprávných skutkových okolností. Ve vztahu k povaze činnosti účastníka řízení je také třeba vzít v úvahu, že správní orgán prvního stupně vycházel z nesprávných údajů. Jedná se o závěry, které nepochybně měly vliv na výši uložené pokuty. To však nic nemění na skutečnosti, že se jednalo o dílčí nedostatky napadeného rozhodnutí a správní orgán prvního stupně v klíčových ohledech hodnotil protiprávní jednání účastníka řízení správně. Po zohlednění všech relevantních okolností má bankovní rada za to, že jednání postihovaného v zúženém rozsahu odpovídá pokuta uložena ve výši 4 000 000 Kč.

[231.] Bankovní rada závěrem k této změně napadeného rozhodnutí konstatuje, že účastníkovi řízení provedenými změnami nehrozí újma z důvodu ztráty možnosti odvolat se.

[232.] S ohledem na výše uvedené bankovní rada rozhodla o změně napadeného rozhodnutí. Ve zbytku bankovní rada napadené rozhodnutí potvrdila a rozklad v tomto rozsahu zamítla. V tomto rozsahu bankovní rada po přezkoumání napadeného rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, totiž dospěla k závěru, že správní orgán prvního stupně zjistil stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, a zjistil rozhodné skutečnosti odůvodňující vydání napadeného rozhodnutí. Správní orgán prvního stupně shromáždil podklady v rozsahu, který je dostatečnou oporou pro vydání napadeného rozhodnutí v souladu s ustanoveními § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí se v souladu s ustanovením § 152 odst. 5 ve spojení s § 91 odst. 1 správního řádu nelze dále odvolat.

otisk úředního razítka

prof. Dr. Ing. Jan Frait
viceguvernér
podepsáno elektronicky

Ing. Jan Kubíček, Ph.D.
člen bankovní rady
podepsáno elektronicky